

Μητροπολίτου Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας
Δαμασκηνοῦ

Ἀπὸ καρδίας

Στὰ βήματα τοῦ Εὐαγγελίου

Ἱερὰ Πόλις Μεσολογγίου
2025

Ἀπὸ καρδίας

Στὰ βήματα τοῦ Εὐαγγελίου

© Μητροπολίτου Αιτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Δαμασκηνοῦ

Ἀπὸ καρδίας

Στὰ βήματα τοῦ Εὐαγγελίου

ΕΚΔΟΣΗ 2025

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Ἀρχιεπ. Δαμασκηνοῦ 10 καὶ Κύπρου 2, Τ.Θ. 1043, 302 00 Ἱερὰ Πόλις Μεσολογγίου.

Τηλεφωνικὸ Κέντρο: 26310 22.421, 26310 22.322

Ἰστοσελίδα: www.imaa.gr. E-mail: imaa@otenet.gr

Μητροπολίτου Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας
ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

Ἀπὸ καρδίας

Στὰ βήματα τοῦ Εὐαγγελίου

ΙΕΡΑ ΠΟΛΙΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

Ἀφιερώνεται
μὲ βαθὺ σεβασμὸ καὶ υἱικὴ ἀγάπη
στὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ.κ. Τερώνυμο,
ἀπὸ τὰ ἅγια χέρια τοῦ ὁποίου
ἔλαβα τὴν ἀρχιερωσύνη γιὰ νὰ ποιμάνω
τὴν ἱστορικὴ καὶ ἁγιοτόκο
Τερά Μητρόπολη Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	13
Εἰσαγωγικὸ σημείωμα	17
Καλοὶ ἐργάτες τοῦ ἀμπελῶνος	23
Κήρυγμα Κυριακῆς ΙΓ΄ Ματθαίου	
Κατ' εἰκόνα Θεοῦ τῆς ἀγάπης	28
Κήρυγμα Κυριακῆς πρὸ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ	
Προσκλητήριο Σταυροῦ.....	33
Κήρυγμα Κυριακῆς μετὰ τὴν Ὑψωση	
Δύναμη πίστεως	39
Κήρυγμα Κυριακῆς Α΄ Λουκᾶ	
Πηγὴ ἀγάπης Θεϊκῆς	45
Κήρυγμα Κυριακῆς Β΄ Λουκᾶ	
Ἀγγελιαφόροι ἐλπίδας.....	51
Κήρυγμα Κυριακῆς Γ΄ Λουκᾶ	
Σπορὰ σπόρου σωτηρίας	57
Κήρυγμα Κυριακῆς Δ΄ Λουκᾶ, Ἀγίων Πατέρων Ζ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου	
Ἀσπίδα Φωτὸς.....	62
Κήρυγμα Κυριακῆς Στ΄ Λουκᾶ	
Παραδομένοι στὴν πατρικὴ ἀγάπη Του	67
Κήρυγμα Κυριακῆς Ζ΄ Λουκᾶ	
Ἀπὸ τὴν θεοποίηση τοῦ πλούτου στὸν πλοῦτο τοῦ Θεοῦ	72
Κήρυγμα Κυριακῆς Ε΄ Λουκᾶ	

Ἀναζητώντας τὸν πλησίον	77
Κήρυγμα Κυριακῆς Η΄ Λουκᾶ	
Πεῖνα καὶ δίψα γιὰ αἰωνιότητα.....	82
Κήρυγμα Κυριακῆς Θ΄ Λουκᾶ	
Τέλειοι ὅπως ὁ Πατέρας μας	87
Κήρυγμα Κυριακῆς ΙΓ΄ Λουκᾶ	
Ἡμαρτον καὶ ἐλέησον.....	93
Κήρυγμα Κυριακῆς ΙΔ΄ Λουκᾶ	
Μὲ ὑπομονὴ καὶ ἐλπίδα.....	98
Κήρυγμα Κυριακῆς Ι΄ Λουκᾶ	
Καλεσμένοι στὸ Δεῖπνο τῆς Ζωῆς.....	103
Κήρυγμα Κυριακῆς ΙΑ΄ Λουκᾶ	
Ὁ Θεὸς ἀνάμεσά μας.....	108
Κήρυγμα Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως	
Ἐτοιμάζοντας τὴν ὁδὸ τοῦ Κυρίου.....	113
Κήρυγμα Κυριακῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν	
Βάπτισμα μετανοίας	118
Κήρυγμα Κυριακῆς τοῦ Τιμίου καὶ ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου	
Ἀπὸ τὸ σκοτάδι στὸ Φῶς.....	123
Κήρυγμα Κυριακῆς μετὰ τὰ Φῶτα	
Εὐγνώμονες γιὰ τὶς Θεεῖς δωρεές.....	128
Κήρυγμα Κυριακῆς ΙΒ΄ Λουκᾶ (Δέκα Λεπρῶν)	
Ἡμέρα σωτηρίας.....	133
Κήρυγμα Κυριακῆς ΙΕ΄ Λουκᾶ (Ζαχαρίου)	
Ἀγάπη ὁλόψυχη γιὰ Θεὸ καὶ ἀνθρώπους.....	138
Κήρυγμα Κυριακῆς ΙΕ΄ Ματθαίου (Νομικοῦ)	
Ἀπὸ τὸ τάλαντο στὴν διακονία	143
Κήρυγμα Κυριακῆς ΙΣΤ΄ Ματθαίου	

Τὸ πρότυπο τῆς Χαναναίας	148
Κήρυγμα Κυριακῆς ΙΖ΄ Ματθαίου (Χαναναίας)	
Ἡ δικαίωση τῆς ταπεινοφροσύνης	153
Κήρυγμα Κυριακῆς ΙΣΤ΄ Λουκᾶ (Τελώνου καὶ Φαρισαίου)	
Ἀσωτία καὶ σκληροκαρδία	158
Κήρυγμα Κυριακῆς ΙΖ΄ Λουκᾶ (Ἀσώτου)	
Οἱ καταφρονημένοι ἄδελφοὶ τοῦ Μεγάλου Κριτῆ	163
Κήρυγμα Κυριακῆς τῆς Ἀπόκρεω	
Στὰ χνάρια τῆς Θείας συγχώρεσης	168
Κήρυγμα Κυριακῆς τῆς Τυροφάγου	
Εἰκόνες Θεοῦ Ζῶντος.....	173
Κήρυγμα Κυριακῆς Α΄ Νηστειῶν (Ὁρθοδοξίας)	
Προσευχὴ ὑπὲρ ἑαυτῶν καὶ ἀλλήλων.....	178
Κήρυγμα Κυριακῆς Β΄ Νηστειῶν (Γρηγορίου Παλαμᾶ)	
Ὁ Σταυρὸς τῆς αὐταπάρνησης	183
Κήρυγμα Κυριακῆς Γ΄ Νηστειῶν (Σταυροπροσκυνήσεως)	
Ἐτοιμάζοντας τὴν μεγάλη ὑποδοχὴ	188
Κήρυγμα Κυριακῆς Δ΄ Νηστειῶν (Ἰωάννου τῆς Κλίμακος)	
Καράβι ψυχῶν τραυματισμένων	193
Κήρυγμα Κυριακῆς Ε΄ Νηστειῶν (Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας)	
Μαζί Του ἀπὸ τὸ «ὥσαννὰ» ἕως τὸ «τετέλεσται»	198
Κήρυγμα Κυριακῆς τῶν Βαΐων	
Πέρα ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν καὶ τὸν φόβον	203
Κήρυγμα Κυριακῆς τοῦ Πάσχα	
Σῶμα πληγωμένο καὶ ζωηφόρον.....	207
Κήρυγμα Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ	
Φῶς παντοδύναμον, Φῶς νικηφόρον	212
Κήρυγμα Κυριακῆς τῶν Μυροφόρων	

Δίψα για ἀνθρωπιὰ	217
Κήρυγμα Κυριακῆς τοῦ Παραλύτου	
Νερὸ ζωῆς, νερὸ χαρᾶς ἀδαπάνητης	222
Κήρυγμα Κυριακῆς τῆς Σαμαρείτιδος	
Τύφλωση ὀφθαλμῶν καὶ τύφλωση καρδίας.....	227
Κήρυγμα Κυριακῆς τοῦ Τυφλοῦ	
Ποτὲ πιά μόνοι	232
Κήρυγμα Κυριακῆς Ἀγίων Πατέρων Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου	
Κοινωνοὶ Πνεύματος Ἀγίου.....	237
Κήρυγμα Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς	
Καλεσμένοι στὴν Βασιλεία τῶν Ἀγίων	242
Κήρυγμα Κυριακῆς τῶν Ἀγίων Πάντων	
Συμμέτοχοι στὸ σχέδιο τῆς ἀγάπης Του	247
Κήρυγμα Κυριακῆς Β΄ Ματθαίου	
Ὅσα τὰ λόγια, τόσα καὶ τὰ ἔργα.....	252
Κήρυγμα Κυριακῆς Ἀγίων Πατέρων Δ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου	
Πίστη γιὰ τὸ ἀδύνατο	257
Κήρυγμα Κυριακῆς Δ΄ Ματθαίου	
Ἀπὸ τὴν δαιμονικὴ τυραννία στὴν Θεία ἀπελευθέρωση	262
Κήρυγμα Κυριακῆς Ε΄ Ματθαίου	
Θαυμάτων ἐξαισίων Πρόξενος	267
Κήρυγμα Κυριακῆς ΣΤ΄ Ματθαίου	
Μάρτυρες διαρκοῦς θαυματουργίας.....	272
Κήρυγμα Κυριακῆς Ζ΄ Ματθαίου	
Χορτασμὸς δωρεῶν καὶ περισσευμα Χάριτος.....	277
Κήρυγμα Κυριακῆς Η΄ Ματθαίου	
«Κράτα τὸ χέρι μου!»	282
Κήρυγμα Κυριακῆς Θ΄ Ματθαίου	

Πρόλογος

Μέ ιδιαίτερη χαρά καί τιμή προλογίζω τό νέο συγγραφικό πόνημα τοῦ προσφιλεστάτου καί λίαν ἀγαπητοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ καί συλλειτουργοῦ, ἀλλά καί ἐπιστηθίου φίλου, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας κ. Δαμασκηνοῦ, τό ὁποῖο ἔχει τόν τίτλο «Ἀπό καρδίας» καί περιέχει γραπτά κηρύγματα τοῦ στίς Εὐαγγελικές περικοπές τοῦ λειτουργικοῦ ἔτους, τά ὁποῖα ἀπηύθυνε στό ἐκλεκτό λογικό ποίμνιό του.

Μέ τόν Σεβασμιώτατο κ. Δαμασκηνό συνδεόμαστε φιλικά ἀπό τήν περίοδο τῆς εὐδοκίμου διακονίας πού εἶχε στήν Ἱερά Μητρόπολη Δημητριάδος, ὡς πρῶτος συνεργάτης τοῦ Μητροπολίτου του κ. Ἰγνατίου. Ἀπό τότε διέκρινα τά πολλά χαρίσματα μέ τά ὁποῖα τόν ἔχει στολίσει ὁ Χριστός μας· ἕνα δέ ἐξ αὐτῶν, πού μοῦ προκάλεσε καί συνεχίζει νά μοῦ προκαλεῖ ιδιαίτερη ἐντύπωση, εἶναι τό χάρισμα τοῦ συγγράφειν καί κηρύττειν τόν λόγο τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Μητροπολίτης Δαμασκηνός διακονεῖ τόν ἱερό ἄμβωνα μετ' εὐλαβείας καί ἐπιστήμης δύο καί πλέον δεκαετίες. Σέ

αυτό τό διάστημα δέν ἄκουσα ποτέ ὁμιλία του καί δέν ἀνέγνωσα ποτέ κείμενό του πού νά μὴν εἶναι ἄριστα προετοιμασμένο καί δομημένο, πού νά μὴ στηρίζεται στήν Εὐαγγελική καί Πατερική διδασκαλία, πού νά μὴν ἀποφεύγει αἰόλους προσωπικούς διαλογισμούς, οἱ ὅποιοι «ἀποκτείνουν» τό Πνεῦμα.

Πάντα ὁ λόγος του εἶναι προσεγμένος, μεστός, «ἄλατι ἡρτυμένος». Χρησιμοποιώντας ὡς ὄχημα κατανόησης τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ τήν ὠραία ἐλληνική δημοτική (καί ὄχι τήν μαλλιαρή «δημοτικιά»), ἐρμηνεύει τίς ἀλήθειες τῆς πίστεως μετά σεμνότητος καί ἐγκρατείας, ἀποφεύγοντας τόν πειρασμό παλαιότερων (καί κυρίως συγχρόνων) κηρύκων νά πρωτοτυποῦν στήν γλῶσσα καί στά νοήματα, τάχα γιά νά προσελκύσουν.

Κηρύττει ἐμπειρικά, ἀπό καρδίας, γι' αὐτό καί ὁ λόγος του γίνεται δεκτός ἀπό τούς πιστούς, ὄχι ὡς «πνοή βιαία», ὄχι ὡς «συσσεισμός», ἀλλά ὡς «αὔρα λεπτή», ὡς «βροχή ποτιστική», πού ἀρδεύει τήν γῆ τῶν καρδιῶν τους.

Τόν τρόπο αὐτό χρησιμοποίησε καί στήν συγγραφή τοῦ «Κυριακοδρομίου» του. Ἐχοντας λιπαρά θεολογική παιδεία καί ἀρίστη ποιμαντική ἐμπειρία, «ἀπό καρδίας» ἀνοίγει δρόμους γιά προσέγγιση τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας ἀπό τούς πιστούς, μέ θεολογική ἀκρίβεια πού οἰκοδομεῖ, πού στερεώνει στήν πίστη, πού ἐμπνέει στήν Ὁρθόδοξη ζωή. Τό δέ ἀξιοσημείωτο εἶναι ὅτι ὅλα αὐτά ἐπιτυγχάνονται μέ τρόπο ἀπλό, ἄμεσο καί κατανοητό, πού δέν κουράζει, πού δέν μπερδεύει, πού δέν προκαλεῖ, ἀλλά παρακαλεῖ. Εἶναι πραγματικά ὁ λό-

γος τοῦ «Κυριακοδρομίου» λόγος οἰκοδομῆς καί παρακλήσεως.

Προσωπικά, ὅμως, αὐτό πού περισσότερο χάρηκα μελετώντας τό βιβλίο, εἶναι το γεγονός ὅτι ἀπό τήν γραφή τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀπουσιάζει μιᾶ ξερή, ἄνευρη καί ἀνούσια ἠθική διδασκαλία καί μιᾶ ἀπρόσωπη, ἀκατανόητη, θολή καί, ἐν πολλοῖς, ἐπικίνδυνη γιά τήν σωτηρία θεολογία, κάτι πού ὁλοένα καί περισσότερο παρατηρεῖται στόν σύγχρονο θεολογικό λόγο.

Στήν γραφή τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐντοπίζεις κυρίως τό Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ πού σώζει, γεύεσαι τόν ἴδιο τόν Χριστό. «Ρήματα ζωῆς αἰωνίου» ἀναβλύζουν ἀπό τίς σελίδες τοῦ βιβλίου, πού γεμίζουν τήν ὑπαρξη μέ ζωή περισσή, μέ ζωή αἰώνια.

Ὁ τίτλος «Ἀπό καρδιάς» νομίζουμε ὅτι δέν εἶναι τυχαῖος. Καθρεφτίζει τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ὁ Ἐπίσκοπος-συγγραφέας ἀπευθύνεται στόν ἀναγνώστη: ὄχι μέ ξηρή θεολογική ὀρολογία ἢ σχολαστική ἀνάλυση, ἀλλά μέ λόγο ζεστό, παρηγορητικό καί αὐθεντικό. Ἡ καρδιά τοῦ ποιμένου συναντᾷ τήν καρδιά τοῦ πιστοῦ καί, μέσα ἀπό αὐτή τήν συνάντηση, ἀναδεικνύεται τό διαχρονικό μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου: ὅτι ὁ Χριστός μιᾷ πάντοτε στήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου, ζητώντας τήν ἀνταπόκρισή της.

Ἀπό καρδιάς, λοιπόν, εὐχαριστοῦμε τόν Σεβασμιώτατο γι' αὐτό τό σπουδαῖο πνευματικό δῶρο, πού προσφέρει πρῶτα στό ποίμνιό του καί ἔπειτα σέ ὅλους ἐμᾶς, τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἀπό καρδιάς τόν συγχαίρουμε γιά

τό νέο συγγραφικό πόνημά του. Από καρδιάς τοῦ εὐχόμαστε ὁ Χριστός μας νά τόν εὐλογεῖ μέ ὅλες τίς εὐλογίες Του καί νά τοῦ χαρίζει δύναμη καί υἱεία, γιά νά συνεχίσει ἀπρόσκοπτα τό ποιμαντικό ἔργο του. Από καρδιάς, τέλος, προσευχόμαστε νά βρεῖ ὁ σπόρος γῆ καλή καί ἀγαθή καί νά καρποφορήσει «καρπούς ἑκατονταπλασίονας».

Μετά τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης,

† Ο ΝΕΑΣ ΚΡΗΝΗΣ & ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ

Εἰσαγωγικὸ σημεῖωμα

Ἀπὸ τὰ ἀποστολικά χρόνια, ἀναπόσπαστο κομμάτι τῆς λατρευτικῆς σύναξης τῶν Χριστιανῶν ὑπῆρξε ἡ «διακονία τοῦ λόγου». Ἐκτὸς τῆς κοινῆς προσευχῆς καὶ λατρείας, κύριο γνώρισμα τῆς πρωτοχριστιανικῆς συνάθροισης ἦταν καὶ ἡ κηρυγματικὴ προσφορά. Προηγουνταν ἡ ἀναγγελία τοῦ βιβλικοῦ μηνύματος, ἡ προσφορὰ τοῦ Ἰσραὺ τοῦ Λόγου, καὶ ἀκολουθοῦσε ἡ μετάληψη τῆς Θείας Εὐχαριστίας, δηλαδὴ ἡ προσφορὰ τοῦ Σαρκωμένου Λόγου. Ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς σημειώνει χαρακτηριστικά:

«Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς» (Πράξ. β', 42).

Συνεπῶς, ὁ κηρυγματικὸς λόγος μέσα στὴν Θεία λατρεία ἀνάγεται ἤδη στὸ πρωτοχριστιανικὸ παρελθόν, ἀποτελώντας βασικὴ συνιστώσα τῆς ἐκκλησιαστικῆς σύναξης τῶν πιστῶν.

Τὸ κήρυγμα, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας, ἐμπεριέχει δύο διαστάσεις:

Κατ' ἀρχάς, συνδυάζεται κατὰ κόρον μὲ τὴν ἐρμηνεία καὶ ἀνάλυση τῶν ἱερῶν ἀποστολικῶν καὶ εὐαγγελικῶν ἀναγνώσμάτων. Στὴν Ὁρθόδοξη παράδοση συνδέεται ἄρρηκτα μὲ τὴν μεταλαμπάδευση στὸν εὐλογημένο λαὸ τοῦ Θεοῦ τῶν γε-

γονότων τῆς Θείας Οἰκονομίας. Τὸ κήρυγμα ζωντανεύει ξανὰ ἐνώπιον τῶν ἀκροωμένων τὴν ἐπίγεια διαδρομὴ τοῦ Θεανθρώπου, ἀπὸ τὴν γέννησή Του στὸ ταπεινὸ σπήλαιο τῆς Βηθλεὲμ μέχρι τὴν κάθοδο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στοὺς μαθητές Του κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς. Δίνει δὲ ιδιαίτερη ἔμφαση στὴν σωτηριολογικὴ παρουσία τοῦ Κυρίου στὸν κόσμο. Γι' αὐτὸ καὶ ὡς ἀντικείμενό του ἔχει, τόσο τὸν λόγο Του, ὅσο καὶ τὸ ἔργο Του, μέσα στὸ ἱστορικὸ πλαίσιο τῆς ἐποχῆς τοῦ Χριστοῦ. Πραγματεύεται τὶς παραβολές, τοὺς Μακαρισμοὺς καὶ τὴν ὅλη κηρυκτικὴ ἐργασία τοῦ Θεανθρώπου στοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ τὰ «σημεῖα»-θαύματα τοῦ Χριστοῦ στοὺς ἀναγκασμένους ἀδελφούς Του. Τὸ λειτουργικὸ κήρυγμα εἶναι, λοιπόν, κατεξοχὴν ἱστορικὸ καὶ χριστοκεντρικόν.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ μία δεύτερη διάσταση τοῦ προφορικοῦ κηρύγματος. Πρόκειται γιὰ τὴν σύνδεση τῆς αἰωνιότητος μὲ τὸ ἐκάστοτε παρόν. Τὸ προφορικὸ κήρυγμα ἀποτελεῖ τὴν γέφυρα ποὺ συνδέει τὶς διαχρονικὲς ἀλήθειες τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου μας μὲ τὸ «ἐδῶ» καὶ τὸ «τώρα» τῆς κάθε χριστιανικῆς κοινότητος.

Ἔργο τοῦ ποιμένος ποὺ κηρύττει, εἶναι νὰ μεταδώσει στὸ ἐκκλησίασμα τὸ γεγονὸς πὼς τὸ χριστιανικὸ κήρυγμα ἔρχεται μὲ πληρότητα καὶ σωτηριολογικὴ ἐλπίδα νὰ ἀνταποκριθεῖ στὶς ἀγωνίες καὶ τὰ ἐρωτήματα κάθε Χριστιανοῦ τῆς κάθε ἐποχῆς. Κηρύττοντας, ὁ προεξάρχων τῆς χριστιανικῆς κοινότητος Ἐπίσκοπος ἐπιτελεῖ, κατ' οὐσίαν, διπλὸ ἔργο:

Πρῶτον, προσλαμβάνει τὸν σύγχρονο κόσμο, θεωρώντας τον ὡς πεδίο δράσεως τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδὴ τοῦ ἴδιου τοῦ

Χριστοῦ, ἐπεκτεινόμενου στήν ἱστορία.

Δεύτερον, συμβάλλει στὸν ἐκκεντρισμό, δηλαδή στὸ «μπόλιασμα» τῆς αἰωνιότητος στὸν ἱστορικὸ χρόνο, συνεργώντας στήν μεταμόρφωση τοῦ κόσμου ἀπὸ φθαρτὴ πραγματικότητα σὲ αἰωνιότητα.

Μὲ τὸ κήρυγμα ἀποδεικνύεται πὼς ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, ναὶ μὲν χρησιμοποίησε ὅρους καὶ εἰκόνες μιᾶς συγκεκριμένης ἱστορικῆς πραγματικότητας, παραμένει ὅμως ἐλεύθερος ἀπὸ τὰ ὅρια τοῦ χωροχρόνου. Μὲ ἄλλα λόγια, ὅχι μόνον μεταβάλλει τὰ δεδομένα τοῦ παρελθόντος σὲ διαχρονικὰ σύμβολα, προκειμένου νὰ ἀνοίξει δρόμους καὶ στὸ «σήμερα», ἀλλὰ καὶ προσλαμβάνει νέους ὅρους καὶ νέες εἰκόνες, προκειμένου νὰ καταστήσει τὴν παρουσία τοῦ Χριστοῦ σύγχρονη καὶ λειτουργική. Κοντολογίς, ἓνας εἶναι ὁ πάγιος καὶ μοναδικὸς στόχος τοῦ κηρύγματος: Νὰ ἐλκύσει τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὸν Χριστό, νὰ τοὺς κάνει συμμέτοχους τῆς νίκης Του πάνω στὸν θάνατο καὶ νὰ τοὺς ὀδηγήσει στήν ἐπουράνιο Βασιλεία Του.

Μέσα σὲ αὐτὸ τὸ πλαίσιο, τὸ κήρυγμα τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ ἀναμφίβολα μία θεομήνυτη διδασκαλία, μία ὁδὸ ποὺ ὀδηγεῖ τὸν πιστὸ στήν ἀλήθεια, τὴν δικαιοσύνη καὶ τὴν εὐλογία. Ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος δικαίως θὰ ὑπογραμμίσει: «Τὸ κήρυγμα δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ τὸ χαρμόσυνο μήνυμα τῆς σωτηρίας».

Σύμφωνα μὲ τὴν Ἱερὰ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, τὸ κηρυγματικὸ ἔργο ἀνήκει στήν δικαιοδοσία τοῦ Ἐπισκόπου, ἐφόσον, κατὰ τὴν χειροτονία του, προικίζεται μὲ τὴν εὐθύνη

τῆς διδασκαλίας τῆς πίστεως στὰ μέλη τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος. Βεβαίως, ἐξαιτίας τῶν ποικίλων ἐνοριακῶν ἀναγκῶν, δύναται ν' ἀναθέσει τὸ κήρυγμα εἴτε σὲ πρεσβυτέρους, εἴτε σὲ διακόνους, εἴτε ἀκόμη καὶ σὲ λαϊκοὺς ἱεροκήρυκες. Ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, ἐρμηνεύοντας τὸν 58ο κανόνα τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, θὰ τονίσει: «Χρέος ἀπαραίτητον εὐρίσκεται εἰς τὸν Ἐπίσκοπον νὰ διδάσκη καθ' ἐκάστην τὸν ὑποκείμενον αὐτῷ λαὸν τὰ εὐσεβῆ δόγματα».

Ἐπομένως, ὁ κάθε Ἐπίσκοπος, ὁ προεστὼς τῆς κάθε Τοπικῆς Ἐκκλησίας, φέρει τὴν εὐθύνη ὅχι μόνον τῆς ἱερουργίας τοῦ Θεοῦ λόγου, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀφειδώλευτης προσφορᾶς τῆς εὐαγγελικῆς ἀλήθειας κατὰ τὴν εὐχαριστιακὴ συνάξιν τῶν πιστῶν.

Ὑπακούοντας καὶ ἐμεῖς στὴν ἐκκλησιαστικὴ παράδοση, προβαίνουμε στὴν ἔκδοση τοῦ κυριακάτικου κηρυγματικοῦ λόγου μιᾶς ὁλόκληρης ἐκκλησιαστικῆς χρονιᾶς. Ὁ ἀναγνώστης τοῦ παρόντος βιβλίου ἔχει τὴν εὐκαρία νὰ διαπλεύσει μέσα στὸ πέλαγος τῶν λόγων ζωῆς αἰωνίου, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τὴν Κυριακὴ ΙΓ' Ματθαίου καὶ μέχρι τὴν Κυριακὴ Θ' Ματθαίου, δηλαδὴ ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριο μέχρι τὸν Αὐγούστο. Ὁ μελετητὴς τῶν κηρυγματικῶν αὐτῶν «θησαυρῶν» μπορεῖ, μέσα ἀπὸ αὐτὸ τὸ κηρυγματικὸ ἀνθολόγιο, νὰ ἐντρυφήσει στὰ θεολογικὰ καὶ πνευματικὰ νοήματα μιᾶς ὁλόκληρης ἐκκλησιαστικῆς «Ἰνδίκτου». Τέλος, ἐκεῖνος ποὺ ἔχει ἀναλάβει τὴν διακονία τοῦ κηρύγματος, ἔχοντας ἐφοδιαστεί μὲ τὶς εὐαγγελικὰς προσεγγίσεις ἐνὸς ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ ἐμπλουτίσει τὴν πνευματικὴ του φαρέτρα

καὶ νὰ καταστήσει τὸ ἔργο του ἀποτελεσματικότερο.

Εὐχόμεσθε, ἡ μελέτη τῶν κειμένων ποὺ ἀκολουθοῦν, νὰ ἀποτελέσει εὐκαιρία συνάντησης τῆς σύγχρονης πραγματικότητας μὲ τὴν διαχρονικότητα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ ὀδηγήσει ἀπὸ τὴν κοσμογνωσία τοῦ παρόντος στὴν θεογνωσία τῆς αἰωνιότητος.

Μητροπολίτου
Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας
ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

Καλοὶ ἐργάτες τοῦ ἀμπελῶνος

Ὅπως γνωρίζετε, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας στηρίζεται σὲ δύο πυλῶνες, σὲ δύο θεμέλια: Τὸ ἓνα εἶναι ἡ Ἁγία Γραφή καὶ τὸ ἄλλο ἡ Ἱερά μας Παράδοση.

Ἡ πρώτη περιγράφει ὅλα τὰ στάδια τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, προκειμένου ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐπιστρέψει στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Οὐράνιου Πατέρα καὶ Δημιουργοῦ του. Ἡ δεύτερη περιλαμβάνει τὸν βίο καὶ τὴν διδασκαλία τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ ὅποιοι ἀνταποκρίθηκαν, ψυχῇ τε καὶ σώματι, στὴν θεϊκὴ πρόσκληση, δείχνοντας πρὸς ἐμᾶς, μὲ τὴν ζωὴ καὶ τὸν λόγο τους, τὸν δρόμο πρὸς τὴν αἰωνιότητα.

Ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ μία κοινωνία ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους συνδέει ἡ κοινὴ πίστη ἀλλὰ καὶ ἓνας κοινὸς τρόπος ζωῆς, σύμφωνα μὲ τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου μας καὶ τῶν Ἁγίων Του. Ὅπως λοιπὸν ἀντιλαμβάνεστε, τὸ Εὐαγγέλιο ἀποτελεῖ γιὰ ἐμᾶς τοὺς Ὁρθόδοξους Χριστιανοὺς ὄχι μόνον ἓνα ἀπλὸ κείμενο ἀλλὰ ἓναν ἰσχυρὸ σύνδεσμο ποὺ μᾶς κρατᾷ ἐνωμένους καὶ μᾶς κάνει συνοδοιπόρους στὸν δρόμο πρὸς τὴν οὐράνια Βασιλεία.

Αὐτὴ τὴν ἐνότητα ἐπιθυμῶ ὡς νέος Ἐπίσκοπός σας νὰ ἐνισχύσω μέσῳ τῆς συχνῆς μας ἐπικοινωνίας. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό,

κάθε Κυριακή, καθ' ὅλη τὴν διάρκεια τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, θὰ ἀπευθύνομαι πρὸς ἐσᾶς, μέσῳ τοῦ κηρύγματος, ἔχοντας ὡς σκοπὸ νὰ ἐνισχύσω τοὺς πνευματικούς μας δεσμούς, ὥστε, ὡς Τοπικὴ Ἐκκλησία, νὰ βαδίσουμε μαζὶ τὸν δρόμο τῆς σωτηρίας.

Σὲ αὐτὴν τὴν πρώτη Κυριακὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, ἡ Ἐκκλησία μᾶς παρουσιάζει τὴν παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν. Ὅπως ἀκούσαμε κατὰ τὴν ἀνάγνωση τοῦ Εὐαγγελίου, ἓνας πλούσιος γαιοκτήμονας ἐμπιστεύεται τὸ ἀμπέλι του σὲ κάποιους γεωργούς, οἱ ὅποιοι ὅμως ἀποδεικνύονται ἀνάξιοι τῆς ἐμπιστοσύνης του καὶ ἀρπάζουν τὸν καρπὸ. Ἡ αὐθάδεια καὶ ἡ ἀλαζονεία τους μάλιστα φτάνει σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε κακοποιοῦν τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ γαιοκτήμονα, ποὺ ἔρχονται νὰ ἐλέγξουν τὴν ἐργασία τους καὶ σκοτώνουν τὸν ἴδιο τὸν γιό του.

Σύμφωνα μὲ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο, ἡ παραβολὴ αὐτὴ εἶναι πολυεπίπεδη καὶ τὰ μηνύματά της πολλὰ καὶ διαχρονικά. Αὐτὴ καθεαυτὴ ἡ παραβολὴ εἶχε ὡς πρῶτους ἀποδέκτες τοὺς Γραμματεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους, οἱ ὅποιοι ἐκπροσωποῦν τὸν Ἑβραϊκὸ λαό. Ἐναν λαὸ ὁ ὁποῖος ἀξιώθηκε τῆς μεγάλης ἐμπιστοσύνης τοῦ Θεοῦ προκειμένου νὰ καλλιεργήσῃ καὶ νὰ φανερώσῃ στὸν κόσμον τὸ θέλημά Του, μὲ σκοπὸ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ γνωρίσουν τὸν ἕναν καὶ μοναδικὸ Θεό. Τὸ προνόμιο, ὅμως, αὐτὸ ἔγινε γιὰ ἐκείνους αἰτία ἀλαζονείας, ἡ ὁποία τελικῶς τοὺς ὁδήγησε ἐπανειλημμένως στὴν ἀποστασία. Ἰδιαιτέρως οἱ Φαρισαῖοι μετατράπηκαν σὲ κριτὲς τῶν πάντων. Διατήρησαν τοὺς τύπους, ἔχασαν ὅμως

τὴν οὐσίᾳ, στερώνοντας ἀπὸ τὸν ἑαυτό τους καὶ τοὺς ἄλλους τὴν ἀγάπη καὶ τὸ ἔλεος.

Οἱ προφῆτες, ὡς ἀπεσταλμένοι τοῦ Θεοῦ, σὲ ὅλη τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, καλοῦσαν τὸν Ἑβραϊκὸ λαὸ νὰ ἐπιστρέψει στὴν αὐθεντικὴ καὶ καρδιακὴ σχέση μὲ τὸν Θεό, στηλιτεύοντας τὴν σκληροκαρδία καὶ τὴν ὑποκρισία. Ὅλοι ὅμως ἀνεξαιρέτως περιφρονήθηκαν, χλευάστηκαν καὶ τελικῶς βρῆκαν μαρτυρικὸ τέλος. Ἐσχάτος καὶ κορυφαῖος ἀπεσταλμένος ὑπῆρξε ὁ ἑνανθρωπήσας Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός. Ὅμως καὶ Αὐτὸς εἶχε τὴν ἴδια ἀντιμετώπιση καὶ τελικῶς ὑπέστη τὸν σταυρικὸ θάνατο.

Πέρα ἀπὸ τὸ κατηγορητήριο, τὸ ὁποῖον ἀπευθύνει ἡ παραβολὴ αὐτὴ πρὸς τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους, περιλαμβάνει μηνύματα ἀλλὰ καὶ προειδοποιήσεις πρὸς τὸν νέο περιούσιο λαὸ τοῦ Θεοῦ, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία στὴν ὁποία ὅλοι ἀνήκουμε. Αὐτὴ εἶναι ὁ νέος ἀμπελώνας, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἐμπιστεύτηκε σ' ἐμᾶς. Ὁ μυστικὸς αὐτὸς ἀμπελώνας ἀναμένει τὸν πνευματικὸ μας ἀγῶνα, ὥστε νὰ δώσει τοὺς καρποὺς τῆς πίστεως καὶ τῆς κατὰ Θεὸν ζωῆς. Αὐτοὶ εἶναι οἱ πολύτιμοι καρποί, τοὺς ὁποῖους καλούμεθα νὰ προσφέρουμε στὸν ἑαυτό μας, στοὺς ἀδελφούς μας καὶ στὸν κόσμον ὁλόκληρο. Ὁ καθένας ἀπὸ ἐμᾶς ἔχει τὴν εὐθύνῃ νὰ ἀναπτύξει τὶς προσωπικὲς του δυνατότητες καὶ τὰ τάλαντα, συμβάλλοντας σὲ αὐτὴ τὴν καρποφορία. Ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς ἔχει τὴν δική του ἀποστολή.

Υπάρχει, ὅμως, καὶ μία ιδιαίτερη κατηγορία μελῶν τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία ἔχει ἀναλάβει ἓνα ιδιαίτερο ἔργο: νὰ

μεταφέρει διαρκῶς τὴν αὐθεντικὴ φωνὴ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ στὸν λαό, νὰ ἐντοπίζει τυχὸν παραχάραξη τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου καὶ ἀλλοίωση τοῦ χριστιανικοῦ ἥθους καὶ νὰ ὑπενθυμίζει τὸ αὐθεντικὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Ἐπισκόπου, ὁ ὁποῖος, ὅπως οἱ ἀπεσταλμένοι στὸν ἀμπελῶνα τῆς παραβολῆς, εἶναι ὁ ἀπεσταλμένος στὴν Τοπικὴ Ἐκκλησία. Ἡ ἀποστολὴ του ἀποτελεῖ συνέχεια τοῦ ἔργου τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων. Αὐτὸς εἶναι ὁ «ἀπεσταλμένος», ὡς συνέχεια τῶν δώδεκα Μαθητῶν ποὺ ἄκουσαν ἀπὸ τὸν ἀναστημένο Χριστό: «Εἰρήνη σ' ἐσᾶς! Ὅπως ὁ Πατέρας ἔστειλε ἐμένα, ἔτσι στέλνω κι ἐγὼ ἐσᾶς» (Ἰω. 20,21). Ἡ ἀποστολικὴ διαδοχὴ, ἡ ὁποία ξεκίνησε τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, φτάνει μέχρι τὶς μέρες μας μέσῳ τῆς χειροτονίας τῶν Ἐπισκόπων καὶ δὲν ἀποτελεῖ τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν φανέρωση τῆς διαρκοῦς παρουσίας καὶ μέριμνας τοῦ Χριστοῦ μέσα στὴν Ἐκκλησία.

Ὁ τοπικὸς Ἐπίσκοπος δὲν ποιμαίνει τὴν Ἐκκλησίαν ὡς κριτὴς ἀλλὰ ὡς πατέρας, ἔχοντας καὶ ὁ ἴδιος δεχτεῖ, μέσῳ τῆς χειροτονίας του, τὴν πατρικὴ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατρός. Γιὰ νὰ συνειδητοποιήσῃ κανεὶς τὴν ποιότητα καὶ τὴν εὐθύνη τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἐπισκόπου, ἀρκεῖ νὰ διαβάσῃ τὶς Ἐπιστολὰς τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Ἐκεῖ θὰ διαπιστώσῃ μὲ πόση ἔννοια καὶ ἀγωνία ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν, ὡς ἀπεσταλμένος καὶ ἐκεῖνος, καταρτίζει πνευματικὰ τὶς νεοσύστατες Ἐκκλησίαις ποὺ ὁ ἴδιος ἱδρυσε, ἀλλὰ καὶ πόση χαρὰ νιώθει ὅταν διαπιστώνει πὼς τὰ πνευματικὰ του τέκνα καρποφοροῦν πνευματικὰ.

Ἀδελφοί μου,

Ἡ σημερινή παραβολή μᾶς καλεῖ νὰ μὴν ἀκολουθήσουμε τὸν δρόμο τῶν κακῶν γεωργῶν, ἀλλὰ νὰ ἀναλάβουμε, ὅχι μὲ ἀλαζονεία ἀλλὰ μὲ εὐθύνη καὶ ταπεινοφροσύνη τὴν ἀποστολή μας. Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ξεχνᾶμε πῶς ἐπιτελοῦμε ἔργο, ὅχι δικό μας, ἀλλὰ τὸ ἔργο τοῦ μεγάλου Ἀμπελουργοῦ, τοῦ Χριστοῦ μας. Μόνον ἔτσι θὰ ἐπιτύχουμε τὴν προσωπική μας καρποφορία, μόνον ἔτσι θὰ συμβάλλουμε καὶ στὴν καρποφορία ὁλόκληρης τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ καρποφορία αὐτὴ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἀποτελεῖ γιὰ τὸν τοπικὸ Ἐπίσκοπο χαρὰ καὶ καύχημα, προκειμένου νὰ ἐπιτελεῖ καὶ ἐκεῖνος μὲ ζῆλο καὶ ἀφοσίωση τὴν δική του ἀποστολή, προσφέροντας τὸ σύνολο τῶν δυνάμεών του στὸ ἔργο τῆς σωτηρίας τοῦ ποιμνίου ποὺ τοῦ ἐμπιστεύτηκε ὁ «Ποιμὴν ὁ καλός».

Ἀδελφοί μου,

Ὁ Θεὸς μὲ ἀξίωσε νὰ βρεθῶ ἀπεσταλμένος σὲ ἕναν εὐλογημένο τόπο, μὲ ἀνθρώπους πρόθυμους νὰ διακονήσουν τὸν ἀμπελῶνα Του καὶ νὰ προσφέρουν τὴν ἀγάπη τους στὸν σύγχρονο κόσμο. Σὲ αὐτὸ τὸ ἔργο καλῶ τὸν καθένα σας νὰ συμμετάσχει μὲ ἀκόμη μεγαλύτερο ζῆλο, ἀναγνωρίζοντας τὰ μοναδικὰ χαρίσματα ἐκάστου καὶ ἔχοντας ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸ ἐνδιαφέρον σας πρὸς τὸν συνάνθρωπο καὶ τὴν ἀφοσίωσή σας πρὸς τὴν Ἐκκλησία.

Κατ' εἰκόνα Θεοῦ τῆς ἀγάπης

Ἀνήκουμε στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἐγκαινιάστηκε κατὰ τὴν ὥρα τοῦ βαπτίσματός μας καὶ ἐπιβεβαιώνεται καθημερινὰ μὲ τὴν πίστη μας καὶ τὸν προσωπικό μας πνευματικὸ ἀγῶνα, προκειμένου νὰ ἐναρμονίσουμε τὴν ζωὴ μας μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἀλήθεια ὅμως! Ποιὸς εἶναι ἀληθινὰ ὁ Χριστὸς καὶ ποιὸς εἶναι ὁ πραγματικὸς σκοπὸς τοῦ ἐρχομοῦ Του στὴν γῆ; Ἡ σημερινὴ περικοπὴ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ὅπως τὴν ἀκούσαμε κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας, εἶναι μικρὴ σὲ ἔκταση, περιέχει ὅμως θεμελιώδεις θεολογικὲς ἀπαντήσεις στὰ ἐρωτήματα αὐτά, οἱ ὁποῖες διαφοροποιοῦν ἐντελῶς τὸ πρόσωπο καὶ τὴν ἀποστολὴ τοῦ Χριστοῦ μας ἀπὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν νοοτροπία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀλλὰ καὶ πολλῶν σημερινῶν συνανθρώπων μας, οἱ ὁποῖοι ρυθμίζουν τὴν ζωὴ τους μὲ βάση μία διαστρεβλωμένη εἰκόνα τοῦ Θεοῦ.

Ὅσα ἀκούσαμε σήμερα ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο ἀποτελοῦν ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν συνομιλία τοῦ Κυρίου μας μὲ τὸν Νικόδημο. Ποιὸς ἦταν ὅμως ὁ Νικόδημος; Ὅπως ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης στὴν ἀρχὴ τοῦ τρίτου κεφαλαίου στὸ ὁποῖο ἀνήκει ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ, ὁ Νικόδημος ἦταν

Φαρισαῖος, ἀνῆκε δηλαδὴ στοὺς φανατικότερους ἐκπροσώπους τοῦ Ἑβραϊκοῦ λαοῦ, μὲ τὶς πλέον ἀπόλυτες θέσεις σχετικὰ μὲ τὸν ἀναμενόμενο Μεσσία καὶ τὸν ἐγκόσμιο θρίαμβό Του. Οἱ πεποιθήσεις αὐτὲς ἦταν ἡ αἰτία ὥστε οἱ Φαρισαῖοι νὰ ἀποτελέσουν τοὺς φανατικότερους ἐχθροὺς τοῦ Κυρίου καὶ ἀργότερα τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Νικόδημος ὅμως, ἂν καὶ Φαρισαῖος, ἀναζητᾷ τὴν ἀλήθεια. Ἐπισκέπτεται τὸν Κύριο μὲ ἀληθινὸ ἐνδιαφέρον. Δὲν ὑποκρίνεται. Δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ Τὸν παγιδεύσει, ὅπως ἔκαναν συχνὰ οἱ ὅμοιοί του. Ἀναγνωρίζει τὸν Χριστὸ ὡς ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ, ἀποδεχόμενος τὰ θαύματά Του, σὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα μπορεῖ νὰ ἦταν καὶ αὐτόπτης μάρτυρας.

Ὁ Χριστὸς γνωρίζει πὼς ὁ Νικόδημος εἶναι ἀκόμη ἐγκλωβισμένος στὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ποὺ εἶχε ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραήλ. Ἐνὸς Θεοῦ δυνάμεως, ὁ Ὅποῖος θὰ κρίνει τοὺς εἰδωολάτρες καὶ θὰ συντρίψει τοὺς ξένους κατακτητές. Ἡ καλὴ προαίρεση τοῦ Νικοδήμου, λοιπόν, τὸν καθιστᾷ ἔτοιμο νὰ δεχθεῖ τὴν ἀποκάλυψη τοῦ ἀληθινοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον ἐνεργεῖ ὁ Θεός, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀληθινὸ σκοπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεώς Του. Καὶ ποιὸς εἶναι Ἐκεῖνος ποὺ γνωρίζει ὅλα αὐτὰ καλύτερα ἀπὸ τὸν καθένα; Ποιὸς ἄλλος ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Χριστό, τὸν Υἱὸ καὶ Λόγο τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποῖος «κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ ποὺ ἀνήκει στὸν οὐρανόν», ὅπως μᾶς ἀναφέρει ὁ 13ος στίχος. Ἴδου λοιπὸν ἡ πρώτη ἀποκάλυψη τῆς περικοπῆς: Ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι ἀπλῶς ἓνας ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ποὺ ἔγινε ἄνθρωπος. Μόνον αὐτὸς μπορεῖ νὰ βεβαιώσῃ μίαν δεύτερη ἀποκάλυψη: Πὼς ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη

καὶ πὼς μόνον ἡ ἀγάπη ὁδηγεῖ στὴν αἰώνια ζωή.

Ἀποκομμένος ὅμως ἀπὸ τὸν οὐρανό, ὁ ἀποστάτης ἄνθρωπος, ἀντικατέστησε στὴν ψυχὴ του τὸν Θεὸ μὲ τὸν ἑαυτό του. Τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ἀλλοίωσε ἡ δαιμονικὴ ὑπερηφάνεια, τὸ «Γενικὸ Ἐπιτελεῖο τῶν παθῶν», ὅπως τὴν χαρακτηρίζει ὁ ἅγιος Παῖσιος. Ἀντὶ τῆς ἀγάπης ποὺ ποτὲ δὲν καυχίεται καὶ ὅλα τὰ συγχωρεῖ, ὅπως μᾶς ἀναφέρει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴν Α΄ πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολὴ του, τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ κατέκλυσε ὁ ἐγωισμός, μεταβάλλοντας τὸν ἄνθρωπο σὲ δικαστὴ τῶν πάντων. Ὁ ἄνθρωπος ἔμαθε νὰ ἐντοπίζει διαρκῶς τὸ λάθος τοῦ ἄλλου, νὰ τὸν κρίνει καὶ νὰ τὸν καταδικάζει. Ὁ πεσμένος ἄνθρωπος ξέχασε νὰ ἀγαπᾷ καὶ ἐπιδόθηκε σὲ ἓνα ἀνηλεὲς ἄθλημα κατάκρισης καὶ καταδίκης τοῦ ἀδελφοῦ του. Ὅπως φαίνεται καὶ στὴν περίπτωσι τῶν Φαρισαίων, ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι σὲ θέση νὰ μετατρέψῃ ἀκόμη καὶ τὴν πίστη σὲ πηγὴ ἀλαζονείας καὶ ἀπόρριψης τοῦ συνανθρώπου μας. Χωρὶς ζωντανὴ σχέση μὲ τὸν ἀληθινὸ Θεό, ἡ πίστη γίνεται ἀπάνθρωπη καὶ στὴν οὐσία ἀντίθετη.

Αὐτὴ τὴν ζωντανὴν σχέση ἤρθε νὰ ἀποκαταστήσῃ ὁ Χριστὸς στὴν γῆ. Ἡ σημερινὴ περικοπὴ ἀποτελεῖ πρόσκληση ἑνώσεως μὲ τὸν Θεὸ τῆς ἀγάπης, ὥστε νὰ γίνουμε καὶ ἐμεῖς ἄνθρωποι ἀγάπης. Μέσα στὴν Ἐκκλησίᾳ μαθαίνουμε ξανὰ πόσο ἀγάπησε ὁ Θεὸς ἀκόμη καὶ αὐτόν, τὸν πεσμένο, τὸν τραυματισμένο, τὸν μιὰρὸ ἄνθρωπο, ὥστε, ὅπως ἀκούσαμε στὸν 15ο στίχο, «παρέδωσε στὸν θάνατο τὸν μονογενῆ του Υἱόν, γιὰ νὰ μὴ χαθεῖ ὅποιος πιστεύει σ' Αὐτὸν ἀλλὰ νὰ ἔχει ζωὴ αἰώνια».

Ἴδου τὸ σκάνδαλο καὶ ἡ αἰτία τοῦ μένους τῶν Φαρισαίων: Ἐνῶ ἀνέμεναν Μεσσία ἐνὸς ἔθνους, θριαμβευτὴ καὶ τιμωρὸ τῶν ἀλλοφύλων, ἀλλὰ καὶ τοῦ κάθε ἀμαρτωλοῦ, στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ἀποκαλύπτεται ἓνας Θεὸς ποὺ δὲν ἐπιθυμεῖ τὴν καταδίκη, ἀλλὰ τὴν σωτηρία ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Ἴδου ὅμως καὶ τὸ σκάνδαλο ἐκείνων ποὺ ἐπιμένουν καὶ στὶς μέρες μας νὰ βλέπουν τὸν Θεὸ ὡς δικαστὴ καὶ τιμωρό: Ἐνῶ πιστεύουν στὸ σχέδιο τῆς ἀγάπης Του, ἀναλαμβάνουν ἐν ὀνόματί Του, νὰ ἀνακαλύπτουν ὑπαρκτὲς ἢ καὶ ἀνύπαρκτες ἀμαρτίες, κατακεραυνώνοντας συνανθρώπους τους μὲ ἀπάνθρωπη σκληροκαρδία.

Ἀδελφοί μου,

Σκοπὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι μᾶς κάνει ὁμοίους Του. Ὅμοιους Του στὴν συγχώρεση, ὁμοίους Του στὴν ἐπιείκεια, ὁμοίους Του στὴν ἀγάπη. Κάθε χριστιανὸς ἀποτελεῖ τὴν ζωντανὴ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμον καὶ ὁ κόσμος, ὁ ταλαιπωρημένος καὶ ἀπελπισμένος, ἀναζητεῖ στὸ πρόσωπο τοῦ κάθε χριστιανοῦ τὸν ἀληθινὸ Θεὸ τῆς ἀγάπης. Ὅποιος βιώνει τὴν ζωντανὴ σχέση μὲ τὸν Χριστό, ἀκούει τὴν φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ὁ ὅποιος «πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν», ὅπως ἀναφέρει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴν Α΄ πρὸς τὸν Τιμόθεο Ἐπιστολὴ του. Ὅποιος ἔχει ἀποδεχθεῖ τὴν ἀναγέννηση ποὺ προσφέρει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, μέσῳ τῶν Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας μας, ἔχει ἐγκαταλείψει τὸν σκληρόκαρδο πεσμένο ἑαυτό του καὶ ἀπολαμβάνει τὴν χαρὰ τῆς ἀποκατάστασης τῆς αὐθεντικῆς του φύσης. Ὅποιος

ἔχει μεθύσει ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, μεταβάλλεται σὲ πηγὴ ἐπιείκειας καὶ ἀγάπης γιὰ τὸν διπλανό του.

Τὸ μήνυμα τῆς σημερινῆς περικοπῆς εἶναι ἀπλό, μεγαλειῶδες, χαρμόσυνο καὶ λυτρωτικό: Σκοπὸς τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ στὴν γῆ δὲν εἶναι ἡ καταδίκη ἀλλὰ ἡ σωτηρία ὅλου τοῦ κόσμου. Ὅποιος θέλει νὰ μετρήσει τὴν πίστη του στὸν ἀληθινὸ Θεό, ἃς κρίνει ὁ ἴδιος τὴν στάση του ἀπέναντι στὸν ἀδελφό του καί, ἀνάλογα μὲ τὴν αὐστηρότητα ἢ τὴν ἀγάπη του, ἃς κατατάξει τὸν ἑαυτό του μεταξὺ τῶν ἀμείλικτων Φαρισαίων ἢ τῶν ἀναγεννημένων τέκνων τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος δὲν μᾶς θέλει κριτὲς ἀλλὰ συμμέτοχους στὸ ἔργο τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου.

Ἄς ἐνισχύσουμε, λοιπόν, ἀδελφοί μου, τοὺς δεσμούς μας μὲ τὸν ἀληθινὸ Θεὸ τῆς ἀγάπης, ἃς βαδίσουμε μὲ ζῆλο, ἀλλὰ καὶ ταπεινοφροσύνη τὴν πνευματικὴ ὁδὸ τῶν Πατέρων μας ποὺ ὁδηγεῖ πρὸς Ἐκεῖνον καὶ ἃς μεταβληθοῦμε σὲ πηγὴ ἀγάπης πρὸς ὅλους. Ἀμήν!

Προσκλητήριο Σταυροῦ

Μία πρόσκληση, μία συνταρακτική πρόσκληση, ἀπευθύνει πρὸς ἐμᾶς τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο. Μία πρόσκληση, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ ἴδιου τοῦ Κυρίου μας καὶ ἀποδεικνύει γιὰ μία ἀκόμη φορὰ τὸν ἀπόλυτο σεβασμὸ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν μας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπειρη ἀγάπη Του πρὸς ἐμᾶς. Ποιὰ εἶναι ἡ πρόσκληση αὕτη;

«Ὅποιος θέλει νὰ μὲ ἀκολουθήσει, ἅς ἀπαρνηθεῖ τὸν ἑαυτό του, ἅς σηκώσει τὸν σταυρό του καὶ ἅς μὲ ἀκολουθεῖ».

Ἀναφερόμαστε συχνὰ στὴν ἀπόφαση τοῦ Θεοῦ νὰ προσλάβει τὴν ἀνθρώπινη φύση. Γνωρίζουμε πῶς, ἐξαιτίας τῆς ἀγάπης Του γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ὑπέστη τὶς συνέπειες τῆς ἁμαρτίας τοῦ ἀνθρώπου, μὲ ἀποκορύφωμα τὸν σωματικὸ πόνο καὶ τὸν θάνατο. Ἡ σημερινή Του πρόσκληση ὅμως μᾶς ἀποκαλύπτει καὶ μία ἄλλη ἀνθρώπινη ἀνάγκη, ἡ ὁποία βρίσκεται ριζωμένη σὲ κάθε ψυχή. Ὅλοι μας τὴν ἔχουμε αἰσθανθεῖ καί, ἄλλοτε μὲ τὰ χεῖλη μας κι ἄλλοτε σιωπηρά, τὴν ἔχουμε ἐκφράσει ὡς αἶτημα στοὺς ἀνθρώπους γύρω μας. Εἶναι τὸ ἴδιο αἶτημα ποὺ κρύβεται πίσω ἀπὸ τὸ παράπονο τοῦ παραλύτου, ἐκεῖ, στὸ πλάι τῆς προβολτικῆς κολυμβήθρας

στην Ἱερουσαλήμ: «Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω».

Σήμερα, ἀδελφοί μου, εἶναι ὁ Κύριος ποὺ ἀναζητᾷ ἄνθρωπο καὶ κηρύσσει προσκλητήριο συμπόρευσης καὶ συνεργασίας γιὰ τὸ μεγάλο ἔργο ποὺ ἤρθε νὰ πραγματοποιήσει καὶ ποὺ δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὴν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπινου γένους.

Εἶναι ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων καὶ ὅμως δὲν διατάσσει. Εἶναι ὁ Δημιουργὸς τοῦ σύμπαντος καὶ ὅμως δὲν ἐπιβάλλει. Εἶναι ὁ νικητὴς τοῦ θανάτου καὶ ὅμως δὲν ἀναζητᾷ ὑπηρέτες ἢ ὑποτακτικούς. Ἀπευθύνεται στὸν ἄνθρωπο τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀλλὰ καὶ κάθε ἐποχῆς ὡς ἴσος πρὸς ἴσον καί, σχεδὸν παρακλητικά, προφέρει αὐτὸ τὸ ὑπέροχο «ὅστις θέλει».

Πολλὰ λέγονται στὴν ἐποχὴ μας γιὰ τὸν ἐθελοντισμό. Εἶναι ἓνας ὅρος πολὺ διαδεδομένος καί, ὄντως, ὑποδηλώνει τὴν διάθεση πολλῶν ἀνθρώπων στὴν πατρίδα μας καὶ σὲ ὅλο τὸν κόσμο νὰ προσφέρουν σὲ ἀξιόλογα ἔργα τὸ περισσεύμα τῶν δυνάμεών τους. Σήμερα ὅμως διαπιστώνουμε πὺς ἡ ὑψηλότερη μορφή ἐθελοντισμοῦ βρίσκεται μέσα στὸ Εὐαγγέλιο. Πράγματι, ποῖο ὑψηλότερο ἔργο μπορεῖ νὰ ὑπάρξει ἀπὸ τὴν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων καὶ ποιά μεγαλύτερη τιμὴ μπορεῖ νὰ βρεθεῖ γιὰ ἓναν ἄνθρωπο, ἀπὸ τὸ νὰ συμβάλλει στὴν ἐνίσχυση τῶν ἀνθρώπων καὶ στὴν πορεία τους πρὸς τὴν αἰωνιότητα; Ἀλλὰ καὶ ποιά πρόσκληση ἐθελοντικῆς προσφορᾶς μπορεῖ νὰ ἐνεργοποιήσῃ τὸ φιλότιμό μας, ὅταν αὐτὴ προέρχεται ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἴδιου τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρα μας;

Μεγαλειῶδες λοιπὸν τὸ ἔργο, στὸ ὁποῖο μᾶς καλεῖ ὁ Χριστός. Ποιά εἶναι ὅμως τὰ χαρακτηριστικά του; Ἡ ἀπάντηση

στο ἐρώτημα αὐτὸ δίνεται σήμερα μονολεκτικὰ καὶ περι-
κλείεται στὴν λέξη «Σταυρός».

Εἶναι γεγονὸς πὼς μὲ τὴν λέξη αὐτὴ συνήθως περιγράφουμε τὴν μεγάλη δυσκολία καὶ τὸν μεγάλο πόνο. Ὅταν ἀκούσουμε γιὰ ἄνθρωπο πὼς «κουβαλάει μεγάλο σταυρό», συνήθως ἐννοοῦμε πὼς ὑποφέρει ἀπὸ μεγάλο πόνο ἢ περνᾷ μία μεγάλη δυσκολία, ἢ ὁποία τὸν ταλαιπωρεῖ καὶ μάλιστα γιὰ μεγάλο χρονικὸ διάστημα. Ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ μας, ὅμως, δὲν συνδέεται μόνο μὲ τὸν ἀβάσταχτο πόνο. Συνδέεται καὶ μὲ τὴν μεγάλη Του ἀγάπη. Ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου ἀποτελεῖ γιὰ μᾶς διαρκὴ ὑπενθύμιση τῆς κενώσεως τοῦ Θεοῦ στὸ ὄνομα τῆς ἀγάπης Του. Πίσω ἀπὸ τὸν θεολογικὸ ὅρο «κένωση» κρύβεται μία ἔξοδος. Ἐξοδος τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν ἀπόλυτη μακαριότητά Του καὶ συνάντηση μὲ τὸν ταλαιπωρημένο ἄνθρωπο.

Ἄν κατανοήσουμε τὸν σταυρὸ μὲ αὐτὴν τὴν σημασία, ἢ σημερινὴ πρόσκληση τοῦ Εὐαγγελίου ἀποκτᾷ νέες καὶ εὐρύτερες διαστάσεις. Ὁ Χριστὸς μᾶς καλεῖ νὰ ἐγκαταλείψουμε τὴν αὐτάρκειά μας, νὰ διασπάσουμε τὰ τεῖχη τοῦ ἐγωισμοῦ μας, ποὺ μᾶς κρατοῦν περιχαρακωμένους στὸν μικρόκοσμό μας, νὰ ἀπελευθερωθοῦμε ἀπὸ τὴν ἐντύπωση πὼς ἐμεῖς καὶ τὰ προβλήματα μας εἴμαστε τὸ κέντρο τοῦ σύμπαντος καὶ νὰ νιώσουμε ὡς δικές μας τὶς ἀνάγκες τῶν ἀδελφῶν μας.

Καθὼς ὁ Χριστὸς μᾶς καλεῖ νὰ ἀπαρνηθοῦμε τὸν ἑαυτό μας, δὲν ἐννοεῖ νὰ ξεχάσουμε τὶς ἀνάγκες καὶ τὶς ἐπιθυμίες μας. Ἀντίθετα, μᾶς καλεῖ νὰ δώσουμε στὸν ἑαυτό μας τὴν εὐκαιρία νὰ γευτεῖ τὴν μεγαλύτερη χαρὰ ποὺ μπορούμε νὰ

τοῦ προσφέρουμε: τὴν χαρὰ τῆς ἀγάπης. Ὁ σύγχρονος κόσμος ἐπιδιώκει νὰ μᾶς πείσει πὼς ἡ χαρὰ κρύβεται μόνον στὴν ἱκανοποίηση τῶν καταναλωτικῶν μας ἀναγκῶν καὶ στὴν χρησιμοποίηση τῶν ἀνθρώπων γιὰ τὴν δική μας ἱκανοποίηση. Τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο, ὅμως, μᾶς θυμίζει, μὲ τρόπο συγκλονιστικό, τὴν μεγάλη χαρὰ τῆς ἐξόδου ἀπὸ τὸ «Ἐγώ» μας. Τὴν χαρὰ τῆς ἀνιδιοτελοῦς προσφορᾶς καὶ τῆς εἰλικρινοῦς συμπόνιας, ποὺ μᾶς κάνει νὰ νιώθουμε τὸν πόνο τοῦ διπλανοῦ μας ὡς πόνο δικό μας.

«Σηκῶστε λοιπὸν τὸν σταυρό σας καὶ ἀκολουθήστε με», μᾶς λέει σήμερα ὁ Χριστός. Ποιὸς εἶναι ὅμως ὁ σταυρός μας; Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὁ Εὐθύμιος Ζιγαβηνὸς καὶ ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας, σὲ ὑπομνήματά τους στὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, διδάσκουν πὼς «προσωπικὸς σταυρὸς» σημαίνει τὴν ἐτοιμότητά μας νὰ μαρτυρήσουμε γιὰ τὸν Χριστὸ μὲ ἓναν ἐξίσου ἐπώδυνο θάνατο, ὅπως ἦταν ὁ δικὸς Του. Δὲν περιορίζονται ὅμως σὲ αὐτό. Μιλοῦν γιὰ τὸν Σταυρὸ ὡς μία διαρκῆ ἀνταπάρνηση, μία διαρκῆ σταύρωση τοῦ ἐγωισμοῦ μας, ποὺ πρέπει νὰ χαρακτηρίζει ὁλόκληρη τὴν ζωὴ μας, ὡς μία διαρκῆ προθυμία καὶ ἐτοιμότητα ἀνακούφισης τοῦ πόνου τοῦ ἀδελφοῦ μας καὶ συμβολῆς στὴν σωτηρία του. Ἄρα, λοιπόν, ὁ προσωπικός μας σταυρὸς ἀποτελεῖ τὴν προσωπική μας κένωση. Ὅπως στὸν Γολγοθᾶ, στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ μας, σταυρώθηκε ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος, ὁ ταλαιπωρημένος καὶ αἰμόφυρτος ἀπὸ τὶς συνέπειες τοῦ ἐγωισμοῦ καὶ τῆς ἁμαρτίας, ἔτσι κι ἐμεῖς, διὰ τοῦ προσωπικοῦ μας σταυροῦ, σταυρώ-

νουμε τὸ ἐγωιστικὸ μας φρόνημα, ἀκολουθώντας τὸν δρόμο τοῦ Ἀναστάντος Θεανθρώπου καὶ μετατρέποντας τὴν ἐγω-κεντρικὴ μας ζωὴ σὲ διαρκῆ ἔξοδο καὶ συνάντηση ἀγάπης μὲ τὸν συνάνθρωπό μας. Ἐκεῖ ἀποσκοπεῖ ἡ πνευματικὴ καὶ ἀσκητικὴ ὁδός, στὴν ὁποία μᾶς καλεῖ ἡ Ἐκκλησία. Μέσω αὐτῆς, γινόμαστε δικοὶ Του. «Αὐτοὶ ποὺ ἀνήκουν στὸν Χριστό», λέει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος στὴν Δ΄ Κατήχησή του, «ἔχουν σταυρώσει τὴν σάρκα τους μὲ τὰ πάθη καὶ τὶς ἐπιθυμίες της». Εἶναι ἡ κατάσταση στὴν ὁποία, τὰ ἰδιαίτερα χαρίσματα, οἱ κλίσεις μας καὶ οἱ δεξιότητές μας ἐντάσσονται σὲ μία ὑψιστὴ ἀποστολή, στὴν δική Του ἀποστολή ποὺ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν διαρκῆ διακονία τοῦ ἀδελφοῦ μας.

Ἀδελφοί μου,

Ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἐπεκτεινόμενο εἰς τοὺς αἰῶνες. Ὁ Χριστός, διὰ τῶν Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ διὰ τῆς Χάριτος τῶν Ἀγίων καὶ ἰδιαιτέρως τῆς Παναγίας μας, βρίσκεται διαρκῶς «ἐν μέσῳ ἡμῶν». Ἡ πρόσκλησή Του ἀπευθύνεται πρὸς τὸν καθένα μας. Ὁ Χριστὸς ἀναζητᾷ συνεργοὺς στὸ ἔργο Του. Ἡ Ἐκκλησία Του μᾶς χρειάζεται. Κάθε χάρισμα μπορεῖ νὰ συμπληρώσει τὸ ἔργο Του. Κάθε προθυμία προσφορᾶς γίνεται μαρτυρία τῆς παρουσίας Του στὸν κόσμο. Ὅποιος ἀκολουθήσει τὸν Χριστὸ στὸν δρόμο τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς αὐταπάρνησης, θὰ γευτεῖ, ἀπὸ αὐτὴ κιόλας τὴν ζωὴ, τὴν χαρὰ τοῦ Παραδείσου. Διότι ὁ παράδεισος δὲν εἶναι τόπος ἀλλὰ τρόπος ζωῆς. Ζωῆς, ἀγάπης καὶ ἑνώσης μὲ τὸν Θεό, τὴν αἰώνια πηγὴ τῆς χαρᾶς.

Αὐτὸ ὑπόσχεται σήμερα ὁ Χριστός μας, αὐτὸ διδάσκουν οἱ Πατέρες μας, αὐτὸ ἐπιβεβαιώνουν οἱ Ἅγιοί μας, σὲ αὐτὸ προτρέπει καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή του: «Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ» (6,2). Δηλαδή, νὰ σηκώνετε ὁ ἓνας τὸ φορτίο τοῦ ἄλλου καὶ ἔτσι θὰ ἐφαρμόσετε πλήρως τὸν νόμο τοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν!

Δύναμη πίστεως

Πολύτιμο είναι τὸ μάθημα τῆς πίστεως τὸ ὁποῖο μᾶς διδάσκει ἡ συμπεριφορὰ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου στὴν σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπή. Μεγάλη ὅμως εἶναι καὶ ἡ δικαίωση τῆς πίστεως αὐτῆς μέσῳ τοῦ θαύματος τοῦ Κυρίου μας.

Βρισκόμαστε στὴν ὄχθη τῆς λίμνης Γεννησαρέτ. Ὁ Χριστὸς δὲν ἔχει ἐπιλέξει ἀκόμη τοὺς σταθεροὺς ἀκολούθους Του. Συνοδεύεται ὅμως διαρκῶς ἀπὸ πλῆθος ἀκροατῶν, καθὼς ἔχει ἤδη ἀρχίσει τὴν δημόσια διδασκαλία Του.

Ἡ ὁμιλία τελειώνει, ὁ Κύριος ὅμως ἔχει ἐπιλέξει τὴν ἡμέρα ἐκείνη γιὰ νὰ καλέσει κοντά Του τοὺς πρῶτους μαθητές Του, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀφοσιωθοῦν σὲ Αὐτὸν γιὰ τὰ ἐπόμενα τρία χρόνια καὶ κατόπιν θὰ ἀποσταλοῦν στὰ πέρατα τοῦ κόσμου γιὰ νὰ διαδώσουν τὸ κοσμοσωτήριο μήνυμά Του.

Τὰ λόγια ποὺ πρὶν ἀπὸ λίγο ἔχει ἀπευθύνει στὸν ὄχλο, εἶναι βέβαιο πὼς θὰ εἶχαν γοητεύσει καὶ τοὺς ταπεινοὺς φαράδες τῆς Γεννησαρέτ. Τώρα ὅμως ἔφτασε ἡ στιγμή νὰ ἀποδείξει καὶ μὲ ἔργα θαυμαστὰ τὴν δύναμη ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγάπη Του πρὸς τοὺς μελλοντικούς ἀποστόλους Του.

«Σίμων», τοῦ λέει, «πήγαινε στὰ βαθιὰ καὶ ρίξε τὰ δίχτυα σου».

Ὁ Σίμων Πέτρος ἀπορεῖ καὶ δὲν διστάζει νὰ ἐκφράσει στὸν Διδάσκαλο τὶς δικαιολογημένες ἐπιφυλάξεις του. Ὅλη νύχτα προσπαθοῦσαν, αὐτὸς καὶ οἱ σύντροφοί του, νὰ πιάσουν κάτι. Τίποτε ὅμως δὲν κατάφεραν. Γιατί νὰ καταφέρουν τώρα, καὶ μάλιστα σὲ ὥρα προχωρημένη, ἀφοῦ ἔχει βγεῖ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ τὸ φάρεμα δὲν ἔχει καμία ἐλπίδα; Δὲν ἐπιμένει ὅμως. Οἱ λόγοι ποὺ μόλις πρὶν ἀπὸ λίγα λεπτὰ ἔχει ἀκούσει, τὸν ἔχουν ἐπηρεάσει βαθιὰ καὶ τὸν ἔχουν πείσει πὼς βρίσκεται μπροστὰ σὲ ἓναν ξεχωριστὸ ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν ἐξαπατήσει. Ἡ ἀνθρώπινη λογικὴ του, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐμπειρία τοῦ ἐμπειροῦ ψαρᾶ, διαμαρτύρονται. Ἡ ἐμπιστοσύνη ὅμως στὸν Χριστὸ κάμπτει τὶς ἀμφιβολίες του καὶ τὸν ὁδηγεῖ στὴν πρώτη ἐκδήλωση τῆς ὁλοκληρωτικῆς του ἀφοσίωσης, ποὺ ἐμελλε νὰ ἀφορᾶ, ὅχι μόνον τὴν δική του ζωὴ, ἀλλὰ καὶ τὴν ζωὴ ὅλων τῶν ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου μέσα στὴν ἱστορία:

«Ἀφοῦ τὸ λὲς ἐσὺ Κύριε, ἐγὼ θὰ ξαναρίξω τὸ δίχτυ!»

Καὶ τὸ θαῦμα ἔγινε.

Ἀδελφοί μου,

Στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως, ἡ Ἐκκλησία μας ὀνομάζεται καὶ «Ἀποστολική». Ἡ ιδιότητα αὕτη δὲν ἔχει νὰ κάνει μόνο μὲ τὴν Ἀποστολικὴ διαδοχὴ ποὺ ἐκπληρώνεται μέσῳ τῆς χειροτονίας τῶν ἐπισκόπων καί, κατ' ἐπέκταση, ὅλων τῶν κληρικῶν. Ἔχει νὰ κάνει καὶ μὲ τὴν ἔνταξη τῶν Χριστιανῶν ἀνὰ τοὺς αἰῶνες στὸ ἔργο τῶν Ἀποστόλων, ἀλλὰ καὶ στὴν μίμηση τῆς πίστες καὶ τῆς ἀφοσίωσής τους στὸν Θεάνθρωπο Ἰησοῦ.

Τὸ ἔργο αὐτὸ παρουσιάζει σήμερα ὁ Κύριος μὲ ἀπλότητα ἀλλὰ καὶ μὲ πληρότητα, καθὼς ἀπευθύνεται στὸν Πέτρο. Θέλει νὰ κατευνάσει τὸν φόβο του μπροστὰ στὸ θαῦμα, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν προετοιμάσει γιὰ τὸ μέλλον: «Μὴ φοβᾶσαι», τοῦ λέει. «Σήμερα μεταβάλλεσαι ἀπὸ φαρὰ φαρῶν σὲ φαρὰ ἀνθρώπων».

Καὶ ἂν ἓνας φαρὰς πιάνει ψάρια γιὰ νὰ ἐπωφεληθεῖ ὁ ἴδιος, ὁ ἀπόστολος Πέτρος, οἱ ὑπόλοιποι Ἀπόστολοι ἀλλὰ καί, κατ' ἐπέκταση, ὅλοι ἐμεῖς, καλούμεθα νὰ ἀλιεύσουμε ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους θὰ κατευθύνουμε πρὸς τὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἐπουράνιου Θεοῦ Πατέρα μας.

Στὴν Ἐκκλησία δὲν βρισκόμαστε μόνον γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῆς ἀτομικῆς μας σωτηρίας. Ἡ ιδιότητά μας ὡς Χριστιανῶν συνδέεται ἄρρηκτα καὶ μὲ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν κόσμο, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν διαρκῆ ἀναζήτηση τρόπων γιὰ τὴν σωτηρία μας. Καὶ βεβαίως, μία εἶναι ἡ σωτηρία καὶ πραγματοποιεῖται μέσῳ τῆς σχέσης μας μὲ τὸν Χριστό. Ὅλοι μας ὅμως ἔχουμε τὴν μεγάλη ἀποστολὴ νὰ συμβάλουμε, προκειμένου, ὅσο τὸ δυνατόν περισσότεροι ἄνθρωποι, νὰ στρέψουν τὴν ματιὰ τους πρὸς Ἐκεῖνον καὶ νὰ ἀνοίξουν τὴν καρδιά τους, ὥστε νὰ δεχτοῦν τὴν παρουσία Του.

Παρ' ὅλη ὅμως τὴν πίστη μας καὶ τὴν προσπάθειά μας, τὰ γεγονότα καὶ οἱ καταστάσεις συχνά μᾶς πτοοῦν. Κάνουμε ὅ,τι μπορούμε, ἀκολουθώντας τὸ θέλημά Του. Προσευχόμαστε μὲ βαθιὰ πίστη στὴν δύναμη καὶ τὴν ἀγάπη Του. Ὅπως καὶ ὁ Πέτρος, διαλέγουμε τὴν σωστὴ στιγμή καὶ τὸν σωστὸ τρόπο, σύμφωνα πάντοτε μὲ τὴν ἀνθρώπινη λογικὴ μας. Τὰ

ἀποτελέσματα ὅμως δὲν ἔρχονται. Ὁ κόσμος συνεχίζει νὰ «κεῖται ἐν τῷ πονηρῷ». Ἡ Ἐκκλησία μας μοιάζει νὰ περιθωριοποιεῖται ὅλο καὶ περισσότερο, ἀκόμη καὶ νὰ χλευάζεται, ἐνῶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἰδιαίτερα οἱ νέοι μας, ἐπιμένουν νὰ ἀναζητοῦν τὸ ξεδίψασμα τῆς ψυχῆς τους ἀπὸ «φρέατα συντετριμμένα» καὶ στερεμένες πηγές. Ὡς Χριστιανοὶ αἰσθανόμεσθε συχνὰ πὼς βρισκόμαστε ἐκτὸς τόπου καὶ χρόνου, πὼς ἡ ἱστορία μᾶς ξεπέρασε, πὼς τὸ κεφάλαιο «Χριστὸς» ἔκλεισε γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Νιώθουμε πὼς ρίχνουμε τὰ δίχτυα μας τὴν λάθος ὥρα, ὅπως ἀκριβῶς πίστευε καὶ ὁ Πέτρος.

Σήμερα ὅμως ὁ ἴδιος ὁ Πέτρος μᾶς καλεῖ νὰ ἀφήσουμε τὴν ἐμπειρία τῆς λογικῆς καὶ νὰ καταφύγουμε στὴν ἐμπειρία τῆς πίστεως, ἀντιμετωπίζοντας τὴν λάθος ὥρα τῆς περιορισμένης κρίσης μας ὡς τὴν σωστὴ ὥρα τοῦ Χριστοῦ. Ὅπως τότε, ἔτσι καὶ σήμερα, ἔτσι καὶ γιὰ πάντα, ὁ Κύριος ἔχει τὴν δύναμη νὰ μετατρέπει κάθε ὥρα σὲ σωστὴ ὥρα καὶ νὰ ἐξασφαλίζει τὰ θαυμαστὰ ἀποτελέσματα μιᾶς ψαριᾶς τόσο πλούσιας, ὅσο ἐκείνης ποὺ παραλίγο νὰ ἀναποδογυρίσει τὴν βάρκα. Ὅπως ἀναφέρει ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, τὸ σημερινὸ θαῦμα ἀποτελεῖ διαβεβαίωση πρὸς ὅλους τοὺς φαρᾶδες τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ πὼς «δὲν θὰ εἶναι χωρὶς μισθὸ ὁ κόπος τους, οὔτε ἄκαρπος ὁ ζῆλος ποὺ θὰ δείξουν ὅταν θὰ ἀπλώσουν τὸ δίχτυ τῆς εὐαγγελικῆς μύησης, ἀλλὰ σὲ αὐτὸ τὸ δίχτυ θὰ μαζέψουν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη καὶ μὲ σιγουριὰ τὶς ἀγέλες τῶν ἐθνῶν».

Ἴσως κάποιος νὰ ἰσχυριστεῖ πὼς καὶ τότε καὶ σήμερα, οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τὴν ἀνάγκη νὰ δοῦν θαύματα. Ἐμεῖς, ὅμως,

γνωρίζουμε πώς θαύματα κάνει μόνο ο Θεός και πώς οί δυνάμεις μας δεν έπαρκοῦν για να προσφέρουμε στὸν κόσμο θαυματουργικὲς ἐμπειρίες. Τὰ θαύματα ὅμως, ἀδελφοί μου, εἶναι διαρκῆ καὶ ἡ Ἐκκλησία δὲν μένει ποτὲ χωρὶς ψαράδες ποὺ γεμίζουν τὸ δίχτυ τους. Πρῶτοι ἀπ' ὅλους εἶναι οἱ ἅγιοι τῶν καιρῶν μας. Ἀνθρώποι ἀπλοί, συχνὰ ἀγράμματοι, ποὺ γίνονται τὸ στήριγμα ἑνὸς κόσμου ὑψηλῆς μορφώσεως καὶ τεχνολογικῶν ἐπιτευγμάτων, ἀλλὰ φτωχοῦ σὲ χαρὰ καὶ ἐλπίδα. Δὲν εἶναι, ἄραγε, αὐτὸ ἓνα διαρκὲς θαῦμα; Δὲν ἀποτελεῖ τὸ γεγονὸς αὐτὸ παρηγοριὰ καὶ για μᾶς, ὅταν ἐξαντλούμαστε καὶ ἀποκαρδιωνόμαστε κοιτώντας γύρω μας; Δὲν ἀποτελεῖ τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἐνδυνάμωση καὶ ἐνίσχυση τῆς ἀποφασιστικότητάς μας νὰ συνεχίσουμε τὴν ἀποστολὴ καὶ τὴν διακονία μας; Δὲν ἀποτελεῖ τὸ γεγονὸς αὐτὸ διαβεβαίωση πὼς ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων ἔχει τὴν δύναμη νὰ μεταβάλει τὴν διάνοια καὶ τὴν ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων; Ἀλλὰ καὶ ἐμεῖς οἱ ἴδιοι δὲν ἀποτελοῦμε, ἄραγε, ὁ καθένας μας ξεχωριστά, ἓνα μικρὸ θαῦμα; Τί θὰ ἦταν ἡ ζωὴ μας χωρὶς Ἐκεῖνον; Ποιόν σκοπὸ θὰ εἶχαν οἱ μέρες μας χωρὶς Ἐκεῖνον; Ποῦ θὰ βρίσκαμε τὴν δύναμη νὰ συνεχίσουμε χωρὶς τὴν παρουσία Του στὴν ζωὴ μας;

Αὐτὴ εἶναι ἡ δύναμη τῆς πίστεως καὶ ἡ παρηγοριὰ ποὺ μᾶς προσφέρει ἡ σημερινὴ περικοπή. Μὲ τὴν πίστη δὲν δένουμε στὴν ἀκτὴ τῆς ἀπογοήτευσης τὶς βάρκες μας. Δὲν ἀποσυρόμαστε στὴν καλύβα μας, ἀποκαμωμένοι καὶ ἀπελπισμένοι. Συνεχίζοντας νὰ ὁμορφαίνουμε καὶ νὰ καρπίζουμε τὴν ψυχὴ μας μέσῳ τῆς σχέσης μας μὲ τὸν Χριστό, γινόμαστε μάρτυ-

ρες δικοί Του, δίχτυ δικό Του, προσελκύοντας κοντά Του, μὲ τὸν τρόπο τῆς ζωῆς μας, τοὺς συνανθρώπους μας.

Ἔργο δικό Του εἵμαστε, ἔργο δικό Του ἐπιτελοῦμε καὶ ὅσο ἐνισχύουμε τὴν Ἐκκλησία μὲ τὸν ζῆλο, μὲ τὴν πίστη μας καί, βεβαίως, μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ταπεινοφροσύνη μας, ἡ ἐλπίδα τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου δὲν θὰ σβῇ ποτέ. Ἀμήν.

Πηγή ἀγάπης Θεϊκῆς

Βρισκόμαστε στὴν πρώτη Κυριακὴ τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου καὶ ἡ Ἀγία μας Ἐκκλησία, μέσω τῶν Εὐαγγελικῶν ἀναγνώσμάτων, μᾶς μεταφέρει στὰ πρῶτα γεγονότα τοῦ δημόσιου βίου τοῦ Κυρίου μας. Κορυφαῖο γεγονὸς τῆς ἀρχῆς τῆς δημόσιας διδασκαλίας Του ἀποτελεῖ ἡ «ἐπὶ τοῦ Ὅρους Ὀμιλία», γιὰ τὴν ὁποία, μεγάλοι πνευματικοὶ ἄνθρωποι τῆς ἱστορίας ὑποστήριξαν πῶς, ἂν ἡ ἀνθρωπότητα ἔθετε σὲ ἐφαρμογὴ τὰ διδάγματά της, ἡ γῆ θὰ εἶχε ἤδη μεταβληθεῖ σὲ παράδεισο.

Ἀπόσπασμα τῆς περίφημης «ἐπὶ τοῦ Ὅρους Ὀμιλίας» ἀποτελεῖ καὶ ἡ σημερινὴ περικοπή. Μὲ αὐτὴν καλούμεθα ὅλοι μας νὰ ἐφαρμόσουμε μία ριζικὰ διαφορετικὴ στάση ἀπέναντι στοὺς συνανθρώπους μας καί, μέσω αὐτῆς, νὰ γίνουμε προπομποὶ ἐνὸς νέου, καλύτερου κόσμου, βασισμένου στὴν ἀγνὴ καὶ ἀνιδιοτελῆ ἀγάπη πρὸς ὅλους, ἀνεξαιρέτως, τοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ πρώτη, μάλιστα, πρόταση τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου ἀποτελεῖ μία ἀπὸ τὶς συγκλονιστικότερες ἐντολὲς τοῦ Χριστοῦ μας:

«Καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως» (στ. 31). Δηλαδή, «ὅπως θέλετε νὰ σᾶς συμπεριφέρονται οἱ ἄνθρωποι, ἔτσι ἀκριβῶς

νά συμπεριφέρεστε και ἐσεῖς σὲ αὐτούς».

Σᾶς παρακαλῶ νὰ ἀναλογιστεῖτε ποιά μορφὴ θὰ εἶχε ἡ κοινωνία μας ἂν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἀκολουθοῦσαν αὐτὴ καὶ μόνο τὴν ἐντολή. Ἡ φράση αὐτὴ ἀποτελεῖ γιὰ τὸ Εὐαγγέλιο τὸν χρυσὸ κανόνα, τὸν ὁποῖο, ἂν ἀποφασίσουμε νὰ ἐφαρμόζουμε διαρκῶς, εἶναι σὰν νὰ ἐφαρμόζουμε συγχρόνως ὅλες τὶς ἐπιμέρους ἐντολὲς καὶ ὑποδείξεις τοῦ Κυρίου μας ποὺ σχετίζονται μὲ τὴν ἀγάπη.

Καὶ πρὶν ἀπὸ τὸν Χριστὸ ὑπῆρξαν πνευματικοὶ ἄνθρωποι ποὺ διατύπωσαν παρόμοιες ἀπόψεις. Τὸν 6ο αἰ. π.Χ. ὁ Κλεόβουλος ὁ Ρόδιος δίδαξε: «Αὐτὸ ποὺ ἀπεχθάνεσαι μὴν τὸ κάνεις στὸν ἄλλον». Ἀλλὰ καὶ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη μὲ τὸν ἴδιο τρόπο διδάσκει καὶ ὁ Τωβίτ. Μὲ τὸν λόγο του, ὅμως, ὁ Χριστὸς μᾶς καλεῖ, ὅχι ἀπλῶς νὰ μὴν βλάψουμε τὸν διπλανό μας ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν εὐεργετήσουμε. Καὶ μάλιστα, χωρὶς νὰ ἐπηρεαστοῦμε ἀπὸ τὴν δική του συμπεριφορά.

Αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ σημεῖο εἶναι ποὺ φέρνει μία ἀληθινὴ ἐπανάσταση στὶς ἀνθρώπινες σχέσεις ὅλων τῶν ἐποχῶν, ἰδιαίτερα ὅμως ἀποτελεῖ πρόκληση γιὰ τὴν δική μας ἐποχή. Ὅλοι μας, πολλὰς φορές, μελαγχολοῦμε, βλέποντας πὼς οἱ σχέσεις μας δὲν ἔχουν βάθος καὶ συχνὰ ἀκυρώνονται μὲ τὴν πρώτη δυσκολία. Συχνά, μία ἀπλὴ διαφωνία ὁδηγεῖ σὲ ὀριστικὴ ρήξη καί, ἄλλοτε, ἀσήμαντες οἰκονομικὲς διαφορὲς διαλύουν ἀκόμα καὶ συγγενικοὺς δεσμούς. Προσεγγίζουμε ἀνθρώπους καὶ θέλουμε ἴσως, εἰλικρινά, νὰ τοὺς ἀγαπήσουμε. Πρὶν ὅμως ἀπὸ τὴν προσέγγισή μας, ἔχουμε κάνει τοὺς ὑπολογισμούς μας. Οἱ ἄνθρωποι μέσα μας κατατάσσονται ἀνάλογα μὲ τὸν

τρόπο που μᾶς ἔχουν φερθεῖ ἢ μὲ τὸ τί ἔχουμε νὰ προσδοκοῦμε ἀπὸ αὐτούς. Ἀγαποῦμε μὲ ὅρια καὶ ὑπὸ ὅρους. Γιὰ ὅσο χρονικὸ διάστημα μία σχέση παραμένει γιὰ μᾶς ἐπωφελής, τὴν προσέχουμε καὶ τὴν φροντίζουμε. Ὅταν ὅμως καταστεῖ ἀσύμφορη, μὲ διακριτικὸ ἢ καὶ μὲ βάνανυσο τρόπο ἀποχωροῦμε.

Μὴν νομίζετε, ἀδελφοί μου, πὼς ἡ συμπεριφορὰ αὐτὴ ἀφορᾷ μόνο στοὺς ἀνθρώπους τῆς δικῆς μας ἐποχῆς. Μέσα ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ μας βλέπουμε πὼς αὐτοῦ τοῦ εἵδους ἡ ἀγάπη εἶναι σύμφυτη μὲ τὴν ἀνθρώπινη ἱστορία. Ἡ ἀπόδειξη κρύβεται στὰ παρακάτω σημερινὰ χωρία:

«Ἄν ἀγαπᾶτε αὐτοὺς ποὺ σᾶς ἀγαποῦν, ποιὰ εὐνοία περιμένετε ἀπὸ τὸν Θεό, ἀφοῦ καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀγαποῦν αὐτοὺς ποὺ τοὺς ἀγαποῦν;» (στ. 32).

«Ἄν δανεῖζετε σὲ ὅσους ἐλπίζετε νὰ σᾶς τὰ ἐπιστρέψουν, ποιὰ εὐνοία περιμένετε ἀπὸ τὸν Θεό; Καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ δανεῖζουν τοὺς ὁμοιούς τους γιὰ νὰ τὰ πάρουν πίσω» (στ. 34).

Μὴν βιαστεῖτε νὰ συμπεράνετε πὼς ὁ δανεισμὸς ποὺ ἀναφέρει τὸ Εὐαγγέλιο, ἀφορᾷ μόνον τὰ χρήματα. Ἀφορᾷ καὶ τὴν ὑποτιθέμενη ἀγάπη μας, τὴν ὁποία ὄντως δανεῖζουμε, περιμένοντας, τὶς περισσότερες φορές, ἀνταπόδοση καὶ μάλιστα μὲ τόκο. Αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ γεγονὸς εἶναι ἡ αἰτία ὥστε τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ νὰ φέρουν μία ἀληθινὴ ἐπανάσταση στὶς ἀνθρώπινες σχέσεις, καλώντας μας νὰ διαφοροποιηθοῦμε ριζικὰ ἀπὸ τὸν τρόπο τῆς ἀγάπης τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἴδου τὰ λόγια τοῦ Κυρίου μας:

«Ἀντίθετα, ἐσεῖς ν' ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας, νὰ κά-
νετε τὸ καλὸ καὶ νὰ δανεῖζετε, χωρὶς νὰ περιμένετε νὰ πά-
ρετε πίσω τίποτα» (στ. 35).

Ποιά εἶναι ἡ οὐσία αὐτῆς τῆς νέας «ἐπαναστατικῆς» ἀγά-
πης ποὺ διδάσκει ὁ Κύριός μας; Πρὸς ποιά κατεύθυνση μᾶς
ὁδηγεῖ;

Πρῶτον, ἡ ἀγάπη μας νὰ πηγάζει ἀπὸ τὴν καρδιά μας καὶ
νὰ μὴν ρυθμίζεται ἀπὸ τὴν συμπεριφορὰ τοῦ ἀδελφοῦ μας.
Δεύτερον, ἀπὸ ἀνθρώπους ὑπολογισμοῦ καὶ ιδιοτέλειας, νὰ
μεταβληθοῦμε σὲ πηγὴ ἀγάπης πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως.

Ὅπως ἡ νερομάνα πηγὴ δὲν παρατηρεῖ τί εἶδους χῶμα πε-
ριμένει τὸ νερό της καὶ ἂν τὰ φυτὰ ποὺ θὰ ποτίσει, ἔχουν
ἀγκάθια ἢ ὄχι, ἀλλὰ προσφέρει ἀφειδώλευτα τὸ νερό της,
ἔτσι καὶ ἐμεῖς καλούμαστε νὰ γίνουμε γιὰ τὸν κόσμον ἀστεί-
ρευτὴ πηγὴ ἀγάπης, ἀπὸ τὴν ὁποία θὰ ξεδιψοῦν πάντες,
ἀκόμα καὶ αὐτοὶ ποὺ ὁ κόσμος θεωρεῖ ἀνάξιους νὰ ἀγαπη-
θοῦν.

Ὅντως, μιὰ τέτοια στάση φαίνεται νὰ ὑπερβαίνει τὶς
ἀνθρώπινες δυνάμεις. Ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς γνωρίζει πῶς οἱ
ἀντοχές μας εἶναι περιορισμένες καὶ ἡ ψυχὴ μας χρειάζεται,
καὶ ἐκείνη, ὄχι μόνο νὰ ἀγαπήσει ἀλλὰ καὶ νὰ ἀγαπηθεῖ.
Αὐτὸ τὸ γνωρίζει ὁ Θεὸς καί, γιὰ τὸν λόγο αὐτόν, δύο μεγά-
λες δικές Του ὑποσχέσεις ὁλοκληρώνουν τὸ σημερινὸ Εὐαγ-
γέλιο. Ἡ πρώτη διαβεβαιώνει πῶς ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀγάπης
δὲν θὰ στερηθεῖ ποτὲ τίποτα. Τί μᾶς λέει;

«Καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς» (στ. 35).

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἐπιτρέψτε μου νὰ ἀπαντήσω σὲ ὅσους νο-

μίζουν ότι αυτός ο μισθός ἀφορᾷ στὸ μακρινὸ μέλλον καὶ στὴν μετὰ θάνατον ζωὴ. Ὁχι, ἀδελφοί μου. Οἱ ἄνθρωποι τῆς ἀγάπης βιώνουν ἀπὸ αὐτὴ κιόλας τὴν ζωὴ μία ὑπερκόσμια χαρὰ καὶ αὐτὸ ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν μακαριότητα, τὴν γαλήνη καὶ τὴν ἐσωτερικὴ εἰρήνην ποὺ χαρακτηρίζει ὅλους τοὺς Ἁγίους.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ μία δεύτερη ὑπόσχεση: Ὁ Χριστός, στὸ ἴδιο χωρίο, ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ποὺ προσφέρουν τὴν ἀγάπην τους χωρὶς νὰ περιμένουν ἀνταπόδοση καὶ τοὺς διαβεβαιώνει πὺς θὰ γίνουν, ὄντως, παιδιὰ τοῦ Ὑψίστου.

«Νὰ δανείζετε, χωρὶς νὰ περιμένετε νὰ πάρετε πίσω τίποτα. Ἔτσι ὁ Θεὸς θὰ σᾶς κάνει παιδιὰ του» (στ. 35).

Ἀλήθεια, ποιά σημασία ἔχει γιὰ ἕναν ἄνθρωπο ἡ ἀνταπόδοση ἐκ μέρους ἐνὸς συνανθρώπου του, ὅταν αἰσθάνεται διαρκῶς τὴν πατρικὴ ἀγάπην τοῦ Θεοῦ; Ποιά μεγαλύτερη εὐτυχία ὑπάρχει ἀπὸ τὸ νὰ ὁμοιάζει ἕνας ἄνθρωπος στὸν ἐπουράνιο Πατέρα του, ὁ Ὅποῖος σκορπίζει ἀπλόχερα τὴν ἀγάπην του, ἀκόμη καὶ στοὺς ἀχάριστους καὶ τοὺς πονηροὺς;

Ἀδελφοί μου,

Ἐὰν θελήσει κάποιος νὰ ἐφαρμόσει τὴν μεγαλειώδη καὶ ἐπαναστατικὴ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης βασισμένος μόνο στὶς ἀνθρώπινες δυνάμεις του, εἶναι βέβαιο πὺς θὰ λυγίσει καὶ θὰ ἀπογοητευτεῖ. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας δὲν διαχωρίζουν τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸ ἀπὸ τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Μόνον ὁποῖος ἀγαπήσει μὲ ὅλην του

τὴν καρδιὰ τὸν Θεό, βρίσκεται σὲ θέση νὰ ἀγαπήσει ὅλους τοὺς ἀδελφούς του μὲ τὸν τρόπο ποὺ Ἐκεῖνος ἀγαπᾷ ἀκόμη καὶ τοὺς ἀχάριστους. Τότε μόνον τὸ «ἀδύνατον παρ' ἀνθρώποις» γίνεται δυνατόν. Ὅπως λέει ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας στὸ ὑπόμνημά του στὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιο, ἡ εὐσπλαχνία πρὸς τοὺς ἐχθρούς μας, ἡ ὁποία ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία μας νὰ μιμηθοῦμε Ἐκεῖνον ποὺ διαρκῶς ἀνέχεται καὶ συγχωρεῖ καὶ τὶς δικές μας καθημερινές ἀμαρτίες, «μᾶς ἐξομοιώνει μὲ τὸν Θεὸ καὶ δημιουργεῖ μέσα στὶς ψυχές μας, κατὰ κάποιο τρόπο, ὁρισμένα χαρακτηριστικὰ τῆς ἀνώτατης φύσης τοῦ Θεοῦ». Ἡ μίμηση λοιπὸν τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ μᾶς ὁδηγεῖ στὴν ὁμοίωση μὲ Ἐκεῖνον.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτόν, ἡ βασικὴ προϋπόθεση τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς ἀνθρώπους εἶναι ἡ ὁλόψυχη ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό. Ὅποιος διαρκῶς τρέφεται ἀπὸ τὴν ἀγάπη αὐτή, διατηρεῖ ἀστείρευτα ἀποθέματα ἀγάπης, τὰ ὁποῖα δὲν μπορεῖ νὰ ἐξαντλήσει οὔτε ἡ κακία οὔτε ἡ ἀχαριστία. Αὐτὸν τὸν δρόμο τῆς θεϊκῆς ἀγάπης ἄνοιξε ἐνώπιόν μας ὁ Ἑσταυρωμένος Θεάνθρωπος. Αὐτὴν τὴν δωρεὰ τῆς γνήσιας ἀγάπης περιμένει καὶ διψᾷ ὁ κόσμος ἀπὸ μᾶς. Ἄς τοῦ τὴν προσφέρουμε.

Ἀγγελιαφόροι ἐλπίδας

«Ὦντως φοβερώτατον τὸ τοῦ θανάτου μυστήριον».

Μὲ τὸν τρόπο αὐτό, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, στὰ ιδιόμελα τῆς Νεκρώσιμης Ἀκολουθίας, ἐκφράζει τὸ δέος τοῦ ἐνώπιον τοῦ μεγαλύτερου ἐχθροῦ τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης.

Ὁ θάνατος εἶναι ὄντως φοβερός, σήμερα ὁμως, ἀκούγοντας τὴν ἐξιστόρηση τῆς ἀνάστασης τοῦ νέου στὴν πόλη τῆς Ναῖν, βρισκόμαστε ἐνώπιον τοῦ ἔσχατου παραλογισμοῦ τοῦ θανάτου. Μία μάνα, ἀφοῦ πρῶτα στερήθηκε τὸν σύζυγο καὶ προστάτη της, ἔρχεται νὰ κηδέψῃ τὸ σπλάχνο της καὶ τὸ μοναδικό της στήριγμα. Μὲ αὐτὸν τὸν παράλογο θάνατο ἔρχεται σήμερα ἀντιμέτωπος ὁ Κύριος. Ἡ σημερινὴ περικοπὴ εἶναι τόσο ζωντανή, ὥστε ὁ ἀναγνώστης αἰσθάνεται πὼς μεταφέρεται πίσω στὸν χρόνο καὶ πὼς συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν αὐτοπτῶν μαρτύρων ἐνὸς ἀπὸ τὰ συγκλονιστικότερα γεγονότα τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἦδη, ἀπὸ τὸ ξεκίνημα τῆς σημερινῆς ἐξιστόρησης, βρισκόμαστε ἐνώπιον μιᾶς ἀντιφατικῆς εἰκόνας. Σὲ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὴν πύλη τῆς πόλης, δύο πλήθη συναντῶνται. Τὸ ἓνα ἔχει ἐπικεφαλῇ τὸν Διδάσκαλο Ἰησοῦ καὶ ἀπὸ πίσω του ἀκολουθεῖ πλῆθος μὲ ἀλαλαγμοὺς χαρᾶς καὶ θριάμβου, ἐν μέσῳ

μιας ατμόσφαιρας που μᾶς θυμίζει τὴν εἴσοδο τοῦ Χριστοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα. Ξαφνικὰ ὅμως τὸ πλῆθος βουβαίνεται, διότι ἀπὸ τὴν πόλη μόλις ἔχει ἐξέλθει ἓνα ἄλλο πλῆθος μὲ κραυγὲς θρήνου, ἔχοντας ἐπικεφαλῆς μία χαροκαμένη μάνα. Ἡ στιγμή θὰ πρέπει νὰ ὑπῆρξε συγκλονιστική. Ὁ Δημιουργὸς βρίσκεται μπροστὰ σὲ ἓνα ἀνοικτὸ φέρετρο. Ἡ ζωὴ βρίσκεται πρόσωπο μὲ πρόσωπο μὲ τὸν θάνατο. Ἡ μία πομπὴ διακατέχεται ἀπὸ τὴν ἐλπίδα τῆς ἔλευσης τοῦ Μεσσία. Ἡ ἄλλη πομπὴ διακατέχεται ἀπὸ τὴν ἀπελπισία, ἀνήμερη νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν κοινὴ μοῖρα τῶν ἀνθρώπων.

Αὐτὸ εἶναι τὸ σκηνικὸ τὸ ὁποῖο ὁ Κύριός μας ἐπιλέγει, ὥστε νὰ ἀποκαλύψει, ὅχι μόνον τὴν θεϊκὴ του δύναμη ἀλλὰ καὶ τὴν θεϊκὴ του εὐσπλαχνία. Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, πρὶν περιγράψει τὴν θαυματουργικὴ ἐνέργεια τοῦ Θεανθρώπου, μᾶς ἀποκαλύπτει τὴν ἐσωτερικὴ του κατάσταση, καθὼς ἀντικρίζει τὴν τραγικὴ μητέρα:

«Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος, ἐσπλαγχνίσθη ἐπ’ αὐτῇ».

Ἡ λέξη «ἐσπλαγχνίσθη» ὑποδηλώνει μία ἔντονη κατάσταση συμπόνιας, ἡ ὁποία εἶναι βέβαιο πὼς διακατεῖχε ὅλους ὅσοι συνόδευαν τὴν χαροκαμένη μητέρα καὶ ἔβλεπαν τὸν σπαραγμὸ της. Ὅπως ὅμως ἀναφέρει ὁ Εὐθύμιος Ζιγαβηνός, ἓνας λόγιος Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ ὁποῖος ἔζησε τὸν 11ο αἰ., ἂν ἀπλοὶ ἄνθρωποι σπλαχνίζονταν ἐκείνη τὴν στιγμή τὴν μητέρα, πόσο περισσότερο θὰ τὴν σπλαχνίζόταν ἡ ἴδια ἡ πηγὴ τῆς εὐσπλαχνίας.

Ναί, ἀδελφοί μου. Σήμερα, μέσῳ τοῦ θαύματος, ἀποκαλύπτεται ἐνώπιόν μας ὁ σπλαχνικὸς Θεός. Ὁ Θεός, ὁ Ὅποιος

δὲν ἐγκατέλειπε τὸν ἄνθρωπο, ὅταν ὁ θάνατος, ὡς συνέπεια τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος, τὸν ἀπέκοψε ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τὸν ἀπογύμνωσε ἀπὸ τὴν ἀθανασία, γιὰ τὴν ὁποία πλάστηκε. Ἐπιθυμία τοῦ Θεοῦ ἦταν πάντοτε, καὶ θὰ παραμείνει μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, νὰ ξαναδεῖ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους στὴν ἀγκαλιά Του. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἔστειλε τοὺς Προφῆτες, γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ παρέδωσε στὸν Μωυσῆ τὸν Νόμο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἔστειλε τὸν ἴδιο τὸν Υἱό Του, ὥστε ὅποιος πιστέψει σ' Αὐτὸν νὰ μὴν γνωρίσει θάνατο, ἀλλὰ νὰ ἔχει «ζωὴν αἰώνιον», ὅπως ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης.

Αὕτὴ εἶναι ἡ μεγάλη εὐκαιρία τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸ εἶναι τὸ προσκλητήριό τῆς ζωῆς, τὸ ὁποῖο, δυστυχῶς, μένει συχνὰ χωρὶς ἀνταπόκριση, ἰδιαίτερα στὶς μέρες μας, κατὰ τὶς ὁποῖες ἡ ἀνθρωπότητα ἔχει στρέψει ὅλες τὶς ἐλπίδες της στὴν δύναμη τῆς λογικῆς καὶ στὴν ἰσχὺ τῶν μηχανῶν. Γιὰ τὸν ἀποκομμένο ὅμως ἀπὸ τὸν Θεὸ ἄνθρωπο, φθάνει πάντοτε ἡ ὥρα τῆς ἀλήθειας. Εἶναι ἡ στιγμή, κατὰ τὴν ὁποία ἐπιβεβαιώνεται πὼς ἀκόμη καὶ ἡ πιὸ ἐπιτυχημένη διαδρομὴ, ἡ γεμάτη πλούτη καὶ θριάμβους, ἡ γεμάτη ἐξουσία καὶ ἀναγνωρισιμότητα, καταλήγει στὸ ἀναπόδραστο τέλος. Σήμερα, στὸ φέρετρο τῆς ἐπικηδίας πομπῆς τῆς Ναῖν εἶναι σάν νὰ κείτεται ὁλόκληρη ἡ ἀνθρωπότητα καὶ πίσω της νὰ ἀκολουθοῦν οἱ ἄνθρωποι τοῦ καιροῦ μας, μὲ τὸ κεφάλι σκυφτό, βουρκωμένοι καὶ ἐξαντλημένοι, ἀνίσχυροι καὶ παραδομένοι στὴν παντοδυναμία τοῦ θανάτου.

Καὶ ξαφνικά, ἐν μέσω τῶν πανανθρώπινων θρήνων καὶ

ὁδυρμῶν, μία φωνή, ἡ ἴδια φωνή με ἐκείνην τῆς ἡμέρας τοῦ θαύματος:

«Μὴ κλαῖε! »

Εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ Ζωοδότη Κυρίου, ὁ Ὅποιος, ἤδη ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, προαναγγέλλει τὴν Ἀνάστασή Του. Εἶναι ἡ φωνὴ Ἐκείνου ποὺ με ἓνα νεῦμα σταματᾷ τὴν νεκρικὴ πομπὴ καί, ὡς ἀνάχωμα ζωῆς, ἐκτρέπει τὴν μοῖρα τοῦ ἀνθρώπου ποὺ φαινόταν νὰ κυλᾷ μοιραῖα πρὸς τὴν ἐκβολὴ τοῦ θανάτου καὶ τὴν ὁδηγεῖ πρὸς τὴν κοίτη τῆς ἀθανασίας. Ἡ φωνὴ Του, πλέον, δὲν ἔχει τὴν τρυφερότητα τῆς εὐσπλαχνίας ἀλλὰ τὴν ἰσχὺ, τὴν ἔνταση καὶ τὴν αὐτοπεποίθηση τῆς δυνάμεως. Οἱ καταβεβλημένοι συνοδοιπόροι τῆς τραγικῆς μητέρας σταματοῦν καὶ ἡ ἐντολὴ τῆς ζωῆς ἐπισκιάζει τὴν ἀπελπισία καὶ τὴν συντριβὴ τους:

«Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι! »

Μὲ σάλπιγγα θριάμβου μοιάζει ἡ φωνὴ αὐτῆ. Ἐνὸς θριάμβου, ὁ ὅποιος σπάει τὰ ὅρια τοῦ χρόνου, τοῦ χώρου καὶ πλημμυρίζει ὁλόκληρη τὴν ἀνθρώπινη ἱστορία. Δὲν εἶναι μόνον ὁ νεανίας ποὺ ἐπιστρέφει στὴν ζωὴ. Εἶναι ἡ ἀνθρωπότητα ὁλόκληρη, ποὺ διαπιστώνει ἀποδεδειγμένα πὼς ὁ θάνατος δὲν εἶναι ἀνίκητος καὶ πὼς ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν χωράει σὲ ἓναν τάφο.

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς θέλησε νὰ διασώσει μία λεπτομέρεια, ἡ ὁποία ἀποδεικνύεται σημαντικὴ καὶ ἀποκαλυπτικὴ. Ἀναφέρει πὼς ὁ Κύριος πλησίασε καὶ «ῥῆψατο», δηλαδή, ἀκούμπησε τὴν σορό. Ἰδιαίτερα ἐπισημαίνουν οἱ Πατέρες τὴν ἐνέργεια, προκειμένου νὰ διαπιστώσουμε δύο πράγματα:

Πρῶτον, πὼς εἶναι τόση ἡ ἀγάπη τοῦ Κυρίου, ὥστε ἀγγίζει αὐτὸ τὸ ὁποῖο ἀκόμη καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀπεχθάνονται ὡς ἀκάθαρτο, δηλαδὴ τὸ νεκρὸ σῶμα. Τὸ σημαντικότερο ὅμως εἶναι πῶς, μὲ τὴν κίνηση αὐτῇ, ὁ Χριστὸς μᾶς καλεῖ σὲ μία ὁλοκληρωτικὴ σχέση, στὴν ὁποία θὰ συμμετέχει καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα μας. Ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, ὁ Χριστὸς μας «δὲν ἀρκέστηκε μόνο νὰ προστάξει, παρόλο ποὺ συνήθιζε μὲ τὸν λόγο νὰ κατορθώνει ὅσα ἤθελε, ἀλλὰ ἄπλωσε στὴν σορὸ καὶ τὰ χέρια, δείχνοντας ὅτι καὶ τὸ σῶμα του ἔχει τὴν ἐνέργεια ποὺ δίνει ζωή».

Ἀντιλαμβάνεστε λοιπὸν τὴν ζωογόνο δύναμη τῆς Θείας Κοινωνίας, καθὼς κοινωνοῦμε Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ. Ἀντιλαμβάνεστε ὅμως καὶ τὸν ἀναγεννητικὸ χαρακτήρα τῆς Ἐκκλησίας μας ὡς σώματος Χριστοῦ ἐπεκτεινόμενο εἰς τοὺς αἰῶνες. Ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία εἶναι ὁ Θεανθρώπινος ἐκεῖνος ὁργανισμὸς, ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ βρίσκεται καὶ ἐνεργεῖ μέσα στὸν κόσμος, ἀρνεῖται νὰ ἀποδεχτεῖ τὴν δύναμη τοῦ θανάτου. Ἡ πρόσκληση τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν κόσμος εἶναι συγχρόνως παρηγορητικὴ καὶ ἀναστάσιμη. Ὅπως Ἐκεῖνος ἀπευθύνθηκε στὴν μητέρα, ἔτσι καὶ αὐτὴ ἀπευθύνεται μὲ εὐσπλαχνία στὸν σύγχρονο ἄνθρωπο καὶ μεταφέρει τὴν λυτρωτικὴ προτροπή: «Μὴ κλαῖε».

Τί πιὸ ἐλπιδοφόρο ζητᾶ νὰ ἀκούσει ἡ σημερινὴ ἀνθρωπότητα, ἡ καταματωμένη καὶ πολυβασανισμένη ἀπὸ τὰ δικά της λάθη; Ἀλλὰ καὶ τί περισσότερο χαρμόσυνο μπορεῖ νὰ περιμένει ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος ἀπὸ ἐκείνη τὴν προσταγή, τὴν ὁποία διαχρονικὰ ἀπευθύνει ἡ Ἐκκλησία, ὅπως ἀκριβῶς τὴν

ἀπηύθυνε καὶ ὁ Κύριος τῆς ζωῆς στὸν νεανία τῆς Ναΐν:

«Ἐγέρθητι»!

Αὐτὴ εἶναι, ἀδελφοί μου, ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας: Νὰ παρηγορεῖ καὶ νὰ ζωογονεῖ. Νὰ ἀρνεῖται τὴν φθορὰ καὶ νὰ διακηρύσσει τὴν νίκη τῆς ζωῆς. Νὰ σχετίζεται καὶ νὰ διαλέγεται μὲ τὸ ἐκάστοτε παρὸν καὶ συγχρόνως νὰ ὁραματίζεται τὴν αἰωνιότητα. Κάθε τῆς δραστηριότητα ἀποτελεῖ πανηγυρικὴ ἀνακήρυξη τῆς νίκης τῆς ζωῆς ἐπὶ τοῦ θανάτου. Κατὰ συνέπεια, ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς, ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας, συναντᾷ τὸν κόσμον ὡς σπλαχνικὸς ἀδελφός, ἀλλὰ καὶ ὡς μάρτυρας τῆς Ἀναστάσεως.

Ἦς ἀποτελέσουμε ἀγγελιαφόρους τῆς μοναδικῆς ἐλπίδας τοῦ κόσμου. Ὁ λόγος καὶ ἡ πράξη μας ἅς ἐπιβεβαιώνουν καθημερινὰ τὴν πραγματικότητα τῆς Ἀναστάσεως. Ἰδιαίτερα ὅμως ἡ ἀγάπη μεταξύ μας ἅς ἐξουδετερώνει τὰ βέλη τοῦ θανάτου στὴν καθημερινότητα. Διότι «θάνατος» σημαίνει χωρισμὸς καὶ ρήξη δεσμῶν μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Κάθε φορὰ ποὺ χτυπᾶμε τὴν ἀγάπη, κάθε φορὰ ποὺ ἐπιτρέπουμε νὰ διεισδύσει ἀνάμεσά μας τὸ μῖσος, ἡ φιλαυτία καὶ ἡ διχόνοια, ἐπιτρέπουμε στὸν θάνατο νὰ μᾶς δηλητηριάσει καὶ ἀρνούμαστε, στὴν πράξη, τὴν Θεία δωρεὰ τῆς ζωῆς. Ἄν ὁ δρόμος τοῦ θανάτου εἶναι ἡ ρήξη μὲ τοὺς ἀδελφούς μας, ὁ δρόμος τῆς ζωῆς εἶναι ἡ ἀγάπη. Στὸν δρόμο αὐτό, ἅς γίνουμε ἐμεῖς οἱ πρωτοπόροι.

Σπορά σπόρου σωτηρίας

Ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία παρουσιάζει σήμερα μία ἀπὸ τὶς γνωστότερες παραβολὰς τοῦ Κυρίου μας. Πρόκειται γιὰ τὴν παραβολὴ τοῦ Σπορέα, δηλαδὴ Ἐκείνου ὁ ὁποῖος σπέρνει τὸν σπόρο στὴν γῆ μὲ τὴν προσδοκία τῆς καρποφορίας.

Σπορέας εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός μας καὶ σπέρνει μὲ δική Του πρωτοβουλία. Τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως τῆς σπορᾶς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν δική μας ἐλεύθερη προαίρεση καὶ ἡ κατάσταση τοῦ χώματος ποὺ θὰ ὑποδεχθεῖ τὸν σπόρο ἐναπόκειται στὸ δικό μας πνευματικὸ ἔργο. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, ἡ σημερινὴ παραβολὴ ἔρχεται νὰ ρωτήσῃ ἐμᾶς, τὸ σημερινὸ χωράφι πρὸς τὸ ὁποῖο ἐξέρχεται ὁ καλὸς Σπορέας: Σὲ ποιά κατάσταση βρίσκεται ἡ ψυχὴ μας καθὼς ὑποδεχόμαστε τοὺς λυτρωτικοὺς σπόρους τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ;

Ἡ παραβολὴ παρουσιάζει τέσσερα ἐνδεχόμενα, τὸ καθένα ἀπὸ αὐτὰ μὲ τὶς δικές του ιδιαίτερες συνθηκὲς ἀλλὰ καὶ τὴν ιδιαίτερη ἐρμηνεία του. Ὁ σπόρος μπορεῖ νὰ πέσει στὸν σκληρὸ δρόμο, σὲ ἔδαφος γεμάτο πέτρες, σὲ χῶμα πνιγμένο στὰ ἀγκάθια καί, τέλος, σὲ χῶμα ἀφράτο, ὅπου οἱ ρίζες θὰ δυναμώσουν καὶ ἡ καρποφορία θὰ εἶναι πλήρης καὶ ἄφθονη.

Συνήθως, ἀναρωτιόμαστε σὲ ποιά κατηγορία ἀνήκουμε.

Μήπως ή ψυχή μας έχει καταντήσει να μοιάζει με έναν δημόσιο δρόμο, ό όποιος πατιέται καθημερινά από τόσους και τόσους ανθρώπους που μπεινοβγαίνουν στην ζωή μας; Μήπως ζοῦμε μία ζωή ξένη, άπασχολούμενοι διαρκώς με ύποθέσεις άλλων και έπιτρέποντας στον καθένα να διασκορπίζει την οὐσία της ύπαρξής μας; Μήπως παρασυρόμαστε εύκολα σε άπασχολήσεις ανούσιες, οί όποιες, κατά βάθος, δέν μās άφοροῦν και δέν έχουν καμία σχέση με τις αληθινές ανάγκες και τον προορισμό μας; Πώς να εισχωρήσει ό σπόρος σε ένα τέτοιο έδαφος, σε μία ισοπεδωμένη ψυχή; Πώς να μείνει εκτεθειμένος και άπροστάτευτος στο ποδοπάτημα των περαστικών και την άρπαγή του Διαβόλου;

Είναι όμως και το βραχώδες έδαφος. Στην κατάσταση αυτή, ή ψυχή δέχεται τον σπόρο, και μάλιστα με χαρά. Γλυκαίνεται από την κατάνυξη της Λατρείας, συγκινείται από το όμορφο κήρυγμα, συνταράσσεται από την άκρόαση για θεϊκά σημεία και θαύματα. Κατά βάθος, όμως, δέν υπάρχει δίψα αληθινή για βαθιά και ειλικρινή σχέση με τον Χριστό. Δέν υπάρχει ακράδαντη πίστη πώς, ό,τι κι αν συμβεί, ό λόγος του Θεού είναι πάντοτε ή άπάντηση, ή αλήθεια, ή σωτηρία. Στους ανθρώπους αυτούς, κατά την ώρα της δοκιμασίας, δημιουργείται πανικός. Ό λόγος του Θεού εκτοπίζεται στα άζήτητα και ό νοῦς τους γίνεται φυγός, όπως γράφει ό άγιος Κύριλλος Άλεξανδρείας.

Υπάρχει όμως και το χώμα το πνιγμένο στ' άγκάθια. Έτσι μοιάζει ή ψυχή των ανθρώπων εκείνων οί όποιοι επιλέγουν να ακολουθοῦν συγχρόνως δύο παράλληλους δρόμους. Ό μισός

τους έαυτὸς ἀποδέχεται καὶ πιστεύει στὴν χαρὰ ποὺ προσφέρει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἄλλος μισός, ὅμως, δὲν μπορεῖ νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὴν ἀναζήτηση τῆς ἀπόλαυσης μέσω τοῦ κοσμικοῦ πλούτου καὶ τῆς γήινης καλοζωίας. Ἐδῶ ὁ σπόρος ἀναπτύσσει κάποιες ἀδύναμες ρίζες, ὅπως ὅμως ἀναφέρει ὁ Εὐθύμιος Ζιγαβηνός, ἐκκλησιαστικὸς Πατέρας τοῦ 11ου αἰ., ἀνεπαίσθητα καὶ σταδιακὰ μαραίνεται καὶ πνίγεται ἀπὸ τὶς ἡδονὲς τοῦ βίου. Ὁ σπόρος δὲν ὠριμάζει, ἡ καρποφορία δὲν πραγματοποιεῖται καὶ ἡ πίστη παραμένει ἓνα διακοσμητικὸ στοιχεῖο τῆς καθημερινότητος.

Ὑπάρχει, ὅμως, καὶ τὸ εὐφορο ἔδαφος. Τὸ ἔδαφος ποὺ διαθέτει ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα ποὺ στεροῦνται οἱ τρεῖς προηγούμενες καταστάσεις. Τὸ γόνιμο ἔδαφος, τὸ ὁποῖο ἀντιπροσωπεύει τὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι προστατεύουν τὸν ἑαυτό τους ἀπὸ τὶς μάταιες περισπάσεις καὶ τὶς ἀνούσιες συναναστροφές. Ἐκείνων ποὺ ἔχουν κατανοήσει ἢ ὁ πόνος τοὺς ἔχει διδάξει πὼς ἡ πιὸ βαθιὰ δίψα τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης εἶναι ἡ δίψα γιὰ Θεό. Ἐκείνων ποὺ μὲ ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονὴ ἀποθηκεύουν στὴν ψυχὴ τους τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ, ὥστε, τὴν ὥρα τῆς δοκιμασίας, αἰσθάνονται ἔντονα τὴν φροντίδα τοῦ ἐπουράνιου Πατέρα καὶ προφυλάσσουν τὴν ψυχὴ τους ἀπὸ τὴν ἀπελπισία καὶ τὴν ἀπόγνωση. Ἐκείνων ποὺ ἀποφασίζουν νὰ παραδώσουν ὁλοκληρωτικὰ τὸν ἑαυτό τους στὴν Θεία σπορά, ἔχοντας πειστεῖ γιὰ τὴν ματαιότητα τῶν ὑποσχέσεων τοῦ κόσμου τούτου.

Ἀκούγοντας τὴν σημερινὴ παραβολή, ἴσως ἀναζητήσουμε τὴν κατηγορία ἐκείνη ποὺ μᾶς ἀντιπροσωπεύει περισσότερο.

Ἡ ἀλήθεια, ὅμως, εἶναι ἀπλή καί, ἴσως, λίγο ἀπροσδόκητη. Ἐνα εἶναι τὸ χωράφι, ἀδελφοί μου, καὶ μέσα στὸ χωράφι αὐτὸ ὑπῆρχε τὸ ἔδαφος καὶ τῶν τεσσάρων κατηγοριῶν. Ἐτσι καὶ ἡ ψυχὴ μας μία εἶναι καὶ σὲ αὐτὴν ἐναλλάσσονται οἱ διαφορετικὲς ψυχικὲς καταστάσεις τῆς παραβολῆς. Ποιὸς ἀπὸ μᾶς δὲν διψᾷ γιὰ Θεό; Ποιὸς δὲν θὰ ἤθελε νὰ δεῖ τὸν ἑαυτό του πλημμυρισμένο ἀπὸ τὴν παρουσία Του; Ποιὸς δὲν ὀνειρεύεται ἕναν ἑαυτό σταθερὸ στὴν πίστη, πλούσιο στὴν ἀγάπη, ἀκλόνητο στὴν ἐλπίδα; Συχνὰ ὅμως οἱ δυνάμεις μας εἶναι φτωχές. Συναναστρεφόμεστε καθημερινὰ μὲ ἀνθρώπους καὶ ξεχνᾶμε τὸν ἑαυτό μας ποὺ μεταβάλλεται σὲ χιλιοπατημένο δρόμο. Μᾶς λείπει συχνὰ ὁ χρόνος νὰ ἐμβαθύνουμε στὴν πίστη μας καὶ ἡ ψυχὴ μας σκληραίνει σὰν πέτρα. Πιστεύουμε στὸν Θεό, ἀλλὰ ἐξαιτίας τῆς ἀδυναμίας μας συχνὰ καταφεύγουμε καὶ στὶς παρηγοριὲς αὐτοῦ τοῦ κόσμου, οἱ ὁποῖες πνίγουν σὰν ἀγκάθια τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ καὶ τὶς καλὲς μας προθέσεις. Εἶναι ὅμως καὶ στιγμὲς σταλμένες, λές, ἀπὸ τὸν Θεό, ποὺ νιώθουμε τὴν ψυχὴ μας νὰ ἔχει παραδοθεῖ στὴν σπορὰ τοῦ Κυρίου σὰν ἀφράτο χῶμα. Εἶναι οἱ ἴδιες οἱ στιγμές, γιὰ τὶς ὁποῖες ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος εὐγνωμονεῖ τὸν Θεό, διαπιστώνοντας πὼς αὐτὴ ἡ ξαφνικὴ καὶ ἀνεξήγητη θέρμη ποὺ μᾶς πλημμυρίζει – σπάνια ἐμᾶς, συχνότατα τοὺς Ἁγίους – δὲν ἀποτελεῖ καρπὸ ἀνθρώπινου μόχθου ἀλλὰ δωρεὰ Θεοῦ.

Ἐλεγε ἕνας Ρῶσος ἱερέας: «Μελετῶ καθημερινὰ τὸ Εὐαγγέλιο καὶ πολὺ σπάνια ἡ ζωὴ μου ἀνταποκρίνεται σὲ αὐτό. Ἀλλὰ τὸ μελετάω καθημερινὰ γιατί δὲν γνωρίζω πότε καὶ κατὰ πόσον σήμερα, αὔριο ἢ κάποια ἄλλη μέρα, θὰ εἶμαι ἡ

ἄγωνα πλευρὰ τοῦ δρόμου ἢ τὸ πετρῶδες ἔδαφος, ἢ ἡ πνιγμένη ἀπὸ τὰ ἀγκάθια γῆ ἢ ἓνα μικρὸ κομμάτι ἀφράτου χώματος, ποὺ πάνω του θὰ πέσει ὁ λόγος καὶ θὰ φέρει καρπούς».

Ἀδελφοί μου,

Ὁ Κύριος βγῆκε νὰ σπείρει μὲ δική Του πρωτοβουλία. Ἀναζητᾷ ὁμως τὴν δική μας ἐλεύθερη προαίρεση. Ἀναζητᾷ τὴν ἐτοιμότητά μας. Τὴν προθυμία μας. Τὴν ἐμπιστοσύνη μας πρὸς Ἐκεῖνον πῶς, ἂν τοῦ δώσουμε μία εὐκαιρία, θὰ καταστήσῃ τὴν ψυχὴ μας παράδεισο καρποφορίας. Ὅπως Ἐκεῖνος ἐξῆλθε πρὸς σποράν, ἔτσι ἐξῆλθαν καὶ οἱ Ἀπόστολοι, ἔτσι ἐξῆλθαν καὶ οἱ Ἐπίσκοποι ὅλων τῶν χριστιανικῶν αἰώνων ὡς διάδοχοί τους, ἔτσι ἐξέρχονται μέχρι σήμερα οἱ Ὀρθόδοξοι ἐπίσκοποι καὶ οἱ ἱερεῖς μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς. Σπορὰ προσφέρουν καὶ ἐκεῖνοι, ἀναζητώντας τὸ ἀφράτο χῶμα τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων. Ὅ,τι συμβαίνει μέσα στὴν Ἐκκλησία, σὲ ἓνα πρᾶγμα ἀποσκοπεῖ: Στὴν ἐτοιμασία τῶν ψυχῶν νὰ δεχτοῦν τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ. Ὁ καλὸς Σπορέας καὶ οἱ διάδοχοι στὸ ἔργο Του σᾶς ζητοῦν μία εὐκαιρία, ὥστε νὰ εὐφρανθοῦν μὲ τὴν καρποφορία τῆς σπορᾶς τους καὶ νὰ δοῦν τὶς ζωές σας, τὶς ζωές ὅλων τῶν ἀνθρώπων, πλούσιες καὶ χαρούμενες ὅπως ὁ ἐπουράνιος Πατέρας θέλει πάντα νὰ βλέπει τὰ παιδιά Του. Ἄς ἀνοίξουμε, λοιπόν, ὅλοι τὴν καρδιά μας στὸν σπόρο τῆς σωτηρίας. Ἀμήν.

Ἀσπίδα Φωτός

Ἡ σημερινή περικοπή τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου προκαλεῖ συγχρόνως τρόπον καὶ δοξολογία. Τρόπον διότι, μέσῳ ἐνὸς δαιμονισμένου, λαμβάνουμε ἐμπειρία, ὅχι μόνον τῆς ὑπαρξοῦσας τοῦ Διαβόλου καὶ τῶν πονηρῶν πνευμάτων ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀπύθμενου μίσους ποὺ τρέφουν ἀπέναντι στὸν ἄνθρωπον. Προκαλεῖ ὅμως συγχρόνως συναισθήματα χαρᾶς καὶ δοξολογίας διότι, μέσῳ τῆς ἐξιστόρησης τοῦ σημερινοῦ θαύματος, λαμβάνουμε ἐμπειρία τῆς ἀπέραντης ἀγάπης καὶ φιλάνθρωπίας τοῦ Χριστοῦ γιὰ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ τῆς συντριπτικῆς τοῦ ὑπεροχῆς ἀπέναντι σὲ τὴν δυνάμει τοῦ σκότους. Τὸ συγκλονιστικὸ εἶναι πὼς τὴν ὑπεροχὴ αὐτῇ, μέσῳ τῆς φωνῆς τοῦ δυστυχισμένου αὐτοῦ ἀνθρώπου, ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος ὁ Διάβολος, ὁ ὁποῖος ἰκετεύει τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ νὰ μὴν τὸν βασανίσει.

Ὡντως, ζοῦμε σὲ καιροὺς σκοτεινοῦς. Δὲν εἶναι ὅμως ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἡ ἀνθρωπότητα γεύεται τὴν δύναμιν τοῦ κακοῦ. Ἀπὸ τὴν στιγμήν ποὺ ὁ ἄνθρωπος, μέσῳ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος, ἐπέτρεψε στὸν Διάβολον νὰ ἀποκτήσῃ ἐξουσία πάνω στὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξιν καὶ νὰ βρεῖ πρόσβαση στὴν ἀνθρώπινη ἱστορίαν, ὁ κόσμος ὅλος «ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται», ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης στὴν Α΄

Ἐπιστολή του. Ἡ ἐποχή μας ἔχει ὅμως νὰ ἐπιδείξει κάτι πρωτόγνωρο, κάτι ποὺ ἐπιτρέπει στὸν Διάβολο νὰ δρᾷ ἀνενόχλητος καὶ νὰ δεσμεύει ἀνυποψίαστες ψυχές. Κάτι ὅμως πού, πλέον, ἀποτελεῖ στὶς μέρες μας γενικευμένη ἀποψη καὶ ἀφήνει τοὺς ἀνθρώπους ἐντελῶς ἀνυπεράσπιστους. Ποιό εἶναι αὐτό; Εἶναι ἡ ψευδαίσθηση πὼς ὁ Διάβολος δὲν ὑπάρχει. Καὶ μάλιστα, ὅπως διδάσκει ὁ ἅγιος Διάδοχος Φωτικῆς, ἡ γενικευμένη πεποίθηση περὶ τῆς δῆθεν ἀνυπαρξίας του ἀποτελεῖ τὴν εὐφυέστερη ἀλλὰ καὶ τὴν πλέον ἐπικίνδυνη παγίδα του. Ὅχι μόνον ὁ Διάβολος ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἀποτελοῦν, γιὰ τοὺς πνευματικούς ἡγέτες τῶν καιρῶν μας, δῆθεν δημιουργήματα τῆς ἀνθρώπινης φαντασίας καὶ θλιβερὰ κατάλοιπα μακρινῶν ἐποχῶν ἄγνοιας καὶ ἀμορφωσιᾶς. Σὲ ὅλους τοὺς τόνους καὶ μὲ ὅλους τοὺς τρόπους ὀλόκληρη ἡ οἰκουμένη βομβαρδίζεται ἀπὸ τὴν πεποίθηση πὼς δὲν ὑπάρχει πνευματικὸς κόσμος, οὔτε Θεός, οὔτε Διάβολος, καὶ πὼς ὁ ἄνθρωπος εἶναι τὸ μόνο καὶ πανίσχυρο ὄν τῆς δημιουργίας. Τίποτε δὲν ὑπάρχει πάνω ἀπὸ τὴν δύναμη τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸ διδάσκουν οἱ συνεχιστὲς τοῦ μεγάλου γερμανοῦ φιλοσόφου Νίτσε, ὁ ὁποῖος διεκήρυξε τὸν «θάνατο τοῦ Θεοῦ». Καὶ δὲν συνειδητοποιοῦν οἱ διδάσκαλοι αὐτῆς τῆς πλάνης πὼς, κατ' οὐσίαν, ἀνακυκλώνουν διαρκῶς τὸν πρῶτο, τὸν μέγα πειρασμὸ τοῦ κήπου τῆς Ἑδέμ, ὅταν ὁ Διάβολος ὑποσχέθηκε στοὺς Προπάτορές μας πὼς μὲ τὶς δικές τους καὶ μόνον δυνάμεις «θεοὶ ἔσονται», δηλαδή, θὰ γίνουν ἴδιοι μὲ τὸν Θεό.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, ἅς μὴν ἀκοῦμε τὴν σημερινὴ ἱστορία σὰν κάτι ποὺ συνέβη μόνον στὸ μακρινὸ παρελθὸν καὶ δὲν

ἔχει καμία σχέση με μᾶς. Ἀντιθέτως, μᾶς ἀφορᾷ ἄμεσα. Ἡ ἄρνηση τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου νὰ ἀποδεχτεῖ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ πνευματικοῦ κόσμου, ἀνοίγει διάπλατα τὴν πόρτα στὸν Πονηρό, ὁ ὁποῖος ἀποκτᾷ πρόσβαση στὴν καθημερινότητα ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων. Μάγοι, μαντεῖες, μέντιουμ, σκοτεινὲς ἀπεικονίσεις δαιμονικῶν μορφῶν σὲ ἀφίσες καὶ ροῦχα, κυρίως ὅμως μία διάχυτη, ἀναίτια καὶ ἀνεξήγητη κακία ποὺ περιφέρεται στοὺς δρόμους καὶ φωλιάζει στὰ σπίτια τῶν σύγχρονων κοινωνιῶν, ἐπιβεβαιώνουν τὴν σκοτεινὴ παρουσία τοῦ Διαβόλου καὶ ἀποκαλύπτουν τὰ σχέδιά του. Ὁ δαιμονισμένος τῆς σημερινῆς περικοπῆς ἀποτελεῖ εἰκόνα τῆς πλάνης καὶ τῆς ὁδύνης πλήθους ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι, ὅχι μόνον ταλαιπωροῦνται ἀπὸ τὸν Διάβολο, ἀλλὰ, φοβερὸ καὶ νὰ τὸ πεῖ κανεὶς, ὑπάρχουν περιπτώσεις κατὰ τὶς ὁποῖες τὸν καλοῦν γιὰ νὰ τοῦ παραδώσουν τὴν ζωὴ τους.

Τὰ συμπτώματα τοῦ σημερινοῦ δαιμονισμένου θυμίζουν ἔντονα συμπεριφορὲς τῆς ἐποχῆς μας. Στὴν σημερινὴ ἐξιστόρηση, βλέπουμε τὸν νοῦ, τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴ του νὰ ἔχουν γίνῃ παίγνιο στὰ χέρια τοῦ Διαβόλου. Ἀλλὰ καὶ πόσοι ἄνθρωποι σήμερα, ἔχοντας παραδοθεῖ στὸ πάθος τοῦ θυμοῦ, βρίσκονται συχνὰ ἐκτὸς ἑαυτοῦ, ἀδυνατοῦν νὰ τιθασεύσουν τὶς ὁρμές τους, βιαιοπραγοῦν χωρὶς καμία ἀναστολὴ φθάνοντας εὐκόλα ἀκόμη καὶ στὸν φόνο; Ὁ σημερινὸς ταλαίπωρος δαιμονισμένος εἶχε κάνει σπίτι του τὴν ἔρημο, ἀπεχθανόταν νὰ βρῖσκεται με ἀνθρώπους, προτιμοῦσε νὰ περιφέρεται στὰ μνήματα καὶ ἡ μόνη συντροφιά ποὺ προτιμοῦσε, ἦταν τὰ ὅσῃ τῶν τεθνεώτων. Ἀλλὰ καὶ σήμερα, πόσοι ἄνθρωποι μισοῦν

ἀδιακρίτως τοὺς πάντες, ἀκόμη καὶ τοὺς στενοὺς τοὺς συγγενεῖς; Σὲ πόσους ἀνθρώπους εἶναι ἀδύνατον νὰ διεισδύσει στὴν καρδιά τους ἀκόμη καὶ τὸ παραμικρότερο ἴχνος ἀγάπης; Ἀλλὰ καὶ πόσοι συνάνθρωποί μας ὁδηγοῦν καθημερινὰ τὸ σῶμα τους καὶ τὴν ψυχὴ τους στὸν θάνατο, εἴτε μὲ οὐσίες, εἴτε μὲ ἀρρωστημένες ὁρμές, εἴτε βάζοντας τὸν ἑαυτό τους σὲ παράλογους κινδύνους, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ βρεῖ ἡ ὑπαρξὴ τους ἔστω καὶ ἓνα ἐλάχιστο ἐνδιαφέρον;

Δὲν ἀποτελοῦν ὅλα αὐτὰ ἀποδείξεις πῶς, μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό, ὑπάρχει μόνον ὁ δρόμος ποὺ ὁδηγεῖ στὸ κατάντημα καὶ τὴν δυστυχία τοῦ δαιμονισμένου τῆς σημερινῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς;

Ίσως ὅλα αὐτὰ νὰ προκαλοῦν φρίκη. Ἄς μετατρέψουμε, ὅμως, τὴν φρίκη αὐτὴ σὲ ὁδὸ συνάντησης μὲ τὸν Θεὸ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς γαλήνης καὶ ἃς γίνῃ τὸ πυκνὸ σκότος τῆς ἀπουσίας τοῦ Θεοῦ αἰτία νὰ ἐκτιμήσουμε καὶ νὰ ἀναζητήσουμε μὲ ἀκόμη μεγαλύτερο ζῆλο τὸ φῶς τῆς παρουσίας Του. Τὸ σημερινὸ θαῦμα ἀποκαλύπτει τὴν ἀδυναμία τοῦ ἀνθρώπου μπροστὰ στὴν ἰσχὺ τοῦ Διαβόλου. Ὅποιος ἐπιχειρήσει νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν δαιμονικὴ δύναμη μόνον μὲ ἀνθρώπινες δυνάμεις, θὰ ἡττηθεῖ. Τὸ ἴδιο θαῦμα ὅμως ἀποκαλύπτει τὴν ὑπεροχὴ τοῦ Θεοῦ. Καὶ μόνον ἡ θέα τοῦ Χριστοῦ γίνεται σήμερα αἰτία ἡ λεγεὼν τῶν δαιμόνων νὰ φριξοῦν. Γίνεται ὅμως καὶ γιὰ μᾶς ἡ αἰτία νὰ ἀναφωνήσουμε: «Τίς Θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν;»

Ἀδελφοί μου,

Μὲ τὴν γέννησή μας βρεθήκαμε σὲ ἓναν δαιμονοκρατού-

μενο κόσμο, τοῦ ὁποίου ὁ ἄρχων, ὡς λέων ὠρυόμενος, ἀναζητᾷ μὲ μανία τὸ θήραμά του ποῦ δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὴν ψυχὴ μας, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἀπόστολος Πέτρος στὴν Α΄ Καθολικὴ Ἐπιστολὴ του. Μὲ τὴν πνευματικὴ μας ἀναγέννηση, ὅμως, ὅπως πραγματοποιήθηκε κατὰ τὴν βάπτισή μας, γίναμε συμμετοχοὶ τῆς δυνάμεως τοῦ παντοδύναμου Θεοῦ, ὁ Ὅποιος μᾶς προσφέρει διαρκῶς ἀπόρθητη προστασία. Ἐνωμένοι μὲ τὸν Χριστὸ διὰ τῶν Μυστηρίων καὶ τῆς συμμετοχῆς μας στὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Πονηρὸς δὲν μπορεῖ οὔτε καὶ νὰ μᾶς ἀκουμπήσει, ὅπως τόσο παρηγορητικὰ καὶ ἐλπιδοφόρα ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης στὴν Α΄ του Ἐπιστολὴ. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, τὸ βαθὺ σκοτάδι ποῦ μᾶς περιβάλλει, δὲν πρέπει ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ ἀποκρύψει ἀπὸ ἐμᾶς τὸ φῶς τῆς ἐπερχόμενης Βασιλείας. Ἡ φαινομενικὴ παντοδυναμία τοῦ Κακοῦ δὲν πρέπει νὰ ἐξασθενήσει τὴν ἐλπίδα μας στὴν μελλοντικὴ καὶ βέβαιη νίκη τοῦ Κυρίου τῶν δυνάμεων. Ἡ περιφρόνηση τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς πρὸς τὸ κήρυγμα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς καταλλαγῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ Σωτῆρα μας δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀποτρέψει ἀπὸ τὸ νὰ ἀκολουθοῦμε μὲ συνέπεια καὶ ζῆλο τὸ θέλημά Του. Ὡς Τὸν ἀναζητᾷμε διαρκῶς, ὥστε ἡ παρουσία Του νὰ μᾶς ἀποκαλύπτει διαρκῶς τὴν φρίκη τοῦ Ἄρχοντα τοῦ σκότους καί, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, νὰ μᾶς ἐξοπλίζει μὲ ὅπλα φωτός, ἱκανὰ νὰ σβήνουν «τὰ πεπυρωμένα βέλη τοῦ Πονηροῦ» καὶ νὰ μᾶς χαρίζουν διαρκῶς μία ζωὴ γεμάτη χαρὰ καὶ ἐλπίδα. Ἀμήν.

Παραδομένοι στήν πατρική ἀγάπη Του

Ὁ θάνατος ἀποτελεῖ ὄντως μέγιστο ἐχθρὸ τοῦ ἀνθρώπου. Γνωρίζουμε ὅλοι μας πῶς ὁ πόνος ἀλλὰ καὶ ὁ φόβος ποὺ προκαλεῖ, δὲν ἀντιμετωπίζεται οὔτε μὲ ὠραῖα λόγια, οὔτε μὲ παρηγοριές, οὔτε μὲ τὴν ὑπερδραστηριότητα στὴν ὁποία καταφεύγουν πολλοὶ συνάνθρωποί μας, προκειμένου νὰ ἀπαθήσουν τὴν πραγματικότητά του. Μὲ τὸν ἕναν ἢ τὸν ἄλλο τρόπο, ἔρχεται ἡ στιγμή, ὅπου ὅλοι μας καλούμεθα νὰ τὸν ἀντιμετωπίσουμε.

Ὁ θάνατος νικιέται μόνον ἀπὸ τὴν ζωὴ. Μία ζωὴ ποὺ εἴχαμε καὶ χάσαμε ὅταν οἱ Προπάτορές μας βρέθηκαν ἔξω ἀπὸ τὸν παράδεισο. Μία ζωὴ ποὺ μπορεῖ ἐκ νέου νὰ μᾶς χαρίσει μόνον ὁ Ἀρχηγὸς καὶ ἡ Πηγὴ τῆς, δηλαδὴ ὁ Θεὸς καὶ Δημιουργὸς μας. Ὅλο τὸ σχέδιο τῆς Θείας Οἰκονομίας κορυφώνεται στὴν νίκη τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ ἐπὶ τοῦ θανάτου. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, στὴν Α' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολὴ του, μὲ τρόπο ἐπιγραμματικό, διδάσκει: «Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν».

Ὁ Χριστὸς ὅμως ἠγέρθη, ἀνέστη. Ὁ Ἄδης δὲν μπόρεσε νὰ

Τὸν κρατήσῃ. Ἡ ὄντως ζωὴ νίκησεν τὸν θάνατο καὶ κατέστησε ὅλους ἐμᾶς κοινωνοὺς αὐτοῦ τοῦ θριάμβου. Σήμερα, μὲ τὸ θαῦμα τῆς ἀνάστασης τῆς δωδεκάχρονης κόρης, γινόμαστε, μαζὶ μὲ τοὺς Μαθητὲς καὶ ὅλους τοὺς παριστάμενους, μάρτυρες τῆς πρόγευσης τῆς ζωηφόρου νίκης τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν δική Του Ἀνάσταση.

Κεντρικὸ πρόσωπο στὴν σημερινή περικοπή, μετὰ τὸν Κύριο, εἶναι ἓνας πικραμένος καὶ σχεδὸν ἀπελπισμένος πατέρας, ὁ Ἰάειρος, ἄνθρωπος ὃχι τυχαῖος ἀλλὰ ἀξιοσέβαστος ἄρχοντας τῆς συναγωγῆς. Τὴν ὥρα ὅμως τοῦ πατρικοῦ του πόνου, τὰ ἀξιώματα δὲν ἔχουν καμία σημασία. Πέφτει στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ στὸ σπίτι του, καθὼς ἡ μοναχοκόρη του, 12 χρόνων, εἶναι ἐτοιμοθάνατη.

Δυστυχῶς, τὰ πράγματα ἐξελίσσονται ταχύτατα καί, πρὶν ἀκόμη φτάσῃ στὸ ἀρχοντικό, τὸ κορίτσι ἔχει ἤδη πεθάνει. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ἐπισημαίνουν πὼς ἡ καθυστέρηση αὐτὴ ἀποτελοῦσε μέρος τοῦ σχεδίου τοῦ μεγάλου Διδασκάλου, προκειμένου νὰ ἀποδείξῃ σὲ ὅλους, πέραν πάσης ἀμφιβολίας, πὼς εἶναι κύριος τοῦ θανάτου καὶ πὼς ἓνας καινούργιος κόσμος ἔρχεται, στὸν ὁποῖο ὁ θάνατος δὲν θὰ ἔχει πλέον καμία ἐξουσία. Καὶ ὄντως, τὸ θαῦμα γίνεται καὶ τὸ δωδεκάχρονο κορίτσι ἀνασταίνεται.

Ἡ σημερινή ὅμως περικοπή ἔχει μία ἰδιαιτερότητα μοναδική καὶ γιὰ τὰ τέσσερα Εὐαγγέλια: Ἐνα δεύτερο θαῦμα παρεμβάλλεται στὴν ροὴ τῶν γεγονότων τοῦ πρώτου θαύματος. Δύο διαφορετικὲς ἱστορίες κινοῦνται παράλληλα. Ἐνῶ ὁ

Χριστὸς προχωρᾷ πρὸς τὸ σπίτι τοῦ Ἰάειρου, μία γυναῖκα ποὺ κουβαλοῦσε τὸν δικό της σταυρό, μία γυναῖκα μὲ διαρκῇ αἱμορραγία ἐπὶ 12 χρόνια, προστρέχει στὸν Ἰησοῦ καὶ ἀγγίζει μόνον τὸ ἱμάτιό του, ὡς ἔσχατη ἐλπίδα λύσεως τοῦ βασάνου της. Δὲν εἶναι κάποια ξεχωριστὴ προσωπικότητα. Δὲν τὴν γνωρίζει κανεὶς. Τὸ πλῆθος τὴν παρασύρει καὶ ἴσως ἀγνώστηκε πολὺ πρὶν φθάσει νὰ ἀκουμπήσει τὸ ἱμάτιο τοῦ Χριστοῦ. Δὲν ἐκφράζει αἶτημα, δὲν ἐπιδιώκει νὰ σταθεῖ μὲ συντριβὴ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Βουβὰ ἐλπίζει, βουβὰ προσεύχεται, βουβὰ ζητᾷ. Ἴσως καὶ σιωπηρὰ θὰ εὐγνωμονοῦσε γιὰ τὸ θαῦμα ποὺ ἀξιώθηκε, ἀφοῦ ἀμέσως ἰάθηκε, ἂν ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς δὲν τὴν καλοῦσε νὰ τὴν συναντήσῃ πρόσωπο πρὸς πρόσωπο.

Δύο τύποι προσευχῆς ἀπευθύνονται σήμερα πρὸς τὸν Χριστὸ ἀπὸ δύο ἐντελῶς διαφορετικοὺς ἀνθρώπους, τόσο ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴ τους τάξη, ὅσο καὶ ὡς πρὸς τὴν ἰδιοσυγκρασία τους, μία ὅμως εἶναι ἡ ἄπειρη φιλάνθρωπία τοῦ Κυρίου, ἡ ὁποία προσαρμόζεται στὰ ιδιαίτερα χαρακτηριστικὰ καὶ τὶς ἀνάγκες τοῦ καθενός.

Εἶναι φορές, ἀδελφοί μου, ποὺ ἀναρωτιόμαστε πῶς εἶναι δυνατόν νὰ συνυπάρχουν μέσα στὴν Ἐκκλησία τόσο διαφορετικοὶ ἄνθρωποι καὶ πῶς ὁ Χριστὸς εἶναι διαρκῶς διαθέσιμος γιὰ δισεκατομμύρια ἀνθρώπους μὲ τόσο διαφορετικὲς δυνατότητες καὶ προϋποθέσεις. Ἐξαιτίας μάλιστα αὐτοῦ τοῦ γεγονότος, ἴσως καὶ κάποιοι νὰ θεωροῦν πῶς εἶναι ἀσήμαντοι στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ διστάζουν νὰ Τὸν ἀναζητήσουν.

Κι ὅμως, ἀγαπητοί μου! Ἀκριβῶς ἐδῶ βρίσκεται τὸ μεγα-
λειό τῆς θεϊκῆς ἀγάπης. Ὁ Θεὸς καὶ Κύριος τῶν πάντων εἶναι
ἀφοσιωμένος στὴν ἀγάπη πρὸς τὸν καθέναν ἀπὸ μᾶς. Σὰν νὰ
γνωρίζει μόνον ἐμᾶς, σὰν νὰ μὴν τὸν ἀπασχολεῖ τίποτα ἄλλο,
σὰν νὰ εἶναι ὁ καθένας μας ὁ μοναδικὸς ἄνθρωπος στὴν γῆ.
Γνωρίζετε πῶς, πολλὰς φορές, ἐπισκέπτες τῶν ἀγίων γερόν-
των μας, ὅπως τοῦ ἀγίου Πορφυρίου ἢ τοῦ ἀγίου Παΐσιου,
ἔμειναν ἔκπληκτοι, ἀκούγοντάς τους νὰ τοὺς καλοῦν μὲ τὸ
μικρὸ τους ὄνομα καὶ νὰ τοὺς δίνουν λύσεις στὰ πιὸ βαθιὰ
προσωπικά τους προβλήματα, χωρὶς κἂν νὰ ἔχουν συναντη-
θεῖ ἢ νὰ ἔχουν συνομιλήσει μαζί τους κατὰ τὸ παρελθόν. Αὐτὴ
ἡ συμπεριφορὰ ἀποτελεῖ μίμηση καὶ ἀμυδρὴ ἀπεικόνιση τῆς
Θεϊκῆς ἀγάπης, ἀλλὰ καὶ μία διαβεβαίωση πῶς ὁ καθένας
ἀπὸ μᾶς ἔχει τὴν ξεχωριστὴ του θέση στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Θεοῦ.
Ἡ βεβαιότητα αὐτὴ πρέπει νὰ ἀποτελέσει γιὰ μᾶς πηγὴ
ἐνθάρρυνσης, ὥστε ἀμέσως νὰ προστρέχουμε στὴν δύναμη
τῆς προσευχῆς, ὄντας βέβαιοι πῶς ὁ ἐπουράνιος Πατέρας μας
καὶ μπορεῖ καὶ ξέρεи τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον ἡ χαρὰ καὶ ἡ
ἀνακούφιση ἀπὸ τὸ κάθε μας πρόβλημα θὰ ἐπιστρέψουν στὴν
καρδιά μας. Καὶ ἰδιαιτέρως ἡ βεβαιότητα αὐτὴ πρέπει νὰ
κατακλύζει τὴν ψυχὴ μας, ὅταν κάθε ἐγκόσμια ἐλπίδα ἔχει
ἐκλείψει.

Ἀκριβῶς αὐτὸ εἶναι τὸ σημεῖο ποὺ συνδέει καὶ τὰ δύο
εὐεργετημένα πρόσωπα τῆς σημερινῆς περικοπῆς. Καὶ στὶς
δύο περιπτώσεις, ὁ πειρασμὸς τῆς ἀπελπισίας караδοκεῖ.
Στὴν περίπτωσι τῆς αἰμορροοῦσας γυναίκας, οἱ γιατροί,
ὅπως ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, δὲν εἶχαν πλέον νὰ

τῆς προσφέρουν ἀπολύτως τίποτε, παρὰ τὶς ὑψηλὲς ἀμοιβὲς ποὺ δέχτηκαν ἀπὸ αὐτήν, ἡ ὁποία, σύμφωνα μὲ ἱστορικοὺς τῆς ἐποχῆς, εἶχε ἀρκετὰ μεγάλη οἰκονομικὴ ἐπιφάνεια. Ὅσο γιὰ τὸν Ἰάειρο, τί ἄλλο ἀπὸ ἀπελπισία θὰ μπορούσε νὰ προκαλέσει ἡ γνωστοποίηση τοῦ θανάτου τῆς μοναχοκόρης του;

Ἀδελφοί μου,

Τὸ πρῶτο μήνυμα τῆς σημερινῆς περικοπῆς εἶναι ἀναμφίβολα ἡ ἐμπιστοσύνη στὴν Θεία παντοδυναμία, τὴν ἰσχυρότερη ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸν ἔσχατο ἐχθρὸ τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ἴδιο τὸν θάνατο. Κάτι δεύτερο ὅμως γεμίζει σήμερα τὴν καρδιά μας μὲ παρηγοριὰ καὶ θάρρος. Εἶναι ἡ ἰδιαίτερη ἀγάπη τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ μας γιὰ τὸν καθέναν ἀπὸ μᾶς, πρὸς τὴν ὁποία πρέπει νὰ προστρέχουμε χωρὶς κανέναν δισταγμὸ καὶ χωρὶς καμιά ἀμφιβολία. Ὅλοι μας ἀποτελοῦμε γιὰ Ἐκεῖνον ἀγαπητὰ πρόσωπα, γιὰ τὰ ὁποῖα θυσιάστηκε καὶ ἀναστήθηκε προσωπικά. Καμιά δυσκολία καὶ κανένας πόνος δὲν μπορούν νὰ ὑπάρξουν ἰσχυρότερα ἀπὸ αὐτὴν τὴν προσωπικὴ ἀγάπη, ἡ ὁποία διαρκῶς χτυπᾷ τὴν πόρτα τῆς ζωῆς μας. Μία μικρὴ ἀνταπόκριση περιμένει ἀπὸ μᾶς ὁ Θεὸς γιὰ νὰ κατακλύσει τὴν καθημερινότητα ὅλων μας μὲ τὴν γαλήνη ποὺ προσφέρει ἡ ζωογόνος παρουσία Του. Ἄς παραδοθοῦμε στὴν ἀγάπη Του μὲ τὴν βεβαιότητα πῶς, ὅπως ξέρει καὶ ὅπως θέλει, θὰ μᾶς χαρίσει τὴν σωτηρία.

Ἀμήν.

Ἀπὸ τὴν Θεοποίηση τοῦ πλούτου στὸν πλοῦτο τοῦ Θεοῦ

Ἕνας μεγάλος οἰκονομολόγος τῆς ἐποχῆς μας εἶπε πὼς τὸ πρόβλημα τῆς ἀνθρωπότητας δὲν εἶναι τὸ ὅτι δὲν μπορούμε νὰ χορτάσουμε τοὺς φτωχοὺς ἀλλὰ τὸ ὅτι δὲν μπορούμε νὰ χορτάσουμε τοὺς πλούσιους.

Ἡ ἄποψη αὐτὴ περιέχει μέσα της ὅλα τὰ ἀδιέξοδα τῆς ἀνθρωπότητας, ὅχι μόνο στὸ παρὸν ἀλλὰ σὲ ὅλες τὶς ἐποχές. Ἐπὶ αἰῶνες, ἄνθρωποι καὶ λαοὶ συγκρούονται μεταξύ τους μὲ μοναδικὸ σκοπὸ τὴν αὐξηση τοῦ πλούτου τους. Ὅμως, ὅπως ὅλα δείχνουν, τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ χορτάσει τὸν ἄνθρωπο, διότι μέσα του ἔνα πάθος τὸν κρατᾷ διαρκῶς διψασμένο καὶ πεινασμένο γιὰ ὅλο καὶ περισσότερα. Ἕνα πάθος φοβερὸ καὶ βασανιστικὸ ποὺ δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη ἀπληστία. Ποιὰ εἶναι, ἄραγε, ἡ αἰτία αὐτοῦ τοῦ πάθους;

Τόσο ὁ Κύριός μας ὅσο καὶ οἱ Ἅγιοι τῆς πίστεως μας δίδαν μὲ τὸν λόγο τους, μὲ τὴν ζωὴ τους, ἀκόμη καὶ μὲ τὸ μαρτύριό τους, πὼς ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι μόνο σῶμα ἀλλὰ καὶ ψυχὴ. Πὼς δὲν ἀνήκει μόνον στὸν ὕλικό κόσμον ἀλλὰ καὶ στὸν πνευματικόν. Πὼς δὲν εἶναι πλασμένος νὰ ζήσει ικανοποιών-

τας μόνον ύλικές ανάγκες μιᾶς προσωρινῆς ζωῆς ἀλλὰ καὶ πνευματικὲς ἀνάγκες ποὺ τὸν συνδέουν μὲ τὴν αἰωνιότητα.

Ἡ ἀπομάκρυνση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεὸ στέρησε τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν ἐπαφὴ μὲ τὴν πηγὴ τῶν ἀπαντήσεων γιὰ τὰ μεγάλα καὶ τὰ αἰώνια ἐρωτήματα καὶ ἀνάγκασε τὴν ψυχὴ νὰ ἀναζητᾷ καὶ αὐτὴ, μαζὶ μὲ τὸ σῶμα, τὸν χορτασμό της στὰ ὕλικά ἀγαθὰ. Πῶς ὅμως νὰ χορτάσει τὸ κομμάτι τῆς αἰωνιότητος ποὺ κρύβουμε μέσα μας, αὐτὸ δηλαδὴ ποὺ ὀνομάζουμε «ψυχή», μὲ πράγματα ὕλικά, φθαρτὰ καὶ προσωρινά; Πῶς νὰ μὴν εἴμαστε διαρκῶς πεινασμένοι, πῶς νὰ μὴν εἴμαστε διαρκῶς ἄπληστοι, ὅταν ἐπιχειροῦμε νὰ χορτάσουμε τὴν πεινασμένη γιὰ αἰώνια ζωὴ ψυχὴ μας μὲ τὰ ξυλοκέρατα αὐτῆς τῆς γῆς;

Σὲ αὐτὸ τὸ ἀδιέξοδο ἔρχεται νὰ δώσει ἀπάντηση ἡ σημερινὴ παραβολή. Τὸ κεντρικὸ της μήνυμα δὲν εἶναι ἡ κοινωνικὴ ἀδικία, ὅπως ἐμφανίζεται ἀπὸ τὴν σύγκριση τῆς ζωῆς τοῦ πλούσιου καὶ τοῦ φτωχοῦ Λαζάρου. Βεβαίως, αὐτὸ τὸ αἶσχος τῆς ἀνισότητος τοῦ πλούτου εἶναι διαχρονικὸ στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία καὶ ἀποτέλεσε ἀντικείμενο ὀξύτατης κριτικῆς ἐκ μέρους τόσο τῶν Προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅσο καὶ πολλῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως τοῦ ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Χρυσοστόμου. Ὅλοι, ὁ καθένας μὲ τὸν τρόπο του, προειδοποίησαν πῶς ἡ ὑπερβολικὴ συσσώρευση πλούτου διαλύει τὶς κοινωνίες καὶ ἀποξενώνει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸν Θεό.

Σήμερα, ὅμως, ὁ Χριστὸς, μὲ τὴν παραβολὴ αὐτῇ, δὲν ἔρχεται νὰ κατακρίνει τὸν πλοῦτο ἀλλὰ τὴν κακὴ χρῆση του καὶ τὴν προσκόλλησή σὲ αὐτόν. Σήμερα ἀντιλαμβανόμαστε πῶς

οί λύσεις στὰ τωρινὰ κοινωνικὰ ἀδιέξοδα δὲν ἐξαρτῶνται τόσο ἀπὸ νόμους καὶ κοινωνικὲς συγκρούσεις, ὅσο ἀπὸ τὴν ἀφύπνιση τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, ποὺ παραμένει ναρκωμένη ἀπὸ τὸν ἐγκλωβισμό της στὶς ψευτοχαρὲς καὶ στὴν προσωρινότητα τῶν ἡδονῶν τοῦ κόσμου τούτου. Ὁ πλούσιος τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελικοῦ ἀναγνώσματος ἔχει ξεχάσει τὴν καταγωγή ἀλλὰ καὶ τὸν προορισμὸ τῆς ψυχῆς του. Ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς νάρκωσης, ἔχει ξεχάσει καὶ τὶς ἀληθινές του ἀνάγκες. Ὅπως ἀναφέρει ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὁ πλούσιος καθημερινὰ «ντυνόταν μὲ πορφύρα, ἡ ψυχὴ του ὅμως ἦταν γεμάτη μὲ ἀράχνες. Καθημερινὰ εἰσέπνεε ἀρώματα, ὁ ἴδιος ὅμως ἦταν γεμάτος ἀπὸ δυσωδία. Πάχαινε τὴν δούλη σάρκα, ἐνῶ τὴν βασίλισσα ψυχὴ τὴν ἄφηνε νὰ καταστρέφεται ἀπὸ τὴν πεῖνα».

Τί θὰ μπορούσε νὰ σώσει τὸν πλούσιο, ὅχι μόνον στὴν αἰωνιότητα ποὺ τὸν περίμενε ἀλλὰ καὶ σὲ αὐτὴν τὴν ζωὴ, στὴν ὁποία νόμιζε ὅτι ἀπολάμβανε, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα λιμοκτονοῦσε; Τί ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ θυμᾶται διαρκῶς αὐτὰ ποὺ εἶχε διδαχτεῖ. Δηλαδή τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν λόγο τῶν Προφητῶν. Αὐτὸς ἦταν καὶ ὁ δρόμος ποὺ ὑπέδειξε καὶ ὁ Ἀβραὰμ γιὰ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ πλούσιου, ὅταν ἐκεῖνος τοῦ ζήτησε μὲ ἀγωνία νὰ ἐπιστρέψει στὴν γῆ καὶ νὰ τοὺς προειδοποιήσει.

Μεγάλη καὶ πολύτιμη εἶναι ἡ ὑπόδειξη τοῦ Ἀβραὰμ καὶ γιὰ μᾶς ἀδελφοί μου, πολλῶ δὲ μᾶλλον καθὼς ἐμεῖς κατέχουμε τὸ πλήρωμα τοῦ Νόμου, τὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο. Ὅποιος θελήσει νὰ ἀκούσει, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐφαρμόσει τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, εἶναι βέβαιο πὼς θὰ καταφέρει νὰ στηρίξει τὴν ζωὴ

του σὲ θεμέλια ἀκλόνητα. Διαφορετικά, εἶναι σὰν νὰ κτίζει στὴν ἄμμο.

Σὲ τέτοια σαθρὰ θεμέλια στήριξε καὶ ὁ σημερινὸς πλούσιος τὶς ἐλπίδες γιὰ τὴν εὐτυχία του. Ὅσο ζοῦσε, βίωσε τὴν ἀπληστία καὶ τὴν ἀνασφάλεια ποὺ πάντα συνοδεύουν τὸν πλοῦτο. Στὸν Ἄδη ποὺ βρέθηκε, ὁ πλοῦτος αὐτὸς δὲν μπόρεσε νὰ τοῦ ἐξασφαλίσει οὔτε δύο σταγόνες νερὸ νὰ βρέξει τὰ χεῖλη του. Κι ὅμως! Ὁ Λάζαρος, ποὺ καθημερινὰ ζητιάνευε ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα του, ἦταν ἡ εὐκαιρία του νὰ ἀναζητήσει νόημα ζωῆς στὴν συμπόνια καὶ τὴν ἀγάπη. Δὲν τὸ ἔπραξε. Παρέμεινε ἔγκλειστος στὴν φυλακὴ τῆς πολυτέλειάς του, ἐλπίζοντας πὼς ἀπὸ κεῖ θὰ ἀντλήσει τὸ νόημα τῆς ζωῆς. Ὁ ἀσήμαντος ὅμως Λάζαρος ἀποδείχτηκε σοφώτερος ἀπὸ τὸν πλούσιο ἄρχοντα, καθὼς, ὅπως παρατηρεῖ καὶ ὁ ὁσιος Θεοφύλακτος Βουλγαρίας, δὲν ἀναλώθηκε στὸν θυμὸ ἢ στὸ παράπονο γιὰ τὴν ἀδικία, ἀλλὰ στήριξε τὴν ἐλπίδα του σὲ θεμέλια ποὺ δὲν τὰ φθείρει ὁ χρόνος. Ποιὰ θεμέλια; Μὰ τὸ ἀποκαλύπτει τὸ ὄνομά του: Τὸ ἐβραϊκὸ ὄνομα «Ἐλεάζαρ», ἀπὸ τὸ ὁποῖο προέρχεται τὸ ὄνομα «Λάζαρος», σημαίνει «Ὁ Θεὸς εἶναι βοηθός μου».

Ἀδελφοί μου,

Σκοπὸς τῆς παραβολῆς δὲν εἶναι οὔτε νὰ μισήσουμε τὸν πλοῦτο, οὔτε νὰ ἀπαρνηθοῦμε τὸν καθημερινὸ ἀγῶνα γιὰ μία καλύτερη ποιότητα ζωῆς. Ἀντιθέτως, ἂν θέλουμε νὰ ἀποτελέσει ὁ κόσμος μας καθρέφτισμα τῆς αἰωνιότητος, ὅπως τὴν περιγράφει σήμερα τὸ Εὐαγγέλιο, ἔχουμε χρέος νὰ ἀντιστεκόμαστε στὴν κάθε εἴδους ἀδικία. Κύριος ὅμως σκοπὸς τοῦ

σημερινού Εὐαγγελίου εἶναι νὰ μὴν ἐπιτρέψουμε στὸν ἑαυτό μας νὰ ἀπορροφηθεῖ ἀπὸ τὴν καλοζωία καὶ τὴν ἀπληστία καὶ νὰ μὴν ἀναζητήσουμε τὴν οὐσία τῆς ζωῆς στὰ μάταια πράγματα. Ἡ προσκόλληση στὸν πλοῦτο σκληραίνει τὴν καρδιά, τὴν ἀπογυμνώνει ἀπὸ τὴν ἀγάπη, τὴν βυθίζει σὲ ἓνα φαῦλο κύκλο ἀκόρεστων ἀναγκῶν καὶ τῆς στερεῖ τὸν ὀρίζοντα τῆς αἰωνιότητος. Ἡ ἐξάρτηση ἀπὸ τὸν πλοῦτο εἶναι αὐτὴ ποὺ ἀνοίγει τὸ μέγα χάσμα, ὅπως ἀκούσαμε σήμερα, ἀνάμεσα στὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν Θεό, χάσμα ποὺ διανοίγει ὅχι ὁ Θεὸς ἀλλὰ ἡ κακὴ χρῆση τῆς ἐλευθερίας μας καὶ ἡ κατάχρηση τῶν χρημάτων μας. Ἄς μὴν ἐπιτρέψουμε στὸν ἑαυτό μας νὰ καταστήσει τὸν πλοῦτο Θεό. Λέει ὁ Κύριος μὲ τὸν λόγο τοῦ ψαλμωδοῦ Δαυὶδ στὸν 16ο Ψαλμὸ του: «Δὲν θὰ ψιθυρίσουν τὰ χεῖλη μου τὰ ὀνόματα αὐτῶν ποὺ ἀκολουθοῦν ξένους θεούς».

Ἄν ὁ σημερινὸς πλούσιος τῆς παραβολῆς δὲν ἔχει ὄνομα, εἶναι διότι ἐπέλεξε ὁ ἴδιος νὰ ἀγνοήσει τὸν ἀδελφὸ του κι ἔτσι νὰ παραμείνει ἀνύπαρκτος γιὰ τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Ὅποιος ὅμως τοποθετεῖ στὸν θρόνο τῆς καρδιᾶς του τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, βλέπει τὴν ζωὴ του νὰ γεμίζει ἀπὸ τὴν χαρὰ τῆς ἀγάπης καὶ προγεύεται ἀπὸ αὐτὴ τὴν ζωὴ τὴν μακαριότητα τῆς αἰωνιότητος. Ἄς θέσουμε λοιπὸν τὸν Χριστὸ ὡς μοναδικὸ θεμέλιο τῆς ζωῆς μας καὶ ἅς γίνει τὸ θέλημά Του ὁ δρόμος μας πρὸς τὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, ποὺ τόσο λαχταρᾷ ἡ ψυχὴ μας.

Ἀμήν.

Ἀναζητώντας τὸν πλησίον

Σπουδαία ἡ σημερινή παραβολή. Πολλὰ τὰ μηνύματά της καὶ πολλὲς οἱ διαστάσεις της. Ἀκόμη καὶ τὸ ἀρχικὸ ἐρώτημα, τὸ ὁποῖο θέτει ὁ Νομοδιδάσκαλος στὸν Ἰησοῦ θὰ μπορούσε νὰ ἀποτελέσει γιὰ μᾶς παράδειγμα πρὸς μίμησην. Τί Τὸν ρωτᾷ;

«Διδάσκαλε, τί πρέπει νὰ κάνω γιὰ νὰ κερδίσω τὴν αἰώνια ζωή;»

Ὅπως ἐπισημαίνει τὸ Εὐαγγέλιο, οἱ προθέσεις τοῦ ἐπιφανοῦς Νομοδιδασκάλου δὲν εἶναι εἰλικρινεῖς καί, κατὰ τὸν ἅγιο Κύριλλο Ἀλεξανδρείας, ἔχει σκοπὸ, ὅχι νὰ διδαχτεῖ, ἀλλὰ νὰ παρασύρει τὸν Ἰησοῦ, ὥστε νὰ πεῖ κάτι ἀντίθετο μὲ τὸν Νόμο καὶ νὰ ἐκτεθεῖ. Κι ὅμως! Ἡ φράση αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴν ἡχὴ τῆς κάθε ἀνθρώπινης ψυχῆς ποὺ διψάει γιὰ αἰωνιότητα. Ὁ Χριστὸς μας, λοιπόν, σήμερα, ἀνταποκρίνεται στὴν ἀγωνία αὐτὴ καὶ ἀπαντᾷ τὸν σπουδαῖο Νομοδιδάσκαλο, καλώντας τον μάλιστα νὰ ἀπαντήσῃ ὁ ἴδιος μὲ αὐτὸ ποὺ ἤδη, ἀσφαλῶς, γνωρίζει, ὡς γνώστης τῶν Γραφῶν, ἀπὸ τὸ Δευτερονόμιο καὶ τὸ Λευιτικὸ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης: Στὴν αἰωνιότητα ὁδηγεῖ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ μὲ ὅλο μας τὸ «εἶναι» καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν διπλανό μας, τὸν πλησίον μας, σὰν νὰ εἶναι ὁ ἑαυτός μας.

Παράξενο όμως! Ἡ γνώση τοῦ Νομοδιδασκάλου ἀποδεικνύεται ἐλλιπής. Κάτι, ἢ μᾶλλον κάποιον, δὲν γνωρίζει. Καὶ ἐνῶ θὰ περίμενε κανεὶς νὰ ἔχει ἐλλιπῆ γνώση γιὰ τὸν παντοδύναμο ἀόρατο Θεό, ἐκεῖνος ὁμολογεῖ πὼς δὲν γνωρίζει τὸν πλησίον, δηλαδὴ τὸν συνάνθρωπό του, ποὺ καθημερινὰ τὸν βλέπει καὶ συναναστρέφεται μαζί του. Γι' αὐτὸ καὶ ρωτᾷ τὸν Κύριο: «*Ποιὸς εἶναι ὁ πλησίον μου;*».

Ἡ ἐρώτηση αὐτὴ δίνει τὴν εὐκαιρίαν στὸν Κύριο νὰ ὑπερβεῖ κάθε ἀνθρώπινο φραγμὸ ποὺ διαχωρίζει τοὺς ἀνθρώπους σὲ οἰκείους καὶ ξένους μὲ κριτήριον τὴν καταγωγή ἢ τὰ θρησκευτικὰ «πιστεύω». Μὲ τὴν παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτη, ὁ Χριστὸς διακηρύσσει ἀπερίφραστα πὼς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κάνει κοντινοὺς, τοὺς κάνει «πλησίον», μόνον ἢ ἀγάπη. Μόνον αὐτὴ μᾶς καθιστᾷ ἀληθινοὺς συγγενεῖς μὲ τοὺς συνανθρώπους μας, μόνον αὐτὴ μᾶς καθιστᾷ, κατὰ χάριν, συγγενεῖς μὲ τὸν ἴδιο τὸν Θεό.

Ὁ Θεός, ἀδελφοί μου, ὅπως διδάσκει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, εἶναι ἀγάπη καὶ ἀγάπη σημαίνει ἔργα. Πίστη πρὸς τὸν Θεὸ τῆς ἀγάπης σημαίνει ἔργα ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον. Γιὰ πολλούς, ἡ σημερινὴ παραβολὴ θεωρεῖται πὼς διδάσκει τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν συνάνθρωπο, στὴν πραγματικότητα, ὅμως, μέσῳ τῆς ἀγάπης αὐτῆς, σήμερα μαθαίνουμε νὰ ἀγαπᾶμε τὸν ἴδιο τὸν Θεό. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, τὸ Γεροντικὸ ἀναφέρει: «*Εἶδες τὸν ἀδελφό σου; Εἶδες τὸν Θεό σου.*».

Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ποὺ δὲν κατάφεραν νὰ δοῦν ὁ ἱερέας καὶ ὁ λευίτης τῆς παραβολῆς, οἱ ὁποῖοι προσπέρασαν ἀδιάφοροι τὸν πληγωμένο. Κι ἅς ἦταν καὶ οἱ δύο γινῶστες τοῦ

Νόμου, πιστοὶ βέβαια, ἀλλὰ καὶ ἄσπλαγχοι. Αὐτὸ ὅμως ποὺ δὲν κατάφεραν οἱ εὐσεβεῖς, σύμφωνα μὲ τὰ κριτήρια τῶν ἀνθρώπων, Ἰσραηλίτες, ὁ Χριστὸς τολμᾷ νὰ διδάξει πὼς τὸ κατάφερε ὁ ἀσεβὴς Σαμαρεῖτης.

Στὸ πρόσωπο τοῦ ἀκάθαρτου γιὰ τοὺς Ἑβραίους Σαμαρεῖτη, ὁ Χριστὸς ἐμφανίζει ἐνώπιόν μας τὶς ἀληθινὲς διαστάσεις τῆς πίστεως, ἡ ὁποία δὲν ἐξαντλεῖται στὴν θρησκευτικὴ ταυτότητα ἀλλὰ ἐπιβεβαιώνεται στὰ ἔργα τῆς ἀγάπης. Μιᾶς ἀγάπης ὀλοκληρωτικῆς, ἀγάπης πλήρους αὐταπαρνήσεως, ἀγάπης μέχρι θυσίας, ὅπως ἀποκαλύφθηκε στὴν φρικτὴ θυσία τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ στὸν Σταυρό. Τέτοια ὑπῆρξε καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Σαμαρεῖτη.

Ἵσως παραξενευεῖτε μὲ τὴν ἄποψη αὐτή, ἀφοῦ γνωρίζουμε πὼς, στὴν παραβολή, ὁ Σαμαρεῖτης δὲν χάνει τὴν ζωὴ του. Σήμερα ὅμως, ἡ παραβολὴ αὐτὴ μᾶς δίνει μία μεγάλη εὐκαιρία νὰ διαπιστώσουμε πὼς τὸ νὰ δίνει κανεὶς τὴν ζωὴ του γιὰ τὸν συνάνθρωπό του μπορεῖ νὰ ἔχει καὶ ἄλλες διαστάσεις, πέρα ἀπὸ τὸν θάνατο. Νεκρὸ εἶναι κάτι ἄδαιο ἀπὸ ζωὴ. Καὶ σήμερα, ὁ Σαμαρεῖτης «ἀδειάζει» κυριολεκτικὰ τὴν ζωὴ του γιὰ νὰ χωρέσει τὸν πλησίον του, νεκρώνοντας τὸν ἐγωισμό καὶ τὸν ἀτομισμό του. Σκύβει ἀπὸ πάνω του χωρὶς νὰ ὑπολογίσει τὸν κίνδυνο πὼς οἱ ληστὲς μπορεῖ νὰ εἶναι ἀκόμα ἐκεῖ γύρω καὶ πιθανὸν νὰ ἐπιτεθοῦν καὶ στὸν ἴδιο. Ἐοδεύει τὸ δικό του λάδι καὶ τὸ δικό του κρασί, χαρίζοντάς τα γιὰ τὴν ἀνακούφιση τοῦ πόνου καὶ τῶν ἀνοιχτῶν πληγῶν ποὺ ἔχει προστά του. Ἀπαρνεῖται τὸν προγραμματισμό του καὶ ἀδιαφορεῖ γιὰ τὶς δικές του ἐκκρεμότητες, βάζοντας ὡς προτεραιότητα τὴν σω-

τηρία ενός έτοιμοθάνατου. Ἀλλάζει τὸ δρομολόγιό του καὶ ἀναζητᾷ πανδοχεῖο νὰ τὸν περιθάλπει. Καταβάλλει ὁ ἴδιος, ἀπὸ τὴν προσωπική του περιουσία, τὰ ἔξοδα τῆς θεραπείας του. Προσαρμόζει τὰ μελλοντικά του σχέδια στὸν ἄγνωστο χτυπημένο καὶ εἶναι ἀποφασισμένος νὰ ἐπιστρέψει. Σκέφτεται ὅλα τὰ ἐνδεχόμενα καὶ συνεννοεῖται μὲ τὸν πανδοχέα νὰ μὴν λυπηθεῖ τὰ ἔξοδα γιατί ἐκεῖνος θὰ ἐπιστρέψει καὶ θὰ τὰ καλύψει ὅλα. Ὁ καλὸς Σαμαρείτης δὲν ἔχει πλέον ἐγωιστικὸ ἑαυτό. Ἐαυτὸς του ἔχει γίνει ὁ πλησίον του. Κατάφερε, ὄντως, νὰ ἀγαπήσει τὸν πλησίον του ὅπως τὸν ἑαυτό του.

Θαυμάστε, ἀδελφοί μου, τὴν πλούσια ἀγάπη του, τὴν συστηματικὴ ἀγάπη του, τὴν ἀγάπη στὴν ὁποία ἔχει ἀφιερώσει τὴν σκέψη του, τὴν καρδιά του, ἀλλὰ καὶ τὸν χρόνο του. Θαυμάστε τὸν τρόπο τῆς ζωῆς καὶ τῆς σκέψης του ποὺ συγκλονίζει τὴν καρδιά μας, ὅπως συγκλόνισε καὶ τὸν Νομοδιδάσκαλο, ὁ ὁποῖος ἔφτασε νὰ ὁμολογήσει κάτι ἀδιανόητο γιὰ τὴν καταγωγή καὶ τὴν θέση του: Πὼς ἓνας ἀσεβὴς Σαμαρείτης κέρδισε μὲ τὰ ἔργα του τὸν πρὶν τιμητικὸ τίτλο τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Τὸν τίτλο τοῦ «πλησίον».

Ἀδελφοί μου,

Μετὰ τὴν σημερινὴ παραβολή, δὲν ὑπάρχουν περιθώρια, οὔτε γιὰ ἄγνοια, οὔτε γιὰ παρανοήσεις. «Πλησίον» γιὰ τὸν συνάνθρωπο καὶ γνήσιο παιδὶ τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐκεῖνος τοῦ ὁποῖου ἡ καρδιά ὄχι μόνον συγκινεῖται ἀπὸ τὸ δρᾶμα τοῦ συνανθρώπου, ἀλλὰ καὶ ὁργανώνει τὴν ζωὴ του μὲ τέτοιον τρόπο, ὥστε τὰ ἔργα του νὰ ἔχουν ὡς προτεραιότητα τὴν

ἀνακούφιση καὶ τὴν σωτηρία του. Ἄλλωστε, ὅπως διδάσκουν ὁ Ὠριγένης, ὁ ἱερὸς Αὐγουστίνος, ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος Μεδιολάνων καὶ πολλοὶ ἀκόμη Πατέρες, οἱ ὁποῖοι προσεγγίζουν μὲ τρόπο ἀλληγορικὸ τὴν παραβολή, καλὸς Σαμαρείτης ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Κάθε φορὰ ποὺ ἡ ἀγάπη καθορίζει τὶς ἐπιλογές τῆς ζωῆς μας, Ἐκεῖνον μιμούμεθα. Σήμερα, ὁ Χριστός μας, ὁ Μέγας Πλησίον, φαίνεται νὰ ἀδιαφορεῖ γιὰ τὴν πίστη τῆς ταυτότητας καὶ νὰ ἐπαινεῖ τὴν πίστη τῆς ἐνεργητικῆς καὶ θυσιαστικῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία μᾶς ἐνώνει μὲ τὴν ἐπουράνια πηγὴ της, τὸν ἴδιο τὸν Θεό. Μπορεῖ ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς, κατὰ τοὺς Νηπτικοὺς Πατέρες, νὰ ἔχει ἤδη ἐγκατασταθεῖ στὴν καρδιά μας ἀπὸ τὴν στιγμή τῆς Βάπτισής μας, ἐναπόκειται ὅμως σ' ἐμᾶς νὰ Τὸν ἀποκαλύψουμε στὸν σύγχρονο κόσμο μὲ τὸν τρόπο τῆς ζωῆς μας. Μᾶς περιμένει καὶ μᾶς καλεῖ, ὅπως τὸν Νομοδιδάσκαλο τῆς παραβολῆς, καθὼς τὸν ἀποχαιρετᾷ, λέγοντάς του: «Πήγαινε, λοιπόν, καὶ κάνε κι ἐσὺ τὸ ἴδιο».

Γύρω μας, πλῆθος πληγωμένων, μὲ πληγές, ὅχι μόνο στὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ στὴν ψυχὴ, περιμένουν τὴν συμπαράσταση καὶ τὴν ἔμπρακτη ἀγάπη μας. Ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης, κάθε ὥρα καὶ κάθε στιγμή, εἶναι σκυμμένος πάνω ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινο πόνο. Μὲ τὴν σημερινὴ παραβολὴ μᾶς καλεῖ νὰ σταθοῦμε δίπλα Του. Ἄς ἀνταποκριθοῦμε, λοιπόν, «ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ ἡμῶν» στὴν πρόσκλησή Του.

Ἀμήν.

Πεῖνα καὶ δίψα γιὰ αἰωνιότητα

Μόλις πρὶν ἀπὸ δύο Κυριακὲς καὶ ἐξ ἀφορμῆς τῆς παραβολῆς τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου, βρεθήκαμε ἐνώπιον τῆς ἀπληστίας ἀλλὰ καὶ τῆς σκληροκαρδίας ποὺ χαρακτηρίζει τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἐπενδύσει ὅλες τὶς ἐλπίδες τους γιὰ εὐτυχία στὰ ὑλικά ἀγαθὰ. Σήμερα, ὁ Χριστὸς θέτει ἐνώπιόν μας καὶ πάλι ἕναν πλούσιο, ὁ ὁποῖος ἔχει κάνει τὶς ἴδιες ἐπιλογές, τὸ χαρακτηριστικὸ ὅμως ποὺ ἀβίαστα ἀποκαλύπτεται καὶ ποὺ λαμβάνει σχεδὸν τραγικὲς διαστάσεις, εἶναι ἡ μοναξιά του.

Μὲ τὴν πρώτη ματιά, ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἀφορᾷ σὲ ἕνα γεγονὸς μεγάλης χαρᾶς. Ἕνας πλούσιος βλέπει τὴν σοδειά του νὰ ἔχει ξεπεράσει κατὰ πολὺ τὶς προσδοκίες του. Ἡ χαρὰ γεμίζει τὴν καρδιά του. Ὅχι ὅμως γιὰ πολὺ. Σχεδὸν ἀμέσως, τὴν χαρὰ ἐπισκιάζει ἡ ἀνησυχία. Ἡ σοδειὰ εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε δὲν μπορεῖ νὰ ἀποθηκευτεῖ. Οἱ ἀποθήκες του δὲν χωροῦν τόσο καρπὸ, ἂν καὶ εἶναι βέβαιο πὼς εἶχαν σχεδιαστεῖ γιὰ νὰ ἀποθηκεύσουν μεγάλη ποσότητα, πολλαπλάσια τῶν ἀληθινῶν του ἀναγκῶν. Στὴν σημερινή μας ἱστορία, ὅμως, οἱ ἀληθινὲς ἀνάγκες δὲν ἔχουν μεγάλη σημασία. Σημασία ἔχουν τὰ ψυχικὰ κενὰ τοῦ πλου-

σίου, πού ἡ μεγάλη του σοδειὰ καλεῖται νὰ καλύψει.

Ὁ ἀναγνώστης ἢ ὁ ἀκροατὴς τῆς σημερινῆς παραβολῆς θὰ ἐντοπίσουν ἐγκαίρως ὀρισμένες παράξενες λεπτομέρειες. Πρῶτ' ἀπ' ὅλα, ἐνώπιόν μας βρίσκεται ἓνας ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐκτοπίσει ἀπὸ τὴν ζωὴ του κάθε ἀνθρώπινη παρουσία. Ἡ ἱκανοποίησή του φαίνεται μεγάλη, ἀλλὰ οὔτε συζήτηση νὰ τὴν μοιραστεῖ μὲ κάποιον ἀγαπημένο του συγγενῆ ἢ νὰ κεράσει κάποιον φίλο. Ὡς πλούσιος, εἶναι φυσιολογικὸ νὰ τὸν φανταστοῦμε νὰ μένει σὲ ἓνα μεγάλο σπίτι. Κανένα ἶχνος ὅμως ἀνθρώπινης παρουσίας δὲν ἐμφανίζεται στὸ πάλτι του. Ἐπικρατεῖ ἐρημιὰ ἀπόλυτη καὶ μία σιωπὴ, πού μόνον τὰ δικὰ του βήματα ἴσως νὰ τὴν διέκοπταν κατὰ τὶς ἀτέλειωτες ὥρες τῆς μοναξιᾶς του. Τὰ πλούτη του εἶναι οἱ φίλοι του, τὰ πλούτη του εἶναι οἱ συγγενεῖς του, τὰ πλούτη του εἶναι ὁ «Θεός» του. Ὁ πλούσιος τῆς σημερινῆς παραβολῆς μιλάει γιὰ τὴν σοδειὰ του σὰν νὰ μιλάει γιὰ κάποιον ἐπισκέπτη, ὁ ὁποῖος ἐμφανίζεται ξαφνικά. Γι' αὐτόν, κάθε σπόρος τῆς σοδειᾶς εἶναι τόσο πολύτιμος, ὅσο ἓνας ἀγαπημένος φίλος πού δὲν πρέπει ἐπ' οὐδενὶ νὰ χαθεῖ. Ὁ καρπὸς εἶναι γιὰ αὐτόν ἓνας ἀγαπημένος συγγενὴς πού πρέπει πάση θυσίᾳ νὰ βρεῖ τρόπο νὰ τὸν φιλοξενήσει, παραχωρώντας ἀκόμη καὶ ὀλόκληρο τὸ σπιτικό του. Μὲ τὴν ἀγωνία αὐτὴ παίρνει βιαστικὲς ἀποφάσεις. Ἀποφασίζει τὸ γκρέμισμα τῶν παλιῶν ἀποθηκῶν του, χωρὶς καὶ νὰ ὑπολογίσει τὸ κόστος. Ἀπ' τὸ μυαλό του δὲν περνᾷ καὶ ἡ ὑποψία πὼς κάτι τοῦ εἶναι περιττό, ὥστε νὰ τὸ χαρίσει, ἢ, ἔστω, νὰ τὸ πουλήσει.

Τὰ παράξενα ὅμως συνεχίζονται. Ἀπὸ τὴν σημερινὴ Εὐαγ-

γελική περικοπή δὲν λείπουν οἱ διάλογοι. Μόνο ποὺ ὁ συνομιλητὴς τοῦ πλούσιου γαιοκτήμονα δὲν εἶναι ἕνας συνάνθρωπος ἀλλὰ ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτός του. Οὐσιαστικά, δὲν ἀκοῦμε διαλόγους ἀλλὰ μονολόγους. Μόνος του προβληματίζεται, μόνος του ἀναζητᾷ καὶ βρίσκει λύσεις, μόνος του ὀνειρεύεται εὐτυχισμένες στιγμές, τὶς ὁποῖες εἶναι βέβαιο πὼς ἐντελῶς μόνος του θὰ ἀπολαύσει.

Μήπως ὅμως, ἔστω κι ἔτσι, εἶναι εὐτυχής; Ὁ προσεκτικὸς παρατηρητὴς θὰ ἀντιληφθεῖ πὼς δὲν εἶναι. Πρὶν κἂν χαρεῖ τὴν σπουδαία του σοδειά, ἢ προσοχή του ἐστιάζεται στὸ πρόβλημα τῆς ἀποθήκευσης. Πρὶν κἂν ἡ ἱκανοποίηση προλάβει νὰ διαβεῖ τὸ κατώφλι τῆς καρδιᾶς του, ἐνεργοποιεῖται ἡ ἀνασφάλειά του. Πρὶν κἂν ἀπολαύσει τὸ παρόν, ὁ νοῦς του σχεδιάζει ἕνα ἀμφίβολο μέλλον, τὸ ὁποῖο τόσο τραγικὰ ἀκυρώνει ἢ φωνῇ τοῦ Θεοῦ: «*Ἀνόητε, ἀπόψε ζητῶ τὴν ψυχὴ σου*».

Ἀλήθεια, σὲ ποιὰ κατάσταση νὰ βρίσκεται, ἄραγε, ἡ ψυχὴ τοῦ πλουσίου τῆς παραβολῆς; Εἶναι εὐτυχής; Εἶναι πλήρης; Ὅχι, ἀδελφοί μου. Ἡ ψυχὴ του ἀδυνατεῖ νὰ χαρεῖ, διότι τῆς προσφέρει ἀνούσια καὶ μάταιη τροφή. Δὲν ἐπιθυμεῖ ἀνθρώπους γύρω του, διότι ὁ καθένας εἶναι γι' αὐτὸν ἀπειλή. Δὲν ἐπιθυμεῖ τὸν Θεὸ μέσα του, διότι δὲν ἔχει οὔτε τὴν δύναμη οὔτε τὴν ἐπιθυμία νὰ ἀλλάξει τὸν δρόμο του καὶ νὰ ἀκολουθήσει τὸν δρόμο τοῦ θελήματος τοῦ Δημιουργοῦ του, ὅπου κυριαρχοῦν ἄλλες προτεραιότητες καὶ ἄλλες προοπτικές. Σκέφτεται μόνος, ἀποφασίζει μόνος καί, τελικά, θὰ πεθάνει μόνος. Κανέναν δὲν ἀγάπησε, τίποτε δὲν μοιράστηκε, σὲ κανέναν δὲν προσέφερε καί, ἔτσι, πέρασε τὴν σύντομη ζωὴ του

χωρίς να καταλάβει ἀπολύτως τίποτα ἀπὸ τὴν οὐσίᾳ τῆς ζωῆς.

Συγχρόνως ὅμως στέρησε τὴν ψυχὴ του καὶ ἀπὸ τὴν χαρὰ ποὺ νιώθει κάποιος ὅταν δέχεται ἓνα ἀνέλπιστο δῶρο. Ὁ πλούσιος τῆς παραβολῆς μετέτρεψε τὰ δῶρα τῆς ζωῆς σὲ ἰδιοκτησίᾳ του. Καταχράστηκε τὰ δῶρα τῆς γῆς, γιὰ τὰ ὁποῖα δὲν κόπιασε καὶ γιὰ τὰ ὁποῖα δὲν αἰσθάνθηκε ποτὲ τὴν ἀνάγκη νὰ εὐχαριστήσῃ. Ὁ πλούσιος εἶναι συγχρόνως παράφρων καὶ ἀγνώμων. Καὶ ὡς τέτοιος, εἶναι καταδικασμένος νὰ ζήσει αἰωνίως στὸ «τίποτε», ὅπως στὸ «τίποτε» ἔζησε καὶ τὴν ἐπίγεια ζωὴ του.

Μπορεῖ ἡ σημερινὴ περικοπὴ νὰ μᾶς ἐλκύει μὲ τὴν γλαφυρότητα καὶ τὴν ἐνάργεια τῆς διηγήσεώς της. Ἄν ὅμως θελήσουμε νὰ ὠφεληθοῦμε ἀπὸ τὰ μηνύματά της, χρειαζόμαστε τὸ θάρρος τῆς αὐτοκριτικῆς. Μπορεῖ νὰ οἰκτίρουμε τὸν πλούσιο γιὰ τὶς ἐπιλογές του καὶ τὴν τραγικὴ μοναξιά του, πρέπει ὅμως νὰ ἀναρωτηθοῦμε, πόσες φορές, ἡ ἀναζήτησις πλούτου, ἐξουσίας καὶ τῆς «πικρῆς δόξας τῶν ἀνθρώπων», ὅπως ἀναφέρει ὁ ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος, βάρυναν περισσότερο καὶ στὴν δική μας ψυχὴ ἀπὸ τὴν ἀγάπη, τὴν συμπόνια καὶ τὸ μοῖρασμα. Πόσες φορές, ὅπως ἐκεῖνος, ξεχάσαμε πῶς τὴν ψυχὴ μας, πέρα ἀπὸ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, εὐφραίνουν οἱ βαθεῖς καὶ εἰλικρινεῖς σχέσεις μὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἡ ὁλόθερμη ἀφοσίωσις στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Πόσες φορές, ἄραγε, ἔχουμε στέρησι τὴν ὑπαρξή μας ἀπὸ μία ζωὴ ἀγάπης πρὸς τὸν διπλανό μας καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Θεὸ καὶ Δωρητὴ ὅλων ἐκείνων ποὺ διαρκῶς μᾶς χαρίζει;

Γιὰ τὸν σημερινὸ πλούσιο, ἡ ὥρα τῆς ἀλήθειας σήμανε ξαφνικά, τραγικὰ καί, δυστυχῶς, χωρὶς δυνατότητα ἐπιστροφῆς.

Ἐμεῖς, ὅμως, ἔχουμε ἀκόμη τὴν εὐκαιρία νὰ συνεφέρουμε τὸν ἄφρονα ἑαυτὸ μας, νὰ τὸν ἀπεγκλωβίσουμε ἀπὸ τὴν μοναξιά, τὴν φτηνὴ καὶ προσωρινὴ χαρὰ ποὺ προσφέρει ὁ ὑλικὸς πλοῦτος καὶ νὰ τὸν στρέψουμε πρὸς τὰ ἐκεῖ, ὅπου ἡ χαρὰ εἶναι βαθιὰ καὶ ἀνεξάντλητη. Μία χαρὰ ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὸν Θεὸ τῆς ἀγάπης. Καί, ἐπιτρέψτε μου νὰ πῶ, τὸ ἴδιο νὰ πράξουμε καὶ μὲ τὰ παιδιὰ μας, πρὸς τὰ ὁποῖα, ἡ ἀλόγιστη προσφορὰ ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον ὑλικῶν ἀγαθῶν ἐκ μέρους μας, τὰ ἀφήνει διψασμένα στὴν ψυχὴ, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ βιώνουν κενότητα ζωῆς, στέρηση ἀπὸ ἀληθινὴ φιλία καί, συχνά, θυμὸ, καθὼς διαισθάνονται πὼς τοὺς στεροῦμε μία ζωὴ μὲ βαθὺ νόημα καὶ ἀνώτερο σκοπό.

Ἀδελφοί μου,

Ἡ ζωὴ μας φαίνεται μικρὴ ἄλλα ἤδη βρισκόμαστε στὸ ξεκίνημα μιᾶς αἰωνιότητος, ἡ ποιότητα τῆς ὁποίας θὰ ἐξαρτηθεῖ ἀπὸ τὶς ἐπιλογές μας. Ἄς προσευχόμαστε μὲ βαθιὰ πίστη πρὸς τὸν Κύριο τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἀγάπης, ὥστε νὰ μᾶς χαρίσει τὸ θάρρος καὶ τὴν δύναμη νὰ ἀπελευθερωνόμαστε ἀπὸ τὴν ἀπέραντη μοναξιά ποὺ πάντα συνοδεύει τὴν ἐξάρτηση ἀπὸ τὸν πλοῦτο καὶ νὰ ἔχουμε στραμμένη τὴν καρδιά μας πρὸς τὸ φῶς τοῦ προσώπου Του καὶ τὴν αἰώνια μακαριότητα ποὺ μόνον Αὐτὸς μπορεῖ νὰ μᾶς χαρίσει.

Ἀμήν.

Τέλειοι ὅπως ὁ Πατέρας μας

Τὸ περιστατικὸ ποὺ μᾶς ἀναφέρει ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ θὰ μπορούσε νὰ ἐνταχθεῖ σὲ ἐκείνη τὴν κατηγορίαν τῶν περικοπῶν, οἱ ὁποῖες ἀναφέρουν τὸν ἀνθρώπινο πλοῦτο ὡς ἐμπόδιο γιὰ τὴν αἰωνιότητα, ὅπως συμβαίνει, παραδείγματος χάριν, μὲ τὴν παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου. Πλούσιος εἶναι καὶ ὁ πρωταγωνιστὴς τῆς σημερινῆς περικοπῆς, τοῦ ὁποῖου ἡ ψυχὴ δὲν φαίνεται νὰ ἀρκεῖται στὰ πλούτη ἀλλὰ ἀναζητεῖ βαθύτερες καὶ οὐσιαστικότερες ἀπαντήσεις στὰ μεγάλα ἐρωτήματα τῆς ζωῆς.

«Διδάσκαλε ἀγαθέ», λέει ἀπευθυνόμενος στὸν Κύριο, «τί νὰ κάνω γιὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνια ζωή;»

Ἡ ἀπάντηση τοῦ Κυρίου φαίνεται ἀπλὴ καὶ αὐτονόητη: «Γνωρίζεις τὶς ἐντολές», τοῦ ἀπαντᾷ. «Μὴν μοιχεύσεις, μὴν φονεύσεις, μὴν κλέψεις, μὴν ψευδομαρτυρήσεις, νὰ τιμᾷς τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου».

Αὐτὲς εἶναι οἱ ἐντολὲς τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Μόνο ποὺ ὁ πλούσιος νέος δὲν φαίνεται νὰ ἱκανοποιεῖται καὶ τοῦ ἀπαντᾷ μὲ ἐκπληξή, ἴσως καὶ μὲ λίγη ἀπογοήτευση: «Μά, ὅλα αὐτὰ τὰ τηρῶ ἀπὸ τὰ νιάτα μου».

Τί ἀντιλαμβανόμαστε; Πὼς κάτι ἐμποδίζει τὴν ψυχὴ του

νὰ πετάξει, πὼς κάτι τὸν δένει μὲ τὴν γῆ. Εἶναι βέβαιο πὼς δὲν ἔχει ἀμελήσει τὴν πνευματικὴ ζωὴ καὶ δὲν ἔχει ἀδιαφορήσει γιὰ τὶς ἠθικὲς ἐπιταγὲς τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Ὅμως, κάποιο κενὸ εἶναι ἀκόμῃ ριζωμένο στὴν ψυχὴ του.

Τώρα εἶναι ἀκριβῶς ἡ στιγμή, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Χριστός, μετὰ τὶς γενικὲς ἐντολὲς τοῦ νόμου, οἱ ὁποῖες ἀπευθύνονται πρὸς κάθε ἄνθρωπο, ἀπευθύνεται πρὸς τὸ συγκεκριμένο πρόσωπο τοῦ ὁποίου, ὡς παντογνώστης τῶν ψυχῶν, γνωρίζει τὸν ιδιαίτερο καημὸ ἀλλὰ καὶ τὸ ιδιαίτερο ἐμπόδιο, προκειμένου νὰ ἐπιτύχει αὐτὸ τὸ ὁποῖο ποθεῖ ἡ ψυχὴ του.

«Ἐνα σοῦ λείπει», τοῦ λέει, «γιὰ νὰ κερδίσεις τὸν μεγάλο θησαυρὸ τῆς αἰωνιότητος. Ὅσα ἔχεις πούλησέ τα καὶ δῶσε τα στοὺς φτωχοὺς. Καὶ σὲ περιμένω νὰ μὲ ἀκολουθήσεις».

Παρατηρήστε, ἀδελφοί μου, πῶς, οὐσιαστικά, τὸν καλεῖ νὰ γίνεи μαθητὴς καὶ ἀπόστολός Του, τιμῇ τὴν ὁποίαν ἀπήλαυσαν μόνον οἱ Δώδεκα Μαθητές. Ἐκεῖνος ὅμως σκυθρωπίασε ἀπογοητευμένος, διότι τὰ πλούτη του ἦταν πολλά.

Ὁ πλούσιος νέος ἀπομακρύνεται καὶ ὁ Κύριος ἐκφράζει δημοσίως τὴν διαπίστωσή του: «Πόσο δύσκολο εἶναι γιὰ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν πολλὰ χρήματα νὰ εἰσέλθουν στὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν!»

Μήπως ἄραγε αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀνοιχτὴ μόνον στοὺς φτωχοὺς καὶ σὲ ὅσους στεροῦνται τὰ πάντα σὲ αὐτὴ τὴν γῆ; Ὁχι, ἀδελφοί μου. Ἐπιδίωξη τοῦ Χριστοῦ δὲν εἶναι νὰ καταδικάσει τὸν πλοῦτο ἀλλὰ νὰ ἐπισημάνει τὸν κίνδυνο ὅλων τῶν ἀνθρώπων νὰ ἐγκλωβιστοῦν στὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου καὶ νὰ χάσουν τὸν προσανα-

τολισμό τους πρὸς τὴν αἰώνια πατρίδα ὅλων μας.

Σήμερα, ἐνώπιόν Του, στέκει ἓνας πάμπλουτος νέος ἄνθρωπος. Ὁ πλοῦτος εἶναι τὸ προσωπικό του ἀγκάθι, ὁ ἰδι-αίτερος κρίκος ποὺ τὸν συνδέει μὲ τὸν φθαρτὸ κόσμο, τὸ δικό του ἐμπόδιο προκειμένου νὰ βρεῖ μέσα του τὴν πληρότητα καὶ τὴν γαλήνη. Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Ἰησοῦ δὲν ἐστιάζεται στὸ τί ἔχει ὁ πλούσιος αὐτὸς νέος ἀλλὰ στὸ τί εἶναι. Καὶ ἀπὸ τὸν διάλογο συμπεραίνεται πὼς ὁ νέος ποὺ βρίσκεται ἐνώπιόν Του, εἶναι ἓνας δοῦλος τοῦ χρήματος.

Στὴν ζωὴ αὐτῇ, ὅλοι μας ἐπιδιώκουμε νὰ ἀποκτήσουμε ἀξία. Ἀναζητοῦμε κάτι ποὺ θὰ μᾶς τροφοδοτεῖ καθημερινὰ μὲ νόημα ζωῆς. Μία πηγὴ αὐτοκαταξίωσης, ἀπὸ τὴν ὁποία θὰ ἀντλοῦμε δυνάμεις, ὥστε νὰ ἀντιμετωπίζουμε καθημερινὰ τὴν ἀσημαντότητα τῆς ὑπαρξῆς μας. Ὅταν πιστέφουμε πὼς τὸ βρήκαμε, ἡ καρδιά μας ὁλόκληρη στρέφεται πρὸς τὰ ἐκεῖ. Ἡ καρδιά τοῦ νέου τῆς σημερινῆς περικοπῆς εἶχε στραφεῖ στὸν πλοῦτο. Ἀντίστοιχα, μάταια πλούτη εἶναι γιὰ ἄλλον ἢ δίψα γιὰ ἔπαινο, γιὰ ἄλλον ἢ λαμπρὴ σταδιοδρομία, γιὰ ἄλλον ἢ κοινωνικὴ καταξίωση, γιὰ ἄλλον ἢ ἀναγνωρισιμότητα, γιὰ ἄλλον ἢ ἐξουσία καὶ γιὰ ἄλλον ὁ θαυμασμὸς τῆς κοινωνίας, ὁ ὁποῖος συχνὰ ἐπιζητεῖται καὶ μέσῳ τῶν ἐπιτυχιῶν τῶν παιδιῶν. Πάντοτε, κάποιος πλοῦτος βρίσκει τρόπο νὰ δεσμεύσει τὴν ψυχὴ μας.

Εἶναι ἀλήθεια πὼς ἡ προσωρινότητα τῆς ζωῆς καὶ τὰ διαρκῆ πικρὰ βέλη τοῦ θανάτου, τὰ ὁποῖα μὲ τὸν ἕναν ἢ τὸν ἄλλο τρόπο διαρκῶς μᾶς πληγώνουν, ἐνισχύουν ὅλο καὶ πε-ρισσότερο τὴν ἀσημαντότητα τῆς ὑπαρξῆς μας. Τίποτε ὅμως

ἀπὸ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ μᾶς παρηγορήσει, ἀκριβῶς διότι ὁ κόσμος τοῦτος ἐξ ὀλοκλήρου ὑπόκειται στὴν φθορὰ καὶ τὸν θάνατο.

Ποιοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ καταφέρνουν νὰ ἀπεγκλωβιστοῦν ἀπὸ αὐτὴ τὴν αἴσθηση τῆς μηδαμινότητας; Μόνον ὅσοι ἀποδέχονται πὼς τίποτε στὴν ζωὴ αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι δικό μας, διότι τίποτα δὲν μποροῦμε, οὔτε νὰ δημιουργήσουμε οὔτε νὰ διατηρήσουμε. Ἀληθινὰ μακάριοι εἶναι οἱ φτωχοί, ὅχι στὰ ὑλικά ἀγαθὰ ἀλλὰ, ὅπως ἀναφέρεται στοὺς Μακαρισμούς, «οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι». Ὅπως ἀναφέρει ὁ μακαριστὸς Ἐπίσκοπος Σουρόζ Ἄντονυ Μπλούμ, πρόκειται γιὰ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὸ πνεῦμα τους, δηλαδὴ τὸ ὑψηλότερο μέρος τῆς ψυχῆς τους, ἀπαλλαγμένο ἀπὸ τὸ ἄγχος τῆς ιδιοκτησίας καὶ κατανοοῦν πὼς τίποτε ἀπὸ ὅσα κατέχουν δὲν τοὺς ἀνήκει. Πρόκειται γιὰ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἀντλοῦν τὴν ἀξία τους μόνον ἀπὸ τὴν ἀγάπη, μὲ τὴν ὁποία τοὺς περιβάλλει ὁ Δημιουργὸς καὶ Κύριος τῆς ζωῆς.

Εἶναι ἀλήθεια πὼς εἴμαστε ἄνθρωποι ἀδύναμοι καὶ πὼς αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ἀδυναμία μᾶς ὠθεῖ διαρκῶς νὰ ἀγκιστρωνόμαστε ἀπὸ τὶς μικρὲς καὶ προσωρινὲς χαρὲς ποὺ προσφέρει ἡ ιδιοκτησία καὶ κατοχὴ τῶν λίγων ἢ τῶν πολλῶν πραγμάτων ποὺ βρέθηκαν στὰ χέρια μας. Αὐτὴν ὅμως τὴν ἐξάρτηση συχνὰ δὲν μποροῦμε εὐκόλα νὰ τὴν ἐντοπίσουμε, διότι γίνεται τρόπος ζωῆς καὶ γνωρίζετε πὼς ἡ συνήθεια τὰ κάνει ὅλα νὰ φαίνονται φυσιολογικά.

Ἐλπίδα ἐξόδου ἀπὸ τὴν πλάνη μᾶς δίνει μόνον ἡ πνευματικὴ ζωὴ. Τὸ Εὐαγγέλιο καὶ ὁ ἀσκητικὸς τρόπος ζωῆς ποὺ

μᾶς προτείνει ἡ Ἐκκλησία μας, ἐὰν τὸ ἐπιθυμήσουμε, μπορεῖ νὰ γίνει ὁ καθρέφτης τοῦ ἀληθινοῦ ἑαυτοῦ μας, προκειμένου νὰ ἐντοπίσουμε ὅχι μόνο τὰ δεσμά μας ἀλλὰ καὶ τὴν ἀδυναμία μας νὰ ἀπεγκλωβιστοῦμε ἀπὸ αὐτὰ ἀποκλειστικά καὶ μόνο μὲ τὶς δικές μας δυνάμεις. Αὐτὸ ἀντιλαμβάνονται οἱ Ἀπόστολοι στὴν σημερινή περικοπή, ὅποτε καὶ ἀπευθύνονται πρὸς τὸν Κύριο λέγοντας: «Τότε, ποίός εἶναι δυνατόν νὰ σωθεῖ;»

Ἔρχεται ὁμῶς ὁ λόγος τοῦ Κυρίου, παρηγορητικός καὶ ἐλπιδοφόρος, ὁ ὁποῖος ἀποκαλύπτει τὴν θεϊκὴ ἀγάπη καὶ διαβεβαιώνει πὼς στὸν ἀγῶνα μας γιὰ ἐλευθερία ἀπὸ ὅλα τὰ μάταια τοῦ κόσμου τούτου εἶναι Ἐκεῖνος, ὁ Ὅποιος μπορεῖ νὰ ἐνισχύσει καὶ νὰ ἀναπληρώσει τὰ ἐλλείποντα, ἀρκεῖ νὰ ἔχουμε διαρκῶς στραμμένη τὴν καρδιά μας πρὸς Αὐτὸν καὶ νὰ βρισκόμαστε σὲ διαρκῇ ἐτοιμότητα καὶ προθυμία νὰ ἐφαρμόζουμε τὸ θέλημά Του. Τότε θὰ διαπιστώσουμε πὼς «τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ ἐστίν».

Ἀδελφοί μου,

Δὲν διαφέρουμε σὲ πολλὰ ἀπὸ τὸν πλούσιο τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου. Ἴσως ἓνα κομμάτι τῆς καρδιᾶς μας καὶ νὰ ζηλεύει τὸν πλοῦτο του. Τὸ Εὐαγγέλιο ὁμῶς μᾶς καλεῖ σήμερα νὰ ἀναγνωρίσουμε τὴν δική του ἀλλὰ καὶ τὴν δική μας φυλακή. Ἄς ἀναγνωρίσουμε τὰ δεσμά μας, ὥστε ἡ ψυχὴ μας ἀκόμη περισσότερο νὰ ποθήσει τὴν ἐλευθερία της καὶ ἃς εἴμαστε βέβαιοι πὼς ἡ ἐπίγνωση τῆς ἀδυναμίας μας θὰ ἔλκει

ὅλο καὶ περισσότερο τὴν ἀγάπη καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, προκειμένου νὰ γίνουμε τέλειοι, καθὼς, ὅπως εἶπε ὁ ἴδιος ὁ Χριστός μας, «ὁ Πατὴρ ἡμῶν τέλειός ἐστι».

Ἀμήν.

Ἡμαρτον καὶ ἐλέησον

Μικρὴ σὲ ἔκταση ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπή, πλούσια ὅμως σὲ νοήματα καὶ διδάγματα.

Πρωταγωνιστής, ἓνας τυφλὸς ζητιάνος. Ἐπιθυμία του, νὰ ξαναβρεῖ τὸ φῶς του. Χαρακτηριστικὸ τῆς συμπεριφορᾶς του, ἡ ἐπιμονή του. Ἀποτέλεσμα τῆς πίστεως του, ἡ ἴασή του. Καὶ σήμερα, ὅλοι ἐμεῖς γινόμαστε μάρτυρες αὐτοῦ τοῦ θαύματος, κυρίως ὅμως καλούμεθα νὰ ἐπικεντρώσουμε τὴν προσοχή μας στὴν συμπεριφορὰ τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς, προκειμένου νὰ μιμηθοῦμε τὴν στάση του, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ἀξιωθοῦμε καὶ ἐμεῖς τοῦ ἐλέους καὶ τῆς θαυματουργίας Ἐκείνου ποὺ τὸν ἐλέησε.

Τυφλότητα καὶ φτώχεια. Αὐτὰ εἶναι τὰ δύο βασικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς κατάστασης τοῦ τυφλοῦ, ὁ ὁποῖος ζητιανεύει στὸν ἴδιο δρόμο ποὺ χρησιμοποιεῖ ὁ Χριστός, βαδίζοντας πρὸς τὴν Ἱεριχὼ καὶ ἀκολουθούμενος ἀπὸ πλῆθος ἀνθρώπων.

Ἀκούγοντας ὁ τυφλὸς τὴν ὀχλοβοὴ ποὺ πλησιάζει, ζητᾷ νὰ μάθει περὶ τίνος πρόκειται. Ὅταν τὸν πληροφοροῦν γιὰ τὴν παρουσία τοῦ μεγάλου Δασκάλου, μία κραυγὴ βγαίνει ἀπὸ τὰ χεῖλη του. Μία κραυγὴ, ἡ ὁποία προσπαθεῖ νὰ ἀκουστεῖ ἰσχυρότερα ἀπὸ τὸν θόρυβο τοῦ πλῆθους καὶ νὰ φτάσει στὰ

αὐτιά Ἐκείνου ἀπὸ τὸν ὅποιον προσδοκᾷ τὴν σωτηρία. Δυστυχῶς, ὅλα φαίνονται νὰ εἶναι ἐναντίον του: Ἡ ἀνημποριά του, ἡ ἀσημαντότητά του μέσα στὸ πλῆθος, ἀκόμη καὶ οἱ συμπατριῶτες του ποὺ τὸν καλοῦν νὰ σταματήσῃ. Κι ὅμως, διαθέτει καὶ ἓνα πλεονέκτημα. Ποιό εἶναι αὐτό; Ἡ ἐπίγνωση τοῦ ἀπόλυτου σκοταδιοῦ του. Ἡ ἄρνησή του νὰ ἀπελπιστεῖ. Ἡ ἀποφασιστικότητά του νὰ ξαναβγεῖ στὸ φῶς. Ὁ σημερινὸς τυφλὸς δὲν ἀντέχει ἄλλο νὰ ζεῖ στὸ σκοτάδι. Ὁ Βαρτιμαῖος, ὁ γιὸς τοῦ Τιμαίου, ὅπως ἀναφέρεται στὴν ἀντίστοιχη περικοπή τοῦ κατὰ Μᾶρκον Εὐαγγελίου, διψᾷ γιὰ φῶς. Ἡ ἀπέχθεια τοῦ σκότους, ἀπὸ τὴν μία, καὶ ὁ πόθος του γιὰ φῶς, ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἀνοίγουν τὸν δρόμο πρὸς τὸ θαῦμα.

Τὸ πλεονέκτημα αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο ποὺ ἀποκαλύπτει ἓνα δικό μας ἀντίστοιχο μειονέκτημα τὸ ὅποιον ἀφορᾷ τοὺς περισσότερους ἀνθρώπους τοῦ καιροῦ μας. Ζοῦμε στὴν ἐποχὴ τῆς εἰκόνας καὶ καθημερινὰ τὰ μάτια μας βομβαρδίζονται ἀπὸ ὀπτικοποιημένες γνώσεις, εἰδήσεις καὶ πληροφορίες. Ἔχουμε τὴν ψευδαίσθηση μιᾶς παντοδυναμίας καὶ μιᾶς πανσοφίας, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία νομίζουμε πῶς ζοῦμε στὸ φῶς, μόνον καὶ μόνον ἐπειδὴ εἴμαστε ἐνημερωμένοι. Καὶ ὅμως, πλανώμεθα. Οἱ εἰκόνες μιᾶς παραμορφωμένης πραγματικότητος εἰσβάλλουν μέσῳ μιᾶς μικρῆς ἢ μιᾶς μεγάλης ὁθόνης στὸν νοῦ μας, ἐπηρεάζοντας τὴν ψυχικὴ μας κατάσταση καὶ σκοτίζοντας τὸν νοῦ μας μὲ διαρκεῖς διασπάσεις. Νομίζουμε ὅτι γνωρίζουμε πολλά, παραμένουμε ὅμως τυφλοὶ καὶ ἀνίκανοι νὰ ἀτενίσουμε τὰ ἀόρατα. Γνωρίζουμε ἓναν ὠκεανὸ μάταιων πραγμάτων, προερχομένων ἀπὸ ἓναν

φθαρτὸ καὶ προσωρινὸ κόσμος, ἀδυνατοῦμε ὅμως νὰ προσεγγίσουμε τὰ αἰώνια. Προσδοκοῦμε νὰ θεραπεύσουμε τὴν ψυχική μας φτώχεια μέσω τοῦ πλούτου ἀσήμεαντων καὶ ἀνούσιων πληροφοριῶν, παραμένουμε ὅμως φτωχοὶ καὶ διψασμένοι ἀπὸ τὰ οὐσιώδη καὶ τὰ λυτρωτικά.

Ἐνα ἀρρωστημένο φῶς μάταιης γνώσης φωτίζει τὴν καθημερινότητά μας. Τὸ χειρότερο ὅμως εἶναι πὼς συμφιλιωνόμαστε μὲ αὐτὸ τὸ φῶς τοῦ ὁρατοῦ κόσμου καὶ παύουμε νὰ ποθοῦμε τὴν λαμπρότητα τῶν ἀοράτου. Στεροῦμαστε τὴν ἐπίγνωση τῆς τυφλότητάς μας καὶ δὲν ἐπιτρέπουμε στὸν πόθο τῆς καρδιάς μας, τὸν ἴδιο πόθο τοῦ τυφλοῦ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, νὰ μετατραπεῖ σὲ κραυγὴ πρὸς τὸν Ὑῖὸ τοῦ Δαυίδ. Ἐνῶ τὰ ψεύτικα φῶτα εἰσβάλλουν μὲ θρασύτητα στὴν ζωὴ μας, Ἐκεῖνος ὅμως, ὁ Κύριος τοῦ ἐλέους, προκειμένου νὰ μᾶς πλησιάσει, ἀναμένει μὲ εὐγένεια καὶ διακριτικότητα τὴν δική μας ἐλεύθερη καὶ ὁλόθερμη βούληση.

Ἐὰν ὥντως ἀπεξαρτηθοῦμε ἀπὸ τὴν γοητεία τῶν ἀπατηλῶν φώτων τοῦ κόσμου τούτου, ἐὰν ὁδηγηθοῦμε στὴν ἐπίγνωση τοῦ σκοτίους μέσα στὸ ὁποῖο ζεῖ ἡ ψυχὴ μας, ἐὰν ποθήσουμε τὴν συνάντηση μὲ τὸν Κύριο τοῦ ἀληθινοῦ φωτός, τότε θὰ βρεθοῦμε ἀντιμέτωποι μὲ ἕναν δεύτερο κίνδυνο. Πρόκειται γιὰ τὴν ἀποθάρρυνση ποὺ θὰ δεχτοῦμε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἐπειδὴ δῆθεν ὁ Θεὸς δὲν θὰ καταδεχτεῖ ποτὲ νὰ ἀνταποκριθεῖ στὸ αἶτημα ἑνὸς ἀσήμεαντου. Ὅντως, ἀδελφοί μου, ἡ ὑπαρξὴ μας δὲν συγκρίνεται μὲ τὸ μεγαλεῖο τοῦ Θεοῦ. Ὁ νοῦς μας συχνὰ ἀμφιβάλλει ἐὰν ὁ Κύριος τοῦ σύμπαντος ἔχει διάθεση νὰ ἀσχοληθεῖ μὲ ἕνα ἐλάχιστο πλάσμα Του, ὅπως

ἐμεῖς. Αὐτὸ τὸν ἀπατηλὸ λογισμὸ κρύβει καὶ ἡ στάση αὐτῶν ποὺ σήμερα ἐπιτιμοῦν τὸν τυφλὸ ζητιάνο στὸν δρόμο γιὰ τὴν Ἱερὴν. Ἐπιμένουν νὰ τὸν πείσουν πὼς ὁ Διδάσκαλος εἶναι πολὺ μεγάλος καὶ πολὺ σημαντικὸς γιὰ νὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὴν ἀσημαντότητά του. Τὸν καλοῦν οὐσιαστικὰ νὰ ἀποδεχτεῖ ἓναν Χριστὸ μόνον μεγαλείου καὶ ὅχι ἐλέους.

Παγίδα θανατηφόρα ἀποτελεῖ, ἀδελφοί μου, ὁ λογισμὸς αὐτός. Τόσο θανατηφόρα, ὅσο καὶ οἱ φωνές ποὺ προσπαθοῦν νὰ μᾶς πείσουν πὼς ὁ Θεὸς ἀποτελεῖ ψέμα καὶ ἀπάτη. Διότι, εἴτε μὲ τὸν ἓναν, εἴτε μὲ τὸν ἄλλον τρόπο, τὸ σχέδιο τοῦ διαβόλου εἶναι τὸ ἴδιο: Νὰ ἀπαρνηθοῦμε τὴν ἐλπίδα καὶ νὰ ἀποδεχτοῦμε τὴν μοῖρα μας, μιὰ μοῖρα ζωῆς μέσα στὸ ἀναπόφευκτο καὶ παντοδύναμο σκοτάδι.

Ἰδοὺ ὅμως σήμερα, ἐνώπιόν μας, ὁ ἀσήμαντος ὁ ὁποῖος ἐπιμένει. Ἰδοὺ ὁ ἐπαίτης, ὁ ὁποῖος παραμερίζει τὴν ἀποθάρρυνση τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐλπίζει στὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ. Ἰδοὺ ὁ τυφλός, ὁ ὁποῖος ἀρνεῖται νὰ συμφιλιωθεῖ μὲ τὸ ψεῦδος ἐνὸς ἀκατάδεχτου καὶ μακρινοῦ Θεοῦ καὶ ἀναζητᾷ τὸν Χριστὸ ποὺ βρίσκεται πάντοτε στό πλευρὸ τοῦ κάθε ἀνθρώπου σὰν φίλος, ἀδελφὸς καὶ πατέρας. Πρὶν ἀπὸ τὴν ἀποκατάσταση τῆς ὁρασῆς του, ὁ Βαρτιμαῖος ἔχει ἀτενίσει μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του τὴν θεϊκὴ εὐσπλαχνία. Καὶ σήμερα, ὅλοι ἐμεῖς στεκόμαστε μάρτυρες ἐνὸς θαύματος προερχόμενου ἀπὸ τὴν ἐπίμονη πίστη ἐνὸς ἀσήμαντου ζητιάνου στὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος μᾶς θεωρεῖ ὅλους σημαντικοὺς καὶ μοναδικούς, προορισμένους νὰ βροῦμε τὴν ἰδιαιτέρη θέση μας στὴν ἀπέραντη ἀγκαλιά Του. Αὐτὴν τὴν ἐπίμονη πίστη

ἀναγνωρίζει καὶ ὁ ἴδιος ὁ Χριστός: «Ναί», τοῦ λέει, «ἐγὼ σὲ γιάτρεψα, ἀλλὰ ἡ πίστη σου σὲ ἔσωσε».

Ἀδελφοί μου,

Καὶ σὲ αὐτὴ τὴν περικοπή, ὁ Χριστός, χωρὶς πολλὰ λόγια, ἀλλὰ μὲ τὸ σύνολο τῆς συμπεριφορᾶς του, μᾶς ἀποκαλύπτει τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ζητᾷ νὰ σχετιστοῦμε μαζί Του. Ὁ Κύριος εἶναι πάντα ἐκεῖ, πάντα διαθέσιμος, πάντα πρόθυμος. Πλησιάζει ὅμως καὶ ἐνεργεῖ ὅταν ἀκούσει τὴν κραυγὴ τῆς βαθιάς μας ἐπιθυμίας νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὸ σκοτάδι καὶ νὰ ζητήσουμε ἀπὸ Αὐτὸν τὸ μέγα Του ἔλεος. Εἶναι ἀλήθεια πὼς ζοῦμε σὲ μία ἐποχὴ ὅπου χρειάζεται ἰδιαίτερα ἔντονη προσπάθεια γιὰ νὰ παραμερίσουμε τὶς ψευτοχαρὲς καὶ τὶς ψευτοπαρηγοριᾶς τοῦ κόσμου τούτου. Οἱ δυνάμεις μας ὅμως θὰ ἀποδειχθοῦν ἰσχυρότερες ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς τοῦ καιροῦ μας ἐὰν διαρκῶς διατηροῦμε μπροστὰ στὰ μάτια τῆς ψυχῆς μας τὴν μορφὴ τοῦ Χριστοῦ ὁ ὁποῖος, ἓνα «ἡμαρτον» καὶ ἓνα «ἐλέησον» περιμένει, ὥστε νὰ πλημμυρίσει τὴν ζωὴ μας μὲ τὸ φῶς τῆς αἰωνιότητος.

Ἀμήν.

Μὲ ὑπομονὴ καὶ ἐλπίδα

Ἡ ἀσθένεια, γιὰ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους, ἀποτελεῖ μία κατά-
σταση δυσάρεστη. Ἡ εὐχή γιὰ «ὕγεια πάνω ἀπ' ὅλα» ἀκού-
γεται πάντα πρώτη. Εἴτε τὸ ὁμολογοῦμε εἴτε ὄχι, ὁ ἀσθενὴς
συνάνθρωπός μας προκαλεῖ τὴν συμπόνια μας. Εἴμαστε βέ-
βαιοι πὼς ἡ ζωὴ του ἔχει εἰσέλθει πλέον σὲ μία δύσκολη
φάση, ὅπου τὴν χαρὰ ἔχουν ἐκτοπίσει ἡ δυσκολία καὶ ἡ σω-
ματικὴ ὀδύνη. Ἄν μάλιστα πρόκειται γιὰ ἀσθένεια ἐπιστη-
μονικῶς ἀνίατη, τότε ἀποδεχόμαστε τὸ γεγονὸς πὼς ὁ
συνάνθρωπός μας δὲν ἔχει παρὰ νὰ περιμένει τὸν θάνατο.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς, σπεύδουμε ὄντως νὰ συμπαρα-
σταθοῦμε, προσφέροντας ὁλόψυχα τὸν χρόνο καὶ τὶς δυνά-
μεις μας. Δὲν εἶναι ὅμως σπάνιες οἱ περιπτώσεις, ἕνας
ἀσθενὴς νὰ στηρίζει καὶ νὰ ἐμψυχώνει αὐτοὺς ποὺ ἔρχονται
νὰ τοῦ συμπαρασταθοῦν. Πράγματι, πολλοὶ ἀπὸ μᾶς ἔχουμε
διαπιστώσει πὼς ἕνας συνάνθρωπός μας, καθηλωμένος στὸ
κρεβάτι τοῦ πόνου, ἀναδεικνύεται συχνὰ γιὰ τοὺς ὑγιεῖς ζων-
τανὸ παράδειγμα αἰσιοδοξίας, ψυχικῆς δύναμης καὶ ἀξιο-
θαύμαστης ὑπομονῆς.

Μία τέτοια προσωπικότητα θέτει σήμερα ἐνώπιόν μας καὶ
ἡ Εὐαγγελικὴ περικοπή. Πρόκειται γιὰ μία γυναῖκα, τῆς

όποιας τὸ σῶμα εἶχε φτάσει σὲ τέτοια κατάσταση κύρτωσης ὥστε νὰ εἶναι δεσμευμένη νὰ κοιτάζει μόνον πρὸς τὸ ἔδαφος. Ἡ περιγραφή της μᾶς συγκλονίζει, καθὼς συνειδητοποιοῦμε πὼς ἐπὶ δεκαοκτὼ ὁλόκληρα χρόνια ἡ ἀσθένεια ἔχει στερήσει ἀπὸ ἐκείνη τὴν δυνατότητα νὰ ἀντικρίξει τὸν οὐρανὸ καὶ νὰ συνομιλεῖ μὲ τοὺς ἀνθρώπους, κοιτάζοντάς τους στὰ μάτια.

Ἐὰν ἐμεῖς, ἀκούγοντας καὶ μόνον τὴν περιγραφή, κατακλυζόμαστε ἀπὸ ἔντονο συγκλονισμὸ καὶ βαθὺ οἶκτο, ἀναλογιστεῖτε τὰ δικά της συναισθήματα ποὺ μοιραῖα θὰ ἔπρεπε νὰ τὴν διακατέχουν. Τί πιὸ λογικὸ θὰ ἦταν ἀπὸ τὸ νὰ βρίσκει σὲ μία διαρκῆ παραίτηση, σὲ μία βαθιὰ κατάθλιψη καί, πιθανόν, σὲ μία ἔντονη ἀπόρριψη κάθε νοήματος ζωῆς;

Κι ὅμως, εἶναι Σάββατο, ἡμέρα ἱερὴ γιὰ τὸν λαό, καὶ ἡ συγκύπτουσα, ἃν καὶ βρίσκει σὲ αὐτὴ τὴν ἀδιανόητη κατάσταση σωματικῆς ὀδύνης, βαδίζοντας ἀργά, ἔχει φτάσει στὸν Ναό. Ἐχει ἀρνηθεῖ νὰ παραιτηθεῖ ἀπὸ τὴν ζωὴ, ἔχει ἀρνηθεῖ νὰ παραιτηθεῖ ἀπὸ τὴν προσευχή, συγχρόνως ὅμως ἔχει ἀρνηθεῖ νὰ παραιτηθεῖ καὶ ἀπὸ τὴν ἐλπίδα. Ἴσως οἱ ἄνθρωποι στὸν δρόμο νὰ τὴν ἀπέφευγαν διακριτικά, μὴν ἀντέχοντας τό θέαμα. Ἴσως κάποιοι ἄλλοι νὰ ἀποροῦσαν γιὰ τὰ ἀποθέματα τῆς ἀντοχῆς καὶ τῆς ὑπομονῆς της. Καὶ τέλος, κάποιοι ἄλλοι νὰ θεωροῦσαν πὼς τιμωρεῖται γιὰ κάποιες ἁμαρτίες της, ἄποψη εὐρέως διαδεδομένη στὴν ἰσραηλιτικὴ κοινωνία ἐκείνης τῆς ἐποχῆς.

Ἐκείνη ὅμως δὲν ἀσχολεῖται μὲ αὐτά. Μὲ τὸ κορμὶ κυρτωμένο μέχρι τὸ ἔδαφος ἀπὸ τὴν ἀσθένεια, ἀλλὰ τὴν ψυχὴ ὀρθία ἀπὸ τὴν ἐλπίδα, μᾶς μεταδίδει τὴν βεβαιότητά της πὼς ὁ Θεὸς δὲν ἔχει πεῖ ἀκόμη τὴν τελευταία λέξη στὴν ζωὴ της

καὶ πὼς ἡ ἐλπίδα της δὲν θὰ μείνει ἀναπάντητη. Καὶ ὄντως, αὐτὸ συμβαίνει: Σὲ χρόνο καὶ μὲ τρόπο ποὺ ὁ Θεὸς ἐπιλέγει, σύμφωνα μὲ τὴν δική Του θέληση καὶ τὴν δική Του κρίση, τὸ μαρτύριο φτάνει στὸ τέλος του καὶ τὸ θαῦμα πραγματοποιεῖται.

Σήμερα, ὅμως, μαθαίνουμε καὶ γιὰ ἓνα θαῦμα ποὺ δὲν ἔγινε. Καὶ δὲν ἔγινε, ὅχι ἐξαιτίας τῆς ἀδυναμίας τοῦ Χριστοῦ μας – μὴ γένοιτο – ἀλλὰ ἐξαιτίας τῆς σκληροκαρδίας τοῦ δεύτερου πρωταγωνιστῆ τῆς σημερινῆς περικοπῆς. Πρόκειται γιὰ τὸν Ἀρχισυνάγωγο, ὁ ὁποῖος ἀρνεῖται νὰ παραδώσει τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά του στὴν δοξολογία καὶ τὴν ἀγαλλίαση ἐξαιτίας τῶν θαυμασίων τοῦ Θεοῦ ποὺ ἐμφανίζονται ἐνώπιόν του. Νὰ εἶναι, ἄραγε, ὁ φθόνος, καθὼς βλέπει κάποιον ἄλλον νὰ συγκεντρώνει τὸν θαυμασμό τῶν Ἰουδαίων καὶ νὰ τὸν ἐκτοπίζει ἀπὸ τὴν πρωτοκαθεδρία στὴν ὁποία εἶχε συνηθίσει; Ἡ μήπως νὰ φταίει ἡ ἀδυναμία του νὰ συνειδητοποιήσῃ πὼς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ δὲν δεσμεύεται ἀπὸ τὴν τυπολατρία τοῦ Νόμου; Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας καταλογίζουν σὲ αὐτὸν ἐγωισμό, μοχθηρία, ὑποκρισία καὶ σκληροκαρδία. Ὅλα αὐτὰ τὸν καθιστοῦν ἀνίκανο νὰ διαπιστώσῃ πὼς ὁ Θεὸς ἔχει ὡς πρῶτο Του μέλημα τὴν λύτρωση τοῦ κάθε ἀνθρώπου καὶ πὼς εἶναι σὲ θέση νὰ ἐπιλέξῃ κάθε στιγμή καὶ κάθε ὥρα, ἀκόμη καὶ τὸ Σάββατο τῆς ἀπόλυτης ἀργίας, προκειμένου νὰ φανερώσῃ τὰ σχέδιά Του καὶ νὰ ἐνεργοποιήσῃ τὴν ἀγάπη Του.

Ὁ ἅγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς ἐκφράζει μία υπέροχη σκέψη, ἡ ὁποία μᾶς προσφέρει τὴν δυνατότητα νὰ κατανοή-

σουμε τὴν ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ ξηρασίᾳ τοῦ ἐπικεφαλῆς τῆς Ἑβραϊκῆς Συναγωγῆς. Ἀναφέρει λοιπὸν πὼς ἡ συγκύπτουσα ἀποτελεῖ ἀπεικόνισις ὅλων ἐκείνων τῶν ἀγκυλωμένων ψυχῶν ποὺ περιορίζουν τὸν ὀρίζοντά τους μόνον στὰ δεδομένα τοῦ κόσμου τούτου καὶ ἀρνοῦνται νὰ ἐγερθοῦν καὶ νὰ ἀτενίσουν τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ. Ὅντως, ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀρχισυναγώγου εἶναι καὶ αὐτὴ συγκύπτουσα, κυρτωμένη, προσανατολισμένη στὸ χῶμα. Μὲ τὴν κοσμικὴ του λογικὴ ἔχει καταστήσει τοὺς τύπους καὶ τὶς νομικὲς διατάξεις τῆς Ἑβραϊκῆς θρησκείας ὑπέρτατες ἀξίες. Ἐχει ἐκθρονίσει ἀπὸ τὴν καρδιά του τὸν Θεὸ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ στὴν θέσιν του ἔχει τοποθετήσῃ τὸ Σάββατο καὶ τὶς ἄλλες διατάξεις τοῦ Νόμου. Σήμερα, τοῦ προσφέρεται ἡ εὐκαιρία μιᾶς ἀναθεώρησης. Ἐκεῖνος ὅμως προτιμᾷ νὰ γίνῃ θεομάχος παρὰ νὰ ἀπαρνηθεῖ τὴν τυπολατρία του. Προτιμᾷ νὰ ὀργιστεῖ μὲ τὸ θαῦμα παρὰ νὰ ἀποδεχτεῖ τὸ γεγονὸς πὼς ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Κύριος τῶν νόμων, τῶν κανόνων καὶ τῶν τύπων. Προτιμᾷ νὰ ἀγανακτήσῃ μὲ τὴν χαρὰ τῆς εὐεργετημένης συμπατριώτισσας καὶ ἀδελφῆς του κατὰ τὸ γένος, παρὰ νὰ πάρῃ τὴν ἀπόφασιν νὰ παραδοθεῖ στὸν Κύριον τοῦ ἐλέους καὶ νὰ ἀπολαύσῃ καὶ ὁ ἴδιος τὸ θαῦμα τῆς ἀνόρθωσης καὶ τῆς δικῆς του ψυχῆς.

Ἀδελφοί μου,

Ὁ Ἀρχισυνάγωγος ἔμεινε μόνος νὰ ὑπερασπίζεται ἓναν Θεὸ ποὺ δὲν κατάφερε νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅταν Τὸν συνάντησε. Μέχρι σήμερα, ὑπάρχουν πολλοὶ ποὺ γνωρίζουν θεωρητικὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας μας μέχρι κεραίας. Δὲν ἀρκεῖ

ὅμως αὐτό! Τελικὸ ζητούμενο δὲν εἶναι ἡ γνώση τῶν τύπων, ἀλλὰ ἡ χαρὰ τῆς προσωπικῆς σχέσης μὲ τὸν Χριστό μας. Ἔχουμε ἀνάγκη νὰ νιώσουμε αὐτὴν τὴν ἀληθινὴν χαρὰ, ὅπως τὴν βίωσαν καὶ ὅσοι βρέθηκαν παρόντες κατὰ τὴν ὥρα τοῦ σημερινοῦ θαύματος στὴν Συναγωγή. Μιὰ τέτοια χαρὰ μπορεῖ νὰ μᾶς τὴν προσφέρει μόνον ἡ ἀπόλυτη παράδοση στὴν πρόνοια καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐμβάθυνση στὴν πνευματικὴ καὶ λατρευτικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας. Αὐτὲς εἶναι οἱ προϋποθέσεις, ὥστε οἱ πειρασμοὶ τῶν καιρῶν μας νὰ ὀδηγήσουν σὲ καλλιέργεια τῆς ὑπομονῆς, ἐνίσχυση τῆς ἐλπίδας καὶ ἀναθέρμανση τῆς ἐγρήγορης γιὰ τὴν ὑποδοχὴ τοῦ Θεοῦ στὴν ζωὴ μας.

Ἄς μὴν ἀποκάμουμε! Ὅταν πιστέψουμε ὅτι βρισκόμαστε διαρκῶς κάτω ἀπὸ τὸ βλέμμα τοῦ Θεοῦ, τότε οἱ δοκιμασίες δὲν θὰ ὀδηγοῦν στὴν ἀπόγνωση, ἀλλὰ θὰ μεταβάλλονται διαρκῶς σὲ δρόμους πρὸς τὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἀγάπης Του. Ἀμήν.

Καλεσμένοι στο Δείπνο τῆς Ζωῆς

Βρισκόμαστε ἤδη στὸ μέσον τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἐορταστικοῦ μηνῆς ὁλόκληρου τοῦ χρόνου. Ἡ ἐορταστικὴ αὐτὴ περίοδος θὰ κορυφωθεῖ μὲ τὴν ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων, τὴν «Μητρόπολη τῶν ἐορτῶν», ὅπως τὴν χαρακτηρίζει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

Στὴν παράδοση τοῦ λαοῦ μας, ἡ περίοδος αὐτὴ χαρακτηρίζοταν ἀνέκαθεν ἀπὸ τὴν γλυκιὰ προσμονὴ τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν ξενιτεμένων ποὺ ἐπέστρεφαν στὴν οἰκογένειά τους γιὰ νὰ γιορτάσουν ὅλοι μαζὶ τὶς ἅγιες αὐτὲς ἡμέρες. Ἀλλὰ καὶ μέχρι σήμερα, ἡ καθημερινότητα τῆς περιόδου αὐτῆς εἶναι γεμάτη ἀπὸ προσκλήσεις καὶ ἐπισκέψεις σὲ συγγενεῖς καὶ φίλους.

Γιὰ μία πρόσκληση μᾶς μιλά καὶ τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο. Πρόκειται γιὰ τὴν παραβολὴ τοῦ δείπνου, ἡ ὁποία, μέσα ἀπὸ διάφορες εἰκόνες παρμένες ἀπὸ τὴν ζωὴ μας, ἐπιδιώκει νὰ μᾶς ὁδηγήσει σὲ βαθύτερα νοήματα ποὺ σχετίζονται μὲ τὴν σωτηρία μας.

Σήμερα, ὁ λόγος γιὰ ἓναν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ μοι-

ραστεί τὴν χαρὰ του μὲ τοὺς φίλους του. Ἐναν ἄνθρωπο ἐκ διαμέτρου ἀντίθετο μὲ ἐκεῖνον τὸν ἄφρονα πλούσιο μιᾶς ἄλλης παραβολῆς, ὁ ὁποῖος κράτησε ἀποκλειστικὰ γιὰ τὸν ἑαυτό του τὴν χαρὰ τῆς μεγάλης σοδειᾶς ποὺ τοῦ ἔδωσε ἡ γῆ καὶ τὸ μόνο ποὺ σκέφτηκε ἦταν νὰ κτίσει μεγαλύτερες ἀποθήκες, ὥστε νὰ μὴν στερηθεῖ οὔτε ἓναν σπόρο.

Φανταστεῖτε ὅμως τὴν ἀπογοήτευση τοῦ σημερινοῦ οἰκοδεσπότη, καθὼς διαπιστώνει πὼς οἱ ἀγαπημένοι του προσκεκλημένοι δὲν ἀνταποκρίθηκαν σὲ αὐτὸ τὸ ἄνοιγμα τῆς καρδιᾶς του καὶ προτίμησαν νὰ ἀναζητήσουν τὴν χαρὰ στὶς καθημερινές τους ἀσχολίες.

Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας συμφωνοῦν πὼς στὸ πρόσωπο τοῦ οἰκοδεσπότη καθρεφτίζεται ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ὁ Ὅποιος καλεῖ τὸν ἄνθρωπο κάθε ἐποχῆς στὸ μυστικὸ δεῖπνο τῆς οὐράνιας Βασιλείας Του. Ἐνα δεῖπνο, τὸ ὁποῖο δὲν ἔρχεται νὰ προσφέρει γήινες καὶ προσωρινές ἀπολαύσεις, ὅπως τὰ γαστρονομικὰ ἐδέσματα τῶν ἡμερῶν αὐτῶν, τὰ ὁποῖα μαγνητίζουν τὴν γεύση μας, ἀλλὰ περιλαμβάνει ὅλες ἐκεῖνες τὶς δωρεές τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅλες ἐκεῖνες τὶς πνευματικὲς ἀπολαύσεις, γιὰ τὶς ὁποῖες διψᾷ ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ. Ὅπως οἱ ξενιτεμένοι περιφρονοῦν ὅλες τὶς χάρες τῆς ξενιτιᾶς καὶ ἔχουν στραμμένα τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά τους στὸ σπιτικὸ ποὺ τοὺς περιμένει, ἔτσι καὶ ἡ ψυχὴ μας διψᾷ νὰ φτάσει στὴν δική της πατρίδα ποὺ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν Ἐπουράνιο Βασιλεία. Μιᾶς τέτοιας ἐπιστροφῆς τὴν πρόσκληση περιέχει ἡ σημερινὴ παραβολή. Μέσω αὐτῆς, ὁ Δημιουργὸς μᾶς καλεῖ νὰ βρεθοῦμε ξανά κοντὰ Του καὶ νὰ μοιραστοῦμε μαζί Του τὴν ἀπέραντη

χαρὰ τῆς πατρικῆς καρδιᾶς Του, χαρὰ ἀνέκφραστη καὶ ἐπουράνια, χαρὰ ἀδαπάνητη καὶ ἀναφαίρετη.

Κι ὅμως! Ἡ συνέχεια τῆς παραβολῆς μᾶς ἐπιφυλάσσει μία τριπλὴ ἀπογοήτευση. Τρεῖς ἀρνήσεις εἰσπράττει ὁ οἰκοδεσπότης, ἡ καθεμία μὲ τὸν δικό της ἰδιαίτερο συμβολισμό. Ὁ πρῶτος προσκεκλημένος ἐπικαλεῖται τὶς δῆθεν ἐπιτακτικὲς ἐργασίες ποὺ ἀπαιτεῖ ἡ γῆ ποὺ ἀγόρασε. Τί εἰρωνεία! Τὴν γῆ αὐτή, ἡ ὁποία καρποφορεῖ μὲ ἰδρώτα καὶ πόνο καὶ ἡ ὁποία θὰ ἀποτελέσει τελικὰ τὴν τελευταία κατοικία τοῦ ὕλικοῦ μας σώματος, μία μεγάλη κατηγορία ἀνθρώπων τὴν ἐπιλέγει γιὰ πατρίδα της καὶ τὴν θεωρεῖ σημαντικότερη ἀπὸ τὴν ἐπουράνια πατρίδα, ὅπου θάνατος δὲν ὑπάρχει.

Ὁ δεύτερος προσκεκλημένος ἐπικαλεῖται τὴν ἀγορὰ πέντε ζευγῶν βοδιῶν, τὰ ὁποία ἐπιθυμεῖ νὰ δοκιμάσει. Ἕνας Ρῶσος θεολόγος τοῦ περασμένου αἰῶνα ἀναφέρει πὼς τὰ πέντε αὐτὰ ζευγάρια συμβολίζουν τὶς πέντε αἰσθήσεις μας, οἱ ὁποῖες κινοῦνται διαρκῶς πρὸς κάθε κατεύθυνση, χωρὶς σκοπό, χωρὶς μέτρο, χωρὶς ἔλεγχο καὶ ἀναζητοῦν στὸν κτιστὸ κόσμο τὶς μάταιες ἡδονές. Εἶναι αὐτὲς ποὺ μᾶς ἀπορροφοῦν ὀλοκληρωτικὰ καὶ μᾶς ἀπονεκρώνουν κάθε διάθεση ἀναζήτησης τῶν ἀοράτων ἐπουράνιων δωρεῶν.

Ὅσο γιὰ τὸν τρίτο, ἐπικαλεῖται τὸν πρόσφατο γάμο του. Καί, βεβαίως, οἱ ἀνθρώπινες σχέσεις εἶναι σημαντικὲς γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ ἀπὸ αὐτὲς ἐξαρτᾶται ἡ ψυχικὴ, ἀλλὰ καὶ ἡ κοινωνικὴ ἰσορροπία. Αὐτὸ ποὺ ἐπισημαίνει ὅμως ἡ παραβολὴ εἶναι ὁ κίνδυνος νὰ ἀπορροφηθοῦμε ἀπὸ τὶς κοινωνικὲς σχέσεις καὶ νὰ ἐμπλακοῦμε στὴν σχετικότητα καὶ στὴν ἀστάθειά τους,

ξεχνώντας τὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ, τὸ μόνο πρόσωπο ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς προσφέρει μία σχέση βαθιᾶς καὶ ἀληθινῆς ἀγάπης.

Ὁ κύριος τοῦ δείπνου, ὅμως, δὲν ἀπελπίζεται. Στέλνει τὸν δοῦλο του νὰ ἀναζητήσῃ στὶς φτωχογειτονιὲς καὶ στὰ σοκάκια τοὺς φτωχοὺς, τοὺς τυφλοὺς καὶ τοὺς ἀναπήρους. Γνωρίζει πὼς αὐτοὶ θὰ ἔρθουν ὅπωςδῆποτε. Γιατί; Διότι βιώνουν τὸν πόνο, τὴν στέρηση καὶ τὴν φτώχεια. Τὸ μεγάλο δείπνο ἀποτελεῖ γι' αὐτοὺς τὴν μεγάλη εὐκαιρία νὰ ἀπολαύσουν αὐτὰ ποὺ τοὺς στέρησε ἡ ζωή.

Ἄς μπορούσαμε, ἀδελφοί μου, νὰ νιώθαμε τὸ ἴδιο φτωχοί, τυφλοὶ καὶ στερημένοι ἀπὸ ἀληθινὴ χαρὰ καὶ ἀληθινὸ πλοῦτο, ὅπως ἐκεῖνοι! Ἄς μπορούσαμε νὰ συνειδητοποιήσουμε πὼς ἡ γῆ αὐτὴ δὲν ἔχει νὰ μᾶς προσφέρει καμία ἀληθινὴ καὶ μόνιμη ἀνάπαυση, παρὰ μόνον τὰ ξυλοκέρατα τῆς ἐπιβίωσης! Ἄς μπορούσαμε νὰ ζοῦμε διαρκῶς μὲ τὸν πόθο τοῦ δείπνου, ποὺ πραγματοποιεῖται στὸ δικό μας παρόν, τοῦ δείπνου τῆς Θείας Εὐχαριστίας, ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ πρόγευση τῆς αἰώνιας μακαριότητος.

Ἡ ἐορταστικὴ περίοδος βρίσκεται στὸ ἀποκορύφωμά της. Ἑκατομμύρια ἄνθρωποι σὲ ὅλο τὸν κόσμο θὰ ἀναζητήσουν στὶς ἀγορὲς καὶ στὶς ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις ἓνα διέξοδο στὶς μεγάλες δυσκολίες τῆς ἐποχῆς μας καὶ μία ἀπάντηση στὸν φόβο ποὺ γεμίζει τὶς ψυχές μας, καθὼς ἀκοῦμε τὴν ἡχὴ τῶν πεδίων τῆς μάχης σὲ ὅλα τὰ μήκη καὶ τὰ πλάτη τῆς γῆς.

Τὰ ἐορταστικὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, οἱ ἐπισκέψεις καὶ οἱ ἐκδηλώσεις, οἱ εὐχὲς καὶ τὰ δῶρα εἶναι ἐδῶ γιὰ νὰ ἀλλάξουν, ἔστω καὶ προσωρινά, τὴν καθημερινότητά μας. Ἄς μὴν γί-

νουν, ὅμως, αἰτία νὰ ἀδιαφορήσουμε γιὰ τὴν πρόσκληση τοῦ ἐπουράνιου Οἰκοδεσπότη, ὁ Ὅποιος, σὲ λίγες μέρες, θὰ μᾶς καλέσει στὸ πλούσιο δεῖπνο Του. Τὸ βράδυ τῶν Χριστουγέννων, οἱ οὐρανοὶ θὰ ἀναγγεῖλουν τὴν ἄφιξή Του. Δὲν στέλνει πλέον ἀπεσταλμένους γιὰ νὰ μᾶς ἀναζητήσουν. Μᾶς ἐπισκέπτεται ἐξ ὕψους ὁ Ἰδιος, ἀναζητώντας τὸν καθέναν ἀπὸ μᾶς. Ἔρχεται νὰ μᾶς θυμίσει πὼς ἀνήκουμε σ' Ἐκεῖνον καὶ πὼς μᾶς συνδέει μὲ Αὐτὸν ἡ Θεία πνοὴ τῆς ἀγάπης Του. Μᾶς ἀναζητᾷ, προκειμένου νὰ μᾶς προσφέρει χαρά, προερχομένη ἀπὸ τὴν Θεία Του μακαριότητα καὶ νὰ μᾶς καταστήσει μετόχους τῆς Θείας Του Χάριτος.

Ἄς διατηρηθοῦμε, λοιπόν, σὲ ἐγρήγορηση καὶ ἐτοιμότητα, ὥστε, σὲ λίγες ἡμέρες, νὰ δοξολογήσουμε μαζὶ μὲ τοὺς Ἀγγέλους τὴν παρουσία τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ ἀνάμεσά μας. Ἄς ποθήσουμε μὲ ὅλη τὴν δύναμη τῆς ψυχῆς μας τὸ δεῖπνο, στὸ ὁποῖο θὰ μᾶς καλέσει κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας τῶν Χριστουγέννων. Ἄς ἀνταποκριθοῦμε στὴν ἐπουράνια αὐτὴ πρόσκληση, προτιμώντας τὸν ἄφθαρτο πλοῦτο τῶν δωρεῶν Του ἀπὸ τὴν μάταιη ἀπόλαυση τῶν ὕλικῶν ἀγαθῶν.

Τὸ τραπέζι τῆς Βασιλείας εἶναι ἤδη στρωμένο. Ἄς εὐχηθοῦμε νὰ βρεθοῦμε ὅλοι μας συνδαιτυμόνες τοῦ Μεγάλου Οἰκοδεσπότη.

Ἀμήν.

Ὁ Θεὸς ἀνάμεσά μας

Ὁλοκληρώνεται ἀπόψε ἡ ὁδὸς τῆς προετοιμασίας, προκειμένου νὰ βρεθοῦμε ὅλοι μαζί προσκυνητὲς ἐνώπιον τοῦ λίκνου τοῦ Θείου βρέφους. Σὲ λίγες ὥρες θὰ ἀνοίξουν πάλι οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ ἄγγελοι θὰ δοξολογήσουν τὸ ὑπέρλογο θαῦμα τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ αἰωνίου Θεοῦ. Θὰ βιώσουμε ξανὰ τὴν εἴσοδο τοῦ Δημιουργοῦ στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία, τοῦ Δημιουργοῦ ποὺ εἶδε τὸ ἀγαπημένο του πλάσμα νὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ Ἐκεῖνον καὶ νὰ ἀναζητᾷ τὴν χαρὰ τῆς ζωῆς σὲ φρέατα συντετριμμένα καὶ πηγὲς ἄνυδρες.

Ἡ ἀποστασία τῶν Προπατόρων μας πλήγωσε ἀνεπανόρθωτα τὸ ἀνθρώπινο γένος. Ἡ ταραχή, ἡ διχόνοια, ὁ ἐγωισμός, ὁ φόβος, ἡ ἀπελπισία, ἡ ἀπληστία καὶ πάνω ἀπὸ ὅλα ὁ ἴδιος ὁ θάνατος ἀμαύρωσαν τὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξὴ καὶ τῆς στέρησαν τὴν ἐπαφὴ μὲ τὴν Πηγὴ τῆς ζωῆς. Στὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξὴ ἔμεινε ἡ μακρινὴ ἀνάμνηση τοῦ Θεοῦ πατέρα. Οἱ θρησκεῖες ὅλου τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἀναζήτησαν ξανὰ τὸν Δημιουργό, εἴτε μὲ θυσίες, εἴτε μὲ μία δίκαιη ζωὴ, εἴτε μὲ τὴν προσευχή, εἴτε μὲ μυστηριώδεις ἀποκρυφιστικὲς τελετές. Πίστεψε ὁ ἄνθρωπος σὲ ἄψυχα εἰδωλα, ἀνίκανα νὰ τοῦ ἀπαλύνουν τὸν πόνο καὶ νὰ τὸν λυτρώσουν. Ὁ ἀληθινὸς Θεός,

ὅμως, δὲν θέλησε νὰ ἐγκαταλείψει ὀριστικὰ τὸ πλάσμα Του. Ἐπέλεξε τὸν λαὸ τοῦ Ἰσραὴλ γιὰ νὰ ἀποκαλύψει τὸ ἀληθινὸ Του πρόσωπο καὶ νὰ φανερώσει τὸ θέλημά Του. Ἐγιναν οἱ Προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἡ δική Του φωνὴ πρὸς ἕναν λαὸ ποῦ, ἂν καὶ εὐεργετήθηκε, συχνὰ ἀποστάτησε. Κι ὅμως! Οἱ δίκαιοι, ἔστω καὶ λίγοι, δὲν ἔλειψαν ποτέ. Οἱ ὑπάρξεις τοὺς ἔγιναν κρίκοι μιᾶς φωτεινῆς ἀλυσίδας ποὺ συνέδεσε τὸν παράδεισο μὲ τὸ σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ. Τὰ ὀνόματα, τὰ ὁποῖα ἀκούσαμε στὸ πρῶτο μέρος τῆς σημερινῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ἀνήκουν σὲ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχασαν ποτὲ ἕνα μεγαλειῶδες, ἕνα λυτρωτικὸ χαρακτηριστικό: Τὸν πόθο συνάντησης μὲ τὸν ἕναν καὶ μοναδικὸ ἀληθινὸ Θεό. Μὲ ἐπιμονὴ ἔστρεφαν πάντα τὰ μάτια στὸν οὐρανόν, ἐπιδιώκοντας νὰ ἀτενίσουν τὴν ἀπρόσιτη κατοικία Του καὶ νὰ γεφυρώσουν τὴν ἱλιγγιώδη ἀπόσταση ποὺ ἔνιωθαν νὰ τοὺς χωρίζει ἀπὸ Ἐκεῖνον. Μὲ πίστη κρατοῦσαν πάντα τὴν ψυχὴ τοὺς σταθερὰ προσηλωμένα στὴν ἀναζήτησι τοῦ Μεσσία καὶ στὴν ἐλπίδα πὼς κάποτε θὰ ἐμφανιστεῖ γιὰ νὰ προσφέρει ξανὰ στὴν ἀνθρώπινη ζωὴ τὸ φῶς, τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἀθανασία, μὲ τὰ ὁποῖα ἐξαρχῆς εἶχε πλαστεῖ. Αὐτὴν τὴν ἐπιθυμία ἐξέφρασε ὁ προφήτης Δαυὶδ καὶ ἀναφώνησε στοὺς Ψαλμοὺς του: «Κύριε, κλῖνον οὐρανοὺς καὶ κατὰβηθι».

Μόνον ὁποῖος συνειδητοποιήσει αὐτὸ τὸν πόθο τοῦ ἀνθρώπου νὰ ξαναβρεῖ τὸν Θεό, θὰ ἀντιληφθεῖ τὸ μεγάλο θαῦμα ποὺ περιγράφεται στὸ δεύτερο μέρος τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου. Πίσω ἀπὸ τὰ τόσο γνωστὰ σὲ ὅλους μας γεγονότα τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ποὺ μόλις ἀκούσαμε, κρύβεται

ή λύση της ανθρώπινης τραγωδίας. Αὐτὸς ποὺ αἰῶνες ἡ ἀνθρωπότητα προσπάθησε νὰ βρεῖ, Αὐτὸς ποὺ συχνὰ νόμισε πὼς κωφεύει στὶς προσευχές της, Αὐτὸς ποὺ μὲ χίλιους δύο τρόπους ἰκέτεψε, ὥστε νὰ ἀποστείλει τὸ ἔλεός Του, γνωρίζουμε πλέον πὼς βρίσκεται ἀνάμεσά μας. Ὁ μακρινὸς Θεὸς ἔγινε ἓνας ἀπὸ μᾶς, προκειμένου ἐμεῖς νὰ γίνουμε ὅμοιοι μὲ Ἐκεῖνον.

Ἀπόψε, γιὰ μία ἀκόμη φορά, θὰ φανερωθεῖ τὸ ἀληθινὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ. Ἕνα πρόσωπο ἄπειρης ἀγάπης, τὸ Ὅποῖον δὲν δίστασε νὰ ἐνδυθεῖ τὴν τραυματισμένη ἀνθρώπινη σάρκα καὶ νὰ ἐμφανιστεῖ ὡς ὁ ἔσχατος τῶν ἀνθρώπων, γιὰ τὸν Ὅποῖον δὲν βρέθηκε οὔτε μία ἀνοιχτὴ πόρτα νὰ Τὸν φιλοξενήσει κατὰ τὴν ὥρα τῆς γεννήσεώς Του. Ἀπόψε θὰ ἀπαντηθεῖ ξανὰ τὸ μεγάλο ἐρώτημα ὅχι γιὰ τὸ τί πρέπει νὰ κάνουμε ἀλλὰ γιὰ τὸ τί πρέπει νὰ γίνουμε, προκειμένου νὰ ἀποκαταστήσουμε τὴν σχέση μὲ τὸν αἰώνιο Δημιουργό μας. Ἀπόψε γνωρίζουμε τὸν ἀνυπερήφανο Θεό, ὅπως τὸν χαρκτηρίζει ὁ Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος, γνωρίζουμε ὅμως καὶ τὴν δική μας αὐθεντικὴ φύση ἢ ὁποῖα πλάστηκε κατ' εἰκόνα Του.

Ναί, ἀδελφοί μου! Ἀποτελοῦμε εἰκόνες ἐνὸς Θεοῦ ἄπειρης ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας καὶ ὁ αὐθεντικὸς τρόπος τῆς ὑπαρξῆς μας εἶναι ἡ ἀγάπη. Αὐτὴ μᾶς καθιστᾷ συγγενεῖς μὲ τὸ Θεῖο Βρέφος, ποὺ σὲ λίγες ὥρες θὰ γεννηθεῖ. Αὐτὴ μᾶς ἀνοίγει τὰ μάτια τῆς ψυχῆς ὥστε νὰ διακρίνουμε τὸν δρόμο πρὸς τὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ποὺ ἀπόψε ἐγκαινιάζεται. Αὐτὴ μετατρέπει τὴν ψυχὴ μας σὲ ἀφράτο χῶμα, προ-

κειμένου ο σπόρος της Χάριτός Του να ριζώσει και να βλαστήσει.

Όλη η ζωή της Εκκλησίας αποτελεί μαθητεία και μύηση στην αγάπη. Μέσα στους κόλπους της μαθαίνουμε για τον τρόπο που ο Θεός επέλεξε να μας πλησιάσει, ποθοῦμε να ενώθουμε μαζί Του και γευόμαστε, μέσω των Μυστηρίων, την λυτρωτική ενέργεια της αγάπης Του. Προϋπόθεση λοιπόν αλλά και απόδειξη της ένωσης της ψυχής μας με τον Χριστό είναι η αγάπη προς τους αδελφούς μας. Αυτή η αγάπη αποτελεί τον μόνο δρόμο που είναι σε θέση να μας οδηγήσει απόψε στην φάτνη του νεογέννητου Θεανθρώπου.

Ἄν ρίξουμε μία ματιά στον κόσμο, τον ὅποιον ἀπόψε ἐπισκέπτεται «ἐξ ὕψους ὁ Σωτὴρ ἡμῶν», θὰ κινδυνέψουμε νὰ βρεθοῦμε σὲ κατάσταση ἀπόλυτης ἀπόγνωσης βλέποντας τὴν φρίκη, τὴν τραγωδία καὶ τὴν βιαιότητα ποὺ ἔχουν διαποτίσει ὁλόκληρη τὴν οἰκουμένη. Καὶ ἂν θελήσουμε νὰ ἀνακαλύψουμε τίς αἰτίες γιὰ μία ζωὴ ποὺ καθημερινὰ μᾶς πληγώνει καὶ μᾶς ἀπειλεῖ, θὰ βροῦμε μόνο μία: τὴν ἄρνηση τοῦ ἀνθρώπου νὰ συμφιλιωθεῖ μετὰ τὸν διπλανό του καὶ νὰ τὸν ἀγαπήσει σὰν ἀδελφό μας. Εἶναι ἀλήθεια πῶς, σὲ ἕναν τέτοιο κόσμο, ἡ ἀγάπη φαίνεται ἀδύνατη. Ἄν ὅμως ἐπιθυμήσουμε μετὰ ὅλη μας τὴν καρδιὰ νὰ μοιάσουμε σὲ Αὐτὸν ποῦ, ἐξαιτίας τῆς ἀγάπης Του, ἔρχεται ξανὰ νὰ ζήσει ἀνάμεσά μας, θὰ δοῦμε τὸ σπῆλαιο τῆς Βηθλεὲμ νὰ μετατρέπεται σὲ πηγὴ δυνάμεως, ἱκανῆς νὰ μᾶς μεταμορφώσει σὲ ἀνθρώπους ἑτοιμοὺς νὰ χωρέσουν στὴν καρδιά τους ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Ἀδελφοί μου,

Ὁ κόσμος διψάει γιὰ τὴν χαρὰ τῶν Χριστουγέννων. Μὲ ἀγωνία καὶ ἐπιμονὴ θὰ τὴν ἀναζητήσῃ στὰ δῶρα, στὰ ἐδέσματα καὶ στὰ ἐορταστικὰ ρεβεγιόν. Δυστυχῶς, ἡ χαρὰ τῶν γεύσεων καὶ τῶν ἀγορῶν εἶναι προσωρινή καὶ σύντομα θὰ δώσῃ τὴν θέση της στὴν μελαγχολία τῆς καθημερινότητας. Ἀκόμη καὶ τὰ ἀκριβότερα δῶρα σύντομα θὰ χάσουν τὴν λάμψη καὶ τὴν γοητεία τους.

Ἄν ὅμως τὸ θελήσουμε, μπορούμε φέτος νὰ προσφέρουμε στὸν ἑαυτό μας τὸ μεγαλύτερο δῶρο. Ποιό εἶναι αὐτό; Ἡ ἀπόφασή μας νὰ ἀλλάξουμε τὸν ἑαυτό μας καὶ νὰ μετατραποῦμε σὲ ὑπάρξεις ὅμοιες μὲ Ἐκεῖνον, ὑπάρξεις καταλλαγῆς καὶ συμφιλίωσης μὲ τοὺς ἀδελφούς μας. Μία τέτοια ἀπόφαση θὰ προσφέρει στὴν ψυχὴ μας ἄρρητη χαρά, σὰν ἐκείνη τοῦ ξενιτεμένου πού, ἐπιτέλους, ἐπιστρέφει στὸ πατρικὸ του σπίτι. Ἡ ἀγάπη μεταξύ μας θὰ ἀποτελέσῃ τὴν δική μας ἀνταπόκριση στὸν ἐρχομὸ τοῦ Μεσσία στὴν γῆ καὶ θὰ μᾶς κάνει ἱκανοὺς νὰ δοξολογήσουμε τὴν μακροθυμία Του καὶ νὰ ἀκολουθήσουμε τὸν δρόμο Του πρὸς τὴν Βασιλεία τῆς αἰώνιας ἀγάπης Του.

Ἀμήν.

Ἐτοιμάζοντας τὴν ὁδὸ τοῦ Κυρίου

Τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο μᾶς βρίσκει νὰ διανύουμε τὴν πιὸ χαρμόσυνη περίοδο τοῦ χρόνου. Οἱ ἔγνοιες τῆς καθημερινότητος φαντάζουν μακρινές ἐν μέσῳ τῆς ἑορταστικῆς ἀτμόσφαιρας τῶν ἡμερῶν. Σὲ λίγες ὥρες, μία νέα σελίδα θὰ ἀνοίξει στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος καί, παρὰ τὶς δυσοίωνες προβλέψεις, ὅλοι θέλουμε νὰ πιστεύουμε πὼς στὴν πρώτη κάτασπρη σελίδα τοῦ νέου χρόνου πρώτη-πρώτη θὰ γραφεῖ ἡ λέξη «ἐλπίδα».

Πάντα, τέτοιες μέρες, ἐπιλέγουμε νὰ ἀφήσουμε πίσω μας τὰ δυσάρεστα τοῦ χρόνου ποὺ πέρασε καὶ νὰ χτίσουμε στὸν νοῦ καὶ στὴν καρδιά μας ἓνα νέο ὄραμα μιᾶς ἀνθρωπότητος πού, ἐπιτέλους, θὰ βρεῖ τὸν δρόμο της. Κατὰ βάθος, ὅμως, ὁ ἀπλὸς ἄνθρωπος γνωρίζει πὼς οἱ αἰτίες τῶν δεινῶν τοῦ ἀνθρώπινου γένους παραμένουν. Ἔτσι, ἡ ὅποια ἐλπίδα σύντομα μεταβάλλεται σὲ οὐτοπία.

Ἐμεῖς ὅμως, ὡς Χριστιανοί, καλούμεθα νὰ θεμελιώσουμε τὴν ἐλπίδα μας, ὅχι στὴν ἐπιφανειακὴ ἀλλαγὴ τῶν συνθηκῶν τοῦ κόσμου τούτου ἀλλὰ σὲ ἓναν ἀκλόνητο βράχο. Μόνον σὲ

αὐτὸν τὸν βράχο, ὅπως λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴν Α΄ πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολὴ του, μπορεῖ νὰ θεμελιωθεῖ ἡ ἐλπίδα. Καὶ αὐτὸς ὁ βράχος εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός.

Ἡ σημερινὴ μέρα στέκεται ἀνάμεσα σὲ δύο μεγάλες δεσποτικὲς ἑορτές. Πίσω μας βρίσκεται ἡ Γέννηση τοῦ Κυρίου καὶ μπροστά μας ἡ πανευφρόσυνη ἑορτὴ τῆς Βαπτίσεώς Του, γιὰ τὴν ὁποία μᾶς προετοιμάζει ἡ σημερινὴ περικοπή. Πρὶν ἀπὸ λίγες ἡμέρες, γεννήθηκε ἡ ἐλπίδα. Τὴν ἡμέρα τῶν Φώτων ποὺ πλησιάζει, ἡ ἐλπίδα αὐτὴ θὰ ἐπιβεβαιωθεῖ. Πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες, ὁ Θεὸς ἐμφανίστηκε ὡς ἓνα ἀσήμαντο καὶ περιφρονημένο βρέφος. Τὴν ἡμέρα τῶν Φώτων ποὺ πλησιάζει, ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου θὰ βαπτιστεῖ στὰ νερὰ τοῦ Ἰορδάνη καὶ ὅλη ἡ ἀνθρωπότητα, μέσῳ τοῦ λόγου τοῦ ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Προδρόμου, θὰ τὸν ἀναγνωρίσει ὡς τὸν Μέγα ἀνακαινιστὴ τῆς ἀνθρώπινης φύσης.

Ὁ εὐαγγελιστὴς Μάρκος, τοῦ ὁποίου ἀκούσαμε σήμερα τὴν ἀρχὴ τοῦ Εὐαγγελίου, τοποθετεῖ τὴν θεμελίωση τῆς δικῆς μας ἐλπίδας σὲ ἓνα τοπίο ἄγριο, σὲ ἓναν τόπο χωρὶς βλάστηση μὲ μόνη ἑνδειξὴ ζωῆς τὸν Ἰορδάνη ποταμό. Εἶναι ὁ τόπος ποὺ ἐπιλέγει ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς γιὰ νὰ ἀναγγεῖλει τὴν ἔλευση τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

Ἡ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ φαίνεται μικρὴ, περιέχει ὅμως ἓνα στοιχεῖο τὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ ἀλλάξει τὴν ζωὴ μας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποτελέσει γιὰ μᾶς παράδειγμα καὶ πηγὴ ἐνδυνάμωσης καὶ ἐλπίδας. Τὸ στοιχεῖο αὐτὸ εἶναι τὸ θάρρος τοῦ Ἰωάννη τοῦ Προδρόμου, τοῦ τελευταίου ἀλλὰ καὶ μέγιστου Προφήτη στὴν σειρὰ τῶν Προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Θάρρος

χρειάστηκε για να αποσυρθεῖ ἀπὸ τὸν κόσμον, θέλοντας μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ νὰ δείξει τὴν ἀποστροφή του γιὰ τὸν τρόπο ζωῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Θάρρος χρειάστηκε γιὰ νὰ κατηγορήσει τοὺς συμπατριῶτες του μὲ τρόπο ἀλλόκοτο πὼς μπορεῖ νὰ θεωροῦν τὸν ἑαυτὸ τους τέκνα τοῦ Ἀβραάμ, ἡ ζωὴ τους ὅμως πόρρω ἀπέχει ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἰωάννης γνωρίζει καλὰ τὴν τραγικὴ μοῖρα τῶν Προφητῶν ποὺ προηγήθηκαν ἐκείνου. Γνωρίζει γιὰ τὶς διώξεις τους καὶ τὸν μαρτυρικό τους θάνατο. Γνωρίζει λοιπὸν πὼς ἀπευθύνεται σὲ λαὸ σκληροτράχηλο, μὲ τὴν καρδιὰ γεμάτη ἔπαρση καὶ ἀλαζονεία, λαὸ ἀπρόθυμο νὰ δεχτεῖ κριτικὴ καὶ πρόθυμο νὰ προσκολληθεῖ στὸν κάθε λαοπλάνο ψευδοπροφήτη. Ἐκεῖνος ὅμως κραυγάζει τὸ «μετανοεῖτε», τὸ ὅποῖον ἀπευθύνει ὄχι μόνον στὸν λαό, ἀλλὰ καὶ στοὺς διεφθαρμένους ἄρχοντες, τοὺς ὁποίους καυτηριάζει γιὰ τὴν ἄσωτη ζωὴ τους. Δὲν ὑπολογίζει τὸν κίνδυνο, δὲν ὑποτάσσεται σὲ ἀπειλές. Καλεῖ τοὺς πάντες σὲ μετάνοια, προσφέροντας τελικὰ τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτὸ θυσία στὸν βωμὸ τῆς ἀλήθειας.

Ἐνα τέτοιο θάρρος, ἀδελφοί μου, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ᾔταν θεμελιωμένο σὲ μία ἀκράδαντη ἐλπίδα. Τὴν ὥρα ποὺ συνέρρεαν πλήθη γιὰ νὰ βαπτιστοῦν στὰ νερὰ τοῦ Ἰορδάνη, πιστεύοντας πὼς ἴσως αὐτός, ὁ Ἰωάννης, νὰ εἶναι ὁ Μεσσίας, ἐκεῖνος ἀρνιόταν τὸν θαυμασμό τους καὶ συνέχιζε τὸ κήρυγμά του, ξεκινώντας ἀπὸ μία λέξη, ἡ ὁποία περικλείει ὅλη τὴν προσμονὴ καὶ τὴν ἐλπίδα του:

«Ἔρχεται!»

Καὶ μόνον ἡ λέξη αὐτὴ ἔγινε, στὸ στόμα τοῦ Ἰωάννη, ἓνα

άληθινὸ Εὐαγγέλιο. Μὲ τὴν λέξη αὐτὴ ἀνακεφαλαιώθηκε ὁ λόγος ὅλων τῶν Προφητῶν καὶ ἡ ἐλπίδα γέμιζε τὶς καρδιὲς τῶν ἀκροατῶν του. Καὶ συνέχιζε:

«Ἔρχεται ὕστερα ἀπὸ μένα αὐτὸς ποὺ εἶναι πιὸ ἰσχυρὸς καὶ ποὺ ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ σκύψω καὶ νὰ λύσω οὔτε τὸ λουρὶ ἀπὸ τὰ ὑποδήματά του».

Ἐὰν λοιπὸν ἡ ψυχὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννη εἶχε κατακλυστεῖ ἀπὸ μία τόσο στερεὴ ἐλπίδα, ἐνῶ ἀκόμη δὲν εἶχε γνωρίσει τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ δὲν εἶχε δεῖ τὰ θαυμάσιά Του, πόση δύναμη καὶ πόση βεβαιότητα θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε ἡ δική μας ἐλπίδα, καθὼς ἀπολαμβάνουμε πλέον ὡς ἀνθρωπότητα, ἀλλὰ ἰδιαίτερα ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, τὴν λυτρωτικὴ παρουσία Του; Μὲ πόσο θάρρος θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐξοπλισμένη ἡ καρδιά μας στὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν παθῶν μας, ἀλλὰ καὶ τῆς διάσπαρτης ἀμαρτίας γύρω μας;

Ἀδελφοί μου,

Τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο ἀποτελεῖ ἑναυσμα θάρρους ἀλλὰ καὶ εὐθύνης. Ὁ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος προετοίμασε τὴν ὁδὸ τῆς πρώτης ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου, ἐμεῖς ὅμως ἀποτελοῦμε τοὺς μάρτυρες τῆς παρουσίας Του, ἀλλὰ καὶ τοὺς προδρόμους τῆς δευτέρας ἐνδόξου ἐλεύσεώς Του. Οἱ ἄνθρωποι κάθε ἐποχῆς ἐφευρίσκουν ποικίλους τρόπους γιὰ νὰ ἀκυρώσουν τὸ φῶς καὶ νὰ ἐξαλείψουν τὴν πηγὴ του. Ἐμεῖς ὅμως γνωρίζουμε πῶς τὸ φῶς τῆς πίστεώς μας δὲν μοιάζει μὲ τὰ φῶτα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ ἐκπέμπεται ἀπὸ τὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου τῶν δυνάμεων. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, παραμένει ἀνέπαφο καὶ

ἀδαπάνητο εἰς τοὺς αἰῶνες.

Ο νέος κόσμος ποὺ ἀνατέλλει, ἀτενίζει εἰρωνικὰ τὸ παρελθὸν καί, στηριγμένος στὴν τεχνολογικὴ πρόοδο, θεωρεῖ τὸν ἑαυτό του ἱκανὸ νὰ ἀκυρώσει ὅλους τοὺς πνευματικούς θησαυροὺς ποὺ κληρονομήσαμε. Πολλοὶ ἀπελπίζονται. Ὅσοι ὅμως καταστοῦν μιμητὲς τοῦ ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Προδρόμου, ἀποφασίζοντας νὰ ἐτοιμάσουν τὸν δρόμο γιὰ τὸν Κύριο καὶ νὰ ἰσιώσουν τὰ μονοπάτια γιὰ νὰ περάσει, θὰ διαπιστώσουν πὼς ἡ πνευματικὴ δίψα τῶν ἀνθρώπων ἀυξάνεται καί, συνεπῶς, ἀυξάνεται καὶ ἡ δική μας εὐθύνη γιὰ προσφορὰ τῶν διαχρονικῶν ἀληθειῶν τοῦ Εὐαγγελίου στὸν κόσμο, μέσῳ τοῦ λόγου καὶ τῆς ζωῆς μας.

Στὴν προσπάθεια αὐτὴ θὰ νιώσουμε γρήγορα πὼς δὲν εἴμαστε μόνοι, διότι αὐτὸ ποὺ προεῖπε ὁ ἅγιος Ἰωάννης, ἔχει πλέον πραγματοποιηθεῖ: Εἴμαστε βαπτισμένοι μὲ Πνεῦμα Ἅγιο καὶ ἀπολαμβάνουμε τὴν προστασία Του, ἀλλὰ καὶ τὶς δωρεές Του, μεταξὺ τῶν ὁποίων, ὅπως ἀναφέρει ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν, σπουδαία θέση κατέχει ἡ ἐλπίδα.

Αὐτὴ μᾶς κρατᾷ σταθεροὺς στὸν δρόμο τοῦ φωτός. Αὐτὴ τρέφει τὴν πίστη. Αὐτὴ καὶ μᾶς προετοιμάζει γιὰ τὴν αἰωνιότητα. Ἄς τὴν ἐνισχύουμε λοιπὸν διαρκῶς, στρέφοντας τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά μας πρὸς τὸν Χριστό, τὴν πηγὴ τῆς ἀδαπάνητης ἐλπίδας.

Ἀμήν.

Βάπτισμα μετανοίας

Στὴν Ὁρθόδοξη παράδοσή μας, μὲ τὸν ὄρο «Σύναξις» ἐννοοῦμε τὴν συνάθροιση τῶν πιστῶν, προκειμένου νὰ τιμήσουν ἰδιαίτερα τὴν μνήμη ἐνὸς Ἀγίου ἢ κυρίαρχων προσώπων μεγάλων θρησκευτικῶν γεγονότων. Σήμερα, λοιπόν, καλοῦμαστε σὲ «σύναξη γιὰ τὸν Ἰωάννη τὸν Πρόδρομο καὶ Βαπτιστή», ἀκριβῶς γιὰ νὰ ἀναδειχθεῖ ἡ μεγάλη τιμὴ ποὺ ἀποδίδει ἡ Ἐκκλησία μας πρὸς τὸ πρόσωπό του. Ὅντως, τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο ἀναδεικνύει τὸν καίριο ρόλο τοῦ στὴν Βάπτισι τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν μαρτυρία τοῦ, μέσῳ τῆς ὁποίας ἔχουμε τὴν δυνατότητα νὰ συνειδητοποιήσουμε ὅχι μόνο τὶς μεγαλειώδεις διαστάσεις τοῦ βαπτίσματος τοῦ Κυρίου μας ἀλλὰ καὶ τὶς λυτρωτικὰς διαστάσεις τοῦ δικοῦ μας βαπτίσματος.

Ἐχθές, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς χαρμόσυνης ἐορτῆς, ἡ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ μᾶς φανέρωσε καὶ μᾶς δίδαξε τὴν προσκύνηση τῆς Ἀγίας Τριάδος. Σήμερα, τὸ Εὐαγγέλιο ἔρχεται νὰ ἀναδείξει ἀκόμη περισσότερο τὴν σημασία τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Πρέπει, βεβαίως, νὰ γνωρίζουμε πὼς τὸ γεγονός, ὅπως περιγράφεται σήμερα, ἐκτυλίσσεται λίγες ἡμέρες μετὰ τὴν Βάπτισι, πιθανότατα ὕστερα καὶ ἀπὸ τοὺς Πειρασμοὺς τοῦ

Χριστοῦ στήν ἔρημο. Βλέπει, λοιπόν, ξανά ὁ ἅγιος Πρόδρομος τὸν Ἰησοῦ νὰ ἔρχεται στὶς ὄχθες τοῦ Ἰορδάνου καὶ μὲ δυνατὴ φωνὴ προβαίνει σὲ τρεῖς ἀποκαλύψεις:

Πρώτη ἀποκάλυψη εἶναι ἡ παρουσίαση τοῦ Χριστοῦ ὡς Ἐκείνου τὸν Ὅποιον προανήγγειλε ὁ προφήτης Ἡσαΐας λέγοντας πῶς, ὡς ἄκακο ἀρνί, ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας θὰ ὀδηγηθεῖ στὸν θάνατο, ἀπαλλάσσοντας τὸν λαὸ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Μὲ τρόπο ἐντυπωσιακό, δείχνοντας προφανῶς πρὸς τὸ μέρος τοῦ Κυρίου, ποὺ ἐκείνη τὴν ὥρα πλησίαζε, ὁ Ἰωάννης ἀναφωνεῖ: «Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου».

Δεύτερη ἀποκάλυψη εἶναι ἡ φανέρωση τῆς θεότητας τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς δικῆς του ταπεινοφροσύνης. Μὲ βεβαιότητα παρουσιάζει τὸν Ἰησοῦ στοὺς παρευρισκόμενους καὶ διακηρύσσει: «Αὐτὸν ἐννοοῦσα ὅταν ἔλεγα πῶς, ὕστερα ἀπὸ μένα ἔρχεται ἓνας ποὺ εἶναι ἀνώτερός μου, διότι ὑπῆρχε πρὶν καὶ ἐγὼ νὰ γεννηθῶ».

Ἡ τρίτη ἀποκάλυψη, ὅμως, εἶναι ἡ σπουδαιότερη καὶ ἀποδεικνύει πῶς ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος ἀποτελεῖ ὄντως ἓναν ἀπεσταλμένο τοῦ Θεοῦ. «Γνώριζα ἀπὸ τὸν Θεό», λέει, «πῶς ἐκεῖνος, στὸν ὅποιον θὰ κατέβαινε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, θὰ ἦταν αὐτὸς ποὺ θὰ προσέφερε στήν ἀνθρωπότητα τὸ Βάπτισμα τῆς πλήρους ἀπολυτρώσεως, διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

Ἀντιλαμβάνεστε, λοιπόν, ἀδελφοί μου, πῶς, μὲ τὴν σημερινὴ περικοπὴ, τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τοῦ Εὐαγγελίου συνδέονται μὲ τὸ «σήμερα». Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος καὶ

Βαπτιστής γνώριζε πώς, μέχρι την ἔλευση τοῦ Μεσσία, προσέφερε στοὺς ἀνθρώπους ἓνα βάπτισμα ἀτελές, τὸ ὁποῖον δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ ἀναγεννήσει ριζικὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ νὰ τὸν ἀπαλλάξει, ὅχι μόνον ἀπὸ τὶς προσωπικὲς του ἁμαρτίες, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὶς συνέπειες τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος.

Σήμερα, ὁ Βαπτιστής τοῦ Χριστοῦ μας ἐμφανίζεται ἀπόλυτα βέβαιος γιὰ τὴν ἀποστολή του. Ποιὰ εἶναι; Τὸ νὰ προετοιμάσει τὸν κόσμο γιὰ τὴν ἔλευση Ἐκείνου ποὺ θὰ προσφέρει στοὺς ἀνθρώπους τὸ βάπτισμα τοῦ Πνεύματος, δηλαδὴ τὸ μυστήριο ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶναι σὲ θέση νὰ ἐπιναφέρει τὸν ἄνθρωπο στὴν ἀρχικὴ παραδείσια κατάστασή του. Ἐὰν σὲ ἐκεῖνο τὸ ἀτελές βάπτισμα τῆς ἐρήμου, βαπτιστὴς ἦταν ἓνας ἄνθρωπος, στὸ τέλειο βάπτισμα τῆς ἀναγεννήσεώς μας, βαπτιστὴς, μέσῳ τῶν χειρῶν τοῦ ἱερέα, ἀναδεικνύεται τὸ ἴδιο τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Τὶς δικές Του δωρεὲς δεχθήκαμε στὴν κολυμβήθρα κατὰ τὴν βάπτισή μας καὶ μὲ τὶς ἴδιες δωρεὲς ἀπαλλαχθήκαμε ἀπὸ τὶς φοβερὲς συνέπειες τῆς ἀπομάκρυνσης τῶν Προπατόρων μας ἀπὸ τὸν Θεό. Ἡ ἐνέργειά Του, ὅμως, δὲν εἶναι στιγμιαία. Τὶς δωρεὲς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος προσφέρει ἡ Ἐκκλησία μας διαρκῶς διὰ τῶν Μυστηρίων τῆς. Ἡ εἰκόνα τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τὸ Ὅποῖον ἐμφανίζεται «ἐν εἵδει περιστερᾶς» ὑπεράνω τοῦ Ἰησοῦ ποὺ βαπτίζεται στὸν Ἰορδάνη, περιγράφει τὴν παρουσία Του, ὅχι μόνον κατὰ τὴν ὥρα τῆς βαπτίσεώς μας ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλη τὴν διάρκεια τῆς ζωῆς μας. Μὲ τὴν δική Του ἐνέργεια ἐνισχύουμε διαρκῶς τοὺς δεσμούς μας μὲ τὴν Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ σῶμα τοῦ ἴδιου τοῦ Χριστοῦ, ἐκτεινόμενο

στοὺς αἰῶνες, ὅπως διδάσκει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Μὲ τὴν δική Του Θεία χάρη ἀνανεωνόμαστε διαρκῶς καὶ ὁραματιζόμαστε ἕναν ἄλλον, καινούργιο κόσμο, πλημμυρισμένο ἀπὸ φῶς καὶ ἀλήθεια. Μὲ τὶς δικές Του δωρεές ἡ καρδιά μας, ὅλο καὶ περισσότερο πλαταίνει καὶ γεμίζει ἀγάπη γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Μὲ τὴν δική Του κλήση γευόμαστε, κάθε στιγμή, ζωὴ ἐλευθερίας καὶ ἀθανασίας.

Διαρκὴς εἶναι ἡ παρουσία τοῦ Παναγίου Πνεύματος στὴν ζωὴ μας καὶ διαρκῶς ἐκπέμπονται πρὸς ἐμᾶς τὰ δῶρα Του. Θὰ παραμείνουν ὅμως ἀνενεργά, ἐὰν δὲν φροντίζουμε διαρκῶς νὰ ἀνανεώνουμε τὸ βάπτισμά μας καὶ νὰ ἐνεργοποιοῦμε τὶς δωρεές του, ἰδιαίτερα ὕστερα ἀπὸ κάθε πτώση καὶ κάθε λάθος μας. Μπορεῖ ὁ δρόμος πρὸς τὴν αἰωνιότητα νὰ εἶναι ἀνοιχτός, ὅλοι ὅμως γνωρίζουμε πὼς οἱ ἐπιλογές μας δὲν εἶναι πάντοτε οἱ σωστές. Χρειάζεται διαρκὴ ἐγρήγορηση ἀλλὰ καὶ Θεία φώτιση, προκειμένου νὰ ἐντοπίζουμε τὶς ἀδυναμίες μας καὶ νὰ ἀναγνωρίζουμε τὶς πτώσεις μας. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, διαρκῶς πρέπει νὰ προσευχόμαστε πρὸς τὸν Κύριο νὰ μᾶς δωρίζει, μέσῳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴν ἰκανότητα τῆς αὐτογνωσίας. Πόσο ὑπέροχα καὶ περιεκτικὰ ὁ ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος μεταβάλλει τὴν ἀνάγκη αὐτὴ σὲ μία ὑπέροχη ἰκεσία!

«Κύριε Βασιλεῦ, δώρησαί μοι τοῦ ὁρᾶν τὰ ἐμὰ πταίσματα».

Τὸ βάπτισμα, λοιπόν, ἀδελφοί μου, δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἕνα γεγονός ἀλλὰ καὶ ἕνα διαρκὲς ζητούμενο. Μέσα στὴν Ἐκκλησία, κάθε φορὰ ποὺ ὁδηγούμεθα στὸ Μυστήριό τῆς Ἐξομολο-

γήσεως καὶ τῆς μετανοίας, τὸ βάπτισμά μας ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἀνανεώνεται. Ἄς μὴν ξεχνᾶμε πῶς τὴν μεγάλη αὐτὴ ἑορτὴ ποὺ ἑορτάσαμε ἐχθές, τὴν ὀνομάζουμε καὶ «Φῶτα». Ἡ μετάνοια, λοιπόν, μεταβάλλει τὴν ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων σὲ προσωπικό μας φωτισμό, διανοίγοντας τοὺς ὀφθαλμούς μας, πρῶτα στὴν γνώση τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ κατόπιν στὴν ἀπόκτηση τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς συνανθρώπους μας. Ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης χαρακτηρίζει τὴν κολυμβήθρα, μέσα στὴν ὁποία βαπτιστήκαμε, ὡς «δοχεῖον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Ἄς ἀποτελεῖ, λοιπόν, διαρκῶς ἡ Χάρις Του τὸ φῶς τῆς ζωῆς μας καὶ τὸν ὁδηγὸ πρὸς τὸ αἰώνιο φῶς τῆς ἐπουράνιας Βασιλείας.

Ἀπὸ τὸ σκοτάδι στὸ Φῶς

«Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν· μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

Εἶναι τόσο μεγάλη ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐφροσύνη ἀπὸ τὴν ἐορτὴ τῆς Βαπτίσεως τοῦ Κυρίου μας, τὴν ὁποῖαν ἐορτάσαμε πρὶν ἀπὸ λίγες ἡμέρες, ὥστε ἡ Ἐκκλησία μας, ὅπως κάθε χρόνο, συνδέει καὶ τὴν σημερινὴ Κυριακὴ μὲ τὰ Θεοφάνεια καὶ τὴν ὀνομάζει «Κυριακὴ μετὰ τὰ Φῶτα».

Ὅσο ἡ χάρις καὶ ἡ εὐλογία τῶν Θεοφανείων παραμένουν ζωντανὲς στὴν καρδιά μας, τόσο ἐκείνη γεμίζει χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση. Αὐτὰ εἶναι τὰ συναισθήματα ποὺ γεννιοῦνται ἀπὸ τὴν φιλανθρωπία καὶ τὴν πρόνοια τῶν τριῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅπως ἀποκαλύφθηκαν κατὰ τὴν στιγμὴ τῆς Βαπτίσεως τοῦ Κυρίου μας.

Ὁλόκληρη ἡ σημερινὴ περικοπὴ κινεῖται γύρω ἀπὸ μία λέξη: «Ἐρξατο», δηλαδὴ «ἄρχισε», «ξεκίνησε». Ἀλήθεια, τί περιγράφει ἡ σημερινὴ περικοπή; Τὸ ξεκίνημα τοῦ δημόσιου βίου τοῦ Χριστοῦ μας. Σήμερα ἐγκαινιάζεται τὸ κήρυγμά του, ἡ διενέργεια τῶν θαυμάτων του ἀλλὰ καὶ ἡ πορεία Του πρὸς τὸ σωτήριο Πάθος καὶ τὴν ἑνδοξὴ Ἀνάστασή του. Καὶ ποιά εἶναι τὰ λόγια ποὺ σηματοδοτοῦν αὐτὸ τὸ ξεκίνημα;

«Μετανοεῖτε, ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

Τὰ ἴδια λόγια ἀπευθύνει καὶ σήμερα πρὸς ὅλους μας. Λόγια πρόσκλησης γιὰ ἀλλαγὴ, λόγια ἔλευσης ἐνὸς ἄλλου κόσμου, λόγια ἀκράδαντης ἐλπίδας.

Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι πλέον παροῦσα. Ἡ οὐρανοὶ εἶναι πλέον ἀνοιχτοί. Μία ζωὴ χάριτος, φωτός, ἀλήθειας καὶ ἀθανασίας εἶναι πλέον διαθέσιμη. Γιὰ νὰ τὴν ἀπολαύσουμε, ὅμως, ἀπαιτεῖται μετάνοια. «Μετάνοια» σημαίνει ἀλλαγὴ τοῦ νοῦ μας, ἀλλαγὴ τῆς νοοτροπίας μας. Ποιὰ εἶναι ὅμως ἡ οὐσία τῆς μετάνοιας; Μετάνοια, κατ' ἀρχάς, ἀδελφοί μου, σημαίνει τὴν ὁλοκληρωτικὴν στροφὴν μας πρὸς τὸν Θεὸ τῆς ἀγάπης, ὁ Ὅποιος μπορεῖ καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ ἐξαλείψει τὰ πάθη μας καὶ νὰ μᾶς ὁδηγήσει σὲ μία νέα ζωὴ. Ἡ μετάνοια ὁδηγεῖ στὴν ὁλοκληρωτικὴν παράδοση τῆς ζωῆς μας στὸν Θεὸ καὶ τὸ ἀνοιγμα τῆς καρδιᾶς μας στὴν παρουσία Του. Ὁ Θεὸς βρίσκεται ἤδη ἀνάμεσά μας καὶ ἡ Βασιλεία Του ἔχει ἤδη ξεκινήσει.

Ὑπάρχει, ὅμως, καὶ μία ἀκόμα διάσταση τῆς ἀληθινῆς μετάνοιας. Πρόκειται γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή μας ἀπὸ τὴν γοητεία ποὺ ἀσκεῖ ὁ κόσμος στὴν ψυχὴ μας. Ὁ κόσμος, μέσα στὸν ὁποῖο ζοῦμε, διαθέτει τὴν δύναμιν νὰ στήνει παγίδες γιὰ νὰ μᾶς πείσει πὼς ἔχει νὰ μᾶς προσφέρει ἀληθινὴ χαρὰ καὶ νόημα ζωῆς. Σήμερα, ὁ Χριστὸς μᾶς καλεῖ νὰ ἀναγνωρίσουμε πὼς ὁ κόσμος τοῦτος διαθέτει μόνον φθαρτὰ καὶ προσωρινὰ χαρὰ καὶ πὼς δὲν μπορεῖ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν πόθον τῆς ψυχῆς μας γιὰ τὴν αἰωνιότητα. Σήμερα, μὲ τὸ πρῶτον Του κήρυγμα, ὁ Κύριος μᾶς καλεῖ νὰ φωτίσουμε τὴν ἐπίγειαν ζωὴν

μας με τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου. Δὲν εἶναι εὐκόλο ἀλλὰ εἶναι ἀπαραίτητο. Διότι μόνον με τὸ φῶς αὐτὸ θὰ ἀντιληφθοῦμε πὼς ἡ ἐπίγεια ζωὴ μόνον προσωρινὰ ἀγαθὰ καὶ εὐθραυστες ἀπολαύσεις ἔχει νὰ μᾶς προσφέρει καὶ πὼς ὅσα μᾶς δημιουργοῦν ἀσφάλεια καὶ αὐτοπεποίθηση, μποροῦν νὰ ἀνατραποῦν ὀλοκληρωτικὰ ἀπὸ τὴν μία στιγμή στὴν ἄλλη.

Ἐὰν ἀνταποκριθοῦμε σὲ αὐτὴν τὴν διπλὴ πρόσκληση, ἐὰν δηλαδὴ περιφρονήσουμε τὴν ἀπάτη αὐτοῦ τοῦ κόσμου καὶ παραδώσουμε τὴν ζωὴ μας στὸν Παντοδύναμο Θεό, τὸν μόλις πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες βαπτισμένο στὸν Ἰορδάνη, θὰ μπορέσουμε νὰ μετανοήσουμε ὅχι μόνον γιὰ τὶς πράξεις μας ἀλλὰ, κυρίως, γιὰ τὶς λανθασμένες σκέψεις καὶ προθέσεις ποὺ μᾶς ὁδήγησαν σὲ αὐτές. Ἀληθινὴ μετάνοια δὲν σημαίνει ἀπλῶς ὁμολογία κάποιων ἁμαρτημάτων ἀλλὰ ἀπόφαση γιὰ ἐσωτερικὴ ἀνακαίνιση καὶ ξεκίνημα νέας ζωῆς, μιᾶς ζωῆς ποὺ ὁ πρῶτος σπόρος της εἶναι ἤδη φυτεμένος στὴν καρδιά μας ἀπὸ τὴν στιγμή τῆς βάπτισής μας.

Βεβαίως καὶ γνωρίζει ὁ Κύριος ὅτι, παρὰ τὸν ζῆλο καὶ τὴν ἀποφασιστικότητά μας, ἡ ἀνθρώπινη φύση μας συχνὰ παρασύρεται καί, ἀκόμη συχνότερα, ἐπαναλαμβάνει πράξεις καὶ σκέψεις ποὺ εἴχαμε ἀποφασίσει νὰ ἀπαρνηθοῦμε. Εἶναι οἱ στιγμὲς ποὺ μᾶς πλημμυρίζει ἡ ἀπογοήτευση γιὰ τὸν ἑαυτό μας καί, συχνά, ἡ ἀπελπισία πὼς τίποτα δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε γιὰ νὰ ἀλλάξουμε. Γι' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν στιγμή, ὁ ἅγιος Ἰσαὰκ ὁ Σύρος, ἐρμηνεύοντας στὸ «Πάτερ ἡμῶν», δηλαδὴ στὴν Κυριακὴ προσευχή, τὴν φράση «μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν» διδάσκει πὼς ὁ μεγαλύτερος πειρασμὸς

ἀπὸ τὸν ὁποῖο ζητοῦμε τὸν Θεὸ νὰ μᾶς ἀπαλλάξει, εἶναι ὁ πειρασμὸς τῆς ἀπελπισίας. Ὁ Θεὸς δὲν μετρά τὸν ἀριθμὸ τῶν πτώσεών μας ἀλλὰ τὸν ἀριθμὸ τῶν ἐγέρσεών μας. Ἡ μακροθυμία Του εἶναι ἄπειρη, ὅσες φορές κι ἂν χρειαστεῖ νὰ μετανοήσουμε γιὰ τὰ ἴδια ἁμαρτήματα. Ἄπειρη εἶναι καὶ ἡ δύναμή Του νὰ ἐξαλείψει, ὅσες φορές κι ἂν χρειαστεῖ, ἀκόμα καὶ ἐκεῖνα τὰ ἁμαρτήματα ποὺ φαίνονται σὲ μᾶς ἀποτρόπαια. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐρμηνεύοντας τὴν περικοπὴ αὐτὴ, τονίζουν πὼς ὁ Χριστὸς δὲν μᾶς καλεῖ νὰ μετανοήσουμε ἀλλὰ νὰ μετανοοῦμε, δηλαδὴ νὰ βρισκόμαστε σὲ διαρκῇ ἐτοιμότητα νὰ ἀναγνωρίζουμε τὰ λάθη μας καὶ νὰ ἀνανεώνουμε διαρκῶς τὴν ἀπόφασή μας νὰ ἀλλάξουμε τὸν ἑαυτό μας καὶ τὴν ζωὴ μας.

Ἕνας σύγχρονος Ἅγιος ἀναφέρει πὼς ἡ ἀμετανοησία ἰσοδυναμεῖ μὲ περιφρόνηση καὶ ἄρνηση τοῦ βαπτίσματός μας. Ἡ ὀλόλευκη καὶ ἀποκατεστημένη ψυχὴ μας, ὅπως μᾶς παραδόθηκε μὲ τὸ βάπτισμά μας, ἀλλοιώνεται καὶ ἐπιστρέφει στὸ σκοτάδι, ἐξαιτίας τῆς ἄρνησής μας νὰ μετανοήσουμε. Τὸ φῶς τῆς μετανοίας, ὅμως, εἶναι γλυκὸ καὶ λυτρωτικὸ, σὰν τὸ φῶς τοῦ Μεσσία γιὰ τὸν Ἰσραήλ, ὅπως τόσο ἐλπιδοφόρα περιγράφει ὁ προφήτης Ἡσαΐας: «Οἱ ἄνθρωποι ποὺ κατοικοῦν στὸ σκοτάδι εἶδαν φῶς δυνατό. Καὶ γιὰ ὅσους μένουν στὴν χώρα ποὺ τὴν σκιάζει ὁ θάνατος, ἀνέτειλε ἓνα φῶς γιὰ χάρη τους».

Ἄς ποθήσουμε αὐτὸ τὸ φῶς, ἀδελφοί μου. Ἄς γίνει ἡ μετάνοια πύλη εἰσόδου τοῦ Χριστοῦ στὴν ζωὴ μας, προκειμένου νὰ γίνουμε πολῖτες τῆς οὐράνιας Βασιλείας Του. Ἄς μὴν

ἀπαντήσουμε στὸ κάλεσμά του μὲ ἀμέλεια καὶ διαρκῇ ἀναβλητικότητα. Τώρα εἶναι ὁ καιρὸς τῆς σωτηρίας μας, σήμερα εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς ἀναγεννήσεώς μας. Παραδίδοντας τὴν τραυματισμένη ψυχὴ μας στὴν μετάνοια, θὰ τὴν παραλάβουμε ἐκ νέου ἱκανὴ νὰ ἀντιμετωπίσει τὶς δυσκολίες αὐτῆς τῆς φθαρτῆς, προσωρινῆς καὶ σκοτεινῆς ζωῆς καὶ ἔτοιμη νὰ βαδίσει στὸν δρόμο πρὸς μία ζωὴ ἄλλη, ἀναγεννημένη, αἰώνια καὶ ὁλόφωτη.

Εὐγνώμονες γιὰ τὶς Θεῖες δωρεές

«Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ;»
(Λκ. ιζ',17)

Αὐτὴ εἶναι ἡ φράση τοῦ Κυρίου μας, ὅταν δέχτηκε τὴν εὐγνωμοσύνη τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς δέκα λεπρούς, ποὺ μόλις εἶχε θεραπεύσει μὲ τρόπο θαυματουργικό. Οἱ ὑπόλοιποι ἐννέα ἀνῆκαν στὸν λαὸ τοῦ Ἰσραήλ. Ὁ ἓνας, ὁ εὐγνώμων, ἦταν ἄλλοεθνῆς Σαμαρείτης, περιφρονημένος ἀπὸ τοὺς συμπατριῶτες τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ σωστότερος ὡς πρὸς τὴν ἠθικὴ συμπεριφορὰ του ἀπὸ ἐκείνους.

Μοιάζει μὲ παράπονο ἡ φράση αὐτή. Ὅμως, δὲν εἶναι. Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ πηγὴ τῆς πλήρους καὶ ἀπόλυτα ἀνιδιοτελοῦς ἀγάπης καὶ δὲν ρυθμίζει τὸ μέγεθος τῶν εὐεργεσιῶν Του ἀνάλογα μὲ τὴν εὐγνωμοσύνη τῶν ἀνθρώπων. Μὲ τὴν φράση αὐτή, λοιπόν, ὁ Χριστὸς δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ διαμαρτυρηθεῖ, ἀλλὰ νὰ διδάξει.

Ἄραγε, πόσες φορές προσφέρουμε σὲ ἀνθρώπους μία ἀσημαντὴ ἢ ἔστω σοβαρὴ εὐεργεσία, περιμένοντας, δικαίως, τὴν

εὐγνωμοσύνη τους; Καὶ πόσες φορές, ὅταν ἐκ μέρους τους βιώσουμε τὴν ἀχαριστία, ἐκνευρίζομαστε καὶ διαμαρτυρόμαστε, ἐπειδὴ στερηθήκαμε τὴν ἠθικὴ ἔστω ἀνταμοιβὴ ποὺ θεωροῦμε πὼς δικαιούμεθα; Φανταστεῖτε, ἀναφέρει ὁ ἅγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς, τί θὰ αἰσθανόμασταν ἂν εἴχαμε τὴν δύναμη νὰ ἀπαλλάξουμε ἓναν ἄνθρωπο ἀπὸ μία ἀνίατη καὶ θανατηφόρα ἀσθένεια καὶ νὰ μὴν γυρνοῦσε πίσω νὰ πεῖ οὕτε ἓνα «εὐχαριστῶ». Κι ὅμως, μία τέτοια ἀχαριστία βιώνει σήμερα ὁ Κύριός μας ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων.

Ὅντως, ἀποτελεῖ πικρότατη ἐμπειρία γιὰ ἓναν ἄνθρωπο ἡ ἀγνωμοσύνη. Ἄν λοιπὸν ἐμεῖς θεωροῦμε δίκαιο νὰ εἰσπράξουμε εὐγνωμοσύνη γιὰ τὶς μικρὲς εὐεργεσίες ποὺ συχνὰ παρέχουμε στοὺς ἀνθρώπους, πόσο δίκαιο εἶναι νὰ αἰσθανόμαστε διαρκῶς εὐγνώμονες πρὸς τὸν Θεὸ γιὰ ὅλες ἐκεῖνες τὶς φανερὲς ἀλλὰ καὶ ἀφανεῖς εὐεργεσίες, τὶς ὁποῖες δεχόμαστε καθημερινά; Πίσω λοιπὸν ἀπὸ τὸ φαινομενικὸ παράπονο τοῦ Κυρίου μας, κρύβεται ἡ ἐπιθυμία Του νὰ μᾶς μεταμορφώσει σὲ ἀνθρώπους εὐγνωμοσύνης, ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι, κάθε φορὰ ποὺ αἰσθάνονται μία, ἔστω δικαιολογημένη, πικρία γιὰ τὴν ἀγνωμοσύνη ποὺ δέχονται, νὰ θυμοῦνται τὸ ἀπείρως μεγαλύτερο μέγεθος τῆς εὐγνωμοσύνης ποὺ ὀφείλουμε ἀπέναντι σὲ Ἐκεῖνον ποὺ μᾶς ἔδωσε τὴν ζωὴ, μᾶς φροντίζει διαρκῶς καὶ μᾶς προστατεύει ἀπὸ κάθε πειρασμὸ καὶ κίνδυνο.

Βεβαίως, δὲν λείπουν οἱ συνάνθρωποί μας ποὺ δοξολογοῦν τὸν Θεὸ γιὰ τὶς εὐεργεσίες του. Ἐρχεται ὅμως ὁ Μέγας Βασίλειος νὰ μᾶς μεταφέρει μὲ τὸν λόγο του σὲ ἓνα ὑψηλότερο ἐπίπεδο εὐγνωμοσύνης. «Εἶναι αἰσχρό», λέει, «ὅταν μὲν τὰ

πράγματα ἔρχονται εὐνοϊκὰ νὰ εὐλογοῦμε τὸν Θεό, ὅταν ὁμως γίνονται στενάχωρα καὶ ὀδυνηρὰ νὰ σιωποῦμε ἢ καὶ νὰ στρεφόμεσθε ἐναντίον Του».

Ἀναφέρει αὐτὰ ὁ μέγας Ἱεράρχης, διότι γνωρίζει πὼς ἡ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν Θεὸ πρέπει νὰ ἔχει θεμέλιο τὴν ἀκράδαντη ἐμπιστοσύνη πρὸς Ἐκεῖνον. Ὅποιος πιστεύει μὲ ὅλη τὴν δύναμη τῆς ψυχῆς του πὼς οὔτε μία στιγμή τῆς ζωῆς μας δὲν στερεῖται τῆς ἀγάπης καὶ τῆς πρόνοιᾱς τοῦ Θεοῦ, εἶναι βέβαιο πὼς θὰ συνεχίσει νὰ εἶναι εὐγνώμων καὶ γιὰ τὶς ἀντιξοότητες, τὶς ὁποῖες θὰ θεωρεῖ τρόπους καὶ μέσα παιδαγωγίας καὶ μακροπρόθεσμης εὐεργεσίας.

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος παραγγέλλει στοὺς Χριστιανοὺς νὰ εὐχαριστοῦν τὸν Θεὸ στὶς προσευχές τους, ὄχι μόνον γιὰ τὶς εὐεργεσίες ποὺ εἶναι σύμφωνες μὲ τὸ θέλημά τους ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅσες δὲν εἶναι. Τὴν διδασκαλία αὐτὴ, ὁ μέγας αὐτὸς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας τὴν ἔκανε πράξη καὶ στὴν δική του ζωὴ λέγοντας διαρκῶς «Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν». Αὐτὸ ἔγραφε στὶς ἐπιστολές του, αὐτὸ ἦταν καὶ τὸ τελευταῖο ποὺ ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ στόμα του, λίγες στιγμὲς πρὶν ξεψυχήσει στὴν ἐξορία, ὅπου τὸν ἔστειλε ὁ φθόνος καὶ ἡ συκοφαντία τῶν ἀνθρώπων.

Ὅμως, ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ δὲν ἀποσκοπεῖ νὰ μᾶς μεταμορφώσει σὲ ἀνθρώπους εὐχαριστίας μόνον γιὰ λόγους δικαιοσύνης. Τὸ Εὐαγγέλιο, ἐξιστορώντας τὸ σημερινὸ θαῦμα, μᾶς καλεῖ νὰ υἱοθετήσουμε καὶ ἕναν χαρούμενο, ἕναν φωτεινὸ τρόπο ζωῆς. Πράγματι, κάθε φορὰ ποὺ μιᾶμε γιὰ εὐγνωμοσύνη, εἶναι σὰν νὰ μιᾶμε γιὰ μία εὐλογημένη ζωὴ.

Δυστυχῶς, ὁ σημερινὸς κόσμος, ξεχνώντας τὸν Θεό, ἔπαψε νὰ ἐκτιμᾷ καὶ τὰ δῶρα Του. Χωρὶς τὴν διαρκῆ εὐγνωμοσύνη πρὸς Ἐκεῖνον, ἔμαθε νὰ θεωρεῖ τὸ κάθε τι δεδομένο καὶ αὐτονόητο. Ὅχι, ὅμως, μόνον αὐτό. Ὁ ἀγνώμων ἄνθρωπος ἐπικεντρώνει διαρκῶς τὴν προσοχή του σὲ ὅ,τι τοῦ λείπει, μὲ συνέπεια νὰ αἰσθάνεται διαρκῶς πῶς ἡ ζωὴ μόνον τοῦ χρωστᾷ καὶ πῶς διαρκῶς στερεῖται αὐτῶν ποὺ ἀξίζει. Τότε, ἡ καθημερινότητα διαποτίζεται ἀπὸ ἓνα διαρκὲς παράπονο, ποὺ συχνὰ ἐξελίσσεται σὲ θυμό, ἀλλὰ καὶ φθόνο.

Ἀντίθετα, ὁ εὐγνώμων ἄνθρωπος βιώνει τὴν κάθε μέρα του ὡς θαῦμα. Κάθε τι ποὺ τοῦ συμβαίνει, ὅχι μόνον εὐχάριστο ἀλλὰ καὶ δυσάρεστο, ἀποτελεῖ γι' αὐτὸν ἐπιβεβαίωση τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος δὲν τὸν ξεχνᾷ ποτέ. Ἀλλὰ καὶ κάτι περισσότερο: Ὁ εὐγνώμων ἄνθρωπος αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ μοιραστεῖ ὅσα δέχτηκε· ὅχι μόνο τὰ ὕλικά ἀγαθὰ ἀλλὰ καὶ τὴν χαρὰ ποὺ νιώθει. Πρόκειται γιὰ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐπιβεβαιώνουν τὴν διδασκαλία τοῦ ἀποστόλου Παύλου, πῶς ἀποτελεῖ μεγαλύτερη χαρὰ τὸ νὰ δίνεις ἀπὸ τὸ νὰ λαμβάνεις. Πρόκειται γιὰ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι, ζώντας μὲ διαρκῇ εὐγνωμοσύνη, ὅπου βρεθοῦν, σκορπίζουν γύρω τους αἰσιοδοξία καὶ φωτεινὰ συναισθήματα. Πρόκειται γιὰ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι, καὶ μόνον μὲ τὴν παρουσία τους, ἀναπαύουν τὶς ζωὲς τῶν ἀνθρώπων ποὺ βρίσκονται γύρω τους.

Ἐπιτρέψτε μου ὅμως νὰ ἀναφερθῶ καὶ στὰ παιδιά μας. Παραπονιόμαστε συχνὰ πῶς μόνο ἀπαιτοῦν καὶ δὲν ξέρουν νὰ εὐχαριστοῦν ἐκείνους ποὺ τὰ εὐεργετοῦν, οὔτε καὶ τοὺς ἴδιους τοὺς γονεῖς τους. Ἡ εὐθύνη ὅμως βαραίνει συχνὰ ἐμᾶς.

Διαμορφώσαμε μία κοινωνία ὅπου ὅλοι ἀπαιτοῦν τὰ δικαιώματά τους, ἐλάχιστοι ὅμως εἶναι σὲ θέση νὰ ἀναγνωρίσουν τὶς καθημερινὲς εὐεργεσίες ποὺ δέχονται. Τὰ παιδιά μας ἀναπτύσσονται σὲ μία ἀτμόσφαιρα διαρκοῦς γκρίνιας καὶ παραπόνου γιὰ ὅσα μᾶς λείπουν. Θὰ εἶχαν ὅμως νὰ ὠφεληθοῦν σὲ πολλά, ἂν τοὺς προσφέραμε μία ἀνατροφή εὐχαριστίας γιὰ ὅσα ἀπολαμβάνουμε. Καὶ ἐπειδὴ ἀγωνιοῦμε γιὰ τὴν χριστιανικὴ διαπαιδαγώγησή τους, ἅς μὴν ξεχνᾶμε πῶς ἡ Ἐκκλησία μας ὀνομάζει τὸ κατεξοχὴν Μυστήριό της «Θεία Εὐχαριστία» θεωρώντας πῶς αὕτη εἶναι ἡ πλέον μεγαλειώδης καὶ ἀρμόζουσα στάση ποὺ μπορεῖ νὰ υἱοθετήσῃ ἓνας ἄνθρωπος ἀπέναντι στὸν Θεό.

Ἄν θέλουμε λοιπὸν νὰ ἀπολαύσουμε ὄντως τοὺς καρποὺς τῆς μυστηριακῆς καὶ λατρευτικῆς ζωῆς, ἅς θέσουμε ὡς σκοπὸ τὴν διαρκῆ μεταμόρφωσή μας σὲ ἀνθρώπους εὐγνωμοσύνης. Ἄς μιμηθοῦμε τὸ παράδειγμα τοῦ εὐγνώμονα Σαμαρείτη τῆς σημερινῆς περικοπῆς καί, ὅπως διδάσκει ὁ ἀββᾶς Ἰσαὰκ ὁ Σύρος, ἅς παρακινήσουμε, μέσῳ τῆς εὐγνωμοσύνης μας, τὸν μεγάλο εὐεργέτη μας Χριστὸ νὰ πολλαπλασιάσῃ τὶς δωρεές Του πρὸς ὅλους μας.

Ἀμήν.

Ἡμέρα σωτηρίας

«Ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός»
(Λκ. ιθ', 10)

Μὲ τὴν φράση αὐτὴ ὁλοκληρώνεται τὸ περιστατικὸ τὸ ὁποῖο περιγράφει ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπή. Πρόκειται γιὰ τὴν συνάντηση τοῦ Χριστοῦ μας μὲ τὸν Ζακχαῖο καὶ τὴν ἔμπρακτη μεταμέλεια αὐτοῦ τοῦ πάμπλουτου Ἀρχιτελώνη, ὁ ὁποῖος, μετὰ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Κυρίου στὸ ἀρχοντικό του, ξεκινᾷ μία νέα ζωὴ.

Εἴμαστε συνηθισμένοι νὰ θεωροῦμε θαῦμα κυρίως τὴν ἀποκατάσταση τῆς σωματικῆς υἱείας. Ὅμως, θὰ ἔπρεπε νὰ θεωροῦμε μεγαλύτερο θαῦμα τὴν ἀποκατάσταση τῆς ψυχικῆς υἱείας, καθὼς ἀπὸ αὐτὴν ἐξαρτᾶται ἡ σωτηρία μας. Γνωρίζουμε πὼς τὸ ὕλικὸ μέρος τῆς ὕπαρξός μας ὑπόκειται στὴν φθορά, ἡ ψυχὴ μας ὅμως ἀποτελεῖ τὴν ἡχὴ τῆς αἰωνιότητος μέσα μας. Ἐνὰ ἄρρωστο σῶμα δὲν βουβαίνει αὐτὸν τὸν ἥχο. Μία ἄρρωστη ὅμως ψυχὴ, ἐγκατεστημένη ἀκόμη καὶ σὲ ἓνα υγιέστατο σῶμα, μπορεῖ νὰ χάσει τὸν προσανατολισμὸ τῆς

καὶ νὰ στερήσει ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο τὸν προορισμό του.

Σήμερα, λοιπόν, πραγματοποιεῖται ἓνα θαῦμα σὲ ἓναν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος, ὅχι μόνον ἔχει τὴν υἰεΐα του, ἀλλὰ ἀπολαμβάνει καὶ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου. Κι ὅμως! Ὅλη ἡ συμπεριφορὰ του ἀποκαλύπτει ἓναν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος δὲν βρίσκει πλέον κανένα ἐνδιαφέρον στὰ πλούτη του, δὲν εἶναι ἰδιαίτερα ὑπερήφανος γιὰ τὴν ἐντιμότητά του καὶ διψᾷ γιὰ κάτι ἀνώτερο. Σήμερα, βρισκόμαστε μπροστὰ στὸν Ζακχαῖο, ὁ ὁποῖος, παρὰ τὰ πλούτη καὶ τὸ κῦρος ποὺ ἀπολαμβάνει ἐκ μέρους τῆς κοινωνίας, ζεῖ σὰν νὰ εἶναι χαμένος, σὰν ἀπολωλώς, ὅπως ἓνα πρόβατο ποὺ ἔχει χάσει τὸ καταφύγιό του καὶ περιφέρεται χωρὶς προορισμό, κινδυνεύοντας ἀνὰ πᾶσα στιγμή νὰ χαθεῖ ὀριστικά.

Μέσα στὸ Εὐαγγέλιο διαπιστώνουμε εὐκόλα πὼς ὁ Κύριος ἐνδιαφέρεται ἰδιαίτερα γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ εἶδος τῶν ἀνθρώπων. Μπορεῖ οἱ καθωσπρέπει Ἑβραῖοι νὰ αἰσθάνονται πὼς ἀρκεῖ ἡ καταγωγή τους γιὰ νὰ τοὺς ἐξασφαλίσει τὴν σωτηρία καὶ νὰ διαμαρτύρονται κάθε φορὰ ποὺ ὁ Διδάσκαλος Ἰησοῦς μπαίνει στὰ σπίτια τῶν ἁμαρτωλῶν, τὸ τέλος ὅμως τῆς σημερινῆς περικοπῆς περιγράφει ἀκριβῶς τὸν σκοπὸ τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμο:

«Ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός».

Δηλαδή, «ἦλθε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου γιὰ νὰ ἀναζητήσῃ καὶ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἔχασε τὸν δρόμο του».

Καὶ γιὰ νὰ εἶναι ἀπόλυτα σαφές, συμπληρώνει στὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ματθαίου: «Δὲν ἤρθα νὰ καλέσω σὲ μετάνοια

τοὺς δικαίους ἀλλὰ τοὺς ἁμαρτωλούς».

Μεγάλη παρηγοριὰ κρύβει, ἀδελφοί μου, αὐτὴ ἡ φράση γιὰ ὅλους μας, ὅπως καὶ γιὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο, ὁ ὁποῖος εἶχε διαρκῆ ἐπίγνωση τῆς ἁμαρτωλότητάς του. Γι' αὐτὸ καὶ γράφει στὴν Α' Ἐπιστολὴ του πρὸς τὸν Τιμόθεο: «Παιδί μου, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦρθε στὸν κόσμον νὰ σώσει τοὺς ἁμαρτωλούς, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους ἐγὼ εἶμαι ὁ πρῶτος».

Αὐτὸ τὸ συναίσθημα τῆς ἀναξιότητος κυριεύει συχνὰ καὶ ἐμᾶς. Σὲ στιγμὲς αὐτοκριτικῆς, διαπιστώνουμε τὰ λάθη καὶ τὶς ἐλλείψεις μας. Ἄλλοτε συναντοῦμε ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι φαίνεται νὰ εἶναι καλύτεροι ἀπὸ μᾶς σὲ θέματα πίστεως καὶ ζωῆς. Σὲ τέτοιες στιγμὲς, συχνὰ ἀμφιβάλλουμε γιὰ τὸ ἂν εἴμαστε ἄξιοι νὰ δεχτοῦμε τὴν ἀγάπη καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ὅλα δείχνουν πὼς τὶς ἴδιες ἀμφιβολίες εἶχε καὶ ὁ Ζακχαῖος. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, οὔτε κἂν διανοεῖται πὼς ὁ ὑπέροχος αὐτὸς Διδάσκαλος, ποὺ τὴν ἡμέρα ἐκείνη περπάτησε τοὺς δρόμους τῆς πόλης του, θὰ καταδεχόταν ποτὲ νὰ ἔρθει στὸ σπίτι του. Γιὰ τὸν Ζακχαῖο, τὸν σπουδαῖο καὶ εὐτυχῇ γιὰ τὰ μάτια τοῦ κόσμου, ὁ δρόμος εἶχε χαθεῖ καὶ μόνη του παρηγοριὰ ἦταν νὰ δεῖ ἀπὸ μακριὰ κάποιον ποὺ θὰ τοῦ κρατήσει ζωντανὴ μία ἀόριστη ἐλπίδα.

Αὐτὸς ὁ «Κάποιος», ὅμως, τὸν εἶχε ἤδη ἀναζητήσει πρῶτος. Εἶναι Ἐκεῖνος ποὺ γνωρίζει ὅλο τὸ βάθος καὶ τὸ πλάτος τῆς κάθε ἀνθρώπινης καρδιᾶς. Ἐκεῖνος ποὺ γνωρίζει τὸν ἰδιαίτερο τρόπο, ποὺ ἔχει ἀνάγκη ὁ κάθε ἄνθρωπος ὥστε νὰ βγεῖ ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδό του καὶ νὰ ξαναβρεῖ τὴν χαρὰ καὶ τὸ νόημα τῆς ζωῆς. Τὰ λόγια ποὺ ἄκουσε ἐκείνη τὴν ὥρα ὁ

Ζακχαῖος ἦταν ἐλάχιστα, ἀλλὰ ἱκανὰ ὥστε νὰ φτάσουν στὸ βάθος τῆς ψυχῆς του. Κανένα δίδαγμα, καμία συμβουλή. Μονάχα μία ἀναγγελία:

«Σήμερα θὰ ἔρθω στὸ σπίτι σου».

Μὲ τὰ λόγια αὐτά, ὁ Κύριος, πρὶν πάει στὸ σπίτι τοῦ Ἀρχιτελώνη, εἶχε ἤδη κατοικήσει στὴν ψυχὴ του. Μία ψυχὴ ποὺ εἶχε ἀποδεχτεῖ τὴν ματαιότητα τοῦ πλούτου καὶ τῆς κοινωνικῆς του θέσης. Μία ψυχὴ ποὺ εἶχε ἀποδεχτεῖ πὼς εἶναι χαμένη. Αὐτὴ ἡ ἀποδοχὴ ὅμως ἦταν ἀρκετὴ. Τίποτε ἄλλο δὲν χρειάστηκε νὰ κάνει ὁ Ζακχαῖος. Τὸ θαῦμα πλέον εἶχε συντελεστεῖ στὴν ψυχὴ του μὲ ἀποκλειστικὸ πρωταγωνιστὴ τὸν Χριστό. Τὸ θαῦμα αὐτὸ δὲν ἦταν ὁρατό, οὔτε γιὰ ὅσους παρευρέθηκαν στὸ γεγονὸς ἐκεῖνο, οὔτε γιὰ μᾶς σήμερα. Αὐτὸ ποὺ εἶναι ὁρατὸ εἶναι ἡ μεταστροφή του καὶ ἡ ἐπανόρθωση τῶν ἀδικιῶν ποὺ διέπραξε.

Εἶναι ἀπαραίτητο, ἀδελφοί μου, νὰ πιστέψουμε στὸ θαῦμα αὐτό, διότι ἀφορᾷ καὶ τὴν δική μας ψυχὴ. Ὁ Κύριος εἶναι ὁ Καλὸς Ποιμένας καὶ ἐφαρμόζει τὴν τέλεια ποιμαντική. Τὸ βέβαιον εἶναι πὼς γνωρίζει τὴν ψυχὴ μας καλύτερα κι ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ἴδιους. Ἀκριβῶς γι' αὐτὸν τὸν λόγο, γνωρίζει τὸν τρόπο καὶ τὸν χρόνο ὥστε νὰ ἐπέμβει καὶ νὰ τὴν κάνει «σπίτι Του».

Ἐδῶ ἀκριβῶς βρίσκεται καὶ ὁ πυρήνας τῆς κοσμοσωτήριας ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμος. Δὲν ἀρκεῖται ἡ Ἐκκλησία νὰ μιλήσει, νὰ κηρύξει, νὰ καλέσει σὲ μετάνοια, νὰ προσφέρει κατάνυξη μὲ τὶς Ἀκολουθίες της ἢ νὰ περιγράψει τὰ θαυμάσια τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων Του. Ἡ Ἐκκλησία βρίσκεται στὸν κόσμος καὶ γιὰ νὰ προσφέρει,

μέσω τῆς Θείας Εὐχαριστίας, τὸν ἴδιο τὸν Χριστὸ στὸν ἄνθρωπο καὶ γιὰ νὰ καταστήσει τὴν ψυχὴ του κατοικητήριο τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ.

Κάθε φορὰ ποὺ κοινωνοῦμε Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ, συντελεῖται μέσα μας τὸ μέγιστο τῶν θαυμάτων. Ὅπως τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἐπισκέφτηκε τὸ σπίτι ἐνὸς ἀνάξιου ἀλλὰ διψασμένου γιὰ φῶς ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀνακαίνισε τὴν ζωὴ του, ἔτσι ἐπισκέπτεται τὸν οἶκο καὶ τῆς δικῆς μας ψυχῆς καὶ ἐνεργεῖ ὁ Ἰδιος μέσα μας. Μὲ τὴν Χάρη Του, ἀπαλλασσόμαστε ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ κόσμου. Βιώνουμε τὴν ἀδυναμία καὶ τὴν ἁμαρτωλότητά μας. Ζωοποιούμεθα ἀπὸ τὴν ἔνωση μὲ τὴν Πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς χαρᾶς. Ἀπολαμβάνουμε τὴν ἀνακαίνιση τῆς ὑπαρξῆς μας. Βρίσκουμε τὴν ἀποφασιστικότητα καὶ τὴν δύναμη νὰ ἀλλάξουμε τὴν ζωὴ μας. Ἐγκαταλείπουμε τὶς ἀδιέξοδες ἐπιλογές μας καὶ ἀκολουθοῦμε τὸν Χριστὸ διαρκῶς καὶ σὲ ὅλα. Καὶ τέλος, εἰσερχόμαστε μαζί Του στὴν αἰώνια Βασιλεία Του.

Ὁ αὐτοέλεγχος καὶ ἡ μετάνοια ἀνοίγουν τὸν δρόμο τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ στὴν ζωὴ μας. Ἀπὸ ἐμᾶς ἐξαρτᾶται νὰ Τὸν ὑποδεχθοῦμε.

Ἀμήν.

Ἀγάπη ὁλόψυχη γιὰ Θεὸ καὶ ἀνθρώπους

«Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου
καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου».
(Μᾶρκ. 12,30)

Μία λέξη πρωταγωνιστεῖ σήμερα στὴν Εὐαγγελικὴ περι-
κοπή. Ἡ λέξη «ἀγάπη». Τὴν μεγαλύτερη ἐντολὴ στὸν Μω-
σαϊκὸ Νόμο ζητοῦν σήμερα οἱ ἀκροατὲς τοῦ Κυρίου μας. Καὶ
Ἐκεῖνος, χωρὶς καμία χρονοτριβή, ἀναφέρει τὴν ἀγάπη καὶ
μάλιστα, μία ἀγάπη διπλή: ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ καὶ ἀγάπη
πρὸς τὸν συνάνθρωπο.

Τί σημαίνει ὁμως «ἀγαπῶ»; Γιὰ τοὺς περισσότερους
ἀνθρώπους, ἡ ἀγάπη εἶναι ἓνα σκίρτημα τῆς καρδιᾶς καὶ μία
ἐλξη πρὸς ἓνα ἄλλο πρόσωπο. Στὸν κόσμον μας, ὁμως, αὐτοῦ
τοῦ εἴδους ἡ ἀγάπη ὅλο καὶ ξεθωριάζει, ὅταν χρειαστεῖ νὰ
ὕποχωρήσουμε, ὅταν χρειαστεῖ νὰ βάλουμε τὸ «θέλω» τοῦ
ἄλλου σὲ ψηλότερη θέση ἀπὸ τὸ «θέλω» τὸ δικό μας, ὅταν
χρειαστεῖ νὰ ἀπαρνηθοῦμε πράγματα ποὺ μᾶς εὐχαριστοῦν,

προκειμένου να ικανοποιήσουμε τις ανάγκες εκείνου που υποτίθεται πως αγαπάμε. Τότε, ὀρθώνεται ὁ ἐγωισμὸς καὶ φανερώνονται οἱ δυσκολίες τῆς ἀγάπης. Ὅταν φτάσει ἡ ὥρα τῆς θυσίας τοῦ θελήματός μας, συχνὰ ἀποδεικνύεται πως δὲν ἀγαποῦμε παρὰ μόνον τὸν ἑαυτό μας.

Κάτι ἀνάλογο συμβαίνει καὶ μὲ τὴν ἀγάπη μας πρὸς τὸν Θεό. Εἴμαστε βέβαιοι πως Τὸν ἀγαποῦμε. Ἡ ἀγάπη μας πρὸς Ἐκεῖνον δοκιμάζεται, ὅταν διαπιστώνουμε πως τὰ αἰτήματά μας δὲν ικανοποιοῦνται ἀμέσως καὶ πως ὁ Θεὸς δὲν σπεύδει, τὴν στιγμὴ ἀκριβῶς που θέλουμε, γιὰ νὰ δώσει ἄμεση λύση στὰ προβλήματα μας.

Σήμερα, ὅμως, τὸ Εὐαγγέλιο μᾶς μιλά γιὰ μία ἄλλου εἶδους ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό, ἀγάπη πιὸ βαθιά, πιὸ σταθερή, πιὸ ὀλοκληρωτική. Τί μᾶς διδάσκει; «*Νὰ ἀγαπήσεις τὸν Κύριο καὶ Θεό σου μὲ ὅλη τὴν καρδιά σου καὶ μὲ ὅλη τὴν ψυχή σου καὶ μὲ ὅλη τὴν διάνοιά σου*».

Πρόσκληση σαφὴ καὶ σωτήρια μᾶς ἀπευθύνει ὁ Χριστὸς μὲ τὴν σημερινὴν περικοπή. Μᾶς καλεῖ, μέσω τῆς καρδιᾶς μας, νὰ στρέψουμε ὅλα μας τὰ συναισθήματα πρὸς Ἐκεῖνον. Μᾶς καλεῖ, μέσω τῆς ψυχῆς μας, νὰ στρέψουμε ὅλο τὸν ζῆλο καὶ τὴν ἐπιθυμία μας πρὸς Ἐκεῖνον. Μᾶς καλεῖ, μέσω τῆς διανοίας μας, νὰ στρέψουμε ὅλες τὶς σκέψεις καὶ τοὺς συλλογισμούς μας πρὸς Ἐκεῖνον. Ὅπως λέει ὁ ἅγιος Θεοφύλακτος Βουλγαρίας, ὁ Θεὸς μᾶς καλεῖ νὰ εἴμαστε διαρκῶς καὶ ὀλοκληρωτικὰ στραμμένοι πρὸς Ἐκεῖνον. Τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο μᾶς δείχνει τὸν δρόμο μιᾶς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεό, ἡ ὁποία δὲν στηρίζεται στὴν προσμονὴ κάποιας εὐεργεσίας ἢ στὴν

άνταπόδοση της πίστης μας ή, ακόμη, στην έξυπνηρέτηση τῶν ἀναγκῶν μας. Ὁ δρόμος ποὺ σήμερα ἀνοίγεται μπροστά μας, ὁδηγεῖ σὲ μία ἀγάπη ὁλόψυχης ἀφοσίωσης, μία ἀγάπη ἀπόλυτης ἐμπιστοσύνης στὸ ἔλεός Του, μία ἀγάπη ποὺ δὲν περιμένει τίποτα, γιατί τὰ ἔχει βρεῖ ὅλα, διότι ἔχει βρεῖ τὸν ζωντανὸ Θεό.

Μόνο μὲ μιὰ τέτοια ἀγάπη γεμίζει ἡ ψυχὴ μὲ χαρά. Χαρὰ διαρκὴ καὶ ἀδαπάνητη. Χαρὰ ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν μειώσει καμία δυσκολία καὶ κανένας πόνος αὐτῆς τῆς ζωῆς. Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ὁ Χριστιανὸς παύει νὰ δυσκολεύεται καί, συχνά, νὰ ὑποφέρει στὴν καθημερινότητα. Ἡ χαρά, ὅμως, αὐτὴ δὲν τοῦ ἐπιτρέπει ποτὲ νὰ χάσει τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη του στὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Ἀντίθετα, ὅλο καὶ περισσότερο Τὸν ἀναζητᾷ. Ὅποιος προσεγγίζει τὸν Θεὸ μέσῳ μιᾶς τέτοιας ἀγάπης, σταδιακά, γίνεται ὅμοιος μὲ Ἐκεῖνον καὶ ἐγκαινιάζει μέσα του μία ζωὴ διαρκοῦς προσφορᾶς. Σὲ ποιόν ὅμως νὰ προσφέρουμε; Ὁ Θεός, οὔτε χρειάζεται, οὔτε περιμένει τίποτε ἀπὸ τὶς φτωχές μας δυνάμεις. Πῶς, λοιπόν, θὰ ἐπαληθεύουμε διαρκῶς ὅτι ἡ ζωὴ μας εἶναι ὅμοια μὲ τὴν ζωὴ Ἐκείνου ποὺ ἔδωσε τὰ πάντα στὸ ὄνομα τῆς ἀγάπης Του πρὸς ἐμᾶς; Ποῦ θὰ βροῦμε τὸ γλυκὸ καὶ ὀλοφώτεινο πρόσωπό Του, τὴν πηγὴ τῆς ἀνεκλάλητης χαρᾶς μας, ὅπως γράφει ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος, ὥστε νὰ ἀνταποδώσουμε, κατὰ τὸ μέτρο τῶν δυνάμεών μας, τὴν ἀγάπη Του;

Γιὰ τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἔχει στρέψει ὅλη τὴν ψυχὴ του πρὸς τὸν Θεό, πηγὴ χαρᾶς εἶναι γιὰ ἐκεῖνον τὰ πρόσωπα τῶν ζων-

τανῶν εἰκόνων Του, τὰ πρόσωπα τῶν ἀνθρώπων. Ὁ ἅγιος Σεραφεῖμ τοῦ Σαρῶφ, ὁ μέγας αὐτὸς Ρῶσος στάρετς, ποὺ ἔλαμπε τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς ἀπὸ χαρά, χαιρετοῦσε γνωστοὺς καὶ ἀγνώστους πάντα μὲ τὸν ἴδιο χαιρετισμό: «Χριστὸς ἀνέστη, χαρά μου! ».

Γιὰ τοὺς ἁγίους, ἡ ὁλόψυχη ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό, μεταβάλλεται σὲ ὁλόψυχη ἀγάπη πρὸς τὸν ἄνθρωπο. Γι' αὐτό, σήμερα, ὁ Χριστὸς συνδέει μὲ τὸν πιὸ ἀπόλυτο τρόπο τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ μὲ μία δεύτερη ἐντολή, ὅμοια μὲ τὴν πρώτη: «Νὰ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὅπως τὸν ἑαυτό σου».

Μποροῦμε, ἀλήθεια, νὰ ἀγαπήσουμε τὸν διπλανό μας ὅπως τὸν ἑαυτό μας; Πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσουμε: Ὅλοι διψᾶμε γιὰ ἀγάπη. Ὅλοι θέλουμε νὰ μᾶς ἀγαπήσουν ἀληθινὰ καὶ ὅλοι θέλουμε νὰ ἀγαπήσουμε τὸν συνάνθρωπό μας μὲ ἀληθινὴ ἀνιδιοτέλεια. Ὅμως, οἱ ἀνθρώπινες δυνάμεις δὲν ἐπαρκοῦν. Τὴν κρίσιμη στιγμή ποὺ ἡ ἀγάπη ζητάει θυσία, ἀφοσίωση καὶ αὐταπάρνηση, ὁ ἀνθρώπινος ἐγωισμὸς ἀποδεικνύεται πανίσχυρος καὶ οἱ καλὲς προθέσεις δὲν ἀρκοῦν γιὰ νὰ τὸν ὑπερνικήσουν. Μόνον ὅσοι ἔχουν θέσει ὡς κέντρο τῆς ζωῆς τους τὸν Θεὸ καὶ ὄχι τὸν ἑαυτό τους, βρίσκονται σὲ θέση νὰ σπάσουν τὰ δεσμὰ τοῦ ἐγωισμοῦ τους καὶ νὰ κάνουν πράξη τὴν ἀληθινὴ ἀγάπη. Χωρὶς Θεὸ δὲν ὑπάρχει ἀληθινὴ ἀγάπη πρὸς τὸν συνάνθρωπο. Μόνον ἡ ἔνωση μὲ Ἐκεῖνον, ὁ Ὅποιος ἐκένωσε τὸν ἑαυτό Του καὶ ἔλαβε δούλου μορφή, μπορεῖ νὰ μεταβάλλει τὴν ὑπαρξή μας σὲ πηγὴ γνήσιας ἀγάπης, τὴν ὁποία γίνεται ἱκανὸς νὰ χαρίζει σὲ κάθε ἄνθρωπο, ἀκόμη καὶ πρὸς τὸν ἐχθρό. Ὁ ἅγιος Σωφρόνιος τοῦ Ἑσσεξ,

αὐτὸς ὁ σύγχρονος Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, ἀναφέρει πὼς μόνον ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν ἐχθρὸ εἶναι ἡ ἐπιβεβαίωση πὼς στὴν καρδιά μας ἔχει ἐγκατασταθεῖ ὁ Χριστός. Μόνον αὐτὴ ἡ ἀγάπη, ἀναφέρει, ὅμοια μὲ τὴν ἀνεξικακία τοῦ Ἐσταυρωμένου, εἶναι πλήρως ἀπαλλαγμένη ἀπὸ κάθε ἀναγκαιότητα καὶ κάθε ἀνταπόδοση.

Ἀδελφοί μου,

Ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ μᾶς δείχνει τὸν δρόμο πρὸς αὐτὸ ποὺ τόσο ποθοῦμε: τὴν ἀγάπη. Οἱ δύο ἐντολές τροφοδοτοῦν ἡ μία τὴν ἄλλη. Ἡ ὁλόψυχη ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ γεμίζει τὴν ψυχὴ μας μὲ ἀγάπη πρὸς τὸν συνάνθρωπο. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν συνάνθρωπο, πολλὲς φορὲς ἀτελῆς, λόγῳ τῶν περιορισμένων δυνάμεών μας, μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ γίνει αἰτία νὰ στρεφόμαστε μὲ μεγαλύτερο ζῆλο πρὸς τὸν Θεὸ καὶ νὰ ζητοῦμε νὰ ἀναπληρώσει μὲ τὴν δική Του παρουσία τὶς ἐλλείψεις καὶ τὶς ἀδυναμίες μας.

Ἄς παραδοθοῦμε στὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ δοῦμε τοὺς ἑαυτοὺς μας νὰ μεταβάλλονται σὲ καθαρὸς καθρέφτες τῆς φιλανθρωπίας Του πρὸς ὅλο τὸν κόσμο. Στὰ πρόσωπά μας, ἃς ἀναγνωρίσουν οἱ ἄνθρωποι τὴν ἀγάπη ποὺ δείχνει ὁ Θεὸς πρὸς ὅλον τὸν κόσμο. Ἄς μεταβληθοῦμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι σὲ δρόμο, διὰ τοῦ ὁποῖου οἱ ἄνθρωποι γύρω μας θὰ συναντήσουν Ἐκεῖνον, τὴν πηγὴ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς αἰώνιας χαρᾶς.

Ἀμήν.

Ἀπὸ τὸ τάλαντο στὴν διακονία

Ἀφορμὴ δοξολογίας καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Θεὸ ἀποτελεῖ ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπή. Καὶ αὐτό, διότι ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος παραδίδει σήμερα σὲ τρεῖς δούλους του τὶς μεγάλες Του δωρεές, δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Δημιουργό μας, ὁ Ὅποιος πλουτίζει τὸν κάθε ἄνθρωπο μὲ δῶρα ξεχωριστά, ἀπὸ τὴν πρώτη κιόλας στιγμή τῆς ζωῆς του. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἔρχεται, μὲ τὴν σημερινὴ παραβολή, νὰ μᾶς ὑπενθυμίσει πὼς γινόμαστε ἀποδέκτες ξεχωριστῶν δωρεῶν καὶ νὰ μᾶς καλέσει νὰ στρέψουμε ὅλη τὴν εὐγνωμοσύνη μας πρὸς τὸν δωροθέτη Δημιουργό μας.

Τὰ τάλαντα ποὺ ἀναφέρονται στὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο εἶναι τὰ δῶρα μὲ τὰ ὁποῖα ξεκινᾷ τὴν ζωὴ του ὁ κάθε ἄνθρωπος. Δῶρα πολύτιμα καὶ ξεχωριστά, δῶρα ποὺ διαμορφώνουν τὴν ιδιαίτερη προσωπικότητα τοῦ καθενός μας καί, συγχρόνως, καθορίζουν μία μοναδικὴ προσωπικὴ διαδρομὴ πρὸς τὴν ὁλοκλήρωσή μας, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν ὁμοίωση μὲ τὸν Πλάστη μας.

Ἀκούγοντας τὴν λέξη «τάλαντα», ἡ σκέψη μας στρέφεται πρὸς αὐτὸ ποὺ ὀνομάζουμε «ταλέντα», ἐννοώντας τὶς ιδιαίτερες κλίσεις μὲ τὶς ὁποῖες εἴμαστε ὅλοι προικισμένοι. Αὐτὸ

ὅμως ποὺ ἔχει σημασία εἶναι νὰ δώσουμε ἰδιαίτερη προσοχὴ σὲ δύο πολὺ σημαντικὰ στοιχεῖα τῆς ὑπέροχης σημερινῆς παραβολῆς.

Τὸ πρῶτο στοιχεῖο βρίσκεται στὴν ἀρχικὴ φράση, ὅπου ἀναφέρεται πὼς ὁ Κύριος παρέδωσε τὰ τάλαντα «κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν», δηλαδὴ ἀνάλογα μὲ τὶς ψυχικὲς δυνάμεις τοῦ καθενός. Τί σημαίνει αὐτό, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί; Τί χρειάζονται οἱ δυνάμεις μας, προκειμένου νὰ δεχθοῦμε τὰ χαρίσματα τοῦ Θεοῦ; Μὲ τὴν φράση αὐτὴ ὁ Κύριός μας ἐπιθυμεῖ νὰ μᾶς προειδοποιήσῃ πὼς, ἀνάλογα μὲ τὴν δωρεὰ ποὺ ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς λαμβάνει, θὰ ἀπαιτηθεῖ καὶ μία ἀνάλογη προσπάθεια, ὥστε τὸ ἰδιαίτερο τάλαντό μας νὰ καλλιεργηθεῖ καὶ νὰ ἀποδώσῃ πολλαπλάσιο καρπὸ. Τὰ χαρίσματα, μὲ τὰ ὁποῖα προικίστηκε ἡ ὑπαρξὴ μας, μᾶς καθιστοῦν βέβαια προνομιούχους, συγχρόνως ὅμως μᾶς καλοῦν νὰ ἀναλάβουμε τὸν κόπο καὶ τὴν εὐθύνη τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τους. Ἐνὸς πολλαπλασιασμοῦ, γιὰ τὸν ὁποῖον, κάποια στιγμή, θὰ δώσουμε λόγο. Ἄς μὴν ξεχνᾶμε πὼς στὸ τέλος τῆς παραβολῆς ὁ δωροθέτης Κύριος ἐπιστρέφει καὶ ζητᾷ νὰ τοῦ ἀποδοθεῖ ὁ λογαριασμὸς τῆς καρποφορίας τῶν δώρων ποὺ χάρισε. Τί εἶδους ὅμως εἶναι ἡ καρποφορία, τὴν ὁποῖα ἀναμένει ὁ δωροθέτης Δημιουργὸς μας;

Τὴν ἀπάντηση μᾶς τὴν δίνει ἓνα δεύτερο στοιχεῖο τῆς σημερινῆς παραβολῆς, στὸ ὁποῖο πρέπει ὅπωςδῆποτε νὰ δώσουμε ἰδιαίτερη σημασία. Καὶ πάλι στὸ ξεκίνημα τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελικοῦ κειμένου, ἀκούσαμε πὼς ὁ ἄρχοντας «παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ», δηλαδή, πὼς πα-

ρέδωσε στοὺς δούλους του πλοῦτο ἀπὸ τὴν δική του περιουσία. Κατ' ἀρχάς, τὸ στοιχεῖο αὐτὸ πρέπει νὰ ἀποτελέσει γιὰ μᾶς μία διαρκῆ ὑπενθύμιση πὼς δὲν εἴμαστε ἰδιοκτῆτες, ἀλλὰ διαχειριστὲς τῶν χαρισμάτων μας. Μιλώντας μὲ τὸν τρόπο αὐτό, ὁ Χριστὸς μᾶς προφυλάσσει ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνεια καὶ τὴν ἀλαζονεία γιὰ κάθε τι τὸ ξεχωριστὸ ποὺ διακρίνει τὸν καθέναν μας. Πὼς εἶναι δυνατόν, ἓνας ἄνθρωπος, ἐξαιτίας τῶν ταλέντων του, νὰ αἰσθάνεται ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ὅταν ἔχει διαρκῶς ἐπίγνωση ὅτι κάθε ἐξαιρετικὸ χάρισμα ποὺ τὸν διακρίνει, ἀποτελεῖ δῶρο, προερχόμενο ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὴν πατρικὴ ἀγάπη τοῦ Δημιουργοῦ του; Πὼς εἶναι δυνατόν κάποιος νὰ καυχίεται γιὰ δῶρα τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον ἀπὸ τὸ φιλόανθρωπο θέλημα τοῦ Δημιουργοῦ του;

Ὑπάρχει ὅμως καὶ κάτι ἄλλο: Ἀφοῦ τὰ τάλαντα ἀνήκουν στὸν Θεό, δὲν σημαίνει, ἄραγε, πὼς ἡ καρποφορία καὶ ὁ πολλαπλασιασμός τους πρέπει νὰ προέλθουν ἀπὸ ἐργασία σύμφωνη μὲ τὸ δικό Του θέλημα; Ὅπως εἴπαμε, τὰ τάλαντα ἀποτελοῦν περιουσία τοῦ Θεοῦ. Ἄρα καὶ ἡ καρποφορία τους, τὴν δόξα Ἐκείνου πρέπει νὰ ἀποκαλύπτουν καὶ τὴν δική Του ἀγάπη νὰ σκορπίζουν στὸν κόσμο. Μόνον μία τέτοια καρποφορία, μόνον ἓνας τέτοιος πολλαπλασιασμὸς ἐνὸς τάλαντου ἐπαινεῖται ἀπὸ τὸν Θεό. Μόνον ὁ ἐργάτης τῶν ἐντολῶν Του, ὁ ὁποῖος μὲ τὶς λίγες του δυνάμεις πολλαπλασίασε τὰ πλούσια δῶρα ποὺ ἔλαβε, θὰ ἀκούσει: «Εὕγε καλὲ καὶ ἔμπιστε δοῦλε! Ἀποδείχτηκες ἔμπιστος στὰ λίγα, γι' αὐτὸ θὰ σοῦ ἐμπιστευτῶ πολλὰ»!

Ὅπως βλέπουμε, ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν δωρημάτων μέσῳ τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, ἀποτελεῖ αἰτία ἀκόμη μεγαλυτέρων δωρεῶν. Ἀντίθετα, ἡ κακὴ χρῆση τῶν χαρισμάτων ἀφήνει τὸν ἄνθρωπο ἀπόλυτα κενὸ ἀπὸ κάθε εὐεργεσία. Εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ ἐπαινέσει ὁ Θεὸς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος οἰκειοποιήθηκε ἓνα θεῖο δῶρο καὶ τὸ μετέβαλε σὲ μέσον περηφάνειας καὶ περιφρόνησης τῶν συνανθρώπων του; Εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ ἐπαινέσει ὁ Θεὸς τὴν κατάχρηση ἑνὸς δικοῦ Του ταλάντου, μὲ μοναδικὸ σκοπὸ τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ ἐγωισμοῦ καὶ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν ἄλλων; Κι ὅμως, πολὺ συχνὰ βλέπουμε ἐξαιρετικὰ ταλαντούχους ἀνθρώπους νὰ μεταβάλλονται σὲ ἀποκρουστικούς ναρκισσιστές, ὅπως καὶ ἐξαιρετικὰ εὐφυεῖς ἀνθρώπους νὰ γίνονται πρόξενοι ἀσύλληπτων τραγωδιῶν καὶ φρικαλεοτήτων, ὅπως συνέβη συχνὰ μέσα στὴν ἱστορία. Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ στάση κατακρίνεται ἀπὸ τὸν Θεὸ μὲ ἐξαιρετικὰ ὀξὺ τρόπο, ὅπως φαίνεται στὴν ἀντίδραση ποὺ ἐπεφύλαξε ὁ κύριος τῆς παραβολῆς πρὸς ἐκεῖνον τὸν δοῦλο, ὁ ὁποῖος ἔθαψε τὸ τάλαντο στὴν γῆ. Ἐνὰ εἶναι λοιπὸν τὸ συμπέρασμα: Θαμμένο τάλαντο εἶναι ἐκεῖνο τὸ χάρισμα ποὺ δὲν μεταβλήθηκε σὲ ἐργαλεῖο ἀγάπης.

Ὅπως βλέπετε, ἡ καρποφορία τῶν ταλάντων ταυτίζεται μὲ τὴν ἀγάπη. Τὰ δῶρα ποὺ λάβαμε, ἔχουν ὡς μοναδικὸ σκοπὸ νὰ μεταβληθοῦν σὲ πηγὴ εὐεργεσίας πρὸς ὅλους τοὺς ἀδελφούς μας. Ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν χαρισμάτων μας πρέπει νὰ ἔχει ὡς ἀποκλειστικὸ στόχο τὴν δόξα τοῦ Κυρίου τῶν δωρεῶν, ὥστε ὅλος ὁ κόσμος νὰ ἀναγνωρίσει τὴν ἄπειρη φιλανθρωπία Του.

Ἀδελφοί μου,

Εἶναι ἀλήθεια πὼς οἱ τρόποι καὶ οἱ εὐκαιρίες ποὺ προσφέρει ἡ σημερινὴ ἐποχή, μᾶς διευκολύνουν νὰ ἀναγνωρίζουμε ἐγκαίρως τὰ προσόντα καὶ τὶς δεξιότητες τοῦ κάθε ἀνθρώπου καὶ ἰδιαίτερα τῶν νέων. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως ὁ ἐντοπισμὸς τῶν χαρισμάτων μας. Αὐτὸ ποὺ χρειάζεται ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος εἶναι νὰ προσδώσει στὰ ταλέντα καὶ στὶς ἰδιαίτερες κλίσεις του βαθὺ περιεχόμενο καὶ καρποφόρα προοπτική. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὰ ἰδιαίτερα δῶρα ποὺ ἔχει ὁ καθένας μας, ὑπάρχει ἀπόλυτη ἀνάγκη νὰ ἐνισχύουμε διαρκῶς τὴν σχέση μας μὲ τὸν Θεό. Μόνον μία τέτοια σχέση δίνει νόημα καὶ σκοπὸ στὰ χαρίσματά μας. Μόνον ἡ διαρκὴς στροφή πρὸς τὸν ἐπουράνιο Δωροθέτη μᾶς κάνει νὰ ἀποδίδουμε σὲ Ἐκεῖνον κάθε καρποφορία καὶ νὰ κάνουμε καθημερινὴ πράξη αὐτὸ ποὺ ἀκούγεται στὴν Θεία Λειτουργία: «Τὰ Σὰ ἐκ τῶν Σῶν Σοὶ προσφέρομεν».

Ὅσο μεταβαλλόμαστε σὲ ἀνθρώπους εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Δημιουργό μας, τόσο θὰ ἀπολαμβάνουμε μεγαλύτερες εὐεργεσίες. Ὅσο μεταβαλλόμαστε σὲ ἀνθρώπους ἀγάπης πρὸς τὸν συνάνθρωπο, τόσο θὰ ἀποδεικνύομαστε ἀντάξιοι τῶν ταλάντων Του. Ὅσο ἐπιζητοῦμε, μέσῳ τῆς προσευχῆς, τὴν δική Του ἐνίσχυση γιὰ τὴν καλλιέργεια τῶν δωρεῶν Του, τόσο θὰ ἀγάλλεται ἡ ψυχὴ μας ἀπὸ τὴν βαθιὰ ἱκανοποίηση πὼς γινόμαστε συνεργοὶ στὸ δικό Του ἔργο γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ κόσμου. Ἀμήν.

Τὸ πρότυπο τῆς Χαναναίας

«ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γεννηθήτω σοι ὡς θέλεις».

(Μτθ. 15, 28)

Ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ μᾶς καθιστᾷ μάρτυρες ἑνὸς ἀπὸ τὰ συγκινητικότερα περιστατικὰ τοῦ Εὐαγγελίου. Μιὰ μάνα ἱκετεύει τὸν Κύριο νὰ χαρίσῃ τὴν γιαντρεὶά στὴν κόρη της, ἡ ὁποία βρισκόταν ὑπὸ τὴν ἐπήρεια τῶν δαιμόνων. Καὶ μάλιστα, σύμφωνα μὲ τὰ λεγόμενά της, ἡ ἐπήρεια αὐτὴ ἦταν ἡ αἰτία, ὥστε τὸ κορίτσι της νὰ ὑποφέρει ψυχικά, ἴσως καὶ σωματικά, προξενώντας ἀβάσταχτο πόνο, ὅχι μόνον στὸν ἑαυτὸ της, ἀλλὰ καὶ σὲ ὅσους τὴν ἀγαποῦσαν.

Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ συνειδητοποιήσουμε τὸ μέγεθος τῶν μαρτυρίων τῆς κόρης ἐκείνης, γνωστῶν καὶ ἀπὸ ἄλλες Εὐαγγελικὲς περικοπές, σχετικὲς μὲ τὴν ἴαση δαιμονισμένων ἐκ μέρους τοῦ Χριστοῦ, προκειμένου νὰ συναισθανθοῦμε, ἔστω καὶ λίγο, τὴν ἀπόγνωση τῆς μάνας, ἡ ὁποία, μὴν ἔχοντας ἄλλη ἐλπίδα, πέφτει σήμερα στὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ, ἐκλιπαρώντας γιὰ βοήθεια. Μόνο ὁ γονιὸς μπορεῖ νὰ νιώσῃ τὴν τραγωδίαν της. Μόνο ὁ γονιὸς καὶ ὁ Χριστός, ἡ πηγὴ τῶν

οίκτιρμῶν καὶ τοῦ ἐλέους.

Κι ὅμως! Ἡ ἐξέλιξη τῶν γεγονότων μᾶς αἰφνιδιάζει. Ὁ Κύριος ἀδιαφορεῖ, σὲ σημεῖο ποὺ ἀναγκάζει τοὺς μαθητές Του νὰ μεσολαβήσουν καὶ νὰ Τοῦ ζητήσουν νὰ δώσει μία ὁποιοδήποτε λύση, προκειμένου νὰ ἡσυχάσουν ἀπὸ τὶς κραυγές τοῦ μητρικοῦ πόνου της. Ὁ Κύριος, ὅμως, ὄχι μόνον ἐπιμένει στὴν φαινομενικὴ ἀδιαφορία Του ἀλλὰ τὴν παρατείνει, δηλώνοντας μάλιστα πὼς ἡ θαυματουργικὴ δράση Του ἀφορᾷ μόνον τὰ πρόβατα τῆς μάνδρας τοῦ Ἰσραήλ. Ὡστόσο, ἡ πονεμένη αὐτὴ μάνα παραμένει γονατιστὴ στὰ πόδια Του, πιθανὸν καὶ μὲ τὸ πρόσωπο καταγῆς, μὲ τὴν ἱκεσία νὰ συνεχίζει νὰ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα της, ἴσως φωναχτά, ἴσως ψιθυριστά, ἀλλὰ πάντα μὲ τὸν ἴδιο σπαραγμό:

«Κύριε, βοήθει μοι!»

Αὐτὸ τὸ θέαμα, τὸ ὁποῖο, εἶναι βέβαιο ὅτι θὰ εἶχε συγκλονίσει ὅλους τοὺς παρισταμένους, φαίνεται νὰ ἀφήνει ἀσυγκίνητο τὸν ἴδιο τὸν Χριστό. Καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, τὸν εὐρισκόμενο στὸ ἔσχατο σημεῖο τῆς συντριβῆς, ὁ λόγος Του φαίνεται νὰ δίνει τὴν χαριστικὴ βολή: «Δὲν εἶναι σωστό», λέει δημοσίως, «νὰ στερῶ τὸ ψωμὶ ἀπὸ τὰ παιδιὰ μου καὶ νὰ τὸ πετῶ στὰ σκυλάκια».

Ἡ ἄλλοεθνὴς Χαναναία, ὅμως, καὶ πάλι δὲν πτοεῖται. Ἀλώβητη ἀπὸ τὴν δημόσια προσβολή, ἔχοντας προσεγγίσει, περισσότερο καὶ ἀπὸ τέκνο τοῦ Ἰσραήλ, δυσθεώρητα ὕψη πίστεως καὶ ταπεινοφροσύνης, ἀνταπαντᾷ μὲ ἐτοιμότητα, ἀποφασισμένη νὰ ἐξαντλήσει κάθε πιθανότητα εὐεργεσίας:

«Ναί, Κύριε, συμφωνῶ πὼς, ἐνώπιόν Σου, στέκω ὡς πιὸ

ἀσήμαντη καὶ ἀπὸ τὸν ἔσχατο ἄνθρωπο. Στέκω σὰν σκυλάκι, ἀλλὰ ὡς τέτοιο σοῦ ζητῶ νὰ μὲ ἐλεήσεις. Ἀκόμη καὶ τὰ ψίχουλα τοῦ ἐλέους Σου, γιὰ μένα εἶναι πολύτιμα».

Ἰδού, λοιπόν, ἡ στιγμή τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς πίστεως αὐτῆς τῆς γυναίκας. Ἡ Χαναναία σήμερα προσεύχεται πρὸς τὸν Χριστό, ἡ προσευχή της, ὅμως, ἀποτελεῖ μάθημα γιὰ ὅλους ἐμᾶς, πού, ὡς Χριστιανοί, φέρουμε τὸ δικό Του ὄνομα καὶ ἐπιθυμοῦμε νὰ βρισκόμαστε διαρκῶς σὲ σχέση μαζί Του.

Ὅπως ἐκείνη, ἔτσι κι ἐμεῖς, στρεφόμαστε συχνὰ στὸν Θεό, ἰδιαίτερα ὅταν βρισκόμαστε σὲ ἀνάγκη. Πρόκειται γιὰ ἐκεῖνες τὶς περιστάσεις, ὅπου κάθε μέσο ποὺ χρησιμοποίησαμε, ἔχει ἀποδειχτεῖ ἀνεπαρκὲς καὶ κάθε μας προσπάθεια ἔχει ἀποτύχει. Στὴν ἀρχή, οἱ προσευχές μας εἶναι γεμάτες ζῆλο, γεμάτες φλογερὴ ἰκεσία. Αἰσθανόμαστε νὰ ἔχει χαθεῖ τὸ ἔδαφος κάτω ἀπὸ τὰ πόδια μας καὶ μόνο ἡ ὁλόψυχη στροφὴ πρὸς τὸν οὐρανὸ μοιάζει νὰ εἶναι ἡ μόνη μας ἐλπίδα. Συχνά, ὅμως, ἡ ἀπάντηση ἀργεῖ καί, καθὼς οἱ μέρες περνοῦν καὶ λύση δὲν ἐμφανίζεται, ἓνας λογισμὸς ἀρχίζει νὰ χτυπᾷ ὅλο καὶ δυνατότερα τὴν πόρτα τῆς ψυχῆς μας: «Μήπως ὁ οὐρανὸς εἶναι ἄδειος; Μήπως ἀπευθύνομαι σὲ κάποιον ποὺ δὲν θέλει ἢ δὲν μπορεῖ νὰ μὲ ἀκούσει;»

Ὅλοι μας γνωρίζουμε πῶς, ὄντως, ἡ προσευχή μας συναντᾷ συχνὰ μία ἐκκωφαντικὴ σιωπή. Ὁ νοῦς δοκιμάζεται. Ἡ πίστη κλονίζεται. Ἀλλά, ἀκόμη καὶ ἂν ἡ πίστη παραμείνει ζωντανή, ἔρχεται μία αἴσθηση ἀναξιότητος ποὺ μᾶς κάνει νὰ αἰσθανθοῦμε ὅπως τὰ ἀσήμαντα σκυλάκια καὶ νὰ μονολογήσουμε:

«Ποιός εἶμαι ἐγὼ ποὺ θὰ ἀξιωθῶ τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ;»

Καὶ στὴν μία καὶ στὴν ἄλλη περίπτωση, τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι τὸ ἴδιο: Ὁ ζῆλος μαραίνεται, ἡ ἐλπίδα καταρρέει καὶ ὁ ἄνθρωπος κατεβάζει τὰ μάτια καὶ συμφιλιώνεται ἀπελπισμένος μὲ τὴν καταδίκη του.

Σὲ ὁλόκληρο τὸ Εὐαγγέλιο, ἀκοῦμε τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ καὶ διδασκόμαστε. Στὴν σημερινὴ περικοπή, ὅμως, ὁ Κύριος μᾶς καλεῖ νὰ διδαχθοῦμε ἀπὸ τὴν σιωπὴ Του. Συνήθως, διδάσκει Αὐτός, σήμερα ὅμως τὴν διδασκαλία ἀναθέτει σὲ μία Χαναναία μάνα, ἡ ὁποία γνωρίζει πὼς δὲν δικαιούται τίποτα, γι' αὐτὸ καὶ ἔχει ἀφεθεῖ ὁλοκληρωτικὰ στὸ ἔλεος Ἐκείνου, ποὺ φαίνεται νὰ τὴν περιφρονεῖ.

Σήμερα ὁ Κύριος σιωπᾷ, μὲ τρόπο μυστικὸ ὅμως παρακινεῖ τὴν Χαναναία νὰ μᾶς κατηχήσει στὰ μυστικὰ τῆς πίστεως. Σὰν νὰ τὴν καλεῖ νὰ μᾶς διδάξει. Σὰν νὰ τῆς λέει: «Κόρη μου Χαναναία, δίδαξε στὰ παιδιὰ μου τί σημαίνει νὰ θεωροῦν ἐμένα, τὸν Κύριο τῶν δυνάμεων, ὡς τὴν τελευταία, τὴν ἔσχατη ἀλλὰ καὶ τὴν μεγαλύτερη ἐλπίδα τους. Δίδαξέ τους τὴν δύναμη τῆς ταπεινοφροσύνης ποὺ ἀνοίγει διάπλατα τὸν δρόμο τῆς ψυχῆς στὴν παρουσία καὶ τὸ θαυματουργικὸ Μου ἔλεος. Δίδαξέ τους τὴν ἐπίμονη προσευχὴ πρὸς Ἐμένα, ὁ Ὅποιος, κι ἂν φαίνεται πὼς σιωπᾷ καὶ κωφεύει, δὲν ἀφῆνει καμία ἀνθρώπινη ὁδὺν ἔξω ἀπὸ τὴν ἄβυσσο τῶν οἰκτιρμῶν Του. Κόρη μου Χαναναία, δίδαξέ τους τὴν ὑπομονὴ καὶ θύμιζέ τους διαρκῶς πὼς ποτὲ μιὰ προσευχή, προερχόμενη ἀπὸ καρδιά συντετριμμένη, δὲν ἔμεινε ἀναπάντητη».

Ἀδελφοί μου.

Ὁ Κύριος καὶ Θεός μας ἐπιθυμεῖ νὰ εἶναι γιὰ μᾶς κάτι πολὺ περισσότερο ἀπὸ ἓναν ἀπλὸ πάροχο δωρημάτων. Ἐπιθυμεῖ νὰ συνάψει μαζί μας μία σχέση βασισμένη στὴν ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη. Πράγματι, οἱ εὐεργεσίες μποροῦν νὰ δυναμώσουν τὴν πίστη. Ὅταν βλέπει κανεὶς δωρεές, ὅταν μάλιστα ἀξιωθεῖ νὰ δεῖ ἀκόμη καὶ θαῦμα, εἶναι παράλογο νὰ μὴν πιστέψει. Ὅταν ὅμως ἐξακολουθεῖς νὰ πιστεύεις, παρὰ τὸ ὅτι δὲν βλέπεις κανένα δείγμα τῆς δύναμης τοῦ Θεοῦ, παρὰ τὸ ὅτι αἰσθάνεσαι ἀκόμη καὶ ἓνα προσωρινὸ αἴσθημα ἐγκατάλειψης, τότε εἶναι ὁ καιρὸς γιὰ τὸ ἄνθισμα μιᾶς πίστεως ἐλεύθερης, ἥ ὁποία δὲν στηρίζεται στὴν παροχὴ ἀλλὰ στὴν βεβαιότητα μιᾶς παρουσίας. Μιᾶς παρουσίας ἀναμφίβολης, μιᾶς παρουσίας θεϊκῆς, ἥ ὁποία, κάποιες στιγμές, παραμένει στὸ σκοτάδι.

Ὅταν ὅμως τὸ γλυκὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ γίνεται καὶ πάλι ὁρατό, μὲ τρόπο καὶ σὲ χρόνο ποὺ Ἐκεῖνος γνωρίζει, μία φωνή, μία γλυκύτατη φωνὴ θὰ γεμίζει πάντοτε τὴν ψυχὴ αὐτῶν ποὺ δὲν πτοήθηκαν ἀπὸ τὴν φαινομενικὴ ἀπουσία καὶ θὰ τοὺς διαβεβαιώνει, ὅπως διαβεβαίωσε καὶ τὴν Χαναναία: «Παιδί μου, μεγάλη ὑπῆρξε ἡ πίστη σου. Ὅ,τι ζήτησες, θὰ τὸ ἔχεις». Ἀμήν.

Ἡ δικαίωση τῆς ταπεινοφροσύνης

«Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ»
(Λκ. 18, 13)

Τὸ Τριῶδιο ἀποτελεῖ τὴν ἀφετηρία μιᾶς διαδρομῆς, ἣ ὁποία θὰ τερματιστεῖ μὲ τὴν Λειτουργία τῆς Ἀναστάσεως. Τόσο τὸ Τριῶδιο, ὅσο καὶ ἡ Μεγάλη Σαρακοστή ποὺ θὰ ἀκολουθήσει, ἔχουν ἓναν καὶ μοναδικὸ στόχο: Τὴν προετοιμασία ὅλων μας, προκειμένου, σταδιακά, νὰ ἀπαγκιστρωθοῦμε ἀπὸ τὶς μάταιες μικροχαρὲς τῆς καθημερινότητος καὶ νὰ προετοιμάσουμε τὸν ἑαυτό μας νὰ ὑποδεχτεῖ τὸν ἀναστημένο Χριστό, τὴν πηγὴ τῆς ἀλήθειας, τῆς ἀθανασίας καὶ τῆς αἰώνιας χαρᾶς.

Ἰδιαίτερα ἡ περίοδος τοῦ Τριωδίου ἀποτελεῖ περίοδο ἀνατροπῶν. Ἀνατροπῶν τῆς νοοτροπίας, ἀλλὰ καὶ τῶν κριτηρίων τοῦ κόσμου μας, ὁ ὁποῖος δὲν διαφέρει καὶ πολὺ ἀπὸ τὸν κόσμο ποὺ συνάντησε ὁ Χριστός μας, ὅταν ἦρθε στὴν γῆ. Ὅπως τότε, ἔτσι καὶ σήμερα ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὴν τάση νὰ

αὐτοθαυμάζεται, νὰ μεταβάλλεται σὲ εἶδωλο τοῦ ἑαυτοῦ του, νὰ ἀναζητᾷ τρόπους νὰ ἀποδείξει τὴν ὑπεροχὴ του ἀπέναντι στοὺς ἄλλους, νὰ διακηρύσσει τὰ κατορθώματά του καὶ νὰ ἀναζητᾷ ἐπίμονα τὸν ἔπαινο τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ, τὸν Ὅποῖον θεωρεῖ ὡς ἓναν ἐπουράνιο βαθμολογητὴ ποὺ ἀπονέμει ἀριστεία.

Σήμερα, ἓνας τέτοιος ἄνθρωπος, ὁ Φαρισαῖος τῆς παραβολῆς, εὐθυτενὴς καὶ βέβαιος γιὰ τὴν θρησκευτικὴ του συνέπεια, στέκεται σὲ ἐμφανὲς σημεῖο μέσα στὸν ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων, καταθέτει ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τὰ κατορθώματά του, τὴν νηστεία, τὴν ἐλεημοσύνη καὶ ὅλα τὰ ὑπολοιπα, καί, οὐσιαστικά, φτάνει στὸ σημεῖο νὰ ἀπαιτεῖ δικαιοματικά τὴν εὐνοία τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ προηγουμένως ἔχει φροντίσει μὲ τὴν μεγαλοστομία του νὰ ἐξασφαλίσει τὸν θαυμασμό τῶν ἀνθρώπων. Δὲν τοῦ ἀρκεῖ ὅμως αὐτό. Πρέπει ὅπωςδὴποτε νὰ βρεθεῖ κάποιος, ὁ ὁποῖος, μὲ τὸν ἁμαρτωλὸ τρόπο τῆς ζωῆς του, θὰ ἀναδεικνύει ἀκόμη περισσότερο τὴν δική του ἀγιότητα.

Αὐτὸς ὁ «κάποιος» βρίσκεται ἤδη μέσα στὸν ναό. Ἄν καὶ στέκεται σχεδὸν κρυμμένος, ὁ Φαρισαῖος τὸν ἐντοπίζει καὶ γρήγορα τὸν μεταβάλλει σὲ θῦμα τοῦ χλευασμοῦ καὶ τῆς κατὰκρισῆς του. Ὁ Τελώνης ὅμως δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὰ λόγια του. Ὅσα τοῦ καταλογίζει ὁ αὐτόκλητος κριτὴς του εἶναι πολὺ λιγότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ καταλογίζει ὁ ἴδιος στὸν ἑαυτό του. Ὁ Φαρισαῖος καταμετρᾷ ἁμαρτίες, ὁ Τελώνης ὅμως βιώνει ἓνα βαθὺ αἶσθημα συνολικῆς ἀποτυχίας καὶ ἀναξιοφύκειας, ποὺ τὸν κάνει νὰ μὴν ἔχει πρόσωπο οὔτε κἂν νὰ

ἀτενίσει πρὸς τὸν οὐρανό. Αὐτὴ τὴν βαθιὰ συντριβή, αὐτὴ τὴν συναίσθηση πὼς βρέθηκε ἀνάξιος τῆς ἁγιότητος καὶ τῶν δωρεῶν τοῦ Θεοῦ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν περιγράψει μὲ λόγια. Ἡ συντριβὴ του παίρνει μόνον τὴν μορφὴ μιᾶς μικρῆς προσευχῆς ποὺ ζητᾷ, ὅμως, ἓνα μεγάλο ἔλεος:

«Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ»

Δὲν εἶναι τυχαῖο, ἀδελφοί μου, πὼς καὶ οἱ δύο πρωταγωνιστὲς τῆς ὑπέροχης σημερινῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς ἀπευθύνονται στὸν ἴδιο Θεὸ καὶ ἔχουν καταφύγει στὸν ἴδιο τόπο. Καὶ οἱ δύο βρίσκονται μέσα στὸν ναό, τὸν ἴδιο Νόμο γνωρίζουν καὶ τὰ ἴδια κριτήρια ἔχουν διδαχθεῖ, σχετικὰ μὲ τὸ καλὸ καὶ τὸ κακόν. Μὲ βάση τὰ κριτήρια αὐτά, ὄντως, ὁ Φαρισαῖος ὑπερέχει τοῦ Τελώνη. Οἱ καλές του πράξεις εἶναι ἀληθινές, ἔχουν ὅμως δηλητηριαστεῖ ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνεια. Τί τραγικό! Αὐτὲς οἱ ἴδιες πράξεις, ποὺ τὶς ἀναφέρει ὡς ἀπόδειξη τῆς σωτηρίας του, μεταβάλλονται ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνεια σὲ αἰτία τῆς καταδίκης του. Ξεχνώντας πὼς ὅλα τὰ ἀγαθὰ, ὕλικά καὶ πνευματικά, ἀποτελοῦν ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον δωρεές τοῦ Θεοῦ, ἀποκόπτεται ἀπὸ τὸν Κύριο τοῦ ἐλέους, ἀποκόπτεται ἀπὸ τοὺς συνανθρώπους του καὶ ἀπομένει μόνος καὶ ἐγκλωβισμένος στὴν κόλαση τῆς μοναξιᾶς του. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, τὸ Εὐαγγέλιο ἀναφέρει πὼς προσευχόταν «σταθεὶς πρὸς ἑαυτόν», δηλαδὴ προσευχόταν, τοποθετώντας ἀπέναντί του ὡς θεὸ ψεύτικο, ὡς εἶδωλο, τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του.

Ὁ Τελώνης ὅμως δὲν ἔχει ὑποπέσει σὲ αὐτὴ τὴν πλάνη. Στὸ κέντρο τῆς καρδιᾶς του, ἐκεῖ ὅπου ὁ Φαρισαῖος ἔχει τοποθετήσῃ τὸν θεοποιημένο ἑαυτό του, ἐκεῖνος ἔχει τοποθε-

τήσει τὸν ἀληθινὸ Θεό. Ἀντὶ γιὰ τὸ δηλητήριο τῆς ὑπερηφάνειας, τὴν ψυχὴ του ἔχει πλημμυρίσει τὸ φῶς τῆς ταπεινοφροσύνης. Τί εἶναι σὲ θέση νὰ δεῖ, ἐνῶ ὁ Φαρισαῖος ἀδυνατεῖ;

Πρῶτον, ἀντιλαμβάνεται πὼς καὶ ὅλες τὶς ἐντολὲς νὰ ἐφαρμόσει στὸ ἀκέραιο, πρᾶγμα πρακτικῶς ἀδύνατον, ἢ συνάντηση μὲ τὸν πανάγιο Θεὸ θὰ προέλθει, ὅχι ἀπὸ τὰ προσωπικά του πνευματικὰ κατορθώματα ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ἔλεος καὶ τὴν ἀπέραντη Θεία φιλευσπλαχνία Του. Ἡ σωτηρία θὰ προκύψει ὅχι ὡς ἀνταμοιβὴ ἀλλὰ ὡς Θεῖο δῶρο. Οἱ καλὲς πράξεις εἶναι βεβαίως ἀπαραίτητες καὶ κρατοῦν τὸν ἄνθρωπο στὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ. Ὁ Τελώνης, ὅμως, ἔχει ἀντιληφθεῖ πὼς ἡ ταπεινοφροσύνη κρατεῖ διαρκῶς ὁρατὸ τὸν τερματισμὸ αὐτοῦ τοῦ δρόμου, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Χριστό.

Υπάρχει ὅμως καὶ κάτι ἀκόμη: Ὁ Τελώνης ἀντιπροσωπεύει τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἔχει συνειδητοποιήσει τὸ νόημα καὶ τὸν λόγο τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου μας. Ὅταν οἱ Φαρισαῖοι διαμαρτύρονταν, γιὰτὶ ὁ Χριστὸς νὰ συναναστρέφεται τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ἡ ἀπάντησή Του ἦταν ἀποκαλυπτική. Τί τοὺς ἀπάντησε; «Δὲν χρειάζονται γιατρὸ οἱ ὑγιεῖς, ἀλλὰ οἱ ἄρρωστοι».

Γνωρίζουμε βέβαια πὼς ἀπολύτως ὑγιεῖς στὴν ψυχὴ ἄνθρωποι δὲν ὑπάρχουν. Ὁ Κύριός μας, λοιπόν, ἀναφέρεται σὲ ἐκείνους ποὺ ἀσθενοῦν, ἀλλὰ ἔχουν ψευδαίσθηση υγείας. Ὅντως, γι' αὐτούς, οἱ ὁποῖοι πιθανὸν καὶ νὰ διακηρύσσουν τὴν εὐσέβειά τους, ὁ Χριστὸς εἶναι ἄχρηστος καὶ περιττός. Μόνον οἱ ταπεινοί, οἱ ὁποῖοι διακρίνουν διαρκῶς τὰ λάθη καὶ τὶς ἀτέλειές τους, ἀνοίγουν τὴν καρδιά τους στὸν Θεὸ καὶ

Τὸν εὐγνωμονοῦν σὲ κάθε στιγμή τῆς ζωῆς τους γιὰ τὴν ταπείνωση καὶ τὴν θυσία Του. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, ὡς Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας ἀνακηρύχτηκαν καὶ ἀνακηρύσσονται ὅσοι παραμένουν διαρκῶς ταπεινοὶ καί, μὲ πρῶτο τὸν ἀπόστολο Παῦλο, κηρύσσουν στὸν κόσμο: «Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθε εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ» (Α΄ Τιμ. 1,15).

Ἀδελφοί μου,

Ὁ Τελώνης, ὁ ὁποῖος σήμερα στέκεται ἐνώπιόν μας, μᾶς δείχνει μὲ τὴν συμπεριφορά του, κυρίως ὅμως μὲ τὸ ψυχικό του φρόνημα, τὸ ἀληθινὸ νόημα τοῦ Τριωδίου, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀληθινὸ δρόμο ποὺ ὁδηγεῖ στὴν ὁμοίωση μὲ τὸν Θεό. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ θὰ ἐνστερνιστεῖ τὴν ταπεινοφροσύνη τοῦ Τελώνη, παύει νὰ ἐκτοπίζει διαρκῶς τὸν Θεὸ ἀπὸ τὴν καρδιά του, παύει ὅμως καὶ νὰ στρέφει περιφρονητικὴ καὶ ἐπικριτικὴ τὴν ματιὰ του πρὸς τοὺς ἀδελφούς του. Ὅποιος γεύτηκε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ γίνεται ὁ ἴδιος πηγὴ ἐλέους γιὰ τὸν συνάνθρωπό του. Ὁ κόσμος γέμισε ἀπὸ κριτές, διψᾷ ὅμως γιὰ ἐλεήμονες. Ἄς γίνουμε, λοιπόν, ἐμεῖς εἰκόνες τοῦ φιλεῦσπλαχνου Θεοῦ, προστατεύοντας τὸν ἑαυτό μας ἀπὸ τὴν αὐτοθέωση καὶ τὴν κατάκριση καὶ χαρίζοντας στὸν κόσμον τὴν ἐπιείκεια καὶ τὴν ἀποδοχή. Ἄλλωστε, αὐτὲς τὶς δωρεὲς δεχόμεστε ἀδιαλείπτως καὶ ἐμεῖς ἀπὸ Ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος μᾶς καλεῖ ἀπὸ σήμερα νὰ Τὸν ἀκολουθήσουμε στὸν ἀνηφορικὸ δρόμο τῆς ἄκρας ταπείνώσεώς Του. Ἀμήν.

Ἀσωτία καὶ σκληροκαρδία

Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλὰ καὶ οἱ ἅγιοι Γέροντες, παλαιοὶ καὶ σύγχρονοι, συμφωνοῦν ἀπολύτως πὼς ἡ σημερινὴ παραβολὴ περιέχει συγκεντρωμένο ὁλόκληρο τὸν θησαυρὸ τοῦ Εὐαγγελίου. Διότι, ἀγαπητοί μου, τί ἄλλο εἶναι τὸ Εὐαγγέλιο ἀπὸ μία πρόσκληση γιὰ μετάνοια καὶ μία διαβεβαίωση γιὰ τὴν ἀπέραντη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν κάθε ἄνθρωπο;

Στὴ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπή, ὁ μικρότερος γιὸς ἑνὸς πατέρα γοητεύεται ἀπὸ τὸ ἄγνωστο. Ἡ πληρότητα καὶ ἡ ἀσφάλεια τοῦ πατρικοῦ τοῦ σπιτιοῦ ἀποτελοῦν γι' αὐτὸν ἀφόρητο περιορισμό. Οἱ συμβουλὲς καὶ οἱ ὑποδείξεις τοῦ Πατέρα ἀποτελοῦν βαριὰ δεσμά. Ζητάει τὴν ἐλευθερίαν του καὶ ἐλπίζει νὰ τὴν βρεῖ σὲ χώρα μακρινή, ἐκεῖ ὅπου πιστεύει πὼς δὲν φτάνει ἡ πατρικὴ ματιὰ. Ἀπὸ γιὸς μετατρέπεται ξαφνικὰ σὲ ξένο. Θέλει νὰ ξεχάσει τὴν καταγωγὴν του. Θέλει νὰ ξεχάσει τὴν πατρικὴ ἀγάπην ποὺ τόσο ἀπλόχερα δέχτηκε. Θέλει νὰ ξεχάσει ὅσα ἀπολάμβανε στὸ πατρικὸ τοῦ σπίτι. Ἡ πατρικὴ καρδιὰ ὅμως δὲν σταματᾷ νὰ θυμᾶται καὶ νὰ περιμένει. Ἡ πατρικὴ ἀγάπη δὲν στερεύει. Πρὸς τὸ παρόν, ὅμως, εἶναι μία ἀγάπη χωρὶς ἀνταπόκριση. Μιὰ ἀγάπη γεμάτη ἀγωνία. Μιὰ

ἀγάπη σταυρωμένη, διότι γνωρίζει πώς οἱ ἐπιλογές τοῦ παιδιοῦ του θὰ τὸ μετατρέψουν, σύντομα, ἀπὸ ἀρχοντόπουλο σὲ ζητιάνο.

Καὶ πράγματι, ὁ ἄσωτος γιὸς φτάνει γρήγορα μπροστὰ στὸ ἀμείλικτο δῖλημμα: ἢ θὰ πεθάνει ἀπὸ πείνα στὰ ξένα ἢ θὰ πάρει τὸν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς. Στὴν πιὸ κρίσιμη στιγμή τῆς ζωῆς του, ἀποφασίζει νὰ ἐπιστρέψει καὶ μάλιστα χωρὶς νὰ διεκδικήσει τίποτε. Ξέρει πὼς δὲν δικαιούται τὴν ἀποκατάσταση στὴν προηγούμενη κατάσταση. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸν ἐνδιαφέρει. Τοῦ ἀρκεῖ νὰ κερδίσει τὴν ζωὴ κι ἂς εἶναι πιά ἕνας ὑπηρέτης. Θὰ βρεῖ, ὅμως, ἄραγε, τὴν πόρτα ἀνοιχτή;

Οἱ εἰκόνες ποὺ μᾶς δίνει ἡ παραβολὴ γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ φιλεύσπλαχνου πατέρα ποὺ πάντα περιμένει, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀφήσουν κανέναν ἀσυγκίνητο. Ἐχοντας διαρκῶς στραμμένο τὸ βλέμμα πρὸς τὴν κατεύθυνση τὴν ὁποία πῆρε ὁ ἄσωτος γιὸς του, τὸν διακρίνει ἀπὸ μακριά. Οὔτε κἂν τὸν περιμένει. Σπεύδει ὁ ἴδιος νὰ τὸν συναντήσῃ ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τοῦ σπιτιοῦ του καὶ νὰ τὸν πάρει στὴν ἀγκαλιά του. Ὅση εἶναι ἡ συντριβὴ τοῦ μετανοημένου παιδιοῦ Του, τόση εἶναι καὶ ἡ ἀνακούφισή Του ποὺ τὸ κρατᾷ ξανὰ στὴν ἀγκαλιά Του. Μὲ τὴν διακριτικότητα ποὺ συνοδεύει πάντα τὴν ἀληθινὴ ἀγάπη, ἀντιλαμβάνεται πὼς δὲν εἶναι ὥρα γιὰ συζητήσεις. Ἀκούει τὸ «πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου», ὅμως σιωπᾷ, μήπως καὶ τὰ λόγια θεριέψουν τὴν ἐνοχὴ καὶ τὶς τύψεις τοῦ παιδιοῦ Του. Σπεύδει νὰ τὸν παρηγορήσῃ μὲ τὴν συμπεριφορὰ Του. Τὸν ξαναντύνει μὲ τὴν λαμπρὴ στολὴ καὶ τοῦ φορᾷ τὸ δαχτυλίδι ποὺ δι-

καιοῦνται νὰ φέρουν μόνον τὰ παιδιὰ Του. Κάνει τραπέζι ὑποδοχῆς, σφάζοντας τὸν μόσχο τὸν σιτευτό, τὸν προορισμένο γιὰ τὴν πιὸ σημαντικὴ μέρα τοῦ χρόνου. Κυρίως, ὅμως, εἶναι πανευτυχής, διότι ἄκουσε ξανὰ τὸν μικρότερο γιό του νὰ τὸν ἀποκαλεῖ «πατέρα».

Καὶ ἐνῶ τὸ σπίτι γεμίζει χαρά, ἔρχεται πάλι ὁ πόνος στὴν καρδιά Του, βλέποντας τὸν ἄλλο Του γιό νὰ μένει ἐκεῖνος τώρα ἔξω ἀπὸ τὸ πατρικὸ σπίτι· ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἐμφανιζόταν ὡς τὸ καλὸ καὶ ὑπάκουο παιδί ποὺ θὰ ἤθελε ἡ κάθε οἰκογένεια. Ἐκεῖνον, ὅμως, τοῦ ὁποῖου ἡ ὑπακοὴ δὲν συνοδεύτηκε ἀπὸ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν πατέρα κι ἔτσι, ἂν καὶ παρέμενε στὸ πατρικὸ σπίτι, ζοῦσε σὰν ξένος. Διότι, ἂν καὶ δὲν ἀποχωρίστηκε ποτὲ σωματικὰ ἀπὸ τὸν πατέρα, ἡ καρδιά του δὲν κατάφερε νὰ συντονιστεῖ μὲ τὴν παλλόμενη ἀπὸ ἔλεος καὶ φιλευσπλαχνία πατρικὴ καρδιά.

Τώρα, ὅμως, ὁ Πατέρας δὲν μένει σιωπηλός. Ἀποφασίζει νὰ μιλήσει καὶ νὰ θυμίσει στὸν μεγάλο του γιό πὼς ὅχι ἓνας ἄγνωστος, ἀλλὰ ὁ ἴδιος ὁ ἀδελφός του ἦταν χαμένος καὶ βρέθηκε, νεκρὸς καὶ ἀναστήθηκε. Κι ἂν στὸν μικρότερο γιό ἡ πατρικὴ Του καρδιά σταυρώθηκε ἀπὸ τὴν ἐγκατάλειψη, τώρα, στὸν μεγαλύτερο, σταυρώνεται ἀπὸ τὴν ἀποξένωση. Μὲ πόνον βλέπει πὼς γιὰ τὸ παιδί του εἶναι ἓνας ξένος, ἓνα ἀφεντικό. Ἄν παρατηρήσετε τὸν διάλογο, ὁ μεγαλύτερος γιὸς δὲν τὸν ἀποκαλεῖ καὶ «πατέρα».

Ὅπως βλέπετε, ἀδερφοί μου, ὁ Διάβολος ἔχει πολλοὺς τρόπους γιὰ νὰ μᾶς ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸ πατρικὸ σπίτι. Ἄλλοτε, πρὸς ἐκείνους ποὺ ἔλκονται ἀπὸ τὴν ἀσυδοσία, χρησιμοποιοῖ

τὰ θέλγητρά αὐτοῦ τοῦ κόσμου καὶ παραποιεῖ τὶς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, παρουσιάζοντάς τες ὡς ἐμπόδιο στὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἀχαλίνωτη ἡδονή τους. Ἄλλοτε, πρὸς ἐκείνους ποὺ παραμένουν πιστοὶ καὶ συνεπεῖς στὶς ἐντολὰς τοῦ ἐπουράνιου Πατέρα, δηλητηριάζει τὴν προθυμία τους μὲ τὸ δηλητήριο τῆς ὑπερηφάνειας καὶ τῆς σκληροκαρδίας. Στὴν μία περίπτωση, ὁ ἄνθρωπος μεταβάλλεται σὲ ὅμοιο τῶν χοίρων καὶ τρέφεται ἀπὸ τὰ ξυλοκέρατα. Στὴν ἄλλη, μεταβάλλεται σὲ κριτὴ τῶν ἀμαρτωλῶν καὶ τρέφεται ἀπὸ τὸ δηλητήριο τοῦ φθόνου καὶ τῆς μισαλλοδοξίας. Καὶ στὶς δύο περιπτώσεις, τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι τὸ ἴδιο: Ὁ ἄνθρωπος ἀποτυγχάνει νὰ μοιᾶσει στὸν Θεὸ τῆς ἀγάπης καὶ ἀδυνατεῖ νὰ γίνεῖ ἀληθινὸ παιδί Του. Καὶ στὶς δύο περιπτώσεις, ὁ ἄνθρωπος μένει ἔξω ἀπὸ τὸ πατρικὸ σπίτι.

Ὁ Θεός, ὅμως, περιμένει πάντα τὴν ἐπιστροφή μας. Εἴτε ἐπιστρέφοντας ὡς ἄσωτοι, εἴτε ἐπιστρέφοντας ὡς σκληρόκαρδοι, εἶναι πάντα πρόθυμος νὰ μᾶς ὑποδεχθεῖ καὶ νὰ μᾶς ἀποκαλύψει τὸν πλοῦτο τῆς φιλευσπλαχνίας Του καὶ τὸν θησαυρὸ τῆς πατρικῆς κληρονομίᾳς ποὺ μᾶς ἐπιφυλάσσει. Ὅσο ἐρχόμαστε «εἰς ἐαυτόν», ὅπως ἔκανε ὁ ἄσωτος, ὅσο συνερχόμαστε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ποὺ σκοτίζει τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά μας, τόσο θὰ ἀποκαλύπτεται σ' ἐμᾶς ὁ δρόμος πρὸς τὴν πόρτα τοῦ πατρικοῦ σπιτιοῦ, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ Παραδείσου. Ὅσο παραδιδόμαστε στὴν ἀγάπη Του, τόσο θὰ ἐγκαταλείπουμε ὅλες τὶς σκέψεις καὶ ὅλες τὶς πράξεις ποὺ μᾶς ἀπομακρύνουν ἀπὸ Αὐτόν. Ὅσο μετανοοῦμε εἰλικρινά, τόσο θὰ ἀνοίγονται ρωγμὲς στὴν σκληρο-

καρδία μας, ὥστε ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ ἔλεός Του νὰ μᾶς μεταβάλλουν σταδιακὰ σὲ γνήσια τέκνα τοῦ φωτὸς καὶ τῆς ἀγάπης Του.

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Τὸ Τριώδιο ἀποτελεῖ περίοδο προετοιμασίας γιὰ μία συνάντηση μὲ τὸν Πατέρα μας. Ἀποτελεῖ ὅμως καὶ μία εὐκαιρία, ὥστε μὲ θάρρος νὰ ἀναγνωρίσουμε ὅλα ἐκεῖνα ποὺ μᾶς χωρίζουν ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ τὸν ἀδελφὸ μας. Μέσα μας ζοῦν καὶ τὰ δύο ἀδέλφια τῆς παραβολῆς. Ἄλλοτε, μὲ τὴν ἁμαρτία μας ἀποχωριζόμαστε ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ στερούμεθα τὰ πλούτη τοῦ ἐλέους Του. Ἄλλοτε, μὲ τὴν σκληροκαρδία μας, ἂν καὶ ἐξωτερικὰ τηροῦμε ὅλες τὶς ἐντολές, κλείνουμε τὸν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς σὲ πληγωμένους ἀδελφούς μας.

Ἄς γίνουμε, λοιπόν, συγχρόνως, ἄνθρωποι μετάνοιας ἀλλὰ καὶ ἀγάπης, βρίσκοντας τὸν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς στὸ πατρικὸ σπίτι καὶ καλώντας ὅλους τοὺς ἀδελφούς μας νὰ βαδίσουμε τὸν δρόμο αὐτὸν μαζί. Ἀμήν.

Οί καταφρονημένοι ἄδελφοί τοῦ Μεγάλου Κριτῆ

Ἡ σημερινή Εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἀποτελεῖ σήμαντρο ἀφύπνισης καὶ ἀπευθύνεται πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως. Τὸ μήνυμά της μάλιστα εἶναι διπλό: Σήμερα, κατ' ἀρχάς, μαθαίνουμε πὼς θὰ ἔρθει ἡ στιγμή, κατὰ τὴν ὁποία θὰ σταθοῦμε πρόσωπο πρὸς πρόσωπο ἀπέναντι στὸν ζωντανὸ Θεό. Ἴσως πολλοὶ νὰ φέρνουν στὸν νοῦ τους ἓνα σκηνικὸ δικαστηρίου, ὅπου θὰ κριθοῦμε γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας. Κάτι τέτοιο ὅμως δὲν θὰ συμβεῖ. Ὅπως διαβεβαιώνουν οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας, δὲν κινδυνεύουμε ἀπὸ τὴν καταδίκη τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν σύγκριση τῆς ὑπαρξῆς μας μὲ τὴν δική Του εἰκόνα. Ὅπως διαβάζουμε στὰ Συναξάρια, ὅσο οἱ Ἅγιοι πλησιάζουν τὸν Θεό, τόσο ἀποκαλύπτεται σὲ αὐτοὺς ἡ συναίσθηση τῆς ἁμαρτίας τους καὶ τόσο ὁδηγοῦνται στὴν συντριβὴ καὶ τὴν μετάνοια. Ἔτσι καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ὅταν σταθοῦν μπροστὰ στὴν ἀπόλυτη ὁμορφιὰ τοῦ προσώπου τοῦ Θεοῦ, θὰ ἀνακαλύψουν πόσο διέστρεψαν τὴν εἰκόνα Του μέσα τους. Ὅταν ἀντικρίσουν Ἐκεῖνον ποὺ τοὺς ἀγάπησε τόσο πολὺ καὶ συνειδητοποιήσουν πόσο λίγη ἀγάπη Τοῦ ἐπέστρεψαν, θὰ αἰσθανθοῦν

πολὺ βαθύτερο πόνο καὶ ἀπὸ τὴν χειρότερη θεϊκὴ καταδίκη.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἓνα δεύτερο μήνυμα, τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ μᾶς ὁδηγήσει σὲ μία διαρκῆ αὐτοεξέταση καὶ σὲ μία διαρκῆ ἀναζήτηση τοῦ τρόπου, τὸν ὁποῖον μᾶς ὑπέδειξε ὁ Κύριος, προκειμένου νὰ ἀνταποκριθοῦμε στὴν ἀπειρὴ ἀγάπη Του καὶ νὰ σταθοῦμε στὰ δεξιὰ Του. Σήμερα, δύο ὁμάδες ἀνθρώπων στέκονται ἐνώπιον τοῦ θρόνου Του. Καὶ οἱ δύο γνωρίζουν τὸν Θεὸ καὶ δὲν Τὸν ἔχουν ἀπορρίψει. Ἀπὸ τὸν διάλογο μάλιστα φαίνεται πὼς καὶ οἱ δύο κατηγορίες τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν εἶχαν τὴν διάθεση νὰ Τὸν συναντήσουν καὶ νὰ Τὸν ὑπηρετήσουν. Ἡ πρώτη κατηγορία ἀπ' αὐτοὺς διοχέτευσε ὅλη τὴν ἀγάπη ποὺ ἔλαβε ἀπὸ τὸν Θεὸ πρὸς τὸν φτωχό, τὸν φυλακισμένο, τὸν περιφρονημένο καὶ τὸν ἄρρωστο. Ἡ πίστη καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη πρὸς Ἐκεῖνον δὲν περιορίστηκε σὲ λόγια προσευχῆς, πιθανὸν πολὺ θερμῆς, οὔτε καὶ σὲ ἀφηρημένες σκέψεις, πιθανὸν ὑψηλῆς θεολογίας, οὔτε ἀκόμη σὲ φλογερὰ κηρύγματα γιὰ τὸ μεγαλεῖο καὶ τὴν δύναμη τοῦ ἐπουράνιου Πατέρα. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ μεταβλήθηκε σὲ εὐσπλαχνία πρὸς τὸν συνάνθρωπο. Ἀντὶ νὰ ἀναζητήσουν στοὺς μακρινοὺς οὐρανοὺς τὸν ἀποδέκτη τῆς εὐγνωμοσύνης τους, ἔσκυψαν στὸν κόσμον τοῦτο. Ἀντὶ νὰ ἀναζητήσουν τὸν Θεὸ στὰ ἀπρόσιτα ὕψη, ἀναζήτησαν τὶς ζωντανὲς εἰκόνες του. Ἀντὶ ἀπλῶς νὰ συγκινοῦνται ἀπὸ τὰ Θεῖα Πάθη, ἀπάλυναν τὸν πόνο καὶ ἀλάφρωσαν τὰ βάσανα τῆς καθημερινότητος τῶν ἐμπερίστατων συνανθρώπων τους.

Ἴσως νὰ μὴν ᾔταν τόσο ὥριμοι, πνευματικά, ὥστε, σὲ κάθε ἄνθρωπο νὰ βλέπουν τὸν ἴδιο τὸν Χριστό. Ἴσως καὶ νὰ ἔφυ-

γαν ἀπὸ τὴν ζωὴ αὐτὴ μὲ τὸ παράπονο πὼς δὲν γεύτηκαν ποτὲ τὴν παρουσίᾳ Του. Γι' αὐτὸ καὶ στὴν σημερινὴ παραβολή, ἀναρωτιοῦνται: «Κύριε, πότε σὲ εἶδαμε ἄρρωστο, πεινασμένο, διψασμένο, γυμνὸ ἢ φυλακισμένο καὶ σὲ συντρέξαμε;».

Ἐφτασε ὅμως ἡ στιγμή τῆς μεγάλης ἀποκάλυψης. Ἐφτασε ἡ στιγμή ὁ Ἰδιος νὰ τοὺς διαβεβαιώσῃ πὼς Τὸν συνάντησαν στὰ πρόσωπα ἐκείνων ποὺ δὲν περιφρόνησαν. Ὁ φτωχός, ὁ γυμνός, ὁ πληγωμένος, ὁ ἐγκαταλελειμμένος, ὁ φυλακισμένος ποὺ χτύπησαν τὴν πόρτα τους, ἦταν, ὄντως, Ἐκεῖνος ποὺ πίστευαν καὶ περίμεναν.

Ἡ δεύτερη κατηγορία τῶν ἀνθρώπων τῆς σημερινῆς παραβολῆς ἔχει πολλὰς ὁμοιότητες μὲ τὴν πρώτη. Καὶ ἐδῶ, οἱ ἄνθρωποι ἔχουν ἀποδεχθεῖ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ Θεοῦ καί, μάλιστα, ἡ παραβολὴ μᾶς ἀφήνει νὰ ὑποθέσουμε πὼς καὶ ἐκεῖνοι ἀναζητοῦσαν νὰ δοῦν τὸ πρόσωπό Του. Τὸ ἴδιο πράγμα ρωτοῦν: «Κύριε, πότε σὲ εἶδαμε ἄρρωστο, πεινασμένο, διψασμένο, γυμνὸ ἢ φυλακισμένο καὶ δὲν σὲ συντρέξαμε;».

Ἀπέτυχαν ὅμως! Σὲ τί; Στὴν μίμησιν Ἐκεῖνου ποὺ μόνον θεωρητικὰ πίστευαν καὶ ἀγαποῦσαν. Ἐνῶ ὁ ἐπουράνιος Θεὸς «ἐκένωσεν ἑαυτόν», δηλαδὴ ἀποξενώθηκε ἀπὸ τὸν θεϊκό του χαρακτήρα καὶ καταδέχτηκε, ἀπὸ ἄπειρη ἀγάπη, νὰ λάβει τὴν μορφή τῶν πλασμάτων του, οἱ ἄνθρωποι τῆς δεύτερης αὐτῆς κατηγορίας περιφρόνησαν τὴν γῆ, ἀδιαφόρησαν γιὰ τὶς ζωντανὲς εἰκόνες τοῦ Θεοῦ καὶ Τὸν ἄφησαν ὀλομόναχο νὰ περιφέρεται στοὺς δρόμους τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τοῦ κόσμου. Τὴν ὥρα ποὺ τὰ πρόβατα τῆς παραβολῆς Τὸν

ἀκολούθησαν στην συμπόνια Του για τοὺς ἀνθρώπους καὶ μετέτρεψαν τὴν θεωρητικὴ ἀγάπη σὲ πράξη, τὰ ἐρίφια ἀρκέστηκαν σὲ μία ἀδρανῆ εὐσέβεια, στερημένη ὅμως ἀπὸ τὴν ἔμπρακτη εὐσπλαχνία.

Ἰδού, λοιπὸν, γιὰ ποιὸ λόγο ἡ σημερινὴ παραβολὴ μᾶς προσφέρει μία μεγάλη εὐκαιρία. Σήμερα ἔχουμε τὴν δυνατότητα νὰ ταυτίσουμε, στὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά μας, τὸν Θεὸ ποὺ πιστεύουμε καὶ θέλουμε νὰ ἀγαποῦμε μὲ τὸν συνάνθρωπο ποὺ περιμένει βοήθεια καὶ συμπαράσταση. Φαίνεται τόσο ἀπλὸ καὶ συγχρόνως τόσο μεγαλειῶδες: Τὴν στιγμὴ ποὺ αἰσθανόμαστε πὼς ὁ Θεὸς ποὺ πιστεύουμε, εἶναι μακριὰ μας καὶ πὼς, ἴσως, οἱ προσευχές μας νὰ μὴ φτάνουν σ' Ἐκεῖνον, ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς, παίρνοντας τὸ πρόσωπο τὸν ἀδελφῶν μας, κυκλοφορεῖ δίπλα μας.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Στὴν Τελικὴ Κρίση δὲν θὰ κριθοῦμε ἐπειδὴ δὲν κάναμε θαύματα ἢ δὲν εἶδαμε ὁράματα. Θὰ κριθοῦμε διότι δὲν ἀναγνώρισαμε τὸν ἴδιο τὸν Χριστὸ στὰ πρόσωπα τῶν ἀνθρώπων. Ἄν κάποιος μᾶς ἔλεγε πὼς αὐτὴ τὴν ὥρα, ἔξω ἀπὸ τὸν Ναό, στέκεται ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς καὶ μᾶς περιμένει, δὲν θὰ τρέχαμε, ἄραγε, ἀφήνοντας κάθε ἄλλη ἀσχολία, προκειμένου νὰ Τὸν ἀγκαλιάσουμε καὶ νὰ Τὸν ὑπηρετήσουμε; Ἰδού, λοιπὸν, ἡ μεγάλη μας εὐκαιρία, ὥστε ἡ πίστη καὶ ἡ ἀγάπη μας πρὸς Αὐτὸν νὰ μετατραπῇ σὲ ἔργο καὶ διακονία πρὸς τὶς ζωντανές Του εἰκόνες. Ἄς ἀναζητήσουμε ὅλοι μαζὶ μία ζωὴ, τὴν ὁποία μοναδικὴ προτεραιότητα θὰ εἶναι νὰ γίνουμε δικοὶ Του

διάκονοι, ἔχοντας ἀνοιχτὰ τὰ μάτια καὶ τὰ αὐτιά τῆς καρδιάς μας στὶς ἐκκλήσεις ποὺ καθημερινὰ μᾶς ἀπευθύνουν οἱ ἀναγκεμένοι ἄνθρωποι τοῦ καιροῦ μας. Καὶ ἅς μὴν ξεχνᾶμε πὼς πεῖνα δὲν εἶναι μόνον ἡ ἀνάγκη γιὰ τροφή, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάγκη γιὰ ἕναν καλὸ λόγο, γιὰ λίγο χρόνο, γιὰ λίγη συγχώρεση. Ἀσθένεια δὲν εἶναι μόνον ἐκείνη τοῦ σώματος ποὺ ὁδηγεῖ ἕναν ἄνθρωπο στὸ νοσοκομεῖο, ἀλλὰ καὶ ἐκείνη τῆς ψυχῆς ποὺ μαραζώνει στὴν μοναξιὰ καὶ περιμένει μία ἀνθρώπινη παρουσία γιὰ νὰ ἀρχίσει καὶ πάλι νὰ ἀναπνέει. Φυλακισμένος δὲν εἶναι μόνον ἐκεῖνος ποὺ βρίσκεται μέσα σὲ ἕνα κελί, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος ποὺ βιώνει τὴν ἀπομόνωση καὶ τὸν ἀποκλεισμό.

Σὲ καιροὺς μὲ ἀνάγκες πρωτόγνωρες καὶ ἐπείγουσες, ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς μᾶς ἀπλώνει συνεχῶς τὸ χέρι. Κάθε ὥρα καὶ κάθε στιγμή, στὴν ζωὴ τοῦ καθενός, πραγματοποιεῖται ἡ τελικὴ κρίση. Εἶναι στὸ χέρι μας νὰ μετατραπῇ ὁ τρόπος τῆς ζωῆς μας καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν συνάνθρωπο σὲ δρόμο ποὺ θὰ μᾶς ὁδηγήσει κατευθείαν στὴν ἀγκαλιὰ Ἐκείνου ποὺ περιμένει ὅλους μας. Ἀμήν.

Στὰ χνάρια τῆς Θείας συγχώρεσης

Ἡ σημερινὴ Κυριακὴ, ἡ Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς ὅπως ὀνομάζεται, ἀποτελεῖ ἡμέρα-σταθμὸ στὸν δρόμο τῆς προετοιμασίας μας γιὰ τὴν συνάντηση μὲ τὸν Ἑσταυρωμένο καὶ Ἀναστάντα Κύριό μας. Πρόκειται γιὰ μία μέρα ἀποχαιρετισμοῦ ἀλλὰ καὶ ὑποδοχῆς, τέλους καὶ ἀρχῆς. Ἀφήνουμε πίσω τὸ Τριώδιο καὶ τὴν περίοδο τῶν Ἀπόκρεω, κατὰ τὴν ὁποία ἡ Ἐκκλησία μᾶς καλοῦσε διαρκῶς νὰ γίνουμε ἄνθρωποι τῆς οὐσιαστικῆς πίστεως καὶ ὅχι τῆς θεωρίας καὶ τῶν τύπων.

Ὁ Φαρισαῖος τῆς πρώτης Κυριακῆς, ὁ σκληρόκαρδος μεγάλος γιὸς τῆς δεύτερης Κυριακῆς καὶ τὰ ἐρίφια τῆς τρίτης Κυριακῆς τοῦ Τριωδίου ἔχουν ἓνα κοινὸ χαρακτηριστικό: Θεωροῦν τὸν Θεὸ ἀπλῶς ὡς νομοθέτη καὶ ἄτεγκτο ἄρχοντα, ὁ Ὅποιος δίνει ἐντολὰς καί, προκειμένου νὰ ἔχουμε καὶ ἐμεῖς θέση στὴν Βασιλεία Του, πρέπει μόνο νὰ ὑπακούμε, ἐφαρμόζοντας τύπους καὶ διατάξεις. Ἀντίθετα, ὁ τελώνης, ὁ ἄσωτος καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἔγιναν δεκτοὶ στὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, κατὰ τὴν παραβολὴ τῆς Τελικῆς Κρίσης, μᾶς παρουσιάζουν τὸ πρότυπο τοῦ ἀληθινοῦ τέκνου τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖ-

νου πού δὲν ὑπακούει τὸν Θεὸ ἀπὸ φόβο ἀλλὰ ἀπὸ ἀγάπη. Καὶ μάλιστα, μία ἀγάπη πού πλημμυρίζει τὴν καρδιά καὶ ἐκδηλώνεται μὲ ἔργα πρὸς τὸν πλησίον.

Οὔτε τὰ ἔργα ὅμως ἀρκοῦν. Τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο μιλᾷ βέβαια γιὰ τὴν νηστεία, καὶ μάλιστα μᾶς προτρέπει νὰ τὴν ἀκολουθήσουμε μυστικά, διακριτικά, χωρὶς νὰ ἐπιζητοῦμε τὸν ἀνθρώπινο ἔπαινο. Στὴν ἀρχή, ὅμως, τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς, αὐτὸ πού ἀναδεικνύεται ὡς ὁ μέγιστος σκοπὸς τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνα εἶναι ἡ συγγνώμη πρὸς τὸν ἀδελφὸ μας.

Τί μᾶς δίδαξε τὸ Τριώδιο; Πὼς αὐτὸ πού κατεξοχὴν μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὸν Θεό, εἶναι ἡ σκληρότητα πρὸς τὸν ἀδελφὸ μας καὶ ἡ ἄρνησή μας νὰ σκύψουμε στὶς ἀνάγκες του καὶ νὰ ἐπουλώσουμε τὰ τραύματά του. Μὲ τί ξεκινάει ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπή;

Μὲ τὴν ἀπόλυτη διαβεβαίωση, ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ, πὼς ἡ σχέση μαζί Του περνᾷ μέσα ἀπὸ τὴν συγγνώμη πρὸς τὸν ἀδελφὸ μας.

«Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν».

Ὁ δρόμος τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς πού ἀνοίγεται μπροστά μας, περιλαμβάνει, βεβαίως, ἄσκηση πνευματικὴ καὶ σωματικὴ. Ἡ νηστεία, ἡ αὐξημένη προσευχή, ἡ ἀποκοπὴ ἀπὸ ἐκεῖνα πού μᾶς διασποῦν καὶ μᾶς ἀποπροσανατολίζουν στὸν δρόμο πρὸς τὴν θέωση, ἀποτελοῦν προτάσεις γιὰ τὸ τί νὰ κάνουμε, ὥστε νὰ ἐτοιμάσουμε τὸν ἑαυτό

μας για την συνάντηση με τον Νυμφίο της Ἐκκλησίας. Σήμερα, ὅμως, ὁ Κύριος μᾶς διδάσκει πὼς ἡ συμφιλίωση μαζί Του περνᾷ μέσα ἀπὸ τὴν συμφιλίωση με τὸν ἀδελφό μας. Ζητούμενο, λοιπόν, δὲν εἶναι τὸ τί θὰ κάνουμε ἀλλὰ τὸ τί θὰ γίνουμε. Καὶ αὐτὸ ποὺ πρέπει, εἶναι νὰ γίνουμε ἄνθρωποι ἀγάπης καὶ συγγνώμης, ἄνθρωποι ἐνωμένοι με τὴν δική Του καρδιά, τὴν καρδιά τοῦ ἐλέους καὶ τῶν οἰκτιρμῶν Του, γνήσιοι γιοὶ καὶ θυγατέρες Του.

Πολλὲς λοιπὸν καὶ σωτήριες οἱ ἐντολὲς τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ συγχώρεση ὅμως πρὸς τὸν συνάνθρωπο δὲν εἶναι μία ὁποιαδήποτε ἐντολή. Ἡ συγχώρεση ἀποτελεῖ ὑπόθεση τῆς καρδιάς μας, ποὺ ἀποκτᾶται ἀπὸ τὴν συνειδητοποίηση τῆς δικῆς μας ἀμαρτωλότητας μπροστὰ στὸν Θεό. Βρίσκεται σὲ θέση νὰ συγχωρέσει μόνον ὅποιος ἔχει συνείδηση τῶν δικῶν του ἀμαρτημάτων καὶ αἰσθάνεται διαρκῶς εὐεργετημένος ἀπὸ τὴν ἀπέραντη μακροθυμία τοῦ Θεοῦ. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, ὑπέρτατος σκοπὸς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς εἶναι ἡ εἵσοδος τῆς ψυχῆς στὴν κατάσταση τῆς ταπεινοφροσύνης. Μόνον ὁ συντετριμμένος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ βρίσκεται σὲ θέση νὰ ἀγαπήσει καὶ νὰ συγχωρέσει τὸν συνάνθρωπο. Ἡ σχέση μας με τὸν ἀδελφό μας ἀποτελεῖ καθρέφτη, πάνω στὸν ὁποῖο καθρεφτίζεται ἡ σχέση μας με τὸν Θεό. Σήμερα, τὸ Εὐαγγέλιο μᾶς διαβεβαιώνει πὼς οἱ δύο δρόμοι εἶναι παράλληλοι: «Ἐὰν θέλετε», ἀναφέρει, «νὰ διαβεῖτε τὴν πύλη τῆς συγγνώμης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν βασιλεία Του, νὰ γίνετε ἐσεῖς οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι συγγνώμης γιὰ τὸν συνάνθρωπό σας».

Δὲν πρέπει, ὅμως, ἀδελφοί μου, νὰ ξεχνοῦμε πὼς ἡ συγ-

χώρεση δὲν εἶναι ἀπλῶς μία συναισθηματικὴ κατάσταση. Ἡ συγχώρεση ἀποτελεῖ μίμηση τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἀκόμα καὶ πρὸς ἐκείνους ποὺ Τὸν ἀνέβασαν στὸν Σταυρό. Μποροῦμε, ἄραγε, νὰ μιμηθοῦμε αὐτὴ τὴν ἀγάπη;

Ἴσως κάποιοι νὰ σκέφτεστε πὼς τὸ κατόρθωμα αὐτὸ ξεπερνᾷ τὶς ἀνθρώπινες δυνάμεις. Δὲν ἔχετε ἄδικο. Ὁ ἅγιος Σιλουανὸς εἶχε χαρακτηρίσει τὴν συγχώρηση τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸν ἐχθρὸ ὡς τὸ μεγαλύτερο θαῦμα. Πρὶν, ὅμως, ἀπὸ τὸ θαῦμα αὐτό, προηγεῖται ἓνα ἀκόμη μεγαλύτερο: Εἶναι τὸ θαῦμα ποὺ ἔχει κάνει ὁ ἴδιος ὁ Θεός, καθὼς ἀποδέχεται τὸν ἄνθρωπο, τὸν ἀποστάτη καὶ ἁμαρτωλό, μέσα στὴν ἀγκαλιά του. Ἡ συγχώρεση, λοιπόν, ποὺ καλούμεθα νὰ ἐπιδείξουμε πρὸς τὸν συνάνθρωπό μας δὲν ἀποτελεῖ ὑπακοή σὲ μία ἐντολὴ ἀλλὰ μεταμόρφωση τῆς ὑπαρξῆς μας, ἐγκατάσταση τοῦ ἴδιου τοῦ Χριστοῦ στὸ κέντρο τῆς καρδιάς μας, ἔνωση μὲ τὴν δική Του ἀγάπη καὶ τὴν δική του φιλευσπλαχνία.

Ἐχθὲς στὸν ἐσπερινὸ ἀκούσαμε ἀπὸ τὸν ὕμνωδό: «Ἐκάθισεν Ἀδάμ, ἀπέναντι τοῦ Παραδείσου».

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Ὅπως ὁ ἐξόριστος Ἀδάμ, ἔτσι καὶ ἐμεῖς, ἔχουμε φυτεμένο στὴν ψυχὴ μας τὸν πόθο τοῦ Παραδείσου. Μὲ ἀγωνία καὶ δίψα ἀναζητοῦμε τὸν δρόμο ποὺ θὰ μᾶς ὀδηγήσει πίσω, στὴν πρώτη μας πατρίδα. Ἡ Σαρακοστή, στὴν ὁποία εἰσερχόμεθα ἀπὸ αὐριο, ἔχει ὡς μοναδικὸ σκοπὸ νὰ μᾶς ἀπαλλάξει ἀπὸ τὸ σκότος τῶν παθῶν καὶ τοῦ ἐγωισμοῦ μας καὶ νὰ μᾶς κάνει

ξανὰ πολῖτες τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὁ πνευματικὸς ἀγώνας τῶν ἡμερῶν ποὺ ἀκολουθεῖ, δὲν ἔχει σκοπὸ ἀπλῶς τὴν ὑπακοή μας σὲ ἐντολὲς ἀλλὰ τὴν ἀναγέννησή μας. Γιὰ τὸ ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ἔχουμε προσεγγίσει τὸ βάθος καὶ τὴν οὐσία τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ποὺ ἀκολουθεῖ, θὰ μᾶς πληροφορήσει ἡ ἴδια μας ἡ καρδιά. Ὅσο αὐτὴ παραμένει κλειστὴ καὶ ἀνελεήμων πρὸς τὸν συνάνθρωπο, ὀφείλουμε μὲ συντριβὴ καὶ μετάνοια νὰ ἀναγνώρισουμε τὶς δικές μας ἁμαρτίες ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ Τοῦ ζητήσουμε νὰ μᾶς κάνει μετόχους τῆς φιλανθρωπίας Του. Ἐάν, ὅμως, ἀξιωθοῦμε νὰ δοῦμε τὴν καρδιά μας νὰ ἀποκτᾷ, σταδιακά, ἐπιείκεια καὶ σπλάχνα οἰκτιρμῶν, ἃς εὐγνωμονήσουμε τὸν Θεὸ καὶ ἃς τοῦ ζητήσουμε ἀκόμα πλουσιότερη τὴν χάρη Του, ὥστε ὅλη μας ἡ ὑπαρξὴ, κεκαθαρμένη καὶ ἀναγεννημένη ἀπὸ τὴν Θεία ἀγάπη καὶ φιλανθρωπία, νὰ γίνῃ αὐτόπτης μάρτυρας τοῦ ὑπέρλαμπρου φωτὸς τοῦ καινοῦ μνημείου. Ἀμήν.

Εἰκόνες Θεοῦ Ζῶντος

Ἀνοιχτὴ στέκει μπροστά μας ἡ πύλη τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Ἄς δοξάσουμε τὸν Θεό, διότι καὶ φέτος ἀξιωνόμαστε ὅλοι μαζί νὰ εἰσέλθουμε σὲ αὐτὸ τὸ ὑπέροχο στάδιο τῆς κατανύξεως, στὸ τέλος τοῦ ὁποῖου μᾶς περιμένει ἡ συνάντηση μὲ τὸ ὑπέρλαμπρο πρόσωπο τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ. Αὐτὴ ἡ προσδοκία πρέπει νὰ γεμίσει τὶς καρδιές μας. Αὐτὴ ἡ ἐλπίδα εἶναι ἡ μόνη δύναμη ποὺ μπορεῖ νὰ μετατρέψει τὴν περίοδο τῆς νηστείας σὲ διαδικασία ὅχι στέρησης ἀλλὰ προετοιμασίας γιὰ τὴν ἐμπειρία μιᾶς ἀναστάσιμης καὶ ὁλόφωτης ζωῆς.

Ἡ ἄσκηση τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς ἔρχεται νὰ ταράξει τὴν καθημερινότητά μας καὶ νὰ ἀλλάξει τὶς συνήθειές μας. Ζοῦμε σὲ ἓναν κόσμο, ὁ ὁποῖος ὡς πρῶτο ζητούμενο ἔχει τὴν χαρὰ ποὺ προσφέρουν οἱ ὑλικὲς ἀπολαύσεις. Γι' αὐτὸ καὶ πάντοτε τὸ ξεκίνημα τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς προκαλεῖ μία δυσκολία γιὰ τὴν ὁποία ὅλοι πρέπει νὰ εἴμαστε προετοιμασμένοι. Ὅσο ὅμως θὰ ἐνισχύεται μέσα μας ἡ προσμονὴ τῆς ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως, τόσο τὸ βάρος τῆς ἀσκήσεως θὰ ἐλαφραίνει καὶ ἡ στέρηση θὰ μετατρέπεται, σταδιακά, σὲ ἀπελευθέρωση ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ κρατοῦν παγιδευμένη τὴν

καρδιά μας στις χαρές του κόσμου τούτου και της στεροῦν τὴν συνάντηση μὲ τὴν πηγὴ τῆς ἀληθινῆς ζωῆς.

Τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο μᾶς περιγράφει τὴν κλήση τῶν μαθητῶν. Ὁ Κύριός μας ἀπευθύνεται σὲ συγκεκριμένα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ὅμως ἔχουν κάτι κοινό: τὴν δίψα γιὰ συνάντηση μὲ τὸν ἀληθινὸ Μεσσία. Ὁ Χριστὸς τοὺς καλεῖ, ἐκεῖνοι ὅμως διστάζουν καὶ ἀποροῦν: Θὰ καταφέρει ἓνας ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ, ποὺ τότε ἦταν ἓνα ἀσήμαντο χωριό, νὰ ἀνατρέψει τὶς δυνάμεις τοῦ σκότους; Ὁ Κύριος γνωρίζει τίς ἀμφιβολίες τους καί, γι' αὐτό, τοὺς δίνει τὴν μεγάλη ὑπόσχεση: «Σᾶς διαβεβαιῶ», τοὺς λέει, «ὅτι σύντομα θὰ δεῖτε νὰ ἔχει ἀνοίξει ὁ οὐρανὸς καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ νὰ ἀνεβαίνουν καὶ νὰ κατεβαίνουν πάνω στὸν Ἰῶ τοῦ ἀνθρώπου».

Ἦσως νὰ ἀμφιβάλλουμε κι ἐμεῖς ἂν ὁ κόσμος τῆς πλάνης καὶ τῆς ἀσωτίας εἶναι δυνατόν νὰ νικηθεῖ. Ὅπως λοιπὸν τότε ὁ Κύριός μας, ἔτσι καὶ σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας ἔρχεται νὰ συνοδεύσει τὴν πρόσκληση στὸ στάδιο τῆς ἀσκήσεως μὲ τὴν ἀναγγελία ἐνὸς θριάμβου. Ἡ σημερινὴ Κυριακὴ εἶναι ἀφιερωμένη στὸν θρίαμβο τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἐναν θρίαμβο ποὺ δὲν πραγματοποιήθηκε ἐξαιτίας μιᾶς νίκης ἐπὶ ἄλλων ἀνθρώπων, ἀλλὰ προῆλθε ἀπὸ τὴν νίκη τῆς ἀλήθειας πάνω στὴν πλάνη. Ἐορτάζουμε σήμερα τὴν ἀποκάλυψη τοῦ μεγαλείου τῆς διδασκαλίας τῆς πίστες μας ἀπέναντι στὶς ποικίλες αἵρέσεις, οἱ ὁποῖες, διαχρονικά, ἐπιδιώκουν νὰ ἀλλοιώσουν τὴν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ στερῇσουν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο τὴν προοπτικὴ τῆς θεώσεώς του.

Θριαμβευτικό τὸ μήνυμα τῆς σημερινῆς ἡμέρας, ἀδελφοί μου. Ἱστορικά, σὰν σήμερα ἀναστηλώθηκαν οἱ ἱερὲς εἰκόνες, οἱ ὁποῖες ἀπεικονίζουν τὸν Κύριό μας καὶ κηρύσσουν μὲ τὸν πιὸ ἐμφατικό τρόπο πὼς ὁ Θεὸς ἔγινε ἄνθρωπος καὶ περπάτησε ἀνάμεσά μας, καλώντας μας νὰ Τὸν ἀκολουθήσουμε. Τὸ ἴδιο ὅμως κηρύσσουν καὶ οἱ ἱερὲς εἰκόνες τῶν Ἀγίων μας, οἱ ὁποῖες κρατοῦν διαρκῶς κοντά μας τὶς μορφὲς ἐκείνων ποὺ ἀνταποκρίθηκαν στὸ Θεῖο κάλεσμα καὶ βρίσκονται πλέον στὴν αἰωνιότητα.

Οἱ ἱερὲς εἰκόνες ἀποτελοῦν πηγὴ Ὁρθόδοξης μαρτυρίας πρὸς ὅλο τὸν κόσμο. Οἱ Ὁρθόδοξοι ναοί, σὲ ὅλη τὴν οἰκουμένη, μὲ τὴν πλούσια ἀγιογράφησή τους, ἀφήνουν ἐκστατικούς χιλιάδες ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐπισκέπτονται. Πνευματικοὶ ἄνθρωποι ἀλλὰ καὶ γινῶστες τῆς τέχνης ἀναγνωρίζουν τὴν βαθιὰ πνευματικότητα τῶν ἱερῶν εἰκόνων, οἱ ὁποῖες συχνὰ γίνονται δρόμος, μέσῳ τοῦ ὁποῖου ἄνθρωποι ἄλλων θρησκειῶν καὶ δογμάτων συναντοῦν τὴν Ὁρθόδοξη πίστη μας.

Μέγα λοιπὸν γεγονὸς γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία ἡ ἀναστήλωση τῶν εἰκόνων. Μεγαλύτερη ἀξία ὅμως κατέχει ἡ σημερινὴ ἡμέρα γιὰ τὴν προσωπικὴ μας ζωή. Ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς δημιουργήθηκε κατ' εἰκόνα Θεοῦ. Ἀποτελοῦμε εἰκόνες τοῦ ζῶντος Θεοῦ καὶ σήμερα, Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, καλούμεθα καὶ αὐτὲς νὰ τὶς ἀναστηλώσουμε, ἀνακαινίζοντας τὴν ἴδια μας τὴν ὑπαρξή. Εἰκονίζουμε τὸν Δημιουργό μας καὶ προορισμός μας δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὴν ἔνωσή μας μὲ τὸ πρωτότυπο. Προκύπτει ὅμως ἓνα μεγάλο ἐρώτημα: Ζοῦμε ὡς

ζωντανές εικόνες Θεοῦ; Ἀπεικονίζουμε τὴν ἀγάπη του; Ὅσοι μᾶς συναντοῦν, ἀναγνωρίζουν σ' ἐμᾶς τὴν λάμψη τῆς παρουσίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος; Ὅσοι μᾶς συναναστρέφονται, διακρίνουν σ' ἐμᾶς τὸν ἴδιο τὸν Θεὸ ποὺ ἀποκαλύπτει τὸν ἑαυτό Του μέσα ἀπὸ τὴν ταπεινὴ μορφὴ τῆς ὑπαρξῆς μας; Βρίσκουν οἱ ἄνθρωποι σ' ἐμᾶς τὴν ἀλήθεια, τὸ φῶς, τὴν ἀγάπη καὶ τὴν παρηγοριά, ὅπως τὰ ζητοῦν ἀπὸ μία ἱερὴ εἰκόνα, ὅταν τὴν προσκυνοῦν σὲ ἕναν ναό;

Μιὰ τέτοια εἰκόνα, τὴν δική μας εἰκόνα, πρέπει νὰ ἀναστηλώσουμε. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀληθινὸ νόημα καὶ ὁ σκοπὸς τῆς Σαρακοστῆς ποὺ ξεκινᾷ σήμερα. Μέσα στὶς ἐπόμενες ἑβδομάδες, μέσῳ τῆς προσωπικῆς μας ἄσκησης, ἀλλὰ καὶ τῆς συμμετοχῆς στὴν ὑπέροχη λατρευτικὴ ζωὴ ποὺ θὰ μᾶς προσφέρει ἀπλόχερα ἡ Ἐκκλησία, καλούμεθα νὰ ἀπαλλαγοῦμε ἀπὸ ἐκεῖνες τὶς συνήθειες καὶ τὶς λανθασμένες προτεραιότητες ποὺ ἔχουμε θέσει στὴν ζωὴ μας καὶ νὰ ξαναβροῦμε τὴν ἀληθινὴ φύση καὶ τὸν ἀληθινὸ προορισμὸ μας. Καλούμεθα νὰ φανερώσουμε αὐτὸ ποὺ ἤδη εἴμαστε: Τέκνα Θεοῦ, σφραγισμένα ἀπὸ τὸ Πανάγιο Πνεῦμα. Ἄν οἱ ἱερὲς εἰκόνες ἀποτελοῦν, ὅπως εἶπαμε, μαρτυρία τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως μας, ἐμεῖς, ὡς ζωντανές εἰκόνες, ὀφείλουμε νὰ ἀποτελέσουμε ζωντανὴ μαρτυρία ἐνὸς διαφοροετικοῦ τρόπου ζωῆς μέσα σὲ ἕναν κόσμον ποὺ ἔχει χάσει τὸν προσανατολισμὸ καὶ τὴν ἐλπίδα του.

Ἀδελφοί μου,

Καθὼς γιορτάζουμε σήμερα τὸν θρίαμβο τῆς Ὁρθοδοξίας, διακηρύττουμε οὐσιαστικὰ τὴν νίκη τοῦ Χριστοῦ ἀπέναντι

στὸν θάνατο. Οἱ ἱερὲς εἰκόνες ἀποτυπώνουν τὸν Κύριό μας ὡς ἕναν ἄνθρωπο σὰν καὶ ἐμᾶς, ὁ Ὅποῖος πέρασε ὅλα τὰ στάδια τῆς ἀνθρώπινης ὁδύνης, χωρὶς ὅμως ὁ θάνατος νὰ Τὸν καταβάλει. Ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστὴ ξεκινᾷ μὲ τὴν ἀναγγελία τοῦ θριάμβου τῆς ζωῆς, ἡ ὁποία θὰ ἐπαληθευθεῖ τὸ βράδυ τῆς Κυριακῆς τῆς Ἀνάστασης. Γνωρίζουμε πῶς ὁ κόσμος, μέσα στὸν ὁποῖο ζοῦμε, διαθέτει δύναμη ἀλλὰ καὶ παγίδες, ἀπὸ τίς ὁποῖες κινδυνεύουμε καθημερινά. Μόνο ἡ βαθιὰ πεποίθηση τῆς νίκης τῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντι στὶς δυνάμεις τοῦ σκοτίου εἶναι σὲ θέση νὰ νικήσει τίς ἀμφιβολίες καὶ τοὺς φόβους μας. Ἡ διαρκὴς μετάνοια ἀποτελεῖ τὸ μεγάλο ὄπλο στὸν ἀγῶνα μας. Ἡ διαρκὴς ἀναζήτηση τοῦ ἀγαπημένου ἐσταυρωμένου καὶ ἀναστημένου Χριστοῦ ἀποτελεῖ τὴν πηγὴ τῆς δυνάμεώς μας. Ὡς ἀποτελέσει ἡ φετινὴ Μεγάλη Τεσσαρακοστὴ περίοδο ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῶν παθῶν μας καὶ ἀποκάλυψη τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ ποὺ εἶναι χαραγμένη βαθιὰ στὴν ψυχὴ μας. Ἀμήν.

Προσευχὴ ὑπὲρ ἑαυτῶν καὶ ἀλλήλων

Ένα ιδιαίτερο θαῦμα μᾶς ἐξιστορεῖ σήμερα ἡ Εὐαγγελικὴ περικοπή. Πρόκειται γιὰ τὴν θεραπεία ἑνὸς παραλυτικοῦ στὴν πόλη τῆς Καπερναοῦμ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἀνήμπορος νὰ πλησιάσει τὸν Χριστό. Οἱ δυνάμεις τοῦ τὸν ἔχουν ἐγκαταλείψει. Πιθανὸν νὰ τὸν ἔχει ἐγκαταλείψει καὶ ἡ ἐλπίδα πὼς κάποτε θὰ ξαναβρεῖ τὴν υἰεία του. Ὁ πρωταγωνιστὴς τοῦ σημερινοῦ θαύματος δὲν εἶναι σὲ θέση ὅχι μόνον νὰ κινηθεῖ ἀλλὰ καὶ νὰ ἀρθρώσει τὸ αἶτημά του. Παρουσιάζεται ἐντελῶς ἀκίνητος καὶ ἐντελῶς σιωπηλός. Ἀπὸ μόνος τοῦ δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ προσφέρει στὸν ἑαυτό του ἀπολύτως τίποτε. Δὲν εἶναι ὅμως μόνος. Ἡ ζωὴ τοῦ στέρησε πολλὰ, τοῦ χάρισε ὅμως ἀνθρώπους ποὺ τὸν ἀγαποῦν. Δὲν ἔχει υἰεία, ἔχει ὅμως φίλους. Καὶ μάλιστα φίλους ποὺ δὲν περιορίζονται μόνον στὴν συμπόνια καὶ τὴν συμπάθεια. Φίλους ποὺ δὲν ἀρκοῦνται στὸν καλὸ λόγο ἢ ἀκόμη καὶ σὲ μία προσευχὴ γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς υἰείας του. Ὁ παραλυτικὸς ποὺ γνωρίζουμε σήμερα, ἔχει φίλους ποὺ εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ δραστηριοποιηθοῦν καὶ νὰ πράξουν ὅ,τι εἶναι δυνατόν, προκειμένου νὰ

τὸν ξαναδοῦν καὶ πάλι νὰ ζεῖ ἀνάμεσά τους ὡς ὑγιῆς ἄνθρωπος.

Τὸ Εὐαγγέλιο δὲν μᾶς πληροφορεῖ γιὰ τὰ αἷτια μιᾶς τόσο θερμῆς ἀγάπης ποὺ ἀπολαμβάνει ὁ παραλυτικός. Μήπως, πρὶν βρεθεῖ στὴν κατάσταση αὐτή, νὰ ὑπῆρξε ἓνας καλὸς φίλος γεμάτος διάθεση γιὰ βοήθεια καὶ συμπαράσταση πρὸς τοὺς ἄλλους; Ἦ, μήπως, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸ κρεβάτι τοῦ πόνου του, νὰ ἦταν πηγὴ χαρᾶς καὶ παρηγοριᾶς μὲ τὸ χαμογελαστό του πρόσωπο καὶ τὸν γλυκὸ του λόγο; Τί κάνει τοὺς ἀνθρώπους γύρω του νὰ εἶναι τόσο ἀφοσιωμένοι σὲ αὐτόν; Δὲν γνωρίζουμε. Αὐτὸ ποὺ γνωρίζουμε εἶναι πὼς οἱ φίλοι του εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ κάνουν ὅ,τι μποροῦν καὶ ἔτοιμοι νὰ ἐξαντλήσουν ὅλες τους τὶς δυνατότητες, ὥστε νὰ φτάσουν μπροστὰ σὲ Ἐκεῖνον, ὁ Ὅποῖος μπορεῖ νὰ κάνει ὅσα οἱ ἄνθρωποι δὲν μποροῦν. Τοὺς βλέπουμε λοιπὸν νὰ μὴν πτοοῦνται ἀπὸ τὴν κοσμοσυρροὴ ποὺ τοὺς ἐμποδίζει νὰ φέρουν τὸν παραλυτικὸ μπροστὰ στὸν Κύριο. Τοὺς βλέπουμε νὰ μηχανεύονται τρόπους σχεδὸν παράλογους, προκειμένου νὰ δώσουν στὸν ἄνθρωπό τους μία τελευταία εὐκαιρία. Ξηλώνουν τὴν στέγη τοῦ σπιτιοῦ ποὺ δὲν εἶναι κἄν δικό τους, κάτι ποὺ πιθανὸν νὰ προκάλεσε καὶ τὶς ἀντιδράσεις τοῦ ιδιοκτήτη. Ἡ ἀγάπη τους ὅμως εἶναι ἰσχυρότερη ἀπὸ κάθε ἐμπόδιο. Δένουν στὸ κρεβάτι σχοινιὰ καὶ τὸ κατεβάζουν μπροστὰ στὰ πόδια Ἐκείνου, ὁ ὁποῖος πιστεύουν ἀκράδαντα πὼς μπορεῖ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ θαῦμα. Θαῦμα ἐπιτελεῖται, καὶ μάλιστα, θαῦμα διπλό, θαῦμα ἴασης ψυχῆς καὶ σώματος. Διότι, ὅπως φαίνεται καὶ στὴν συνέχεια, ἡ θεραπεία τοῦ σώματος τοῦ παραλυτικοῦ

περνᾷ μέσα ἀπὸ τὴν συγχώρεση τῶν ἁμαρτιῶν του.

Ἄν τὸ σημερινὸ θαῦμα ἔχει μία ἰδιαιτερότητα, αὐτὴ εἶναι πὼς δὲν ἀκούγεται ἀπὸ τὸ στόμα κανενὸς κάποιο αἵτημα. Οὔτε ὁ παραλυτικὸς ἀλλὰ οὔτε καὶ οἱ φίλοι του ζητοῦν κάτι ἀπὸ τὸν Χριστό. Τὸ συγκλονιστικότερο ὅμως ὅλων εἶναι φράση ποὺ μᾶς γεμίζει συγκίνηση ἀλλὰ καὶ ἐλπίδα. Ποιὰ εἶναι ἡ φράση αὐτή;

«Ὅταν εἶδε», λέει τὸ Εὐαγγέλιο, «ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστη τους, εἶπε στὸν παράλυτο: “Παιδί μου, σοῦ συγχωροῦνται οἱ ἁμαρτίες”». Καὶ κατόπιν ἀκολουθεῖ καὶ ἡ σωματική του ἔγερση.

Ναί, ἀδελφοί μου. Σήμερα, ὁ Χριστὸς βλέπει ἔργα ἀγάπης καὶ πίστεως ἄλλων καί, ἐξαιτίας αὐτῶν, θαυματουργεῖ σὲ ἄλλον. Σήμερα, τὰ ἔργα γίνονται προσευχὴ ποὺ φέρνει ἀποτελέσματα ἄμεσα καὶ θαυμαστά. Σήμερα, τὴν Θεία ἀγάπη κινητοποιεῖ ἡ ἀνθρώπινη ἀγάπη καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη στὴν δύναμη τοῦ Χριστοῦ.

Δὲν εἶναι λίγες οἱ φορὲς ποὺ καὶ ἐμεῖς συμπονοῦμε ἓναν ἄνθρωπο. Δὲν εἶναι λίγες οἱ φορὲς ποὺ θὰ ἀφιερῶσουμε ὥρες προσευχῆς γιὰ τὴν σωτηρία του. Ἡ σημερινὴ περικοπὴ ὅμως μᾶς διδάσκει πὼς ἡ πλήρης ἀγάπη πρέπει νὰ ὁδηγεῖ σὲ ἔργα γιὰ τὸν πονεμένο ἀδελφό μας, ἔργα ποὺ εἶναι πιθανὸν νὰ μᾶς φτάσουν ἀκόμη καὶ στὰ ὅρια τῶν δυνατοτήτων μας. Εἶναι βέβαιον πὼς οἱ δυνάμεις μας δὲν ἐπαρκοῦν γιὰ νὰ χαρίσουν σὲ ἓναν συνάνθρωπό μας τὴν σωτηρία. Αὐτὸ τὸ ξέρουν καὶ οἱ φίλοι τοῦ παραλυτικοῦ τῆς σημερινῆς περικοπῆς. Γι’ αὐτὸ καὶ ὅταν τὸ κρεβάτι του κατεβαίνει ἀπὸ τὴν ὀροφὴ μπροστὰ

στά πόδια τοῦ Χριστοῦ, δὲν μιλοῦν. Εἶναι ὅμως σὰν νὰ μιᾷ ἢ σιωπή τους καὶ νὰ λέει: «Κύριε, ὅ,τι μπορούσαμε, κάναμε. Τὸν ἄνθρωπο αὐτὸν τὸν ἀγαπᾶμε καὶ γιὰ χάρη του ἐξαντλήσαμε ὅλες μας τὶς δυνάμεις. Τώρα, σὲ ἱκετεύουμε νὰ ἀναλάβεις ἐσύ, διότι εἶσαι ὁ μόνος ποὺ μπορεῖς νὰ τὸν ἐλεήσεις».

Καὶ τὸ θαῦμα γίνεται. Ἐνα θαῦμα γεννημένο ἀπὸ τὴν συνάντηση τῆς ἔμπρακτης ἀγάπης καὶ τῆς βαθιᾶς πίστεως μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν παντοδυναμία τοῦ Κυρίου.

Γι' αὐτὸ καὶ τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο ἀποτελεῖ ὑψηλὸ μάθημα ἀγάπης καὶ πίστεως. Δὲν εἶναι λίγες οἱ φορὲς ποὺ ἡ ἐπίγνωση τῆς ἀδυναμίας μας, ὁδηγεῖ στὴν ἀπογοήτευση καὶ τὴν ἀδράνεια. Κι ὅμως! Τὸ σημερινὸ θαῦμα μᾶς ἐνισχύει τὴν πίστη πὼς ἀκόμα καὶ οἱ πράξεις τῶν ἀνεπαρκῶν δυνάμεών μας συνεργοῦν ὥστε νὰ ἐκδηλωθεῖ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ χαρίσει αὐτὸ ποὺ ἀνθρωπίνως εἶναι ἀδύνατον.

Ἀδελφοί μου,

Στὸ πρόσωπο τοῦ σημερινοῦ παραλυτικοῦ, ἂν τὸ θελήσουμε, θὰ ἀναγνωρίσουμε τὴν κατάσταση πολλῶν συνανθρώπων μας ποὺ βρίσκονται σὲ πλήρη ἀκίνησία, ὅχι μόνο στὸ σῶμα ἀλλὰ καὶ στὴν ψυχή. Γύρω μας βρίσκονται ἄνθρωποι ἀκίνητοποιημένοι ἀπὸ τὸν φόβο, τὴν μοναξιά καὶ τὴν ἀπόγνωση. Ἄνθρωποι ποὺ δὲν γνώρισαν τὴν πίστη κι ἔτσι, τὴν ὥρα τῆς μεγάλης τους δοκιμασίας, μένουν μετέωροι, ἀβοήθητοι καὶ ἀπελπισμένοι. Πολλὲς φορὲς, ἡ εἰλικρινὴς ἀγάπη καὶ ἡ συμπόνια χτυποῦν τὴν πόρτα τῆς καρδιᾶς μας, ἔρχεται ὅμως γρήγορα τὸ ἐρώτημα γιὰ τὸ τί μπορούμε ἐμεῖς νὰ τοὺς

προσφέρουμε. Τὴν ὥρα αὐτή, ἅς μὴν ἀκινητοποιηθοῦμε. Ἀκόμα καὶ ἡ ἐλάχιστη πράξις μας, ἀκόμη καὶ ἡ ἐλάχιστη προσευχή μας, εἶναι σὲ θέσις νὰ ἀνοίξουν δρόμο πρὸς Ἐκεῖνον ποὺ μπορεῖ νὰ προσφέρει σὲ ὅλους τὰ πάντα. Ἄς διδαχτοῦμε σήμερα ἀπὸ τὸν ζῆλο τῶν φίλων τοῦ παραλυτικοῦ καὶ ἅς πιστέψουμε μαζί τους πὼς ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ μόνος ποὺ μπορεῖ νὰ ὁδηγήσει στὴν τέλεια ἴαση τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων. Ἀμήν.

Ὁ Σταυρὸς τῆς αὐταπάρνησης

Πηγὴ παρηγοριᾶς καὶ ἐνδυνάμωσης ἐπιθυμεῖ νὰ μᾶς προσφέρει σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας, μέσῳ τῆς προσκύνησης τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Καὶ αὐτὸ τὸ κάνει ἐπειδὴ γνωρίζει πῶς ὁ πνευματικὸς ἀγώνας καὶ ὁ σωματικὸς κόπος τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς ἀπαιτεῖ αὐξημένες δυνάμεις καὶ διαρκῆ ἐνίσχυση.

Ἀπὸ ποῦ πηγάζει ὅμως ἡ δύναμη τοῦ Σταυροῦ;

Τὸ ἐρώτημα αὐτὸ θὰ βρεῖ τὴν ἀπάντησή του μόνον ἐὰν συνειδητοποιήσουμε πῶς ὁ Σταυρὸς ἀποτελεῖ ἓνα σημεῖο συνάντησης, καὶ μάλιστα συνάντησης τριπλῆς.

Κατ' ἀρχάς, πάνω στὸν Σταυρὸ συναντιέται ὁ Διάβολος μετὸν ἐνσαρκωμένο Θεό, τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Στὸν Γολγοθᾶ ἀποκαλύφθηκε ἀπόλυτα τὸ τρομερὸ πρόσωπο τοῦ Διαβόλου, καθὼς καὶ τὰ τρομερά του ὅπλα: ἡ ἀπόλυτη κακία, ἡ κτηνωδία, ἡ φρίκη καί, πάνω ἀπ' ὅλα, ὁ φοβερὸς θάνατος. Ναί! Ἐπάνω στὸν σταυρό, ὁ Διάβολος, κατὰ Θεία συγκατάβαση, καταφέρνει νὰ θανατώσει τὸν ἴδιο τὸν Θεό. Ἐναν Θεό, ὁ Ὅποιος, κατὰ τὴν φοβερὴ ἐκείνη ἡμέρα, ἀπεκάλυψε καὶ τὰ δικά Του λυτρωτικὰ ὅπλα: τὴν ταπεινοφροσύνη, τὴν συγχωρητικότητα καί, πάνω ἀπ' ὅλα, τὴν θεϊκὴ ἀγάπη, ἡ ὁποία

ἀποδείχτηκε ἰσχυρότερη ἀπὸ τὸν θάνατο. Κάθε φορά, λοιπόν, ποὺ ὁ Χριστιανὸς ἀτενίζει τὸν Σταυρό, συνειδητοποιεῖ, βεβαίως, πὼς ζεῖ σὲ ἓναν κόσμο σκληρὸ καὶ ἀπάνθρωπο, μέσα στὸν ὁποῖο ἡ κακία φαίνεται νὰ σαρώνει τὰ πάντα καὶ ἡ καλοσύνη νὰ ἀποσύρεται καὶ νὰ σβήνει. Συγχρόνως, ὅμως, συνειδητοποιεῖ πὼς στὸν σκληρὸ ἀγῶνα κατὰ τῆς κακίας αὐτοῦ τοῦ κόσμου, βρίσκεται διαρκῶς δίπλα του ὁ Ἑσταυρωμένος Θεός, ὁ Ὅποιος πληγώθηκε ὅσο κανεὶς ἀπὸ τὰ τραύματα τοῦ Διαβόλου, ὁ Ὅποιος κατέβηκε ἕως τὸν πυθμένα τοῦ Ἄδη ἀλλὰ καὶ ἀνέβηκε ὡς νικητῆς στὰ δεξιὰ τοῦ Πατρός, συντρίβοντας τὸ κράτος τοῦ Θανάτου.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ μία δεύτερη συνάντηση ἡ ὁποία ἀπεικονίζεται στὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας μιλοῦν γιὰ τὶς δύο διαστάσεις του, ὅμοιες μὲ τὸ ὀριζόντιο καὶ τὸ κάθετο ξύλο ποὺ τὸν ἀπαρτίζουν. Ἡ πρώτη εἶναι ἡ ὀριζόντια διάσταση. Εἶναι τὸ ἅπλωμα τῶν χειρῶν τοῦ Χριστοῦ μας πάνω στὸν Σταυρὸ πού, μὲ τὴν ὀριζόντια θέση τους, εἶναι σὰν νὰ θέλουν νὰ ἀγκαλιάσουν ὅλο τὸν κόσμο. Ἡ δεύτερη εἶναι ἡ κάθετη διάσταση, ποὺ ξεκινᾷ ἀπὸ τὰ κατατρυπημένα πέλματά Του καὶ φτάνει μέχρι τὸ αἱματοβαμμένο Του μέτωπο ἀπὸ τὸ ἀκάνθινο στεφάνι. Εἶναι αὐτὸ τὸ αἰμόφυρτο σῶμα πού, μὲ τὴν κάθετη στάση του, φαίνεται νὰ συνδέει τὸν Θεὸ μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Εἶναι ὑπέροχο τὸ μήνυμα ποὺ κρύβεται πίσω ἀπὸ αὐτὸν τὸν συμβολισμό: Ἀτενίζοντας τὸν Σταυρό, θυμόμαστε πὼς ἡ ζωὴ τοῦ Χριστιανοῦ πρέπει νὰ διαποτίζεται ἀπὸ μία διπλὴ ἀγάπη: τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ καὶ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον. Ἐὰν μία ἀπὸ τὶς δύο

διαστάσεις λείπει, ἡ ἀγάπη μας εἶναι λειψή καὶ ἀτελής. Χωρὶς ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό, ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, παρὰ τὶς καλές μας προθέσεις, ἀναμειγνύεται μὲ τὶς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες καὶ τὰ πάθη μας, μαραίνεται ἀπὸ τὴν ιδιοτέλειά μας, μεταμφιέζεται πίσω ἀπὸ μεγάλα λόγια καὶ ἐντυπωσιακὰ ἔργα, ὅταν ὅμως φτάσει ἡ ὥρα νὰ θιχτεῖ ὁ ἀνθρώπινος ἐγωισμός, ἀρχίζει νὰ ἐκφυλίζεται καὶ στὸ τέλος σβήνει. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀφοσιωθεῖ ἀποκλειστικὰ στὴν σχέση του μὲ τὸν Θεὸ καὶ ἀποξενωθεῖ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἡ ἀγάπη του εἶναι ἀπατηλή, ψευδεπίγραφη, ἀνενεργή, ἀποκλεισμένη σὲ ἓναν θολὸ κόσμον θεωρίας καὶ δῆθεν πνευματικῶν ἐνασχολήσεων, χωρὶς νὰ μετατρέπεται σὲ ἔργα ἀγάπης καὶ σὲ ἄνοιγμα καρδιᾶς πρὸς τὸν ἀδελφὸ μας. Ἐκεῖνος ὅμως ποὺ μιμεῖται τὴν σταυρικὴ ἀγάπη τοῦ Κυρίου μας, μέσῳ τῆς σχέσης του μὲ τὸν Θεό, ἐμποτίζεται ἀπὸ τὴν δική Του ἀγάπη καὶ ἀναζητᾷ διαρκῶς τρόπους νὰ τὴν μετατρέψῃ σὲ ἔργα εὐεργεσίας πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Σήμερα ὅμως ἔχουμε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναγνωρίσουμε στὸν Σταυρὸ τὸν τόπο καὶ μιᾶς τρίτης συνάντησης. Ἀνάμεσα σὲ ποιούς; Ἀνάμεσα σ' ἐμᾶς καὶ τὸν Θεὸ τῆς ἀγάπης. Καὶ γι' αὐτὴ τὴν συνάντηση, τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο μᾶς ἀπευθύνει πρόσκληση Θεϊκῆς ἀγάπης καὶ ἀκράδαντης ἐλπίδας: «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι».

Ἕνας σταυρός, λοιπόν, εἶναι ἐκεῖνος ποὺ μᾶς συνδέει μὲ τὸν Χριστὸ μας. Μέσῳ ἐνὸς σταυροῦ ἀναγνωρίζει ὁ ἓνας τὸν ἄλλον. Ἕνας σταυρός, ὁ δικὸς μας σταυρός, μᾶς κάνει δι-

κούς Του. Τί εἶναι ὅμως ὁ σταυρὸς γιὰ μᾶς;

Πρῶτ' ἀπ' ὅλα, εἶναι οἱ ἀναγκαστικοὶ σταυροὶ ποὺ ἔχει ἡ ζωὴ μας: Οἱ ἀρρώστιες, οἱ θλίψεις, οἱ προδοσίες τῶν φίλων, οἱ ἀπογοητεύσεις, οἱ ἀδικίες καὶ τόσα ἄλλα ποὺ καλοῦμαστε νὰ σηκώσουμε μὲ ὑπομονὴ ἢ ὅποια, συχνά, ξεπερνάει τὶς δυνάμεις μας. Εἶναι τότε ἡ στιγμὴ ποὺ σηκώνουμε τὰ μάτια καὶ καλοῦμε τὸν Χριστὸ νὰ μᾶς δωρίσει λίγη ἀπὸ τὴν δική Του ὑπομονὴ πάνω στὸν Σταυρό.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ οἱ σταυροὶ ποὺ καλοῦμαστε νὰ ἀναλάβουμε μὲ τὴν δική μας θέληση. Εἶναι οἱ ἐσωτερικοὶ μας ἀγῶνες κατὰ τῶν παθῶν μας, ἡ νηστεία, ἡ ἐγκράτεια, ἡ ἐπιμονὴ στὴν προσευχή, ἡ συστηματικὴ πνευματικὴ ζωὴ καὶ ὅλα ἐκεῖνα ποὺ ὁδηγοῦν στὴν κάθαρση τῆς καρδιάς μας καὶ στὸν ἐξαγιασμό μας.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἓνας ὑπέρτατος σταυρὸς, ὁ ὁποῖος μᾶς καθιστᾷ ἀληθινὰ ἀκολούθους τοῦ Ἑσταυρωμένου Κυρίου μας. Εἶναι ὁ σταυρὸς τοῦ ἄλλου, ὁ σταυρὸς τοῦ ἀδελφοῦ μας, ποὺ καλοῦμαστε νὰ τὸν κάνουμε σταυρὸ δικό μας. Δὲν εἶναι, ἄραγε, αὐτὴ ἡ οὐσία τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ; Τί ἄλλο ἤρθε νὰ ἐπιτελέσει στὸν κόσμο ἀπὸ τὸ νὰ ἀναλάβει τὶς συνέπειες τῶν δικῶν μας λαθῶν; Γιὰ ποιὸν ἄλλον λόγο ἔλαβε μορφὴ δούλου, ἀπὸ τὸ νὰ ἐπωμιστεῖ τὰ δικά μας πάθη καὶ τὸν δικό μας θάνατο καὶ νὰ μᾶς ὁδηγήσει ξανὰ στὴν Βασιλεία Του; Ὑπάρχει μεγαλύτερη ἀπόδειξη πίστεως καὶ ἀγάπης πρὸς Ἐκεῖνον, ἀπὸ τὸ νὰ μοιραστοῦμε μαζί Του, ὡς ἄλλοι Κυρηναῖοι, τὸν σταυρὸ τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀπελπισίας τοῦ διπλανοῦ μας;

Ἀδελφοί μου,

Ὁ Σταυρὸς ποὺ σήμερα ὑψώνεται ἐνώπιόν μας, ἀποτελεῖ πηγὴ δυνάμεως καὶ ἐλπίδας, ἀλλὰ καὶ τὴν μεγαλύτερη ἀπόδειξη τῆς ἄπειρης ἀγάπης καὶ τῆς ἀπέραντης φιλανθρωπίας τοῦ ἐπουράνιου Πατέρα μας. Ἀποτελεῖ ὅμως καὶ μέτρο τῆς ζωῆς μας. Ἄς μετρήσουμε τοὺς ἑαυτοὺς μας μὲ τὸ ὕψος τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ θὰ διαπιστώσουμε πὼς ἔχουμε νὰ κάνομε ἀκόμη πολλὰ ὥστε νὰ φανοῦμε ἀντάξιοι τῆς μεγάλης θυσίας ποὺ ἔκανε ὁ Θεὸς γιὰ μᾶς. Ἄς σηκώσουμε λοιπὸν καὶ ἐμεῖς μὲ προθυμία τοὺς ἐκούσιους καὶ ἀκούσιους σταυροὺς τῆς ζωῆς μας καὶ ἅς εἴμαστε βέβαιοι πὼς ὁ δρόμος καὶ τοῦ δικοῦ μας Γολγοθᾶ ὁδηγεῖ στὴν ἀνάσταση καὶ τὴν ἀγιότητα ἀπὸ αὐτὴν κιόλας τὴν ζωή. Ἀμήν.

Ἐτοιμάζοντας τὴν μεγάλη ὑποδοχή

Βρισκόμαστε στὴν τέταρτη Κυριακὴ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Ἡ Ἐκκλησία μας συνεχίζει νὰ μᾶς τροφοδοτεῖ πνευματικὰ μὲ ὑπέροχες καταδυτικὲς Ἀκολουθίες ποὺ μᾶς καλοῦν νὰ προετοιμαστοῦμε γιὰ τὸ Ἅγιο Πάσχα, ἀλλὰ καὶ νὰ συναισθανθοῦμε τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἐνότητα μεταξύ μας. Εἴμαστε ἓνα σῶμα καὶ μᾶς ἐνώνει ἡ κοινὴ πίστη πὼς ὁ Θεὸς ἔγινε ἄνθρωπος, ἐπωμίστηκε τὶς συνέπειες τῶν δικῶν μας ἁμαρτημάτων καὶ μᾶς χάρισε τὸ φῶς καὶ τὴν χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως.

Παράλληλα, ὁ καθένας ἀπὸ ἐμᾶς ἔχει τὴν εὐκαιρία νὰ χαράξει τὴν προσωπικὴ πνευματικὴ του διαδρομὴ, ἀσκούμενος στὴν νηστεία, αὐξάνοντας τὴν προσευχὴ καὶ προετοιμάζοντας τὸν ἑαυτό του νὰ προσφύγει στὴν μετάνοια. Αὐτὴ ἀποτελεῖ γιὰ ὅλους μας τὸ μέγιστο ὄπλο κατὰ τῶν παθῶν καὶ ἀποκαθιστᾷ τὴν σχέση μας μὲ τὸν Θεό, ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς ἀδελφούς μας.

Ἡ πνευματικὴ ἀσκηση τῶν ἡμερῶν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἀπαιτεῖ συστηματικότητα, ἐπιμονή, συνέπεια καὶ

προσοχή. Κυρίως όμως απαιτεί δίψα για Χριστό και βαθύ πόθο να Τὸν ἀκολουθήσουμε γεμάτοι εὐγνωμοσύνη στὰ Πάθη, τὴν Ταφή καὶ τὴν Ἀνάστασή Του. Καθόλου τυχαῖο, λοιπόν, δὲν εἶναι τὸ γεγονὸς πὼς σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας μνημονεύει καὶ τιμᾷ ἕναν ἅγιο, ὁ ὁποῖος ἀφιέρωσε τὴν ζωὴ του στὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ καί, συγχρόνως, δίδαξε ὡς βαθὺς γνώστης τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, τὸν τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖον ἐκδιώκονται τὰ πάθη καὶ ἀποκτῶνται οἱ δωρεές τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Πρόκειται γιὰ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Σιναΐτη, γνωστὸ καὶ ὡς Ἰωάννη τῆς Κλίμακος. Τὰ διδάγματά του ἀποτελοῦν γιὰ ὅλους τοὺς Χριστιανούς, μοναχοὺς καὶ λαϊκοὺς, ἀλάνθαστους ὁδοδείκτες πρὸς τὴν κάθαρση τῆς ψυχῆς καὶ τὴν συνάντησή μὲ τὸν Θεό.

Τὸ μεγάλο καὶ ἀνυπέρβλητο ἔργο τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου εἶναι ἡ *Κλίμακα*. Πρόκειται γιὰ ἕνα βιβλίο, ἀποτελούμενο ἀπὸ 30 κεφάλαια τὰ ὁποῖα, σκαλι-σκαλί, ὀδηγοῦν τὸν πνευματικὸ ἀγωνιστὴ ἀπὸ τὴν γῆ στὸν οὐρανό. Ὅποιος θελήσει νὰ ἀνέβει τὴν σκάλα αὐτή, θὰ δεῖ τὸν ἑαυτό του νὰ ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὴν προσκόλληση στὶς φθαρτὲς καὶ μάταιες ἡδονὲς αὐτοῦ τοῦ κόσμου καὶ νὰ ἀποκτᾷ, σταδιακά, καρδιά καθαρά καὶ θέα Θεοῦ.

Δύο εἶναι τὰ μεγάλα διδάγματα τῆς *Κλίμακος*: Τὸ πρῶτο, πὼς πρέπει διαρκῶς νὰ βρισκόμαστε σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν ἴδιο μας τὸν ἑαυτό. Νὰ ἐντοπίζουμε τὰ πάθη ποὺ παγιδεύουν τὴν ψυχὴ μας. Νὰ ἀναγνωρίσουμε τὰ ἐμπόδια ποὺ μᾶς χωρίζουν ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀδελφούς μας. Νὰ ἐπιμένουμε στὴν

πνευματική ζωή και νὰ μὴν πτοούμεθα ἀπὸ τὶς δυσκολίες καὶ τὶς πτώσεις μας.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἓνα δεύτερο δίδαγμα, γεμάτο παρηγοριὰ καὶ ἐλπίδα. Πρόκειται γιὰ τὴν ἀπόλυτη βεβαιότητα πὼς στὸν ἁγῶνα αὐτὸν ἔχουμε διαρκῆ συμπαραστάτη τὸν ἴδιο τὸν Θεό. Πρόκειται γιὰ τὴν ἐμπειρία τῆς Θείας Χάριτος, ἡ ὁποία ἐξορίζει ἀπὸ τὴν ψυχὴ κάθε λύπη καὶ μετατρέπει τὴν καρδιά σὲ κατοικητήριο τοῦ ἴδιου τοῦ Χριστοῦ. Πρόκειται γιὰ τὴν ἀνέκφραστη χαρὰ ποὺ προσφέρει στὸν ἄνθρωπο ἡ σταδιακὴ ὁμοίωση μὲ τὸν Δημιουργό του.

Σὲ λίγες μέρες, ὁ Κύριος τοῦ σύμπαντος θὰ ἐμφανιστεῖ ἐξευτελισμένος καὶ καταματωμένος ἐνώπιον τοῦ ὄχλου. Ὁ Βασιλεὺς τοῦ παντὸς θὰ ἀνέβει τὸν Γολγοθᾶ ὡς ὁ ἔσχατος τῶν ἀνθρώπων. Ὁ ἴδιος ὁ Δημιουργὸς θὰ ἐνδυθεῖ τὴν ἄκρα ταπείνωση, ὑποδεικνύοντάς μας τὴν ὁδὸ συνάντησης μαζί Του.

Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ αἰτία ποὺ ὁδηγεῖ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Σιναΐτη νὰ μιλήσει μὲ τόσο θαυμασμὸ ἀλλὰ καὶ τόσο δέος γιὰ τὴν ὑψιστὴ ἀρετὴ τῆς ταπεινοφροσύνης.

«*Ἡ ταπεινοφροσύνη*», ἀναφέρει, «*εἶναι ἡ ἀνώνυμη χαρὰ τῆς ψυχῆς ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ περιγραφεῖ μόνον ἀπὸ ἐκείνους ποὺ τὴν δοκίμασαν ἐκ πείρας. Εἶναι ἀνέκφραστος πλοῦτος, συνώνυμη τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ, δωρεὰ τοῦ Δημιουργοῦ, ἀφοῦ Ἐκεῖνος εἶπε, ὅχι ἀπὸ ἄγγελο, ὅχι ἀπὸ ἄνθρωπο, ὅχι ἀπὸ βιβλία ἀλλὰ ἀπὸ Ἐμένα μάθετε πὼς εἶμαι πρᾶος καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ καὶ θὰ βρεῖτε ἀνάπαυση ἀπὸ τὸν πόλεμο τῶν πειρασμῶν καὶ ἀνακούφιση*

ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς ποὺ ταλαιπωροῦν τὴν ψυχὴ σας».

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος, ὁ ὁποῖος ἀφιέρωσε ὅλη του τὴν ζωὴ στὴν προετοιμασία τῆς ψυχῆς του, ὥστε νὰ ἀξιωθεί νὰ συναντήσῃ τὸν ταπεινὸ καὶ πρᾶο Χριστό, περιέγραψε μὲ ἀκρίβεια τοὺς τρόπους καὶ τὶς μεθόδους, μὲ τὰ ὁποῖα ὁδηγούμεθα πρὸς τὴν θέωση. Ὡς κορωνίδα ὅμως ὅλων αὐτῶν ποὺ ὁδηγοῦν στὴν ἀγία ταπεινοφροσύνη ἀναφέρει τὴν μετάνοια. Σύμφωνα μὲ τὸν λόγο του, ἡ μετάνοια δὲν ἀποτελεῖ ἀπλὴ ἀναφορὰ σὲ περιστασιακὲς ἁμαρτίες ἀλλὰ ἐπιστροφὴ στὸν Θεὸ καὶ ἀνανέωση τοῦ βαπτίσματός μας. Εἶναι, ὅπως ἀναφέρει, ἡ προσπάθειά μας νὰ ἀνανεώσουμε τὸ συμβόλαιο μὲ Ἐκεῖνον, ἡ ὑπόσχεση νὰ ἀλλάξουμε ζωὴ, ἡ μεγάλη μας εὐκαιρία νὰ ἀποκτήσουμε ταπείνωση ποὺ σημαίνει εἰρήνη μὲ τὸν Δημιουργό, τὸν ἑαυτὸ μας, τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὅλη τὴν κτίση. Ἡ μετάνοια ἀποτελεῖ γέννηση τῆς ἐλπίδας καὶ ἀπόρριψη τῆς ἀπελπισίας, ἀπομάκρυνση τοῦ πόνου καὶ τῆς θλίψης, κάθαρση τῆς συνείδησης, ἐμπειρία ζωῆς ποὺ νὰ ἀξίζει κανεὶς νὰ τὴν ζεῖ, ζωῆς ἀπαλλαγμένης ἀπὸ ὅλες τὶς ἁμαρτίες ποὺ διαπράξαμε στὸ παρελθόν.

Ἀλήθεια, ποιὸς δὲν διψᾷ γιὰ μία τέτοια ζωὴ; Ποιὸς δὲν ἐπιδιώκει τὴν λύτρωση ἀπὸ τὴν ἐνοχλή; Ποιὸς δὲν ἐπιθυμεῖ μὲ ὅλη τὴν δύναμη τῆς ψυχῆς του νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὴν θλίψη καὶ τὴν ἀπόγνωση μὲ τὴν ὁποῖα καθημερινὰ μᾶς “βομβαρδίζουν” τὰ μέσα ἐνημέρωσης; Ποιὸς δὲν ποθεῖ μία ζωὴ χαρᾶς ἀδαπάνητης, ἐντελῶς ξένης ἀπὸ τὴν πρόσκαιρη χαρὰ ποὺ προφέρουν τὰ φθαρτὰ καὶ τὰ μάταια τοῦ κόσμου τούτου; Τὸ ἔργο ἀλλὰ καὶ ὁ βίος τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτη ἀπο-

δεικνύουν πώς μία τέτοια ζωή, ζωή φωτός, ζωή γεμάτη νόημα και ἐλπίδα, εἶναι, μέσω τῆς μετανοίας, ἐφικτὴ καὶ μᾶς περιμένει. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ σᾶς προτρέπω νὰ ἀναζητήσετε καὶ νὰ ἐντρυφήσετε στὴν *Κλίμακα*, ὥστε νὰ βρεῖτε ἀνάπαυση καὶ ἐνδυνάμωση ἀπὸ τοὺς πνευματικούς καρπούς ἐνὸς ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἡ ἐπιμονὴ στὸν πνευματικὸ ἀγῶνα, ποὺ τόσο ἐνθερμα διδάσκει ὁ ἅγιος Ἰωάννης, πρέπει διαρκῶς νὰ τροφοδοτεῖται ἀπὸ τὴν πεποίθηση πὺς ἡ χαρὰ τῆς συνάντησης μὲ τὸν ἀναστημένο Χριστὸ δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθεῖ μὲ καμία ἀπὸ τὶς χαρὲς ποὺ ὑπόσχεται ὁ κόσμος τοῦτος. Στὸ τέλος τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς μᾶς περιμένει ἡ ἀνοιχτὴ ἀγκαλιὰ τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος προσφέρει τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό Του, προκειμένου νὰ μοιραστοῦμε μαζί Του τὸν θρίαμβο τῆς νίκης ἐπὶ τοῦ θανάτου. Ὁ πρᾶος καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ Χριστὸς, ὃς μᾶς καθοδηγεῖ, ὃς μᾶς ἐνισχύει καὶ ὃς μᾶς ζωογονεῖ στὴν πορεία τῆς μετανοίας μας, διότι Αὐτὸς καὶ μόνον Αὐτὸς εἶναι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή. Ἀμήν.

Καράβι ψυχῶν τραυματισμένων

Χαρά καὶ ἀνυπομονησία αἰσθάνονται οἱ ταξιδιῶτες ὅταν, ὕστερα ἀπὸ ἓνα πολυήμερο ταξίδι, ἀντικρίζουν ἀπὸ μακριὰ τὸν τόπο τοῦ προορισμοῦ τους. Ἔτσι κι ἐμεῖς, αὐτὴ τὴν τελευταία Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν πρὶν ἀπὸ τὴν Μεγάλῃ Ἑβδομάδα, προετοιμαζόμαστε μὲ τὰ ἴδια συναισθήματα, προκειμένου νὰ βιώσουμε προσωπικὰ τὸ Θεῖο Δράμα καὶ νὰ γίνουμε συμμέτοχοι τῆς θριαμβευτικῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρα καὶ Λυτρωτῆ μας.

Σὲ αὐτὸ τὸ τελευταῖο στάδιο τῆς πνευματικῆς μας διαδρομῆς καιροφυλακτεῖ ὅμως καὶ ἓνας κίνδυνος: Νὰ ἐπαναπαυτοῦμε στοὺς καρπούς τῶν προηγούμενων κόπων μας καὶ νὰ ἐπιτρέψουμε στὸν πνευματικό μας ζῆλο νὰ ἀτονήσει. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, εἶναι ἀπόλυτη ἀνάγκη νὰ ὀλοκληρώσουμε τὴν περίοδο τῆς ἀσκήσεως μὲ ἔντονο καὶ σταθερὸ ζῆλο μετανοίας.

Ἡ Ἐκκλησία μας, γνωρίζοντας τὸν κίνδυνο τῆς ψυχικῆς κόπωσης ποὺ χαρακτηρίζει ὅλους μας, προβάλλει σήμερα ἓνα ἀπὸ τὰ συγκλονιστικότερα πρόσωπα τῆς χορείας τῶν Ἀγίων, τὸ ὁποῖο, μὲ θαυμαστὴ ὑπομονή, ὑπεβλήθη σὲ ἓναν τιτάνιο

ἀγῶνα μετανοίας καὶ καθάρσεως. Πρόκειται γιὰ τὴν ὁσία Μαρία τὴν Αἰγυπτία, ἡ ὁποία, μὲ τὸν ἀγῶνα τῆς ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ, διήνυσε μία κολοσσιαία ἀπόσταση ἀπὸ τὸ ἔσχατο βάθος τῆς ἀκόλαστης ζωῆς ἕως τὸ ἀνώτατο ὕψος τῆς ἀγιότητος.

Ἡ προσωπικότητα τῆς μεγίστης αὐτῆς ἀσκήτριας τῆς ἐρήμου μᾶς παραδίδει ἓνα μεγαλειῶδες διπλὸ πνευματικὸ δί-δαγμα. Κατ' ἀρχάς, μᾶς προειδοποιεῖ γιὰ τὸν μεγάλον κίνδυνον ποὺ διατρέχει ὁ ἄνθρωπος νὰ χάσει ἐντελῶς τὸν ἑαυτό του καὶ νὰ ὀδηγηθεῖ σὲ ἀπόλυτη νέκρωση τῆς ψυχῆς τοῦ ἐξαιτίας τῆς ἁμαρτίας. Αὐτὸ συνέβη μὲ τὴν ὁσία Μαρία. Γεννημένη στὴν Αἴγυπτον τὸν 6ο αἰ., ἐγκατέλειψε, μικρὸ κορίτσι, τοὺς γονεῖς τῆς καὶ βρέθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια, ὅπου, γιὰ 17 ὀλόκληρα χρόνια, ἔζησε στὸν βοῦρκο τῆς σαρκικῆς ἁμαρτίας. Θέλησε μάλιστα νὰ μεταφέρει τὴν ἀκόλαστη ζωὴ τῆς καὶ στὴν Ἱερὰ Γῆ, ὅπου ἔζησε ὁ Κύριος, μπαίνοντας μία μέρα σὲ ἓνα πλοῖο ποὺ μετέφερε προσκυνητὲς γιὰ προσκύνημα στὰ Ἱεροσόλυμα, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Σὲ αὐτὸ ὅμως τὸν ἱερὸ τόπον, στὸν ὁποῖο βρέθηκε χωρὶς καμία πνευματικὴ συναίσθηση καὶ εὐαισθησία, ἦταν θέλημα Θεοῦ νὰ νιώσει τὸ πρῶτον σκίρτημα μιᾶς ἄλλης, νέας ζωῆς. Ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν τῆς ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἐνώθηκε καὶ αὐτὴ μὲ τὸ πλῆθος τῶν προσκυνητῶν ποὺ ἔμπαιναν στὸν μεγάλο ναὸ γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τὴν Ἀκολουθίαν τῆς Ὑψώσεως, περισσότερο ἀπὸ περιέργεια παρὰ ἀπὸ πίστη. Γεγονὸς ὅμως μυστήριον καὶ ἀνεξήγητον: Προσπαθώντας νὰ περάσει τὴν εἴσοδον τοῦ ναοῦ, μία ἀόρατη δύναμις τὴν ἔσπρωχνε πρὸς

τὰ ἔξω. Αὐτὴ ἦταν καὶ ἡ κρίσιμη στιγμή στὴν ζωὴ τῆς ὁσίας Μαρίας. Ἡ θὰ ἀπομακρυνόταν, ἀδιαφορώντας γιὰ τὸ Θεῖο αὐτὸ σημεῖο ἢ θὰ παρέδιδε ὀλοκληρωτικὰ τὸν ἑαυτό της σὲ ἓνα ἐπουράνιο κάλεσμα.

Καὶ τότε, τὸ θαῦμα τῆς μεταστροφῆς, ἀνάλογο μὲ ἐκεῖνο ποὺ βίωσε ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴν πορεία πρὸς τὴν Δαμασκό, συντελέστηκε. Μὲ δάκρυα, ἐπικαλέστηκε τὴν Παναγία, τὸ ἄνθος τῆς ἀγιότητος καὶ τῆς ἀγνότητος, καὶ τὴν ἐκάλεσε ὡς μεσίτρια ἐνώπιον τοῦ Υἱοῦ της, μὲ τὴν θερμὴ παράκληση νὰ ἀξιωθεῖ νὰ προσκυνήσῃ τὸ Τίμιον Ἐύλο. Συγχρόνως, ἐνώπιον τοῦ θρόνου τῆς Θεοτόκου, κατέθεσε τὴν ἀπόφασή της νὰ ἐξαγνίσει τὸ σῶμα της καὶ νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ στὸν Δημιουργό της κεκαθαρμένο.

Ἡ ἐξιστόρηση αὐτὴ, ἀδελφοί μου, πρέπει νὰ ἀποτελέσει γιὰ μᾶς πηγὴ μεγάλης παρηγοριᾶς καὶ ἐλπίδας. Δὲν εἶναι λίγες οἱ φορὲς ποὺ ἡ ἐπίγνωση τῆς ἁμαρτίας μας συνοδεύεται ἀπὸ τὴν ἀπελπισία. Δὲν εἶναι λίγες οἱ φορὲς ποὺ αἰσθανόμαστε δίκαιο καὶ ἀναπόφευκτο νὰ κλείσουν οἱ οὐρανοὶ μπροστὰ στὴν πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ μας ἐξαθλίωση. Σήμερα ὅμως διδασκόμαστε πὼς δὲν ὑπάρχει βάθος καὶ γωνιὰ τῆς ἀνθρώπινης κατάπτωσης ποὺ νὰ μὴν ἐπιτρέπει στὸ Θεῖο ἔλεος νὰ προσεγγίσει καὶ νὰ φωτίσει τὸ βαθὺ σκότος τῆς ἁμαρτίας μας.

Στὸν βίο τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, ἡ Θεία πρόσκληση διήρκεσε λίγες στιγμές, ἡ ἐπιστροφή της ὅμως ὑπῆρξε μακροχρόνια καὶ ἐπίπονη. Καὶ αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ πορεία τῆς ἐπιστροφῆς της ἀποτελεῖ γιὰ μᾶς τὴν πηγὴ ἐνὸς δεύτερου

πνευματικοῦ διδάγματος.

Σαράντα ὀλόκληρα χρόνια, ἡ ὁσία Μαρία ἡ Αἰγυπτία ἐπιλέγοντας ὡς πατρίδα τῆς τὴν σκληρὴ καὶ ἀβίωτη ἔρημο τοῦ Ἰορδάνη ποταμοῦ, ἀσκήτεψε μόνη καὶ ἀβοήθητη μέσα στὸν καύσωνα καὶ τὸ ψῦχος, τρώγοντας μόνον λίγα χόρτα ποὺ φύτρωναν στὴν καυτὴ ἄμμο. Ἐζήσε, χωρὶς νὰ ἀντικρίσει πρόσωπο ἀνθρώπου, χωρὶς καὶ τὴν παρουσία ἔστω καὶ ἐνὸς θηρίου ποὺ θὰ τῆς γλύκαινε τὴν ἀφόρητη μοναξιὰ τῆς. Δὲν ἦταν ὅμως ἡ ἐπιβίωση ὁ μεγάλος τῆς ἀγώνας. Ὅπως λένε οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ μεγάλος σταυρὸς τῆς ὁσίας Μαρίας δὲν ἦταν πλέον οἱ ἁμαρτωλὲς πράξεις ἀπὸ τὶς ὁποῖες εἶχε ἀποξενωθεῖ ἐντελῶς. Ἡ μεγαλύτερη ὀδὺν προερχόταν ἀπὸ τὴν ἐνθύμηση τῆς ἁμαρτωλῆς τῆς ζωῆς κατὰ τὸ παρελθόν. Οἱ πειρασμοὶ τῆς ἀπελπισίας καὶ τῆς ἀβάστακτης ἐνοχῆς τὴν πίεζαν διαρκῶς νὰ ἐγκαταλείψει τὴν ἐλπίδα τῆς συγχώρησης ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀπαρνηθεῖ τὸν δῆθεν μάταιο ἀγῶνα τῆς μετανοίας καὶ νὰ ἐπιστρέψει στὴν παλιά τῆς ζωὴ. Ἐκείνη ὅμως ἐπέμεινε καὶ εἶδε τὸν ἑαυτὸ τῆς νὰ μεταβάλλεται σταδιακὰ ἀπὸ ἄνθρωπο σὲ ἄγγελο. Μόνον τότε θέλησε νὰ συναντήσῃ τὸν γέροντα Ζωσιμᾶ καὶ νὰ δεχτεῖ ἀπὸ ἐκεῖνον τὰ Ἀχραντα Μυστήρια. Αὐτὸς ἦταν ποὺ τὴν ἐνταφίασε τὸν ἐπόμενο χρόνο καὶ σὲ αὐτὸν ὀφείλουμε ὅλες ἐκεῖνες τὶς πληροφορίες γιὰ τὸ πρόσωπό τῆς.

Ὁ βίος τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας μᾶς διδάσκει πὼς ἡ μετάνοια δὲν πρέπει νὰ ἀποτελεῖ σκοπὸ μιᾶς μόνον συγκεκριμένης περιόδου, ἀλλὰ ὀλόκληρης τῆς ζωῆς μας. Ἡ φύση μας εἶναι ἀσθενὴς καί, πολλὰς φορές, οἱ πειρασμοὶ τὴν νι-

κοῦν. Ἡ Ἐκκλησία ὅμως δὲν εἶναι ἓνας σύλλογος ἀναμάρτητων ἁγίων, ἀλλά, ὅπως λέει καὶ ὁ ἅγιος Σωφρόνιος τοῦ Ἑσσεξ, ἓνα καράβι τραυματισμένων ψυχῶν, ποὺ διαρκῶς μετανοοῦν καὶ δὲν τὸ ἐγκαταλείπουν. Ἄς μὴν μειωθεῖ λοιπὸν ὁ ζῆλος μας. Σὲ λίγες μέρες, ὁ Νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας θὰ σταθεῖ ἐνώπιόν μας, μὲ τὰ στίγματα τῶν δικῶν μας ἁμαρτιῶν πάνω στὸ ἄχραντο σῶμα Του. Ἡ θυσία Του ἀποτελεῖ γιὰ μᾶς τὸν δρόμο τῆς ἀναγέννησης καὶ τῆς ἀθανασίας. Ἀρκεῖ μόνον νὰ ἀποδεχτοῦμε τὴν ἀποτυχία μας καὶ νὰ ἐπιτρέψουμε σὲ Ἐκεῖνον νὰ ἀποτελέσει, ὅπως συνέβη καὶ μὲ τὴν ὁσία Μαρία, τὸν μεγάλο σκοπὸ καὶ τὸ νόημα τῆς ζωῆς μας. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ δύναμη καὶ τὸ ἔλεός Του εἶναι σὲ θέση νὰ ἐπουλώσουν ἀκόμη καὶ τὶς πιὸ βαθιὲς καὶ ἐπώδυνες πληγές μας.

Σὲ λίγο, ὁ Σταυρὸς θὰ ἀποκαλύψει τὴν ἀγάπη Του γιὰ μᾶς. Ἄς γίνῃ ἡ μετάνοιά μας ἡ ἀπόδειξη τῆς δικῆς μας ἀγάπης πρὸς Ἐκεῖνον. Ἀμήν.

Μαζί Του ἀπὸ τὸ «ὠσαννὰ» ἕως τὸ «τετέλεσται»

Σπουδαία καὶ χαρμόσυνη εἶναι ἡ σημερινὴ ἡμέρα. Ἡμέρα θριαμβευτικῆς εἰσόδου τοῦ Κυρίου μας στὴν ἱερὴ πόλη τῶν Ἱεροσολύμων. Στὴν πόλη ποὺ σήμερα κραυγάζει «ὠσαννὰ» καὶ σὲ λίγες μέρες θὰ ἀντηχήσουν οἱ οὐρανομήκεις κραυγὲς τοῦ «ἄρον ἄρον, σταύρωσον αὐτόν».

Γνωρίζει ὁ Θεάνθρωπος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς θυσίας πὼς οἱ ζητωκραυγὲς ἀπευθύνονται σὲ ἓναν ἄλλο μεσσία, μεσσία τῶν ἐθνικῶν πόθων τοῦ Ἰσραήλ, μεσσία κοσμικῆς δυνάμεως καὶ στρατιωτικῆς ἰσχύος. Γνωρίζει πὼς τὸ σκάνδαλο τοῦ καταματωμένου Λυτρωτῆ, ποὺ σὲ λίγες μέρες θὰ βρεθεῖ στὸ πραιτώριο ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου, θὰ μεταβάλλει τὴν σημερινὴ λατρεία τῶν κατοίκων τῆς Ἱερουσαλήμ σὲ περιφρόνηση καὶ μένος. Γνωρίζει πὼς οἱ δρόμοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους σήμερα διέρχεται ὡς θριαμβευτῆς, καθήμενος ἐπὶ πώλου ὄνου, σὲ λίγες μέρες θὰ ποτιστοῦν ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ ἀκάνθινου στεφάνου, τὴν ὥρα ποὺ θὰ μεταφέρει τὸν σταυρὸ στὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου Του.

Παρόλα αὐτά, ὁ Χριστὸς μας δὲν ἀρνεῖται σήμερα τὴν ἐπί-

γεια δόξα καὶ δὲν ἀπομακρύνει τὰ «ὠσαννά». Εἰσέρχεται πανηγυρικὰ σὲ ἕναν στίβο, μέσα στὸν ὅποιον, ὁ ἄρχοντας τοῦ κακοῦ, ὁ ἴδιος ὁ Διάβολος, τὴν ὥρα ποὺ ἡ λόγχη θὰ τρυπᾷ τὴν πλευρὰ τοῦ παναγίου σώματος τοῦ νεκροῦ Ἑσταυρωμένου, θὰ θριαμβολογήσει, νομίζοντας πὼς κατανίκησε ἕναν ἀκόμη ὄνειροπόλο. Εἶναι αὐτὸς ποὺ τὸν ὑπέβαλε στοὺς τρεῖς πειρασμοὺς στὴν ἔρημο καὶ Τοῦ προσέφερε τὴν ἐξουσία τοῦ κόσμου τούτου, ἀρκεῖ νὰ τὸν προσκυνήσει. Εἶναι αὐτὸς ποὺ σύντομα θὰ μεταβάλλει τοὺς θαυμαστὲς τοῦ Ναζωραίου σὲ φανατικὸς πολέμιους καὶ σφαγεῖς τῆς ἀλήθειας καὶ τοῦ φωτός Του. Γιὰ Ἐκεῖνον, ὅλα δείχνουν χαμένα. Ἡ ἀναγγελία ὅμως τοῦ ἐπικείμενου θριάμβου Του ἔχει ἤδη σήμερα ἀκουστεῖ.

Ὁ Κύριός μας, σήμερα, δὲν ἀρνεῖται τὶς τιμές, διότι Αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ τελικὸς νικητὴς. Δὲν ἀποφεύγει τοὺς ὕμνητές Του, διότι ἐπιθυμεῖ νὰ διακηρύξει πρὸς ὅλους τὴν λυτρωτικὴ δύναμη τῆς ἀγάπης Του. Δὲν μένει ἀφανής, διότι εἶναι ἔτοιμος νὰ ἀναλάβει, ἐνώπιον ὅλων, τὸ βάρος τῆς ἀνθρώπινης διαστροφῆς. Δέχεται σήμερα τὸν ἔπαινο ὡς ὁ ἀπόλυτος νικητὴς ὅχι ἀπλῶς μιᾶς ἐγκόσμιας αὐτοκρατορίας ὅπως περίμεναν οἱ συμπατριῶτες του, ἀλλὰ μιᾶς πανίσχυρης ἐξουσίας θανάτου. Δέχεται σήμερα τὴν δόξα ὡς ταπεινὸς ἄρχοντας, ὁ Ὅποιος δὲν κατακρημνίστηκε στὴν ἄβυσσο τῆς ματαιότητος τοῦ θανάτου, ἀλλὰ ἔγινε, μὲ τὴν θυσία Του, γέφυρα μετάβασης ἀπὸ τὸν θάνατο στὴν ζωὴ.

Ἕνα προανάκρουσμα τοῦ Πάσχα ἐορτάζουμε σήμερα. Μία πρόγευση ἐκείνου τοῦ μεγάλου περάσματος ἀπὸ τὴν πικρὴ

γεύση τοῦ «τετέλεσται» στὸν γλυκασμὸ τοῦ «ἀνέστη, οὐκ ἔστιν ὧδε». Ὅσοι ποθοῦμε ἀνάσταση, εἶναι ὄντως ἀπαραίτητο νὰ συνοδεύσουμε σήμερα τὸν Χριστὸ μας στὴν εἴσοδό Του στὰ Ἱεροσόλυμα. Καθὼς ἐπιλέγει ἓνα ταπεινὸ γαιῶδου-ράκι ἀντὶ ἓνα ὑπερήφανο ἄτι, μᾶς καλεῖ νὰ ἀπαρνηθοῦμε τὶς μεθόδους τῆς πεσμένης ἀνθρωπότητας ποὺ ἀναζητᾷ τὶς λύσεις στὴν ἀλαζονικὴ ἐξουσία καὶ στὴν τυραννικὴ παντοδυναμία. Ὅποιος θελήσει νὰ ἀτενίσει τὴν ὑπέροχη εἰκόνα τῆς βαϊοφόρου, ἃς παραμερίσει τὰ πρόσωπα τοῦ ὄχλου. Ἦς ἐπικεντρωθεῖ στὴν ματιὰ τοῦ Χριστοῦ ποὺ κοιτάζει τὸν καθένα ἀπὸ μᾶς ἴσια στὰ μάτια. Ἦς ἀνταποκριθεῖ στὴν πρόκλησή Του νὰ μοιραστεῖ μαζί Του τὸν θρίαμβο τῆς πραότητας, τῆς ταπείνωσης καὶ τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης, τῶν μόνων δυνάμεων ποὺ μποροῦν νὰ μετατρέψουν τὴν καταματωμένη ἀνθρωπότητα σὲ νέο παράδεισο.

Προαναγγέλλει ὁ ἱερὸς ὑμνωδὸς τὴν κοινὴν Ἀνάστασιν πρὶν ἀπὸ τὸ Πάθος, γεμίζοντάς μας χαρά. Στρέφει τὸ βλέμμα του στὰ παιδιά, τὰ ὁποῖα, μὲ καρδιὰ ἄδολη, στρώνουν σήμερα μπροστὰ στὸν Χριστὸ τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ βᾶγια. Θυμᾶται πόσο τὰ ἐπαινοῦσε ὁ μέγας Διδάσκαλος ὅσο δίδασκε καὶ πόσο τὰ ἔφερνε ὡς παράδειγμα, γιὰ νὰ καταφέρει κάποιος νὰ εἰσέλθει στὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Γι' αὐτὸ καὶ μᾶς καλεῖ, «ὡς παῖδες, τὰ τῆς νίκης σύμβολα φέροντες», νὰ ὑποδεχτοῦμε ἐσένα Κύριε, τὸν νικητὴ τοῦ θανάτου.

Τὰ βᾶγια ποὺ σήμερα κρατοῦμε, ἀποτελοῦν σύμβολα καὶ τῆς δικῆς μας νίκης. Διότι, ἂν καὶ ἐλάχιστες εἶναι οἱ ἀγαθές μας πράξεις μπροστὰ στὶς μυριάδες εὐεργεσίες τοῦ Θεοῦ, ἡ

ἄπειρη φιλανθρωπία Του μᾶς ἔχει καταστήσει ἤδη μετόχους τῆς ἐπικείμενης νίκης Του καὶ κληρονόμους τῆς Βασιλείας του. Μὲ τὰ ἴδια βᾶγια βγαίνουμε καὶ πρὸς τὸν κόσμο, κρατώντας τὰ ὡς μαρτυρία μιᾶς ὁλοκληρωτικῆς νίκης ἀπέναντι στὴν φθορὰ καὶ τὴν κακία, μιᾶς νίκης ποὺ γευόμαστε σὲ κάθε Θεία Λειτουργία καὶ τὴν ὁποία ψηλαφοῦμε κάθε στιγμή τῆς ζωῆς μας.

Γνωρίζει ὁ εὐλογημένος ἐρχόμενος Μεσσίας πὼς δὲν μᾶς εἶναι ἄγνωστος ὁ Γολγοθᾶς. Ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς κουβαλᾷ τὸν προσωπικό του σταυρό, παλεύοντας καθημερινὰ μὲ ἀντιξοότητες ἀλλὰ καὶ μὲ κάθε λογῆς πάθη ποὺ ταλανίζουν τὴν ψυχὴ μας καὶ τὴν κρατοῦν δεμένη στὸ χῶμα. Καὶ λίγες δὲν εἶναι οἱ φορὲς ποὺ καὶ τὰ δικὰ μας χέρια αἱμορραγοῦν καρφωμένα στὸν σταυρὸ τῶν συνεπειῶν τῶν λανθασμένων ἐπιλογῶν καὶ τῶν πολλῶν ἁμαρτημάτων μας. Τὰ βᾶγια ὅμως συνεχίζουμε νὰ τὰ κρατοῦμε, διότι γνωρίζουμε πὼς, κάθε φορὰ ποὺ στρέφουμε τὸ βλέμμα πρὸς Ἐκεῖνον, ἐξαντλημένοι ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ θανάτου, θὰ συναντοῦμε πάντα τὸ βλέμμα Ἐκείνου, ποῦ, ἂν καὶ ἀθῶος, βρίσκεται καρφωμένος σὲ ἴδιο σταυρό. Νίκες δικές μας δὲν ἔχουμε, λίγες οἱ δυνάμεις μας. Ἀρκεῖ ὅμως ἕνα «μνήστητί μου Κύριε» γιὰ νὰ ἀκούσουμε τὴν γεμάτη παρηγοριὰ καὶ ἐλπίδα φωνή Του πὼς, κάθε στιγμή, ὅσο βρισκόμαστε μαζί Του, ἡ πόρτα τοῦ παραδείσου θὰ εἶναι πάντα ἀνοιχτή.

Πανηγυρίζουμε λοιπὸν καὶ ἐμεῖς σήμερα, ὑποδεχόμενοι τὸν Χριστὸ στὴν Ἱερουσαλήμ τῆς καρδιᾶς μας. Ὑποδεχόμαστε Ἐκεῖνον ποὺ μᾶς ἔκανε φίλους Του, ὅπως φίλος του ἦταν ὁ

Λάζαρος, στὸν ὁποῖο ξανάδωσε τὴν ζωὴ. Ὑποδεχόμαστε Αὐτὸν ποὺ χαρίζει ζωὴ ἰσχυρότερη ἀπὸ τὸν θάνατο. Ἀναφωνοῦμε τό «ὥσαννά» πρὸς Ἐκεῖνον, τοῦ Ὁποίου τὸ ἔλεος δὲν παύει οὔτε στιγμὴ νὰ μᾶς καταδιώκει.

Ἡ σημερινὴ μέρα μᾶς πλημμυρίζει χαρά. Δὲν θὰ τὴν ξεχάσουμε καὶ ὅταν δοῦμε τὸν Νυμφίο τῆς Ἐκκλησίας, σιωπηλὸ καὶ ἀνεξίκακο, νὰ ἄγεται καὶ νὰ φέρεται στὰ σοκάκια τῆς πόλης τῶν προφητοκτόνων. Ἀκόμη καὶ τότε, δὲν θὰ σκανδαλιστοῦμε. Ἀκόμη καὶ τότε δὲν θὰ Τὸν ἐγκαταλείψουμε. Μὲ τὰ βάγια τῆς νίκης θὰ σταυρωθοῦμε μαζί Του. Μὲ τὰ βάγια τῆς νίκης θὰ βρεθοῦμε καὶ στὸ κενὸ μνημεῖο, διακηρύσσοντας πρὸς ὅλη τὴν οἰκουμένη πὼς ὁ τάφος τοῦ θανάτου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κρατήσῃ Αὐτόν, τὸν Ἀρχηγὸ τῆς ζωῆς.

Μαζὶ μὲ Αὐτόν, εἰσερχόμαστε, σήμερα, ἀδελφοί μου, στὴν Ἑβδομάδα τῶν Παθῶν Του. Ἄς ἀξιωθοῦμε, στὸ τέλος της, νὰ γευτοῦμε τὴν χαρὰ τῆς Ἀναστάσεώς Του, νικητὲς καὶ βαΐοφόροι τῆς δόξας Του. Ἀμήν.

Πέρα ἀπὸ τὴν ἀπελπισία καὶ τὸν φόβο

Στὴν πιὸ κρίσιμη στιγμή τῆς παγκόσμιας ἱστορίας, τὴν ὥρα ποὺ ἡ ἀνθρωπότητα φαίνεται νὰ χάνει καὶ τὰ τελευταῖα τῆς στηρίγματα, τὴν ὥρα ποὺ τὸ σκοτάδι τῆς ἁμαρτίας γίνεται πυκνότερο, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸ σκοτάδι τοῦ Ἄδη, τὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, μᾶς ἀναγεννᾷ τὴν ἐλπίδα καὶ καταυγάζει τὰ πάντα μὲ τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

Τούτῃ τὴν ὥρα, ὅλα ξαναβρίσκουν νόημα καὶ προορισμό. Τὸ κενὸ μνημεῖο διακηρύσσει πῶς ἡ αἰωνιότητα ὑπάρχει. Οἱ Μυροφόρες μᾶς διαβεβαιώνουν πῶς ἡ ὑπαρξὴ μας δὲν πλάστηκε καταδικασμένη στὴν ματαιότητα καὶ τὴν ἐξαφάνιση. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ἐνδεδυμένος τὸ κατάλευκο φῶς τῆς Ἀναστάσεως, μᾶς ἀποκαλύπτει τὸν ὑπέρτατο σκοπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεώς Του καὶ μᾶς προσφέρει τὴν οὐσίαν τῆς πίστεώς μας.

Τούτῃ τὴν ὥρα προσεγγίζουμε τὸν πυρήνα τῆς Θείας Οἰκονομίας καὶ τὸ κέντρο τοῦ Εὐαγγελίου. Κάθε λόγος τοῦ Κυρίου μας ἀποτελεῖ πρόσκληση συνοδοιπορίας πρὸς τὴν Ἀνάστασή Του. Κάθε θαῦμα Του ἀποτελεῖ προάγγελον τῆς

νίκης Του ἐπὶ τοῦ θανάτου. Κάθε στιγμή τοῦ Θείου Πάθους Του ἀποτελεῖ προετοιμασία γιὰ τὸ ὑπέρλαμπρο γεγονός ποὺ βιώνουμε αὐτὴ τὴν στιγμή. Χωρὶς τὴν ἀκράδαντη βεβαιότητα πῶς, στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ὁ θάνατος ἔχασε τὴν δύναμη καὶ τὴν ἐξουσία του, τὸ χριστιανικὸ κήρυγμα πρὸς τὸν κόσμος δὲν περιέχει καμία ἐλπίδα καὶ καμία προοπτική. Χωρὶς τὴν χαρὰ τῆς προσωπικῆς μας συναντήσεως μὲ τὸν Ἀναστημένο Χριστό, ὁλόκληρη ἡ ζωὴ μας, ὅλες οἱ σχέσεις μας, ὅλοι οἱ σχεδιασμοί μας εἶναι καταδικασμένοι νὰ καταρρεύσουν ἀπὸ τὴν δύναμη τῆς ματαιότητος.

«Εἰ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν» (Α΄ Κορ. 15,14) διδάσκει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Χωρὶς τὴν πίστη στὴν Ἀνάσταση, οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἀξιολύπητοι. Χωρὶς τὴν πίστη στὴν Ἀνάσταση, ὁλόκληρη ἡ πνευματικὴ ζωὴ ἀποτελεῖ τραγικὴ αὐταπάτη. Χωρὶς τὴν πίστη στὴν Ἀνάσταση, κάθε ἀνθρώπινος σχεδιασμός γιὰ εἰρήνη καὶ εὐτυχία εἶναι μία ψευδαῖσθηση.

Λάμπουν τὰ φῶτα τοῦ κόσμου, φωτίζουν ὅμως τὴν κατήφεια καὶ τὴν ἀπόγνωση ποὺ βρίσκονται ἀποτυπωμένες στὸ πρόσωπο τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου. Ἐμεῖς, ὅμως, τούτη τὴν ὥρα, βιώνουμε τὴν ἀληθινὴ χαρά. Εἴμαστε οἱ εὐτυχέστεροι τῶν ἀνθρώπων, διότι στεκόμαστε μάρτυρες μπροστὰ στὸ κενὸ μνημεῖο. Μπορεῖ ἡ μοχθηρία τῶν ἀνθρώπων νὰ ἐνταφίασε τὸν Χορηγὸ τῆς ζωῆς, ὁ Ἄδης ὅμως δὲν κατάφερε νὰ Τὸν κρατήσῃ καὶ ὁ Θάνατος δὲν κατάφερε νὰ Τὸν ἐξολοθρεύσῃ. Ἀκολουθοῦμε τοὺς Ἀποστόλους, καθὼς σπεύδουν νὰ δοῦν μὲ τὰ μάτια τους αὐτὸ ποὺ τοὺς ἀνήγγειλαν οἱ Μυρο-

φόρες. Εἶναι ἀλήθεια πῶς, κατὰ τὴν ὥρα τοῦ Γολγοθᾶ, τοὺς κυρίεψε ἡ ἀπόγνωσις. Ὅπως καὶ ἐκεῖνοι, ἔτσι καὶ ἐμεῖς, γευόμαστε συχνὰ τὸν δισταγμὸ καὶ τὴν ὑποψία πῶς κάθε τι καλὸ στὸν κόσμον αὐτὸ εἶναι καταδικασμένο. Ὅπως ἐκεῖνοι, ἔτσι καὶ ἐμεῖς, στεκόμαστε συχνὰ κάτω ἀπὸ τὸν σταυρὸ τοῦ κόσμου, βλέπουμε τὶς πληγές του καὶ ἀναρωτιόμαστε ἂν θὰ καταφέρει ποτὲ νὰ ἀντισταθεῖ στὴν φρίκη τοῦ Θανάτου.

Τώρα, ὅμως, ἐμεῖς δὲν ἀμφιβάλλουμε γιὰ τὴν νίκη τῆς ζωῆς, διότι ὁ Θεάνθρωπος Διδάσκαλος καὶ Κύριός μας βρίσκεται ἐνώπιόν μας Ἀναστημένος. Ψηλαφοῦμε τὸ Πανάχραντο Σῶμα Του, ποὺ ἐπαληθεύει τὴν διαρκῆ παρουσία Του ἀνάμεσά μας. Διακρίνουμε τὶς πληγές Του, ποὺ ἐπιβεβαιώνουν τὴν ἀλήθεια τοῦ Πάθους Του. Γευόμαστε τὸ Ἀναστάσιμο Δεῖπνο, ποὺ μᾶς ἐνώνει μαζί Του. Γινόμαστε μέτοχοι τῆς νίκης Του, ποὺ μᾶς ἐλευθερώνει ἀπὸ τὴν τυραννία τοῦ Θανάτου. Ἀκολουθοῦμε τὴν θριαμβευτικὴ πορεία τῆς Ἀναστάσεώς Του, ποὺ ὁδηγεῖ στὴν Ἐπουράνια Βασιλεία Του.

Ἕνα γεγονός πασχάλιου φωτὸς καὶ ὑπερκόσμιας ἐλπίδας βιώνουμε τούτῃ τὴν ὥρα. Δὲν μᾶς φοβίζει πλέον ὁ θάνατος. Δὲν μᾶς πνίγει ἡ μοναξιά. Δὲν μᾶς καταθλίβει τὸ σκοτάδι. Ἐλᾶτε νὰ ἀπολαύσουμε τὴν νίκη Του. Εἴμαστε παιδιὰ δικὰ Του. Συγκληρονόμοι τῆς Βασιλείας Του. Συμμέτοχοι τῆς ζωῆς Του. Ἀκτῖνες τοῦ δικοῦ Του φωτός. Καρποὶ τῆς δικῆς Του ἀγάπης.

Ἄς μὴν ἐπιτρέψουμε στὸν δισταγμὸ νὰ μᾶς χωρίσει ἀπὸ Ἐκεῖνον. Ἄς μὴν ἐπιτρέψουμε στὴν ἀμφιβολία νὰ μᾶς στερήσει τὴν φωνή Του. Τὸν ἀκοῦτε; Μὲ τὴν Ἀνάστασή του, μᾶς

καλεῖ σὲ μία λυτρωτικὴ πανδαισία. Ἄς ἀνταποκριθοῦμε στὸ θεῖο Του κάλεσμα καί, ἐνωμένοι μεταξύ μας μὲ τὴν δική Του ἀδαπάνητη ἀγάπη, ὥς διακηρύξουμε πρὸς ὅλον τὸν κόσμο:

«Ἀνέστη Χριστὸς καί ζωὴ πολιτεύεται»

(Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, *Κατηχητικός Λόγος*, PG 59, 721-724)

Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν.

Σῶμα πληγωμένο καὶ ζωηφόρο

Ὁλόφωτη ξημέρωσε ἡ σημερινὴ Κυριακὴ. Μόλις μία ἐβδομάδα πρὶν, τὸ σκοτάδι τοῦ Ἰσθμοῦ συντρίφτηκε ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ. Ἡ καρδιά μας ἀκόμη πάλλεται ἀπὸ τὸν θρίαμβο τῆς νίκης τῆς Ζωῆς ἐπὶ τοῦ θανάτου. Ὁ δρόμος πρὸς τὴν Οὐράνια Βασιλεία βρίσκεται ἐνώπιόν μας ὀρθάνοιχτος. Ὁ Σταυρός, ἀπὸ ὄργανο φρικτοῦ θανάτου, ἔγινε σύμβολο τῆς ἀναγεννημένης ἐλπίδος τῆς ἀνθρωπότητας.

Εἶναι ἄραγε ἀλήθεια; Ζεῖ ὁ μέχρι πρὶν ἀπὸ λίγες ἡμέρες νεκρὸς Ἰησοῦς; Πῶς νὰ πιστέψουμε σὲ ἓνα γεγονός τόσο ἀντίθετο μὲ τὴν ἀνθρώπινη λογικὴ μας; Πῶς νὰ ἐμπιστευτοῦμε μαρτυρίες ἄλλων, ὅταν οἱ δικές μας αἰσθήσεις συνεχίζουν νὰ δέχονται μόνον ἐμπειρίες θανάτου καὶ σκότους; Πῶς νὰ ἐπιτρέψουμε στὴν χαρὰ νὰ κατακλύσει τὴν καρδιά μας, ὅταν καθημερινὰ φτάνουν σὲ μᾶς ἀνθρώπινοι θρῆνοι καὶ πολεμικὲς ἰαχές;

Ἔτσι αἰσθάνεται σήμερα καὶ ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς. Μέχρι πρὶν ἀπὸ λίγες ὥρες, βρισκόταν μαζί μὲ τοὺς φοβισμένους καὶ ἀπογοητευμένους ἀδελφούς του καὶ μαθητὲς τοῦ κοινοῦ Διδασκάλου τους. Μαζί μοιράζονταν τὴν φρικτὴ ἀνάμνηση τοῦ αἱμόφυρτου Ἰησοῦ ἐπάνω στὸν Σταυρό. Μαζί ἀποροῦσαν

πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐκπληρωθοῦν οἱ διαβεβαιώσεις ποὺ ἔδινε πρὸς ἐκείνους περὶ τῆς ἐγέρσεώς Του. Φοβισμένοι στὸ ὑπερῶο, μὲ τοὺς ἐξαγριωμένους Φαρισαίους νὰ τοὺς ἀναζητοῦν μέχρι πρὶν ἀπὸ λίγες ὥρες, παρηγοροῦσαν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον καὶ ἀναζητοῦσαν μία μικρὴ χαραμάδα ἐλπίδος.

Καὶ αὐτὴ ἡ χαραμάδα ἐμφανίστηκε καὶ ἔγινε πύλη, μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία, μὲ τρόπο ἀνεξήγητο, παράλογο καὶ θαυμαστό, ὁ Κύριος τῆς ζωῆς ἦρθε νὰ ἀποδείξει μὲ τὴν παρουσία Του πῶς οἱ ἐπαγγελίες Του ἦταν ἀληθινές. Βρέθηκε ξανὰ μεταξύ τους, μοιράστηκε μαζί τους τὸ φωμὶ καὶ τὸ κρασί καὶ διακήρυξε, ὅχι μὲ λόγια ἀλλὰ μὲ τὸ ὀλοφώτεινο πρόσωπό Του πῶς τὰ παλαιὰ παρῆλθαν καὶ πῶς τὸ μέγα Πάσχα, τὸ μέγα πέρας ἀπὸ τὸν θάνατο στὴν ζωὴ, ἦταν πλέον ὄχι ὑπόσχεση, ἀλλὰ γεγονός.

Ποιά συναισθήματα νὰ τοὺς κατέκλυσαν ἐκείνη τὴν ὥρα; Ποιά ἀνάσταση νὰ συντελέστηκε καὶ στὴν δική τους ψυχὴ; Δὲν ὑπάρχουν λόγια νὰ περιγράψουν μία τέτοια ἐμπειρία. Μόνο ὅταν ὁ πόνος καὶ οἱ δοκιμασίες ἔχουν ρίξει τὴν ψυχὴ μας στὸ πιό βαθὺ σημεῖο τοῦ Ἄδῃ καὶ αἰφνίδια ἐμφανίζεται στὴν ζωὴ μας τὸ ὑπέρλαμπρο Ἀναστάσιμο φῶς, μόνο ὅταν ἡ ὑπαρξὴ μας ἔχει γονατίσει ἀπὸ τὴν θλίψη καὶ ἀνέλπιστα, τῶν θυρῶν τῆς ψυχῆς μας κεκλεισμένων, βιώνουμε τὴν Θεία παρηγοριά, μόνο τότε εἴμαστε σὲ θέση νὰ βιώσουμε τὴν μεγάλη ἀλήθεια τῆς ἐγέρσεως τοῦ Κυρίου καὶ νὰ κηρύξουμε ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μας πῶς ὁ Χριστὸς ἀνέστη.

Τέτοια θαυμαστὴ ἀποκάλυψη βίωσαν καὶ τὴν ὥρα ἐκείνη οἱ Μαθητές. Ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς, ὅμως, λείπει. Ὅταν ἐπι-

στρέφει, ὁ Κύριος δὲν εἶναι πιά ἐκεῖ. Βλέπει τὴν χαρὰ στὰ πρόσωπα τῶν ἀδελφῶν του ἀλλὰ δὲν τοῦ ἀρκεῖ. Ἀκούει τὰ γεμάτα ἐνθουσιασμό λόγια τους ἀλλὰ δὲν τὰ πιστεύει. Τὰ μάτια του ἔχουν κρατήσῃ μόνο τὶς πληγές στὰ χέρια, τὰ πόδια καὶ τὴν πλευρὰ τοῦ Διδασκάλου του. Αὐτὲς οἱ πληγές εἶναι ἡ μόνη ἀλήθεια ποὺ δέχεται. Αὐτὲς οἱ πληγές εἶναι ἡ δική του πραγματικότητα. Αὐτὲς οἱ πληγές εἶναι ἡ πηγὴ τῆς δικῆς του ἀπογοητεύσεως ποὺ ἔχει κατακλύσει τὴν καρδιά του. Στὴν μνήμη του ἔχει ἐγκατασταθεῖ ὁ καταπληγωμένος καὶ ἄπνοος Ἰησοῦς καὶ μόνο Αὐτὸν ἀναγνωρίζει.

«Αὐτὲς τὶς πληγές θέλω νὰ ἀκουμπήσω. Χριστὸ χωρὶς πληγές δὲν ἀναγνωρίζω», δηλώνει πρὸς τοὺς ἀδελφούς του.

Καὶ ὁ πληγωμένος Διδάσκαλος ἐμφανίζεται ἐνώπιόν του. Μὲ τὰ ἴδια στίγματα στὰ χέρια καὶ τὰ πόδια Του. Μὲ τὴν ἴδια πληγὴ στὴν πλευρά Του. Καί, ἴσως ἀναρωτηθεῖτε, τί θέση ἔχουν στὸ ἀναστημένο σῶμα Του αὐτὰ τὰ στίγματα; Πῶς ἡ Ἀνάστασις δὲν κατάφερε νὰ τὰ ἐξαφανίσει; Ποιὰ εἶναι ἡ χρησιμότητα καὶ ποιὸς ὁ σκοπὸς νὰ εἶναι ἀκόμα ἐμφανῆ αὐτὰ τὰ σημάδια τοῦ θανάτου πάνω στὸ πανάχραντο Σῶμα τῆς ζωῆς;

Μεγάλος ὁ σκοπὸς καὶ μεγάλη ἡ σκοπιμότητα τῶν στιγμάτων αὐτῶν, ἀδελφοί μου. Πρῶτον, γιὰ νὰ μὴν ξεχνοῦμε πῶς, ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ, ὁ θάνατος εἶναι ἀκόμη παρὼν στὴν ζωὴ μας καὶ πῶς ἡ δύναμή του παρμένει μεγάλη. Δεύτερον, γιὰ νὰ βεβαιωθοῦμε πῶς ὁ Ἀναστημένος Χριστὸς δὲν εἶναι ἓνας ἐρχόμενος ἀπὸ ἓναν ἄλλο κόσμον, ἀλλὰ ἐκεῖνος, ὁ Ὅποῖος πράγματι πέρασε νικηφόρα μέσα ἀπὸ τὸ κράτος τοῦ θανάτου καὶ φέρει ἀκόμη τὶς πληγές

αὐτὲς ὡς ἀποδείξεις τῆς νίκης Του. Ὑπάρχει ὅμως καὶ κάτι τρίτο: Οἱ πληγὲς αὐτὲς εἶναι ἡ πηγὴ τῆς δικῆς μας παρηγοριᾶς. Διότι οἱ πληγές Του εἶναι οἱ δικές μας πληγές ποὺ μὲ τὴν θεία φιλανθρωπία Του ἔκανε δικές Του. Τὰ δικά μας πάθη καὶ τὶς δικές μας ὀδύνες ἐπωμίστηκε ὁ Χριστὸς μας, προκειμένου νὰ περάσει μαζί μας μέσα ἀπὸ τὴν κοιλάδα τῶν κλαυθμῶν καὶ τοῦ πόνου ποὺ καθημερινὰ βαδίζουμε ὅλοι μας. Τὰ πάθη μας ἔγιναν πάθη Του, ὁ πόνος μας πόνος Του. Μὲ τὴν Ἀνάστασή Του ὅμως, ἡ δύναμή Του ἔγινε δύναμή μας καὶ ἡ ζωὴ Του, ζωὴ μας. Τὰ στίγματα εἶναι ἐκεῖ γιὰ νὰ μᾶς θυμίζουν πὼς ἡ δύναμη τοῦ πόνου μας εἶναι μεγάλη, ὅπως μεγάλη ὑπῆρξε καὶ ἡ δική Του ὀδύνη πάνω στὸν Σταυρό. Μεγαλύτερη ὅμως εἶναι ἡ δύναμη τῆς ζωῆς, τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ φωτὸς ποὺ μᾶς καλεῖ νὰ μοιραστοῦμε μαζί Του.

Οἱ πληγὲς πάνω στὸ Ἀναστημένο Σῶμα εἶναι ἐμφανεῖς, ὅμως δὲν πονοῦν καὶ δὲν αἱμορραγοῦν πλέον. Μόνο μαρτυροῦν πὼς τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ ἀντισταθεῖ στὴν δύναμη τῆς Ἀναστάσεως. Ὁ Θωμᾶς ξαναβλέπει τὶς πληγὲς ποὺ μέχρι πρὶν ἀπὸ δύο ἡμέρες εἶχε δεῖ πάνω σὲ ἕναν νεκρό. Τώρα βλέπει τὶς ἴδιες πληγές, μόνο ποὺ ὁ νεκρὸς ἔχει δώσει τὴν θέση του σὲ ἕνα ὁλόφωτο σῶμα, διαποτισμένο ἀπὸ αἰώνια ζωὴ. Τώρα οἱ πληγὲς αὐτὲς ἀναβρῦζουν καὶ τὴν δική μας ἐλπίδα.

Ἀδελφοί μου,

Ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς ἀντίκρισε τότε τὶς πληγὲς τοῦ Ἀναστημένου Χριστοῦ καὶ πίστεψε. Ἀντικρίζουμε καὶ ἐμεῖς σήμερα τὶς φορικτὲς πληγὲς τῆς ἀνθρωπότητος ποὺ αἱμορραγεῖ.

Ἀναρωτιόμαστε ποιά δύναμη μπορεί νὰ παρηγορήσει τόσο πόνο καὶ νὰ γιατρέψει τόσο θάνατο. Στρέφουμε τότε τὴν ματιά μας στὴν εἰκόνα τῆς Ἀναστάσεως καὶ διακρίνουμε τὰ στίγματα τοῦ Σταυροῦ. Στρέφουμε τὴν καρδιά μας πρὸς Ἐκεῖνον ποὺ ἔκανε ὅλο τὸν ἀνθρώπινο πόνο δικό Του καὶ βλέπουμε τὸ πανάγιο Σῶμα Του νὰ ἔχει νικήσει τὸν πόνο καὶ τὸν θάνατο. Εἶναι τὸ ἴδιο σῶμα ποὺ γίνεται ἡ τροφή μας κατὰ τὴν Θεία Λειτουργία. Ἄς γευόμαστε διαρκῶς τὸν Θεό, ἃς γευόμαστε διαρκῶς τὴν Ζωή, ἃς γευόμαστε διαρκῶς τὴν Ἀνάσταση καί, μαζὶ μὲ τὸν ἀπόστολο Θωμᾶ, ἃς διακηρύσσουμε μὲ ὅλη τὴν δύναμη τῆς ψυχῆς μας, μέχρι τελευταίας μας ἀναπνοῆς: «Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου». Ἀμήν.

Φῶς παντοδύναμο, Φῶς νικηφόρο

Κάτι παράξενο, κάτι σπάνιο ἂν ὄχι μοναδικό, χαρακτηρίζει τὴν σημερινή Εὐαγγελική περικοπή. Βρισκόμαστε μόλις δύο ἐβδομάδες μετὰ τὸ χαρμόσυνο γεγονός τῆς Ἀναστάσεως καὶ θὰ περίμενε κανεὶς νὰ ἀκούσει μία ἐξιστόρηση, σχετικὰ μὲ μία ἀκόμη ἐμφάνιση τοῦ Ἀναστημένου Χριστοῦ. Κι ὅμως! Ὁ Κύριός μας, ὁ Ἐξολοθρευτὴς τοῦ θανάτου καὶ ὁ Νικητὴς τοῦ Ἄδῃ, σήμερα, ἀπουσιάζει παντελῶς. Μιᾶ γι' Αὐτὸν μόνον ὁ ἄγγελος, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὶς Μυροφόρες:

«Ψάχνετε γιὰ τὸν Ἰησοῦ ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ, τὸν Ἐσταυρωμένο; Ἀναστήθηκε. Δὲν εἶναι ἐδῶ. Νὰ καὶ τὸ μέρος ὅπου τὸν εἶχαν ἐναποθέσει».

Μοιάζει ὁ χρόνος νὰ γυρίζει πίσω. Βρισκόμαστε ξανὰ ἐνώπιον τῶν γεγονότων ποὺ συνέβησαν ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Χριστοῦ μας. Παρακολουθοῦμε τὴν Ἀποκαθήλωση καὶ τὴν Ταφή Του. Ἀκοῦμε, μαζὶ μὲ τὶς Μυροφόρες, τὸ χαρμόσυνο μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως. Σήμερα, πρωταγωνιστὲς εἶναι ἄνθρωποι ἀπλοί, ἄνθρωποι σὰν ἐμᾶς. Πρόσωπα ποὺ βίωσαν τὰ δραματικὰ γεγονότα τοῦ Γολγοθᾶ καὶ βυθίστηκαν σὲ μία βαθιὰ ἀπογοήτευση, βλέποντας τὸν ἀγαπημένο τους Ἰησοῦ ὡς ἓναν μεγάλο ἡττημένο.

Πρόκειται, κατ' ἀρχάς, γιὰ τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ τὴν Ἀριμαθαία καὶ τὸν Νικόδημο, ποὺ ἀναφέρονται στὴν ἀντίστοιχη περικοπὴ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου. Ἦταν καὶ οἱ δύο μέλη τοῦ θρησκευτικοῦ κατεστημένου τῶν Ἑβραίων. Μικρὴ ἢ ἀναφορὰ γι' αὐτοὺς στὰ Εὐαγγέλια, μεγάλη ὅμως ἡ ψυχικὴ τους δύναμη. Ὅταν ἄκουσαν τὸ ἀνατρεπτικὸ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ, ἀνέτρεψαν καὶ τὶς δικές τους πεποιθήσεις, ἀναθεώρησαν τὰ δεδομένα τῆς ἀνατροφῆς τους, ἐναντιώθηκαν στὸ μένος τῶν συμπατριωτῶν τους κατὰ τοῦ ἀληθινοῦ Μεσσία καὶ διακινδύνευσαν τὴν κοινωνικὴ τους θέση. Τὸ θάρρος τους ἀποκαλύπτεται ἰδιαίτερα στὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο, καθὼς συμμετέχουν στὴν Ἀποκαθήλωση, μία πράξη, ἡ ὁποία εἶναι βέβαιο πὼς θὰ γινόταν γνωστὴ στοὺς κύκλους, τόσο τῶν Ρωμαίων, ὅσο καὶ τῶν Φαρισαίων.

Ἰδια στάση θάρρους καὶ ἀφοσιώσεως δείχνουν σήμερα καὶ οἱ Μυροφόρες. Γυναῖκες ἀπλές, τῶν ὁποίων ἡ καρδιὰ εἶναι βέβαιο πὼς θὰ εἶχε νιώσει τὸν φόβο καὶ τὴν ἀπογοήτευση. Γυναῖκες, ὅμως, ποὺ ἡ ἀφοσίωσή τους γιὰ τὸν ἀγαπημένο τους Διδάσκαλο τὶς ἔκανε τολμηρὲς καὶ ἀποφασιστικές. Τὴν ὥρα ποὺ οἱ Μαθητὲς ἔχουν σκορπίσει – ἐκτὸς βέβαια ἀπὸ τὸν Ἰωάννη ποὺ στάθηκε κάτω ἀπὸ τὸν Σταυρὸ μαζί μὲ τὴν Μητέρα τοῦ Κυρίου μας – οἱ γυναῖκες αὐτὲς ἀποδεικνύονται πιστὲς στὴν ἀγάπη τους καὶ ἀναλαμβάνουν τὸ κόστος τῆς ἀφοσιώσεώς τους, γνωρίζοντας πὼς ὑπάρχει σοβαρὴ πιθανότητα νὰ ὀδηγηθοῦν σὲ βαριὰ ποινὴ, ἀκόμα καὶ σὲ θάνατο.

Ἡ σημερινὴ περικοπὴ μοιάζει νὰ ἀπευθύνεται σὲ μᾶς. Ἀλήθεια, ἐμεῖς τί θὰ κάναμε στὴν θέση αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων;

Ζοῦμε σὲ κοινωνία χριστιανικὴ καὶ εἵμαστε ἐλεύθεροι νὰ συμμετέχουμε στὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἐκφράζοντας τὴν πίστη μας καὶ τὴν ἀγάπη μας στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Κανένας διώκτης δὲν καιροφυλακτεῖ, κανένας προδότης δὲν ἐτοιμάζεται νὰ μᾶς καταδώσει ὡς ἐπικίνδυνους συνωμότες σὲ κάποιο κέντρο ἐξουσίας. Τὰ πρόσωπα ὅμως τῆς σημερινῆς περικοπῆς στέκονται ἐνώπιόν μας καὶ μᾶς καλοῦν νὰ ἀναλογιστοῦμε γιὰ τὴν θέση ποὺ κατέχει ἡ πίστη στὴν ζωὴ μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ κόστος ποὺ εἵμαστε πρόθυμοι νὰ καταβάλλουμε γι' αὐτήν.

Βέβαια, τουλάχιστον γιὰ τὸν Δυτικὸ Κόσμο, ἔχουν περάσει ἐκεῖνες οἱ μακρινὲς περίοδοι τῶν διωγμῶν. Ὁ χριστιανισμὸς στὴν κοινωνία μας δὲν διώκεται, δὲν ἀπειλεῖται, δὲν καταδικάζεται. Εἵμαστε ἐλεύθεροι νὰ πιστεύουμε καὶ νὰ ζοῦμε σύμφωνα μὲ τὸν νόμο τοῦ Εὐαγγελίου. Στὴν πραγματικότητα, ὅμως, ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιά μας βομβαρδίζονται καθημερινὰ ἀπὸ κηρύγματα, ἀπόψεις καὶ πρακτικὲς ἐντελῶς ἀντίθετες μὲ ὅσα δίδαξε ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅταν βρέθηκε ἀνάμεσά μας. Μπορεῖ, ὡς Χριστιανοί, νὰ μὴν κινδυνεύουμε ἀπὸ διωγμὸ καὶ φυλάκιση, χρειάζεται ὅμως πολὺ θάρρος γιὰ νὰ ἀντισταθεῖ κανεὶς στὸ ρεῦμα τῆς ἐποχῆς, ἡ ὁποία χαράσσει δρόμους ριζικὰ ἀντίθετους ἀπὸ τὴν ὁδὸ τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὅποιος θελήσει νὰ ζήσει μὲ συνέπεια τὴν πίστη του, πρέπει ὄντως νὰ ἐξοπλιστεῖ μὲ τὸ θάρρος τοῦ Ἰωσήφ καὶ τὴν τόλμη τοῦ Νικοδήμου. Ὅπως τότε, ἔτσι καὶ σήμερα, δύο χιλιάδες χρόνια μετὰ, οἱ δυνάμεις τοῦ κόσμου τούτου ἐφευρίσκουν χίλιους δύο τρόπους γιὰ νὰ παραμερίζουν διαρκῶς τὸν Χριστὸ καὶ τὸ κήρυγμά Του στὸ περιθώριο καὶ νὰ Τὸν πα-

ρουσιάζουν ως τὸν Μεγάλον Ἡττημένο.

Πρὶν ἀπὸ ἑνὸς αἰῶνα περίπου, ὁ ἄνθρωπος τῆς Δύσης διακήρυξε μὲ θριαμβολογία καὶ ἀλαζονεία πὼς «ὁ Θεὸς πέθανε». Αὐτὴ ὅμως ἡ διακήρυξη τοῦ θανάτου δὲν ἀφοροῦσε τὸν Θεό, ἀλλὰ ἕνα ὁλόκληρον πολιτισμό, τὸν δικόν μας πολιτισμό, ποὺ ἀπαρνήθηκε τὶς χριστιανικὲς τοῦ ρίζες καὶ βυθίστηκε στὴν φθορὰ καὶ τὴν πνευματικὴ παρακμή. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, πρέπει νὰ κατανοήσουμε σὲ ὅλες τὶς διαστάσεις τὸ μήνυμα τῆς περικοπῆς.

Σήμερα δὲν θυμόμαστε κάποιους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐκπλήρωσαν ἀπλῶς ἕνα καθήκον ἀπέναντι σὲ ἕνα νεκρό. Τοὺς τιμᾶμε, κυρίως, διότι δὲν ἐγκατέλειψαν τὴν ἐλπίδα. Εἶναι βέβαιον πὼς ὁ Ἰωσήφ, ὁ Νικόδημος, ἀλλὰ καὶ οἱ Μυροφόρες εἶχαν κλείσει βαθιὰ στὴν καρδιά τους τὴν διαβεβαίωση τοῦ Χριστοῦ πὼς θὰ ἀκολουθήσει ἡ Ἀνάστασις. Τὴν ἐμπιστοσύνη στὰ λόγια αὐτὰ δὲν τὴν ἀπαρνήθηκαν, ἀκόμη καὶ ὅταν βρέθηκαν μπροστὰ στὸ ἀτιμασμένο καὶ ἐξαθλιωμένο σῶμα τοῦ νεκροῦ Ἑσταυρωμένου. Ἴσως, κάποια στιγμή, νὰ ἀμφέβαλαν: «Πὼς εἶναι δυνατόν», ἴσως καὶ νὰ σκέφτηκαν, «τό νεκρὸ αὐτὸ σῶμα νὰ μεταβληθεῖ σὲ πηγὴ ζωῆς καὶ νὰ χαρίσει στὸν κόσμον τὴν ἀθανασία;»

Κι ὅμως, ἡ ἀμφιβολία αὐτὴ δὲν στάθηκε ἱκανὴ νὰ τοὺς ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν ἐλπίδα. Ἐμείναν πιστοί, ἀκόμα καὶ ὅταν ὅλα ἔδειχναν πὼς ἔχουν χαθεῖ.

Ἀδελφοί μου,

Καὶ στὴν δική μας ἐποχὴ, ζοῦμε τὴν ἐπέλαση τοῦ πειρα-

σμοῦ τῆς ἀπόλυτης ἀπογοητεύσεως. Τὸ κήρυγμα καὶ οἱ ἐπαγγελίες τοῦ Εὐαγγελίου μοιάζουν συχνὰ νὰ πνίγονται ἀπὸ τὴν μοχθηρία καὶ τὴν φρίκη, ὅπως διαπιστώνουμε καθημερινὰ στὶς ἐξελίξεις σὲ ὅλο τὸν κόσμο. Εἶναι ἡ δική μας ὥρα νὰ μὴν χαθεῖ τὸ θάρρος μας, νὰ μὴν ἀτονήσῃ ἡ τόλμη μας, νὰ μὴν ἐξασθενήσῃ ἡ ἀγάπη μας γιὰ τὸν Χριστὸ ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ὁ ἄνθρωπος δὲν θὰ σταματήσει ποτὲ νὰ ποθεῖ τὸ «ὔδωρ τῆς ζωῆς». Στὶς ἡμέρες μας, ὅμως, τὸ ἀναζητᾶ σὲ φρέατα συντετριμμένα καὶ σὲ πηγὲς ποὺ ἀναβλύζουν μοναξιά, ἀπογοήτευση καὶ θάνατο.

Ἐμεῖς γνωρίζουμε τὴν Πηγὴ τῆς ἀληθινῆς ζωῆς. Κάθε φορὰ ποὺ ὁ θάνατος θὰ δείχνει πὼς εἶναι ὁ μεγάλος νικητής, ἐμεῖς, ὡς Ἐκκλησία τοῦ Ἀναστημένου Χριστοῦ, θὰ κηρύττουμε, μὲ τὸν λόγο καὶ τὰ ἔργα μας, πὼς τὸ φῶς καὶ ἡ ζωὴ ποὺ ἀνέτειλαν ἀπὸ τὸ κενὸ μνημεῖο, εἶναι ἰσχυρότερα καὶ ἀπὸ τὸ πιὸ πυκνὸ σκοτάδι. Ὁ ἴδιος ἄγγελος ποὺ μίλησε στὶς Μυροφόρες, καλεῖ κι ἐμᾶς νὰ διαδώσουμε τὴν ἀλήθεια τῆς Ἀναστάσεως σὲ ὅλον τὸν κόσμο. Ἄς γίνῃ, λοιπόν, ἡ ἀποστολὴ αὐτῇ, ὁ σκοπὸς καὶ τὸ νόημα τῆς ζωῆς μας καὶ ἃς ἀκούγεται πάντα ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καρδιᾶς μας τὸ χαρμόσυνο μήνυμα καὶ ἡ μεγάλη ἐλπίδα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους:

Χριστὸς ἀνέστη!

Δίψα για ἀνθρωπιά

Ένα ἀκόμη θαῦμα διαδραματίζεται σήμερα ἐνώπιόν μας. Ένα ἀκόμη δείγμα τῆς ἀπέραντης φιλανθρωπίας τοῦ Κυρίου μας. Μία ἀκόμη διαβεβαίωση πὼς ἡ ἀσθένεια καὶ ὁ θάνατος, ποὺ ἔπληξαν τὸ ἀνθρώπινο γένος μετὰ τὴν πτώση τῶν Πρωτοπλάστων, στέκονται ἀδύναμα καὶ πρόσκαιρα μπροστὰ στὴν δύναμη τοῦ Ἀναστημένου Χριστοῦ.

Υπάρχει ὅμως καὶ κάτι ἀκόμη, τὸ ὁποῖο εἶναι σήμερα ἄξιο θαυμασμοῦ. Κάτι ποὺ δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Κυρίου μας, ἀλλὰ, ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη σκληροκαρδία καὶ τὴν ἀδιαφορία γιὰ τὸν συνάνθρωπο: Τριάντα ὀκτὼ ὁλόκληρα χρόνια, ὁ παραλυτικὸς τῆς σημερινῆς περικοπῆς περιμένε ἓναν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος θὰ ἀφιέρωνε κάποιες ἐλάχιστες στιγμές, προκειμένου νὰ τὸν σπρώξει στὰ νερὰ τῆς Προβατικῆς Κολυμβήθρας. Τριάντα ὀκτὼ ὁλόκληρα χρόνια καὶ δὲν βρέθηκε ἓνα χέρι νὰ χαρίσει σὲ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, μὲ μία ἀπλὴ κίνηση, τὴν πολυπόθητη υἰγεία του. Γιὰ μῆνες ὁλόκληρους, γιὰ χρόνια ὁλόκληρα, ὁ παραλυτικὸς παρέμενε ἀνύπαρκτος καὶ ἀόρατος γιὰ χιλιάδες ἀνθρώπους πού, σὲ ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, θὰ βρέθηκαν ὅπωςδῆποτε σὲ αὐτὸν τὸν τόπο τῶν θαυμάτων.

«Ἄνθρωπο δὲν ἔχω», ἀπαντᾷ μὲ πίκρα στὸν Χριστό, ὅταν Ἐκεῖνος τὸν ρωτᾷ ἂν θέλει νὰ ξαναβρεῖ τὴν υἱεία του. Ἴσως ὁ Κύριος νὰ ἦταν ὁ πρῶτος ποὺ τὸν ἀντιμετώπισε ὡς ἄνθρωπο. Ὁ πρῶτος ποὺ ἀσχολήθηκε μὲ τὴν δυστυχία του. Ὁ πρῶτος ποὺ ἀφιέρωσε λίγα λεπτὰ ἀποκλειστικὰ σὲ ἐκεῖνον, ἀφήνοντας κατὰ μέρος τὶς ἀπασχολήσεις του.

«Ἄνθρωπο δὲν ἔχω», παραπονεῖται ὁ παραλυτικὸς στὸν Χριστό. Πίσω ὅμως ἀπὸ αὐτὸ τὸ παράπονό του, ἴσως καὶ νὰ κρύβεται κάτι βαθύτερο, κάτι τραγικότερο. Κάλι ποὺ δὲν χωράει μόνον στὴν φράση «Ἄνθρωπο δὲν ἔχω», ἀλλὰ στὴν φράση «ἄνθρωπος δὲν εἶμαι».

Ναί, ἀδελφοί μου! Ἡ κρυμμένη ἀλήθεια πίσω ἀπὸ τὸ παράπονο τοῦ παραλυτικοῦ εἶναι πῶς, γιὰ τὰ πλήθη ποὺ περιφέρονταν ἐπὶ τόσα χρόνια γύρω του, αὐτὸς δὲν ὑπῆρξε ἄνθρωπος, δὲν εἶχε ἀξία, δὲν εἶχε σημασία, δὲν εἶχε ὄντοτητα. Ἡ ἀσθένειά του δὲν ἀφοροῦσε κανέναν. Ἡ ἰασή του δὲν ἐνδιέφερε κανέναν. Ἡ παρουσία του ἴσως καὶ νὰ ἐμπόδιζε τὴν διέλευση κάποιων, πού, πάνω στὴν βιασύνη τους, ἴσως νὰ τὸν παραμέρισαν μὲ τὸ πόδι τους ἢ καὶ νὰ τὸν πρόσβαλαν.

Τὸ σημερινὸ θαῦμα ἀποδεικνύει βεβαίως περίτρανα τὴν δύναμη τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία εἶναι σὲ θέση νὰ ἐξαλείψει τὴν φθορὰ καὶ τὸν θάνατο. Αὐτὸ ὅμως ποὺ ἐπιπλέον διδασκόμεστε σήμερα, εἶναι ἡ ἀνάγκη ἀποκατάστασης τῆς ἀξίας τοῦ κάθε ἀνθρώπου, ἀκόμη καὶ τοῦ πιὸ ἀσήμαντου, ἀκόμη καὶ τοῦ πιὸ μοναχικοῦ. Αὐτὸ ἀκριβῶς συμβαίνει στὴν σημερινὴ περικοπή. Τὸν περιφρονημένο καὶ ἀδιάφορο, γιὰ τὸ βιαστικὸ

πλήθος, φροντίζει ό Πλάστης και Θεός όλων μας. Τόν ανύπαρκτο για τους ανθρώπους τοποθετεί ό Δημιουργός στο κέντρο του ενδιαφέροντός Του. Τόν καταδικασμένο στην ανθρώπινη αδιαφορία περιθάλλει. Τόν εξουθενωμένο από την μοναξιά συμπονεί. Τόν απελπισμένο ανορθώνει.

Με τρόπο άφυπνιστικό έρχεται ή έξιστόρηση του σημερινού θαύματος να χτυπήσει την πόρτα της δικής μας καθημερινότητας. Άν και έχουν περάσει δύο χιλιάδες χρόνια από τó γεγονός αυτό, ή αδιαφορία του σύγχρονου πλήθους παραμένει. Ίσως και έμεις να είμαστε κάποιοι από αυτούς που εύκολα προσπερνούν τόν άσήμαντο και αδιαφορούν για εκείνον που δέν ανήκει στις «χρήσιμες» γνωριμίες. Δυστυχώς, αυτή είναι ή πικρή αλήθεια. Η αξία των ανθρώπων γύρω μας αξιολογείται και μετριέται ανάλογα με τó πόσο ικανοποιούν τόν ναρκισσισμό και τους σχεδιασμούς μας. Οί συνάνθρωποί μας γίνονται όρατοι ή άόρατοι, ανάλογα με την χρησιμότητά τους. Οί σχέσεις μας ενισχύονται ή έξασθενούν, ανάλογα με τις προσδοκίες του συμφέροντός μας. Ό χρόνος μας έχει καταληφθεί αποκλειστικά από εκείνα που πρέπει να γίνουν, προκειμένου να ενισχύσουμε την θέση μας στην κοινωνία και να αύξήσουμε τόν πλούτο μας. Όποιος συμβάλλει σε αυτό, μάς είναι επιθυμητός. Αντίθετα, όποιον θεωρήσουμε άπειλή για τó αλαζονικό «Έγώ» μας, τόν κατατάσσουμε στους ανεπιθύμητους και φτάνουμε ως και να τόν άπωθήσουμε από την ζωή μας με τρόπο βίαιο, σκληρό και άπάνθρωπο. Η βία στην κοινωνία μας, ή βία στην καθημερινότητά μας, ή βία που πλέον έχει εισχωρήσει στην οικογένεια, στις σχέσεις μας και

στὶς συναναστροφές μας δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὴν φανέρωση τῆς ἀποξένωσης μεταξὺ μας, τῆς ὑποτίμησης τῶν ἀνθρώπων γύρω μας, τῆς ἀδιαφορίας γιὰ ὅσα τραγικὰ συμβαίνουν δίπλα μας.

Ἔχουν ὄντως αὐξηθεῖ οἱ τρόποι συναναστροφῆς. Οἱ μετακινήσεις εἶναι εὐκόλες, οἱ κοινωνικὲς ἐπαφές μας πολλές, ἐνῶ τὸ διαδίκτυο γίνεται γέφυρα γνωριμίας μὲ ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντα. Μᾶς γνωρίζουν πολλοί, γνωρίζουμε πολλούς, ὅμως καὶ ἐκεῖνοι καὶ ἐμεῖς, τὴν ὥρα τῆς λύπης, τὴν ὥρα τῆς μοναξιᾶς, τὴν ὥρα τῆς ἀνάγκης, τὶς ἴδιες λέξεις μὲ τὸν παραλυτικὸ φελλίζουμε μὲ πίκρα:

«Ἄνθρωπο δὲν ἔχω».

Δὲν εἶναι λίγες οἱ φορὲς ποὺ τὸ παράπονο αὐτὸ μᾶς πνίγει. Βυθιζόμαστε στὴν ἐρημιὰ μας. Κατηγοροῦμε τὴν ἄπονη ἐποχὴ μας. Μήπως, ὅμως, ἐκείνη ἀκριβῶς τὴν στιγμή, ἔχουμε μία εὐκαιρία νὰ ἀναρωτηθοῦμε ἂν ὄντως ἐμεῖς εἴμαστε διαθέσιμοι γιὰ τοὺς συνανθρώπους μας; Μήπως εἶναι ἀκριβῶς ἡ στιγμή νὰ πάρουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι τὴν θέση τοῦ Χριστοῦ δίπλα στὴν ἐξαντλημένη καὶ πληγωμένη ἀπὸ τὴν ἀδιαφορία κοινωνία μας; Μήπως, εἶναι ἡ στιγμή νὰ ξαναβροῦμε τοὺς ἀνθρώπους γύρω μας καὶ νὰ ἐξασφαλίσουμε γι' αὐτοὺς μιὰ θέση στὴν καρδιά μας;

Σὲ μία βίαιη καὶ σκληρὴ καθημερινότητα, τὴν ὁποία συχνά, καὶ δικαίως, κατακρίνουμε, ἔχουμε καὶ ἐμεῖς μερίδιο εὐθύνης. Ὅσο ἡ καρδιά μας στενεύει, οἱ ἄνθρωποι θὰ συνεχίσουν νὰ χάνουν στὰ μάτια μας τὴν ἀξία τους καὶ νὰ ταξινομοῦνται σύμφωνα μὲ τὶς δικές μας ἀπαιτήσεις. Ἐὰν ὅμως αποφασί-

σουμε νὰ δοκιμάσουμε ἕναν ἄλλο τρόπο ἀνθρώπινης ἐπαφῆς, βασισμένης στὸ ἄνοιγμα τοῦ ἑαυτοῦ μας, στὴν διαθεσιμότητά μας, σὲ κάθε ἀνάγκη τοῦ ἀδελφοῦ μας καὶ στὴν διαρκῆ διάθεση γιὰ προσφορά, νὰ εἴμαστε βέβαιοι πὼς γινόμαστε πρωταγωνιστὲς μιᾶς καλύτερης κοινωνίας.

Ἡ ἐνδοοικογενειακὴ βία, ἡ κακοποίηση ἀκόμη καὶ μικρῶν παιδιῶν, καθὼς καὶ οἱ ἀποκρουστικὲς γυναικοκτονίες, οἱ ὁποῖες, δυστυχῶς, ὅλο καὶ αὐξάνονται διεθνῶς, ἀποτελοῦν τὴν κραυγὴ μιᾶς κοινωνίας ἀνθρώπων ποὺ διψοῦν γιὰ ἀγάπη, ἐνδιαφέρον καὶ ἀναγνώριση τῆς ἀξίας τους. Μὲ τὴν συμπεριφορά μας ἃς κάνουμε τὸν ἀσήμαντο νὰ νιώσει σημαντικός, μὲ τὸ ἐνδιαφέρον μας ἃς ἐλαφρύνουμε τὸν πόνο καὶ τὴν μοναξιά τοῦ διπλανοῦ μας, μὲ τὴν στάση μας ἃς διδάσκουμε στὰ παιδιά μας τὴν ἀγάπη καὶ τὸν ἀλληλοσεβασμό. Ἐὰν αὐτὸ συμβεῖ, νὰ εἴμαστε βέβαιοι πὼς γινόμαστε κι ἐμεῖς, ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος ποὺ γύρευε ὁ παραλυτικός καὶ πὼς μεταβαλλόμαστε ὄντως σὲ εἰκόνες Χριστοῦ καὶ συνεργοὶ τῆς δικῆς Του ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας. Ἀμήν!

Νερό ζωῆς, νερό χαρᾶς ἀδαπάνητης

Ένας ἄπλὸς ἄνθρωπος, μία γυναῖκα τῆς καθημερινότητος, γίνεται σήμερα παράδειγμα καὶ ὁδηγὸς πρὸς τὶς μεγάλες ἀλήθειες τοῦ Εὐαγγελίου. Τὸ σημερινὸ περιστατικὸ περιγράφει ἓναν διάλογο ἀνάμεσα στὸν Κύριο καὶ μία Σαμαρεῖτιδα. Μία ἄλλοεθνῆ, ἀλλὰ καὶ γυναῖκα, μὲ τὴν ὁποία συνομιλεῖ ὁ Διδάσκαλος, προκαλώντας τὴν ἀπορία, ἴσως καὶ τὴν ἀγανάκτηση τῶν Μαθητῶν Του. Κι ὅμως, γιὰ μία ἀκόμη φορά, ὁ Χριστὸς παρακάμπτει τὰ στερεότυπα, ἀρνεῖται τὴν ὑποτίμηση τοῦ ὁποιουδήποτε ἀνθρώπου καὶ ἀποδέχεται τὴν κάθε ἀνθρώπινη ὕπαρξη ὡς ἰσότιμο συνομιλητὴ Του.

Δὲν εἶναι λίγες οἱ φορὲς ποὺ βρίσκουμε στὸ Εὐαγγέλιο τὸν Κύριό μας νὰ παραμένει σιωπηλός, ἀκόμη καὶ ὅταν περιτριγυρίζεται ἀπὸ πλήθη ποὺ διαρκῶς ζητοῦν ἀπαντήσεις ἢ καὶ κάποιο θαῦμα. Ἄς θυμηθοῦμε τὴν Χαναναία καὶ τὴν ὑπομονὴ της μέχρι νὰ τῆς ἀπευθύνει τὸν λόγο ὁ Κύριος καὶ νὰ ἀνταποκριθεῖ στὶς ἱκεσίες της. Ἄς θυμηθοῦμε ἀκόμα καὶ τὴν σιωπὴ Του ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου, ὅταν ἐκεῖνος τὸν ρωτᾷ στὸ Πραιτώριο γιὰ τὸ τί εἶναι ἀλήθεια.

Σήμερα, όμως, τὴν συζήτηση τὴν προκαλεῖ ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ἀπευθυνόμενος σὲ μία γυναῖκα ποὺ βρίσκεται ἐκεῖ ἀπλῶς γιὰ νὰ γεμίσει τὴν στάμνα τῆς μὲ νερό. Δὲν διακατέχεται ἀπὸ βασανιστικὰ ἐρωτήματα. Δὲν ἔχει τὴν ἀνάγκη νὰ θεραπευτεῖ ἀπὸ κάποια ἀσθένεια. Ἡ πνευματικὴ τῆς κατάρτιση εἶναι στοιχειώδης. Γνωρίζει μόνον πὼς οἱ Ἑβραῖοι ἀποφεύγουν μετὰ βδελυγμίας τοὺς Σαμαρεῖτες καὶ πὼς διαφωνοῦν γιὰ τὸν τόπο ποὺ βρίσκεται ὁ Θεός.

Μιὰ γυναῖκα ἀπλοϊκὴ γνωρίζουμε, λοιπόν, σήμερα. Καὶ συγχρόνως, μιὰ γυναῖκα ἀμαρτωλὴ, σύμφωνα μὲ τὴν ἠθικὴ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἡ ὁποία ἀπέτυχε νὰ ἀφοσιωθεῖ σὲ μία σχέση, ἀλλάζοντας διαρκῶς συντρόφους. Ἐνα πλάσμα ὅπως-δήποτε περιφρονημένο ἀπὸ τοὺς συμπατριῶτες τῆς, ἕνα πλάσμα ποὺ ἴσως καὶ σήμερα, θὰ δεχόταν σχόλια ἀπόρριψης καὶ περιφρόνησης.

Αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, αὐτὴ τὴν Σαμαρεῖτιδα, ἐπιλέγει γιὰ συνομιλήτριά του ὁ Κύριος. Καὶ μάλιστα, σὲ αὐτὴν ἀποκαλύπτει μὲ ἀπόλυτη σαφήνεια τὶς πιὸ θεμελιώδεις ἀλήθειες τοῦ κηρύγματός Του. Ποιές εἶναι αὐτές; Πρῶτα, πὼς ὁ Θεὸς εἶναι ὑπαρξὴ πνευματικὴ καὶ ὅσοι Τὸν προσκυνοῦν πρέπει νὰ καταστήσουν τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό τους κατοικητήριό Του. Καὶ βέβαια, ἡ δευτέρη μεγάλη ἀλήθεια εἶναι πὼς αὐτὸς ποὺ τώρα τῆς μιλά, εἶναι ὁ ἀληθινὸς Μεσσίας. Αὐτὲς εἶναι οἱ δύο μεγάλες ἀλήθειες, τὶς ὁποῖες, ἀκόμη καὶ οἱ Μαθητές Του, ἂν καὶ τὶς ἄκουγαν διαρκῶς, δυσκολεύονταν νὰ τὶς κατανοήσουν καὶ συχνὰ ἀντιδροῦσαν μὲ ἐπιφυλακτικότητα καὶ ἀμφιβολία. Κι ὁμως! Ἡ Σαμαρεῖτιδα τὰ ἀποδέχεται ὁλόκαρδα

μέσα σὲ λίγες στιγμές. Ἡ ἀπλή της καρδιὰ γεμίζει χαρά. Μιὰ χαρὰ συναρπαστική, πρωτόγνωρη, ποὺ δὲν ἀντέχει νὰ τὴν κρατήσῃ μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό της ἀλλὰ σπεύδει νὰ τὴν μοιραστέῃ μὲ τοὺς συμπατριῶτες της. Ὅλα δείχνουν λοιπὸν πὼς αὐτὴ ἡ ἐτοιμότητα καὶ ἡ προθυμία ἐκ μέρους της τὴν καθιστοῦν ἄξια νὰ δεχτεῖ τὴν ἀποκάλυψη τῶν θαυμασίων τοῦ Θεοῦ.

Μπορεῖ ἡ Σαμαρεΐτιδα νὰ ζοῦσε μέχρι τότε μία ζωὴ κοινότυπη καὶ πληκτική, μία ζωὴ ὑπόδουλη στοὺς ρυθμοὺς τῆς καθημερινότητος, μία ζωὴ χωρὶς χαρά, χωρὶς βάθος, χωρὶς προοπτική. Μέχρι τὴν στιγμὴ ἐκείνη, μπορεῖ ὁ μεγάλος πόνος νὰ μὴν τὴν εἶχε συναντήσῃ, οὔτε ὅμως ἡ μεγάλη χαρὰ εἶχε ἀγγίξει τὴν ζωὴ της. Εἶναι ὀλοφάνερο: Ἡ γυναίκα αὐτὴ κάτι ζητοῦσε, ἀλλὰ δὲν ᾔξερε τί. Κάτι ποθοῦσε, ἀλλὰ δὲν τὸ γνώριζε. Γιὰ κάτι διψοῦσε ἡ ψυχὴ της, ἀλλὰ ἔμενε διαρκῶς διψασμένη. Ἐρχεται ὅμως ἡ ἀπρόσμενη συνάντηση μὲ Αὐτὸν τὸν Ἄγνωστο καὶ γεμίζει ἡ ζωὴ της μὲ ἐκπληξη. Ἐρχεται Κάποιος ποὺ τὴν αἰφνιδιάζει καὶ γεννᾷ μέσα στὴν ψυχὴ της τὸν πόθο γιὰ συνάντηση μὲ τὸν Μεσσία γιὰ τὸν ὁποῖον ἄκουγε ἀπὸ μικρὸ παιδί, ἐκείνον τὸν διαρκῶς ἀναμενόμενο, ποὺ θὰ σώσῃ τὸν κόσμον.

Καὶ ἰδοὺ! Ἡ μεγάλη ὥρα ἔχει ἔρθῃ. Ὁ πολυπόθητος Μεσσίας δὲν εἶναι πλέον ἀναμενόμενος, ἀλλὰ παρὼν. Ἐχει ἔρθῃ γιὰ ὅλον τὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἐκείνην προσωπικά. Στέκεται ἐνώπιόν της σὰν ἕνας καθρέφτης ποὺ πάνω του καθρεφτίζεται ἡ ζωὴ της. Γεύεται ἐπιτέλους τὸ νερὸ ποὺ σβήνει μιὰ γιὰ πάντα τὴν δίψα καὶ διαπιστώνει πόσο διψοῦσε. Γεύε-

ται ἐπιτέλους τὴν παρουσία μιᾶς ἀληθινῆς ἀγάπης καὶ διαπιστώνει πόσο ἔλειψε μία τέτοια ἀγάπη στὶς ἐφήμερες σχέσεις της. Συνειδητοποιεῖ πὼς ὁ Θεὸς δὲν εἶναι ἀπόμακρος, ἐγκατεστημένος στὴν κορυφὴ ἑνὸς βουνοῦ ἢ στὸν Ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων, ἀλλὰ κοντινός, ποὺ ἔρχεται νὰ τὴν συναντήσῃ ὡς φίλος καὶ Πατέρας.

Αὐτὴ ἡ ἀπρόσμενη συνάντηση δὲν καθρεφτίζει μόνο τὴν ζωὴ της. Ἔρχεται καὶ νὰ τὴν ἀλλάξῃ. Μέχρι χθές, ἦταν μία καθημερινὴ κοπέλα, ἴσως ἀποτραβηγμένη ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ κόσμου ἐξαιτίας τῆς ζωῆς της. Πλέον, ὅμως, δὲν κρύβεται. Αἰσθάνεται συγχωρεμένη γιὰ τὰ λάθη της. Βιώνει τὸ ξεκίνημα μιᾶς νέας ζωῆς. Δὲν ξέρει πολλὰ γιὰ τὸν ἄγνωστο συνομιλητὴ της, γνωρίζει ὅμως γιὰ τὸ ἀπρόσμενο φῶς ποὺ γέμισε ξαφνικὰ τὴν ψυχὴ της. Μεταβάλλεται σὲ κήρυκα τοῦ Θεανθρώπου καὶ μάλιστα, μὲ τέτοιο ζῆλο, ποὺ μᾶς θυμίζει τὸν ζῆλο τῶν Μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, ποὺ, βέβαια, ἀπέκτησαν πολὺ ἀργότερα, μετὰ τὴν Πεντηκοστή.

Πόσο εὐκολὴ, πόσο ἀπλὴ μᾶς παρουσιάζει σήμερα ἡ Σαμαρείτιδα τὴν πίστη! Πόσο βαθιά, πόσο ὀλοκληρωτικὴ μᾶς παρουσιάζει τὴν χαρὰ ποὺ περιμένει τὴν ψυχὴ μας ὅταν ἀποφασίσουμε νὰ τὴν παραδώσουμε στὴν ἀγάπη καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ! Πόσο γεμάτη, πόσο πλούσια, πόσο ἐλαφρωμένη ἀπὸ τὰ λάθη τοῦ παρελθόντος ζωὴ βιώνει τώρα, ποὺ ὁ Θεὸς γίνεται ὁ μόνιμος σύντροφος τῆς ψυχῆς της! Πόσο εἶναι πλέον ἔτοιμη νὰ μοιραστεῖ τὴν χαρὰ της καὶ νὰ γίνῃ γιὰ τοὺς ἄλλους ὁ δρόμος ποὺ ὁδηγεῖ στὴν Πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀλήθειας!

Ἀδελφοί μου,

Ἡ ἀπλὴ Σαμαρεΐτιδα δὲν μοιράστηκε αὐτὴν τὴν ἀπρόσμενη καὶ πρωτόγνωρη χαρὰ μόνον μὲ τοὺς συμπατριῶτες της. Μέσα ἀπὸ τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο, ἔρχεται νὰ τὴν μοιραστεῖ καὶ μὲ ὅλους μας. Τὰ λόγια καὶ ἡ συμπεριφορὰ της φτάνουν ὥς ἐμᾶς σὰν πρόσκληση καὶ σὰν διαβεβαίωση. Μὲ τὸν δικό της ἀπλοϊκὸ ἀλλὰ καὶ τόσο εἰλικρινῇ τρόπο μᾶς παρουσιάζει τὰ θαύματα ποὺ συμβαίνουν, ὅταν ὁ ἄνθρωπος συναντήσῃ τὸν Θεό. Κάθε ὥρα καὶ κάθε στιγμή, ὁ Χριστὸς καλεῖ καὶ ἐμᾶς νὰ τοῦ παραδώσουμε τὴν ζωὴ μας, ὥστε νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν ἴδια χαρὰ, τὴν ἴδια πληρότητα, τὴν ἴδια ἀναγέννηση ποὺ χάρισε τότε στὴν Σαμαρεΐτιδα. Ὅλοι διψᾶμε γιὰ ἀλήθεια καὶ ζωὴ καὶ ὁ καθένας ἀπὸ ἐμᾶς βρίσκει στὴν καθημερινότητά του ἓνα «πηγάδι» αὐτοῦ τοῦ κόσμου, μὲ νερὸ ποὺ ἀνακουφίζει, δυστυχῶς γιὰ πολὺ λίγο, τὴν δίψα μας. Ἄν ὅμως τὸ θελήσουμε, θὰ διακρίνουμε τὸν ἴδιο τὸν Χριστὸ νὰ κάθεται στοῦ καθενὸς μας τὸ πηγάδι, τὸ ρηχὸ καὶ συχνὰ στερημένου ὕδατος, καὶ νὰ μᾶς ὑπόσχεται ὕδωρ ζωῆς, τὸ ὁποῖο ποτὲ δὲν θὰ μᾶς ἀφήσῃ διψασμένους. Μόνον Αὐτὸς μπορεῖ νὰ μᾶς τὸ χαρίσῃ, διότι μόνον Αὐτὸς εἶναι ἡ πηγὴ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ζωῆς ποὺ δὲν γνωρίζει τέλος. Ἀμήν.

Τύφλωση ὀφθαλμῶν καὶ τύφλωση καρδίας

Σήμερα εἶναι ἡ Κυριακὴ τοῦ Τυφλοῦ. Ἐγὼ ὅμως θὰ σᾶς πρότεινα νὰ τὴν χαρακτηρίζαμε ὡς Κυριακὴ τῶν τυφλῶν. Καὶ αὐτὸ διότι, ἂν καὶ βασικὸς πρωταγωνιστὴς τῆς σημερινῆς περικοπῆς παρουσιάζεται ἓνας τυφλὸς ἐκ γενετῆς, οἱ τυφλοὶ ποὺ ἐμφανίζονται, εἶναι περισσότεροι ἀπὸ ἓναν. Καὶ μάλιστα, ἔχουμε κάθε λόγο νὰ πιστεύουμε πῶς ἡ πρόθεση τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου εἶναι ἀκριβῶς νὰ στρέψει τὴν προσοχή μας πρὸς αὐτοὺς καὶ νὰ μᾶς προβληματίσει μὲ τὴν συμπεριφορὰ τους. Ἀλήθεια, ὅμως, ποιοὶ εἶναι αὐτοί;

Κατ' ἀρχάς, ἡ περικοπὴ ξεκινᾷ μὲ τὴν ἐξιστόρηση τοῦ θαύματος τῆς ἰάσεως ἑνὸς ἐκ γενετῆς τυφλοῦ καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου. Ὁ Χριστὸς βλέπει τὸν τυφλὸ καὶ δὲν χάνει τὴν εὐκαιρίαν νὰ παρομοιάσει στοὺς Μαθητὲς Του τὸ σκοτάδι μέσα στὸ ὁποῖο ζεῖ μὲ τὸ «σκοτάδι» ποὺ θὰ ἐπικρατήσῃ στὸν κόσμον. Ἀμέσως, ὅμως, παρηγορεῖ τοὺς ἀκροατὲς του, διαβεβαιώνοντάς τους πῶς αὐτὸς ὁ Ἰδιος εἶναι τὸ ὑπερκόσμιον φῶς ποὺ τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ τὸ νικήσῃ.

Ἡ στιγμή τῆς ἰάσεως ἔχει φτάσει. Χωρὶς καὶ νὰ τοῦ τὸ ζη-

τήσει ὁ τυφλός, ὁ Κύριός μας ἀγγίζει τὰ μάτια του καὶ τὸν στέλνει νὰ τὰ πλύνει στὴν κολυμβήθρα τοῦ Σιλωάμ. Καὶ τότε, γιὰ πρώτη φορά, ὁ τυφλὸς ἀτενίζει ἑκθαμβὸς τὸν κόσμον καὶ τοὺς ἀνθρώπους.

Αὐτὴ ἡ ἐξιστόρηση, ὅσο κι ἂν μᾶς φαίνεται περίεργο, καταλαμβάνει μόλις τὸ ἓνα ἕκτο (1/6) τῆς περικοπῆς. Ὁ Χριστὸς ἀποσύρεται. Πρωταγωνιστὴς τώρα γίνεται ὁ πρῶτος τυφλός, ἀλλὰ καὶ οἱ Φαρισαῖοι, οἱ ὁποῖοι, δῆθεν ἀγανακτισμένοι γιὰ τὴν παραβίαση τῆς ἀργίας τοῦ Σαββάτου, ἀλλὰ καὶ ἀνήμεροι νὰ ἐξηγήσουν πῶς ἓνας ἄνθρωπος ποὺ παραβιάζει τὸν Μωσαϊκὸ Νόμον, μπορεῖ νὰ πραγματοποιήσῃ θαύματα, προσπαθοῦν μὲ ζῆλον, σχεδὸν παράλογο, νὰ διαφεύσουν τὸ πασιφανὲς καὶ ἀδιαμφισβήτητο θαυματουργικὸ γεγονός.

Ρωτοῦν τὸν τυφλὸ ξανὰ καὶ ξανὰ γιὰ τὸ τί συνέβη καὶ πάντα παίρνουν τὴν ἴδια ἀπάντηση:

«Ὁ Ἰησοῦς μοῦ ἔδωσε τὸ φῶς μου!»

Καλοῦν τοὺς γονεῖς του, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι τοὺς διαβεβαιώνουν πῶς τὸ παιδί τους ὄντως γεννήθηκε τυφλό. Παρόλα αὐτά, οἱ Φαρισαῖοι δὲν ἀλλάζουν γνώμη. Ἄν καὶ οἱ μαρτυρίες εἶναι ὁμόφωνες γιὰ τὸ θαῦμα, ἂν καὶ οἱ γονεῖς του ἐπιβεβαιώνουν πῶς ἦταν τυφλὸς ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ποὺ γεννήθηκε, τὰ μάτια τῆς ψυχῆς τους παραμένουν ἐρμητικὰ κλειστά. Ὁ τυφλὸς στερήθηκε γιὰ χρόνια τὸ φῶς του χωρὶς τὴν δική του θέληση. Αὐτὸς εἶναι τυφλὸς ἐκ γενετῆς. Ἡ «τυφλότητα» ὅμως τῶν Φαρισαίων ἀποτελεῖ καρπὸ τῆς δικῆς τους θελήσεως. Αὐτοὶ εἶναι τυφλοὶ ἐκ προαιρέσεως. Ὁ τυφλός, μέσα στὸ σκοτάδι του, προσπαθοῦσε νὰ προσεγγίσει τὴν ἀλήθεια.

Οἱ Φαρισαῖοι, ἂν καὶ εἶχαν τὸ φυσικὸ τους φῶς, ἐπιλέγουν νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ αὐτὸ καὶ νὰ καταλήξουν οἰκειοθελῶς «τυφλοί».

Θὰ σᾶς πρότεινα, ἀδελφοί μου, νὰ μετατρέψουμε τοὺς σκληρόκαρδους Φαρισαίους σὲ δασκάλους μας. Ὅχι βέβαια γιὰ νὰ μᾶς διδάξουν τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ γιὰ νὰ μᾶς προειδοποιήσουν, μὲ τὴν στάση τους, σὲ ποιά ὕψη παραλογισμοῦ μπορεῖ νὰ φτάσει ὁ ἄνθρωπος, ἐὰν ἔχει ἀποφασίσει νὰ μείνει ἀμετακίνητος στὴν πλάνη του. Ἀκοῦμε συχνὰ ἀνθρώπους γύρω μας νὰ δηλώνουν πρόθυμοι νὰ πιστέψουν, ἀρκεῖ νὰ δοῦν ἓνα θαῦμα. Σήμερα, ὅμως, οἱ Φαρισαῖοι μᾶς διαβεβαιώνουν ἔμπρακτα πῶς, γιὰ τὴν ἐπίμονη ἀπιστία, τὰ θαύματα δὲν εἶναι ἀρκετά. Θεμέλιο τῆς ἀληθινῆς πίστεως εἶναι ἡ ἀπόφασή μας νὰ στραφοῦμε πρὸς τὸν Χριστὸ καὶ νὰ τὸν ἀποδεχτοῦμε ὡς τὸν Κύριο τῆς ζωῆς, τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς ἀγάπης. Ὅχι τόσο τὰ θαύματα, ἀλλὰ μία μεγάλη ἀπόφαση, ἓνα μεγάλο «θέλω», ἀνοίγει τὸν δρόμο πρὸς τὸν Χριστό. Αὐτὸς εἶναι τὸ ἀληθινὸ φῶς ποὺ γεμίζει τὴν καρδιά μας καὶ μᾶς κάνει ἱκανοὺς νὰ ἀναγνωρίζουμε τὰ ἅπειρα θαύματα ποὺ συμβαίνουν κάθε στιγμὴ μέσα μας καὶ γύρω μας.

Ὅσοι ζοῦν μέσα σὲ αὐτὸ τὸ ὑπερκόσμιο φῶς, εἶναι διαρκῶς εὐγνώμονες γιὰ τὸ δῶρο τῆς ζωῆς, τῆς ἀγάπης, τῆς υἱείας, τῆς χαρᾶς καὶ ἰδιαίτερα γιὰ τὴν αἴσθηση τῆς διαρκοῦς παρουσίας καὶ προστασίας τοῦ Χριστοῦ. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ παρὰ μὲν εὐγνώμονες, ἀκόμη καὶ ὅταν γνωρίσουν τὴν δυσκολία καὶ τὸν πόνο, καθὼς, μέσῳ τῆς πίστεως, γνωρίζουν πῶς ὁ Θεὸς δὲν θὰ τοὺς ἐγκαταλείψει ποτέ. Ἀντίθετα, χωρὶς

αὐτὴν τὴν ὁλόφυχη πίστι, ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου συναντᾷ παντοῦ γύρω του τὸ παράλογο καὶ ἡ ψυχὴ του, ἀποκομμένη ἀπὸ τὸ φῶς, πλημμυρίζει κάθε στιγμὴ ἀπὸ τὴν ταραχὴ, τὴν ἀπόγνωση καὶ τὸν φόβο τοῦ θανάτου. Ὅσα θαύματα καὶ ἂν συμβοῦν ἐνώπιον ἐνὸς τέτοιου ἀνθρώπου, αὐτὸς προτιμᾷ νὰ υἱοθετήσῃ τὴν πρὸ παράλογη θεωρίαν καὶ τὴν πρὸ ἐξωπραγματικὴ ἐξήγησιν, ἀρκεῖ νὰ μὴν ἐπιτρέψῃ στὴν θαυματουργίαν τοῦ Θεοῦ νὰ κλονίσῃ τὴν πλάνην καὶ τὸ σκοτάδι, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐγκατεστημένα στὸν νοῦ καὶ στὴν καρδιά του. Ὁ παραλογισμός, ὅμως, δὲν σταματᾷ ἐδῶ. Ὁ τυφλὸς ἄνθρωπος, ὅχι ὁ ἐκ γενετῆς ἀλλὰ ὁ ἐκ προαιρέσεως, καταλαμβάνεται ἀπὸ μανίαν νὰ ἀντιστρέψῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ τὴν ὀνομάσῃ «πλάνην», νὰ ἀντιστρέψῃ τὸ φῶς καὶ νὰ τὸ ὀνομάσῃ «σκοτάδι». Αὐτὸ προσπαθοῦν τόσο ἐπίμονα οἱ Φαρισαῖοι τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, αὐτὸ προσπαθοῦν καὶ οἱ σύγχρονοι τυφλοί, οἱ χλευαστὲς τῆς πίστεως τῶν ἀνθρώπων, οἱ ἀληθινοὶ σκοταδιστὲς τῆς ἐποχῆς μας.

Ἀδελφοί μου,

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀποφασίσῃ νὰ ἀποξενωθεῖ ἀπὸ τὸν Θεό, ὅσα θαυμαστὰ καὶ ἂν ἀντιληφθοῦν οἱ αἰσθήσεις του, ὁ νοῦς του θὰ παραμείνῃ σκοτισμένος καὶ ὅλες του οἱ δυνάμεις θὰ ἐπιστρατευτοῦν ὥστε, σὲ ὁλόκληρην τὴν κοινωνίαν, κάθε φωνὴν πίστεως νὰ σιγήσῃ. Δὲν εἶναι τυχαῖο πὼς στὴν ἐποχὴ μας ἡ πίστιν βάλλεται, καὶ μάλιστα μὲ παράλογη ἔντασιν καὶ μένος. Εἶναι βέβαιον πὼς, ἐξαιτίας τῆς ἀμφισβητήσεως κάθε πνευματικῆς διαστάσεως τῆς ζωῆς ποὺ ἐκπέμπει ὁ σύγχρονος τρό-

πος ζωής, αλλά και της διάχυτης αλαζονείας που γεννᾷ ἡ ἀπίστευτη τεχνολογική πρόοδος, θὰ νιώσουμε συχνὰ ξένοι καὶ ἀποσυνάγωγοι τῆς σύγχρονης κοινωνίας. Ἔτσι ἔνιωσε καὶ ὁ τυφλὸς ὅταν συνέχισε, παρὰ τὶς πιέσεις, νὰ ὑπερασπίζεται τὴν πίστη του. Ὅπως ἀναφέρεται στὸν στίχο 33, ἀφοῦ οἱ Φαρισαῖοι εἶδαν καὶ ἀποεῖδαν, «ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω».

Ὅταν βιώσουμε αὐτὴ τὴν μοναξιά καὶ αἰσθανθοῦμε πὼς ὁ κόσμος δὲν ἔχει θέση γιὰ μᾶς, ἐξαιτίας τῆς σταθερότητας στὴν πίστη, ἃς εἴμαστε βέβαιοι πὼς ὁ Χριστὸς θὰ σπεύσει νὰ μᾶς ἐνισχύσει. Ὅπως καὶ στὸν τυφλό, ἔτσι καὶ σ' ἐμᾶς, θὰ ἐμφανιστεῖ μυστικά, θὰ μᾶς κοιτάξει στὰ μάτια καὶ θὰ μᾶς ρωτήσῃ:

«Ἐσὺ πιστεύεις στὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ;»

Ἐκεῖνος δὲν δίστασε οὔτε στιγμὴ νὰ ἀπαντήσῃ μὲ εὐγνωμοσύνη:

«Πιστεύω, Κύριε».

Ἡ ἴδια ἀπάντηση ἃς γίνῃ γιὰ ὅλους μας τρόπος ζωῆς, καὶ ἃς εἴμαστε βέβαιοι πὼς τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ θὰ μᾶς ἀποκαλύψει τὴν ἀληθινὴ ζωὴ, τὴν πλημμυρισμένη ἀπὸ ἄπειρα θαύματα. Ἀμήν.

Ποτὲ πιά μόνοι

Σήμερα, μία Κυριακή πρὶν ἀπὸ τὴν μεγάλη ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς, τῆς γενέθλιας ἡμέρας τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ χρόνος γυρνᾷ πίσω. Μεταφερόμαστε στὴν Ἱερουσαλήμ, λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν σύλληψη τοῦ Χριστοῦ. Πλησιάζει ἡ ὥρα τῆς μεγάλης ὁδύνης γιὰ τὸν Κύριό μας, πλησιάζει ὁμως καὶ ἡ ὥρα τοῦ μεγάλου σκανδάλου γιὰ τοὺς μαθητές Του. Ὁ μέγας Διδάσκαλος τοὺς ἀνακοινώνει πὼς τὴν καρδιά τους θὰ γεμίσουν ἡ ἀπογοήτευση καὶ ὁ φόβος. Γνωρίζει πὼς θὰ σκορπιστοῦν ὡς πρόβατα ποὺ δὲν ἔχουν ποιμένα. Γνωρίζει πὼς μιὰ βαθιὰ λύπη θὰ τοὺς ὀδηγήσει στὴν πλήρη ἀπογοήτευση καὶ πὼς θὰ νιώσουν ἔρημοι καὶ ἀπροστάτευτοι μέσα σὲ ἕναν κόσμο ποὺ ἐπιδιώκει νὰ τοὺς καταδιώξει μέχρι θανάτου, ὅπως θὰ συμβεῖ καὶ μὲ τὸν Ἰδιο, ὅπως ἄλλωστε θὰ συμβεῖ καὶ μὲ τὴν Ἐκκλησία Του, κατὰ τὴν πορεία της μέσα στοὺς αἰῶνες.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς, παρουσία τῶν μαθητῶν του ἀλλὰ καὶ παρουσία ὅλων μας μέσῳ τοῦ Εὐαγγελίου, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Θεὸ Πατέρα. Προσεύχεται πρὸς Ἐκεῖνον μὲ τρόπο συγκλονιστικό, πλημμυρισμένο ἀπὸ ἀγάπη, φροντίδα καὶ παρηγοριά. Περιγράφει μὲ ἀπλὸ ἀλλὰ καὶ βαθὺ τρόπο τὴν ἀποστολή Του στὴν γῆ καὶ καλεῖ τὸν Θεὸ νὰ μὴν ἀφήσει ποτὲ

ἀπροστάτευτους τοὺς Μαθητὲς Του, τώρα ποὺ θὰ στερηθοῦν τὴν φυσικὴ παρουσία Του.

Συγκλονιστικὴ ἡ πρώτη φράση τῆς σημερινῆς περικοπῆς, ἀδελφοί μου:

«Πατέρα Ἄγιε, ἔφτασε ἡ ὥρα».

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν μιλά στὸν ἐπουράνιο Πατέρα. Ποιὰ ὥρα ὅμως ἔχει φτάσει; Οἱ Μαθητὲς ὑποψιάζονται πὼς κάτι τὸ ἀπειλητικὸ πλησιάζει, Ἐκεῖνος, ὅμως, μέσῳ τῆς προσευχῆς, τοὺς τροφοδοτεῖ μὲ δύο χαρμόσυνες, δύο θριαμβευτικὲς ἀναγγελίες: Πρῶτον, πὼς ὅ,τι ἔγινε ἀλλὰ καὶ ὅ,τι θὰ ἀκολουθήσει ἀποτελοῦν μέρος ἐνὸς Θεοῦ σχεδίου ἀποκαλύψεως τῆς δόξας τοῦ Θεοῦ. Καὶ δεύτερον, πὼς, ἂν καὶ ἐντὸς ὀλίγου οἱ ὄρες θὰ γεμίσουν θάνατο, στὴν πραγματικότητα, ἓνας δρόμος ζωῆς, ἓνας δρόμος πρὸς τὴν ἀθανασία θὰ ἀνοιχτεῖ ἐνώπιον ἐκείνων ποὺ ἀφιέρωσαν ὁλόψυχα τὸν ἑαυτό τους στὸν Χριστό.

Πόσο παράδοξο, πόσο ἀδιανόητο γιὰ τὴν ἀνθρώπινη λογικὴ εἶναι αὐτὸ ποὺ θὰ συμβεῖ σὲ λίγες ὥρες! Ὁ Κύριος μιλά γιὰ μία «δόξα», ἐνῶ σὲ λίγο τὸ θέαμα ἐνὸς αἰμόφυρτου Ἑσταυρωμένου πάνῳ στὸν ἀτιμωτικὸ Σταυρὸ θὰ συγκλονίσει τὴν Οἰκουμένη. Ὁ Κύριος μιλά γιὰ ἓναν θρίαμβο, ἐνῶ σὲ λίγο θὰ δεχτεῖ τὴν χλεύη καὶ τὸν ἐξευτελισμὸ ἀπὸ Ἑβραίους καὶ Ρωμαίους. Ὁ Κύριος διαβεβαιώνει γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τῆς αἰωνιότητος, ἐνῶ σὲ λίγο θὰ κατεβαίνει ἄψυχος ἀπὸ τὸν Σταυρὸ καὶ θὰ τοποθετεῖται στὸν τάφο. Καὶ τὸ συγκλονιστικότερο ὅλων: Ὁ Κύριος μᾶς ἀποκαλύπτει τὴν ἀπέραντη χαρὰ ποὺ Τὸν διακατέχει, ἐνῶ γνωρίζει πὼς πλησιάζει ἡ ὥρα τῆς προδοσίας,

τῆς ἀτιμώσεως καὶ τῆς φριχτῆς ἐπιθανάτιας μοναξιᾶς Του.

Σὲ τί ὀφείλεται, ἄραγε, αὐτὴ ἡ ἀνεξήγητη, αὐτὴ ἡ παράλογη χαρά; Σὲ τί ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀποκάλυψη ἑνὸς ζωηφόρου μυστικοῦ καὶ μιᾶς λυτρωτικῆς ἀλήθειας. Ποιᾶς; Πὼς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁλοκληρωτικὴ, ἀπεριόριστη καὶ ὑπερπλήρης, ἀγάπη μέχρι θυσίας. Πὼς στὸ ὄνομα τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς ἀγαπημένους Του ἀνθρώπους, ὁ Θεὸς εἶναι ἕτοιμος νὰ ἐξέλθει τῆς θεότητός Του καὶ νὰ ὑπομείνει τὰ πάνδεια, προκειμένου νὰ τοὺς ξαναδεῖ στὴν ἀγκαλιά Του, ἐλεύθερους καὶ ἀθάνατους. Τέτοιας ἀγάπης φορέας καὶ πρωταγωνιστὴς εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ ἐξ αἰτίας αὐτῆς πλημμυρίζει ἀπὸ χαρά, διότι ἀποκαλύπτει στοὺς ἀνθρώπους πὼς εἶναι ἕτοιμος νὰ μοιραστεῖ μαζί τους τὰ πάντα, ἀκόμη καὶ τὸν ἑαυτό Του.

Οἱ μαθητὲς βλέπουν καὶ ἀκοῦν. Ἡ ἀπορία ὅμως παραμένει. Ὁ Κύριος τὸ γνωρίζει. Γι αὐτὸ καί, λίγο πρὶν, τοὺς ἔχει πληροφορήσει μὲ τὸ πιὸ ἐλπιδοφόρο μήνυμα ποὺ ἄκουσε ποτὲ ἡ ἀνθρωπότητα:

«Ὅταν ἔλθει ὁ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας ποὺ ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸν Πατέρα, αὐτὸς θὰ σᾶς ἀποκαλύψει σὲ ὅλο της τὸ μεγαλεῖο τὴν ἀποστολή μου» (Ιω. 15, 26).

Ἡ φράση αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴν ὑψιστὴ ἀναγγελία τῆς Πεντηκοστῆς, κατὰ τὴν ὁποία ἡ ἐνέργεια τοῦ Παναγίου Πνεύματος κατέκλυσε τὴν Οἰκουμένη. Μὲ τὸ γεγονὸς αὐτό, οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν Μαθητῶν διανοίχτηκαν, τὰ μυστήρια ἐξηγήθηκαν καὶ ἡ θλίψη τῆς ἀπουσίας μεταβλήθηκε σὲ εὐφροσύνη παρουσίας τοῦ Κυρίου, μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας, ὡς Σώματός Του, προεκτεινόμενου εἰς τοὺς αἰῶνες.

Ἀδελφοί μου,

Ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς ποὺ πλησιάζει, ἀποτελεῖ, ὄχι μόνον γιὰ τὴν Ἐκκλησία ἀλλὰ γιὰ τὸν καθέναν ἀπὸ ἐμᾶς ξεχωριστά, γενέθλια ἡμέρα. Ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ διαρκῆ σχέση μετὰ τὸν Παράκλητο, τὸ Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, μέσῳ τῶν Μυστηρίων καὶ ἰδιαίτερα μέσῳ τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Μέσα σὲ ἓναν κόσμον λύπης, φόβου καὶ ἀπογνώσεως, μέσα σὲ μία πραγματικότητα διαποτισμένη ἀπὸ τὸν φόβο τοῦ θανάτου, ἔχουμε τὴν δυνατότητα νὰ ζήσουμε ὡς τέκνα φωτὸς καὶ χαρᾶς. Μιᾶς χαρᾶς, ὅμως, τῆς ἴδιας ποιότητος καὶ τοῦ ἴδιου βάθους, ὅπως ἐκείνης ποὺ διακατεῖχε τὸν Χριστὸ στὴν μεγαλειώδη, τὴν Ἀρχιερατική, ὅπως ὀνομάζεται, προσευχή Του, τῆς ὁποίας ἀπόσπασμα ἀκούσαμε στὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο.

Ἄραγε, ὅμως, εἴμαστε πρόθυμοι νὰ ἐφαρμόσουμε τὸ δικό Του παράδειγμα; Ποθοῦμε νὰ βαδίσουμε πλάι Του τὸν δρόμο τῆς θυσιαστικῆς Του ἀγάπης, θέτοντας σὲ προτεραιότητα, ὄχι τὸν ἑαυτὸ μας ἀλλὰ τὸν πόνο, τὶς ἔννοιες καὶ τὴν ἀγωνία τοῦ διπλανοῦ μας;

Ἴσως αὐτὴ ἡ πρόταση ζωῆς νὰ φαίνεται οὐτοπική, ἂν ἀναλογιστεῖ κανεὶς τὶς ἀσθενεῖς ἀνθρώπινες δυνάμεις μας. Μέσα στὴν Ἐκκλησία, ὅμως, δὲν εἴμαστε μόνοι. Ἡ δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μᾶς ἐνώνει διαρκῶς μετὰ τὸν Χριστὸ καὶ μᾶς κάνει ἓνα σῶμα μετὰ Αὐτόν. Ὅσο ἐνωνόμαστε μετὰ τὸν Χριστό, τόσο ἡ δική Του ἀγάπη ἀκτινοβολεῖ στὶς σχέσεις μας μετὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ὅσο ἐμβαθύνουμε στὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, τόσο μᾶς ἐνώνει μετὰ τοὺς ἀδελφούς μας ἡ ἴδια ἀποστολὴ καὶ ὁ ἴδιος

προορισμός.

Δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη πηγὴ χαρᾶς ἀπὸ μία τέτοια ἀγάπη. Αὐτὴ ἐρμηνεύει τὴν τελευταία φράση τῆς σημερινῆς περικοπῆς:

«Τώρα ὅμως ἐγὼ ἔρχομαι σ' ἐσένα, καὶ τὰ λέω αὐτὰ ὅσο εἶμαι ἀκόμα στὸν κόσμος, ὥστε νὰ ἔχουν τὴν δική μου τὴν χαρὰ μέσα τους σ' ὅλη τὴν πληρότητά της» (Ἰω. 17,13).

Ἐὰν μία τέτοια χαρὰ ποθήσουμε καὶ ἐμεῖς, τὴν χαρὰ τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς θυσίας στὸ ὄνομα τῆς ἀγάπης γιὰ τοὺς ἀδελφούς μας, εἶναι βέβαιον πὼς, καὶ φέτος, θὰ γιορτάσουμε τὴν Πεντηκοστὴ ὡς ἓνα πολύτιμο δῶρο ζωῆς. Ἄς ταυτίσουμε λοιπὸν τὴν ζωὴ μας μὲ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ καὶ εἶναι βέβαιον πὼς θὰ ἀξιωθοῦμε τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς μόνης Πηγῆς τῆς ἀληθινῆς χαρᾶς ποὺ τόσο στερεῖται ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος. Ἀμήν.

Κοινωνοὶ Πνεύματος Ἁγίου

Σπουδαία θέση κατέχει ἡ σημερινή ἀλλὰ καὶ ἡ αὐριανή ἡμέρα στὸν ἐορταστικὸ κύκλο τῆς Ἁγίας Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας. Τόσο ἡ Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς ὅσο καὶ ἡ Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐντάσσονται στὶς δεσποτικὲς ἐορτὲς καὶ ἔχουν ὡς κεντρικὸ πρόσωπο τὸ τρίτο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὸ Ἅγιο, Κύριο καὶ Ζωοποιὸ Πανάγιο Πνεῦμα, τὸ συμπροσκυνούμενο καὶ συνδοξαζόμενο μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱό. Καί, ὅπως τὸ δεύτερο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, εὐδόκησε νὰ ἔρθει σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν ἄνθρωπο μέσω τῆς ἐνανθρωπήσεώς Του, ἔτσι καὶ τὸ Πανάγιο Πνεῦμα εὐδόκησε νὰ ἀποκαλυφθεῖ σὲ ἐμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, κατ' ἀρχὰς μέσω τῆς καθόδου Του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν Μαθητῶν κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς καὶ στὴν συνέχεια, μέσω τῶν Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας, νὰ παραμένει μέσα στοὺς κόλπους της ὡς θησαυρὸς πολύτιμος, διαρκῶς καὶ γιὰ πάντα.

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἀποτελεῖ γιὰ τὸν κόσμο ἐκπλήρωση τῆς ὑποσχέσεως ποὺ ἔδωσε ὁ Χριστὸς στοὺς μαθητές Του, λίγες ὥρες πρὶν ξεκινήσει τὸν μαρτυρικὸ δρόμο, ὁ ὁποῖος Τὸν ὀδήγησε στὰ φορικτὰ Πάθη καὶ τὴν ζωηφόρο Ἀνάστασή του. Ἦταν

ἐκεῖνες οἱ στιγμές, κατὰ τὶς ὁποῖες ὁ Κύριος σπεύδει νὰ ἀπαλύνει τὴν ὀδύνη τοῦ ἐπερχόμενου χωρισμοῦ ποὺ θὰ γευτοῦν οἱ Μαθητές Του μὲ τὴν χαρὰ μιᾶς νέας, ἐπικείμενης συναντήσεως, ἡ ὁποία, τὴν φορὰ αὐτή, δὲν θὰ εἶναι προσωρινή, ἀλλὰ διαρκής, χαροποιὸς καὶ παρηγορητική.

«Ἐγὼ θὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα νὰ σᾶς δώσει ἄλλον Παράκλητο, τὸ Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, ὥστε νὰ εἶναι γιὰ πάντα μαζί σας. Δὲν θὰ σᾶς ἀφήσω ὀρφανούς· θὰ ξανάρθω κοντά σας. Σὲ λίγο ὁ κόσμος δὲν θὰ μὲ βλέπει πιά, ἐσεῖς ὅμως θὰ μὲ βλέπετε, γιατί ἐγὼ ἐξακολουθῶ νὰ ζῶ» (Ἰω. 14, 15-19).

Τὴν ἐκπλήρωση αὐτῆς τῆς ὑποσχέσεως θυμόμαστε σήμερα, ἀδελφοί μου. Τὴν διαρκῆ παρουσία τῆς χαρᾶς, τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐλπίδος συνεορτάζουμε. Τὸ τρίτο πρόσωπο τῆς Ἀγίας Τριάδος, τὸ Ὁμοούσιο καὶ Ὁμόθρονο μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱό, Ἅγιο Πνεῦμα, ἐπικαλούμαστε. Αὐτὸς εἶναι ὁ «ἄλλος Παράκλητος», ἡ δύναμη τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς τῆς, ἀλλὰ καὶ τῶν χαρισμάτων, γενικῶν ἀλλὰ καὶ προσωπικῶν, μὲ τὰ ὁποῖα προικίζεται ὁ κάθε ἄνθρωπος.

Ἡ οὐσία τῆς Ἐκκλησίας παραμένει βέβαια μυστήριο, ὅπως μυστήριο παραμένει καὶ ἡ οὐσία τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος ἀποτελεῖ θεμέλιο καὶ στήριγμά Της. Ἔχουμε ὅμως γι' αὐτὴν μία περιγραφή, ἡ ὁποία μᾶς ἀποκαλύπτει τὸν τρόπο λειτουργίας Της ἀλλὰ καὶ τὴν ἰδιαίτερη ἀξία τὴν ὁποία κατέχει ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς ὡς μέλος τῆς. Ὁ μέγας Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν Παῦλος μᾶς παρουσιάζει τὴν Ἐκκλησία ὡς σῶμα, μὲ κεφαλὴ τὸν Χριστό (Κολ. 1, 18) καὶ μέλη ὅλους ἐμᾶς (Α' Κορ.

12, 27). Όλοι ανήκουμε στὸ δικό Του σῶμα (Ρωμ. 12, 5). Ἡ Ἐκκλησία λοιπὸν εἶναι ἡ ἀληθινὴ μας οἰκογένεια, μέσα στὴν ὁποία πρωτότοκο ἀδελφὸ ἔχουμε τὸν Χριστό (Ρωμ. 8, 29).

Πόσα ὑπέροχα μηνύματα ἐκπέμπει ἡ παρομοίωση αὐτή! Τὸ πρῶτο εἶναι πὼς κανεὶς ἀπὸ μᾶς δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει ἀποκομμένος ἀπὸ τὸν Χριστό, ὅπως κανένα μέλος τοῦ σώματος δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει ἀποκομμένο ἀπὸ τὴν κεφαλὴ. Κανεὶς ὅμως ἀπὸ ἐμᾶς δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει καὶ χωρὶς τὴν στενὴ σχέση ἀγάπης καὶ συνεργασίας μὲ τοὺς ἀδελφούς του, ὅπως ἀκριβῶς κανένα μέλος τοῦ σώματος δὲν μπορεῖ νὰ λειτουργήσει ἀποκομμένο ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα μέλη. Ἡ ἐνότητα ἀποτελεῖ, λοιπόν, τὸν τρόπο ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, μία ἐνότητα ὅμως ποὺ δὲν καταργεῖ τὴν ἰδιοπροσωπία τοῦ καθενός. Ὁ Παράκλητος δὲν ὁδηγεῖ τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας στὴν ὁμοιομορφία καὶ τὴν ἐξομοίωση. Ἡ λειτουργία τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας στηρίζεται στὴν ἀνάδειξη τῶν ἰδιαίτερων χαρισμάτων τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Βέβαια, καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ἰδιαίτερα χαρίσματα ποὺ χαρακτηρίζουν τὸν κάθε ἄνθρωπο ἐνεργοποιοῦνται. Μόνον ποῦ, ἔξω ἀπὸ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ, τὰ χαρίσματα αὐτὰ μεταβάλλονται σὲ ἐργαλεῖα ἐγωισμοῦ καὶ ἐπικρατήσεως ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ κόσμος μας ἔχει βυθιστεῖ στὴν ἀνομία καὶ τὴν βία. Αὐτὸ τὸ γεγονὸς ὥθησε καὶ τὸν σοφὸ Πλάτωνα νὰ πεῖ:

«Πᾶσά τε ἐπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς, πανουργία, οὐ σοφία φαίνεται» (Πλάτων, *Μενέξενος* 347a).

Αὐτὰ τὰ ἴδια χαρίσματα, ὅμως, μέσα στὴν Ἐκκλησία, μὲ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ, μεταβάλλονται σὲ ἐργαλεῖα ἀγάπης, καθιστώντας ὅλους μας ἱκανοὺς νὰ συμπληρώνουμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, νὰ ἐνισχύουμε διαρκῶς τὴν ἁρμονία τῆς λειτουργίας τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ βρισκόμαστε συντονισμένοι στὴν ἐκπλήρωση τοῦ μεγάλου σκοποῦ ποὺ δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὴν σωτηρία ὅλων μας.

Ἀδελφοί μου,

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα δὲν ἀποτελεῖ μόνον γενέθλια ἡμέρα τῆς Ἐκκλησίας μας ἀλλὰ καὶ πρόσκληση πρὸς τὸν καθένα ἀπὸ ἐμᾶς νὰ ἐνισχύσει τοὺς δεσμούς του μὲ τὸ μυστήριό τῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἀναγνωρίσει τὰ ιδιαίτερα χαρίσματα καὶ τὶς δωρεές τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μέσα στὴν ὑπαρξή του καὶ νὰ τὰ προσφέρει στὴν ἐνορία του, στὴν τοπικὴ Ἐκκλησία καὶ σὲ κάθε κοινότητα ποὺ ἀναγνωρίζει τὸν Κύριό μας ὡς κεφαλὴ καὶ πηγὴ ζωῆς. Ἐπιβάλλεται ὅμως καὶ τὸ ἀντίθετο: Ὡς μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ὀφείλουμε νὰ ἐκτιμοῦμε στὸν κάθε ἀδελφό μας τὰ ιδιαίτερα τάλαντά του, προκειμένου, χωρὶς ἀνταγωνισμοὺς καὶ διαγκωνισμούς, νὰ τοῦ προσφέρουμε χῶρο καὶ ρόλο, ὥστε νὰ τὰ πολλαπλασιάσει πρὸς ὄφελος δικό του, ἀλλὰ καὶ τῆς κοινότητος.

Σὲ ἓναν κόσμον αὐτονομήσεως καὶ ἀλαζονικῆς διεκδικήσεως δικαιωμάτων, ἡ σημερινὴ ἐορτὴ μᾶς προσκαλεῖ νὰ δοξολογήσουμε τὸ Ἅγιο Πνεῦμα καὶ νὰ ἀναζητήσουμε τὸ νόημα καὶ τὴν χαρὰ τῆς ζωῆς στὴν συνεργασία καὶ τὴν ἀλληλοσυμπλήρωση. Εἶναι τόσοσ ὁ πόνος γύρω μας καὶ τόσο ἀβέβαιη ἡ

ἐκβαση τῶν καταγιγιστικῶν γεγονότων ποὺ μᾶς γεμίζουν καθημερινὰ ἀνησυχία καὶ φόβο, ὥστε μόνον ἡ ἐνότητα καὶ ἡ διαρκὴς διαθεσιμότητα τοῦ ἑαυτοῦ μας στὴν διακονία τοῦ ἀδελφοῦ μας μπορεῖ νὰ διατηρήσει ζωντανὴ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν αἰσιοδοξία μας.

«Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε» (Γαλ. 6,2) μᾶς προτρέπει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Σήμερα εἶναι ἡ ἡμέρα, ὥστε, ὅλοι ἐνωμένοι, ὅπως ὁμοθυμαδὸν βρέθηκαν οἱ Ἀπόστολοι στὸ ὑπερῶν, κατὰ τὴν εὐλογημένη ἐκείνη ὥρα τῆς καθόδου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νὰ ὑποδεχθοῦμε τὸ Πανάγιο Πνεῦμα ὡς ἀκλόνητη πηγὴ ζωῆς καὶ χορηγὸ πολύτιμων δωρεῶν, ἐναποθέτοντας στὴν Χάρι Του ὅλες τὶς ἐλπίδες καὶ τὶς προσδοκίες μας. Ἀμήν.

Καλεσμένοι στὴν Βασιλεία τῶν Ἁγίων

Ἡ σημερινὴ Κυριακὴ εἶναι ἀφιερωμένη στὴν μνήμη καὶ τὴν τιμὴ πάντων τῶν Ἀγίων. Ὅχι μόνον ἐκείνων, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα κατέγραψε ἡ συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλὰ καὶ ἐνὸς ἀμέτρητου πλήθους ἀνωνύμων Ἀγίων, οἱ ὁποῖοι, ἂν καὶ γιὰ διάφορους λόγους παρέμειναν ἀφανεῖς καὶ ἄγνωστοι, βρίσκονται καταγεγραμμένοι ὡς πολῖτες τῆς Οὐρανίου Βασιλείας. Δὲν μένουν ὅμως μακριὰ μας. Ἀνώνυμοι καὶ ἐπώνυμοι Ἅγιοι, παλαιοὶ καὶ σύγχρονοι, σὰν νέφος, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Ἑβρ. 12,1), μᾶς σκεπάζουν διαρκῶς μετὰ τὴν Χάρη τους καὶ ἐνισχύουν τὸν καθένα μας στὸν προσωπικὸ τοῦ ἀγῶνα.

Κάθε φορὰ ποὺ βρισκόμαστε μέσα στοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς μας, οἱ μορφές τους βρίσκονται γύρω μας, δίπλα μας, γιὰ νὰ μᾶς θυμίζουν πὼς ἡ ἀγιότητα δὲν ἀφορᾷ κάποιους ὑπερανθρώπους ἢ κάποιους ἐπίγειους ἀγγέλους ἀλλὰ ἀνθρώπους σὰν κι ἐμᾶς. Ἡ παρουσία τους δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἔνδειξη τῆς ἀγάπης καὶ τῆς Χάρης τους, ἀλλὰ πρόσκληση καὶ ἐνθάρρυνση πρὸς ὅλους μας, ὥστε νὰ ἀκολουθήσουμε τὸ παρά-

δειγμά τους και νὰ βρεθοῦμε συμπολίτες τους στὴν Ἄνω Ἱερουσαλήμ. Ἰδιαίτερα ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες ἀνήκουμε σὲ ἓναν λαὸ ποὺ αἰσθάνεται βαθύτατο σεβασμὸ πρὸς τοὺς Ἁγίους καὶ τὸν ἐκφράζει μὲ ποικίλους τρόπους. Ἐκατοντάδες τάματα εἶναι ἀφιερωμένα στὴν Χάρη τους καὶ σὲ κάθε τόπο πάμπολλες ἐκδηλώσεις, ἡθὴ καὶ ἔθιμα πραγματοποιοῦνται ἐξ ἀφορμῆς τῆς μνήμης τους. Ὅπως, ὅμως, ἀναφέρει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἀληθινὴ τιμὴ πρὸς τοὺς Ἁγίους ἀποτελεῖ ἡ μίμηση τῆς ζωῆς τους. Πίσω ἀπὸ κάθε Συναξαρί, πίσω ἀπὸ κάθε διδασκαλία, πίσω ἀπὸ κάθε θαῦμα τῶν Ἁγίων μας κρύβεται κάτι κοινό: Ἡ πρόσκληση νὰ τοὺς μοιάσουμε καὶ νὰ διαμορφώσουμε τὴν καθημερινότητά μας σύμφωνα μὲ τὸ δικό τους ἥθος, τὴν δική τους πίστη καὶ τὴν δική τους ἀγάπη.

Εἶναι ἄραγε αὐτὸ κατορθωτό; Μήπως εἶναι δύσκολη καὶ πέραν τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων ἡ ἀγιότητα; Ὁχι, ἀδελφοί μου. Καὶ ἐπιτρέψτε μου, ὡς ἀπόδειξη, νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω μία θεμελιώδη ἀλήθεια τῆς πίστεώς μας, ἡ ὁποία ἀποδεικνύει περίτρανα πῶς ἡ ἀγιότητα ἀφορᾷ ὅλους μας:

Ὁ ἄνθρωπος πλάστηκε «κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωση». Αὐτὸ σημαίνει πῶς διαθέτει ὅλες τὶς προδιαγραφές ποὺ τὸν καθιστοῦν κατὰ χάριν συγγενῇ τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ὠθοῦν διαρκῶς νὰ ἐνωθεῖ μαζί Του. Ἅγιος εἶναι ὁ ἐνωμένος μὲ τὸν Θεὸ ἄνθρωπος. Ἡ ἐπιθυμία γιὰ ἀγιότητα βρίσκεται μέσα στὴν ἀνθρώπινη φύση. Ἡ ἀγιότητα εἶναι ἡ φυσικὴ κατάσταση ὅλων μας, ἀρκεῖ νὰ ξεπεράσουμε τὶς δυσκολίες, τὶς ὁποῖες προκάλεσε στὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξὴ ἡ πτώση τῶν Πρωτοπλάστων καὶ οἱ ὁποῖες τὸν ἐμποδίζουν νὰ ἐκπληρώσει τὸν προορισμὸ του.

Πώς μπορούμε να υπερβούμε αυτές τις δυσκολίες; Τὴν ἀπάντηση μᾶς δίνει ὁ τρόπος ζωῆς τῶν ἀγίων, ὁ ὁποῖος ἔχει τρία βασικὰ χαρακτηριστικά:

Τὸ πρῶτο εἶναι πὼς ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ ἅγιοι ἐγκαθιστοῦν στὸν θρόνο τῆς καρδιᾶς τους τὸν Χριστό. Πρὸς Ἐκεῖνον κατευθύνουν ὅλη τους τὴν ἀγάπη, ὅλη τους τὴν ἀφοσίωση καὶ ὅλη τους τὴν ἐμπιστοσύνη. Ἡ κάθε τους πράξη ἔχει ἓναν καὶ μοναδικὸ στόχο: Νὰ μὴν ἀποκλίνουν οὔτε στὸ ἐλάχιστο ἀπὸ τὸ θέλημά Του. Ζοῦν γιὰ τὸν Χριστό. Δὲν προσκολλῶνται στὰ ὕλικά ἀγαθὰ. Δὲν θεοποιοῦν τὸν ἑαυτό τους. Δὲν ἐνδιαφέρονται γιὰ τὸν ἔπαινο τῶν ἀνθρώπων. Τὸ μόνο ποὺ τοὺς ἐνδιαφέρει, εἶναι ὁ ἔπαινος τοῦ Θεανθρώπου.

Ἕνα δεύτερο χαρακτηριστικὸ τοῦ τρόπου ζωῆς τῶν ἀγίων εἶναι ἡ ἐπίγνωση πὼς μέσα στὸν κάθε ἄνθρωπο ἐλλοχεύουν δυνάμεις ποὺ προσπαθοῦν νὰ τὸν ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὸν Θεό. Πόσο ξεκάθαρα μᾶς περιγράφει τὴν κατάσταση αὐτὴ ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴν πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολή του: «Ἐσωτερικὰ συμφωνῶ καὶ χαίρομαι μὲ ὅσα λέει ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ. Διαπιστώνω ὅμως πὼς ἡ πράξη μου ἀκολουθεῖ ἓναν ἄλλο νόμο, ποὺ ἀντιστρατεύεται τὸν νόμο μὲ τὸν ὁποῖο συμφωνεῖ ἡ συνείδησή μου: Εἶναι ὁ νόμος τῆς ἁμαρτίας ποὺ κυριαρχεῖ στὴν ὑπαρξή μου καὶ μὲ κάνει αἰχμάλωτό της» (7, 22-23). Οὐσιαστικά, ὁ μέγας Ἀπόστολος μιλά γιὰ τὰ πάθη τοῦ ἀνθρώπου, τὰ ὁποῖα οἱ ἅγιοι ἀντιμετωπίζουν καθημερινὰ μὲ τὴν προσευχὴ καὶ τὴν πνευματικὴ ἄσκηση.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἓνα τρίτο πολὺ σημαντικὸ χαρακτηριστικό. Ἡ ἀγιότητα δὲν ἀποτελεῖ κατόρθωμα τοῦ ἀνθρώπου

ἀλλὰ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἅγιος ἀγαπᾷ τὸν Θεὸ καὶ ἐφαρμόζει τὸ θέλημά Του, γνωρίζει, ὅμως, πὼς ἡ μόνη δύναμη ποὺ μπορεῖ νὰ τὸν ἐλευθερώσει ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, εἶναι ἡ Χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, δὲν ὑπάρχει ἀγιότητα ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας. Μόνον μὲ τὴν μυστηριακὴ ζωὴ ὁ ἐγωπαθὴς ἄνθρωπος μεταμορφώνεται σταδιακὰ σὲ ἄνθρωπο ἀγάπης καὶ ἐπιτυγχάνει τὴν ὁμοίωσή του μὲ τὸν πανάγιο Θεό.

Αὐτὰ τὰ τρία, δηλαδή, ἡ βαθιὰ πίστις στὸν Χριστό, ὁ καθημερινὸς ἀγώνας κατὰ τῶν παθῶν καὶ ἡ διαρκὴς ἐπαφὴ μὲ τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, συναποτελοῦν τὸν δρόμο τῆς μιμήσεως τῶν ἁγίων καὶ ἀπευθύνονται πρὸς ὅλους μας.

Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ κατανοήσουμε πὼς οἱ δρόμοι πρὸς τὴν ἀγιότητα εἶναι τόσοι, ὅσοι καὶ οἱ ἄνθρωποι. Τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπιμερίζονται πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ διαμορφώνουν τὰ ιδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τῆς προσωπικότητος τοῦ καθενός. Ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ εἴμαστε ὅλοι διαφορετικοὶ ἀλλὰ, ἐξίσου, πολῦτιμοι. Ὅλους μᾶς περιμένει ὁ Θεὸς καὶ ὅλοι μπορούμε νὰ Τὸν προσεγγίσουμε, ἀρκεῖ νὰ τὸ ἐπιθυμήσουμε βαθιὰ καὶ νὰ ἐνισχύσουμε τὴν σχέση μας μὲ Ἐκεῖνον μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας Του.

Ὁ δρόμος τῆς προσωπικῆς μας ἀγιότητος βρίσκεται κάθε στιγμὴ ἀνοιχτὸς μπροστά μας. Κάθε φορὰ ποὺ ἀπαρνιόμαστε τὸ ἀτομικὸ μας θέλημα, προκειμένου νὰ στηρίξουμε τὸν συνάνθρωπό μας, κάθε φορὰ ποὺ ἀντιμετωπίζουμε τὶς ἀντιξοότητες τῆς ζωῆς μὲ ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸν Θεό, κάθε φορὰ ποὺ παραμένουμε σταθεροὶ στὸ θέλημά Του, ἔστω κι ἂν ὁ

κόσμος θέλει νὰ μᾶς παρασύρει στὸ πνεῦμα τῆς πλάνης καὶ τῆς φιλαυτίας, κάθε φορὰ πού, μέσῳ τῆς προσευχῆς, στρέφουμε τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά μας πρὸς τὸν οὐράνιο Πατέρα μας, βαδίζουμε τὸν ἴδιο δρόμο πού βάδισαν καὶ συνεχίζουν νὰ βαδίζουν οἱ Ἅγιοι Πάντες.

Καὶ κάτι ἀκόμη: Σὲ μία ἐποχή, ὅπου τὰ πρότυπα τῶν νέων ἀνθρώπων ἔχουν ταυτιστεῖ μετὰ τὴν ἐπιτυχία, τὴν ἀναγνωρισιμότητα καὶ τὸν καταναλωτισμό, μοναδικὸ πρότυπο πού μπορεῖ νὰ ἐπηρεάσει τὶς νεανικὲς ψυχές, εἶναι ἡ ἴδια ἡ ζωὴ μας. Γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν, πέρα ἀπὸ τὴν πειθὸ τῶν λόγων, τὴν ἰσχυρότερη δύναμη εἶχε πάντα ἡ πειθὸ τοῦ ζωντανοῦ παραδείγματος. Καὶ ὅπως στὴν σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπή, ὁ Χριστὸς ἀποστέλλει τοὺς Μαθητές του νὰ θεραπεύσουν καὶ νὰ ἐμπνεύσουν, ἅς γίνουμε καὶ ἐμεῖς πηγὴ ἐμπνεύσεως γιὰ τὰ παιδιά μας, τὰ ὁποῖα ἀναζητοῦν ἀσφαλῆ δρόμο πρὸς τὴν χαρὰ καὶ τὴν ἐλπίδα.

Σὲ τέτοιον δρόμο ἅς μᾶς ἀξιώνει ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ νὰ βαδίζουμε γιὰ ὅλη μας τὴν ζωὴ, ὥστε νὰ ἐνταχθοῦμε καὶ ἐμεῖς στὸ ὑπέρλαμπρο νέφος πάντων τῶν Ἀγίων, πού σήμερα τιμοῦμε. Ἀμήν.

Συμμέτοχοι στο σχέδιο τῆς ἀγάπης Του

Ζοῦμε μία σύντομη, μία ἐφήμερη ζωή. Ἡ βιοτὴ μας ἀποτελεῖ μία στιγμή μέσα στὴν ἱστορία τοῦ κόσμου. Τὸ πέρασμά μας ἀπὸ τὴν γῆ αὐτὴ ἀποτελεῖ μία χαραμάδα ἐνὸς μεγάλου παραθύρου πρὸς τὴν ἀλήθεια, τὸ ὁποῖο δὲν ἔχουμε οὔτε τὸν χρόνο οὔτε τὶς δυνάμεις νὰ τὸ ἀνοίξουμε διάπλατα. Σχεδιάζουμε καὶ ὑλοποιοῦμε ἔργα, αἰσθανόμενοι συχνὰ μία ἱκανοποίηση γιὰ τὰ κατορθώματά μας, λησμονώντας ὅμως πὼς μυριάδες ἀνθρώπων σχεδιασμῶν καὶ κατορθωμάτων ἔχουν βυθιστεῖ σὲ ἓνα τεράστιο πηγάδι λησμονιάς. Μποροῦμε ἄραγε νὰ ἔρθουμε σὲ ἐπαφὴ μὲ τὰ ὄντως σταθερὰ καὶ αἰώνια; Μποροῦμε νὰ συμμετάσχουμε στὰ σχέδια τοῦ μόνου προσώπου ποὺ βρίσκεται πάνω ἀπὸ τὴν φθορὰ τῆς ἱστορίας; Μποροῦμε νὰ γίνουμε, ἐμεῖς, οἱ φθαρτοὶ καὶ προσωρινοὶ ἄνθρωποι, συνεργοὶ τοῦ ἀναλλοίωτου καὶ ὄντως αἰώνιου Θεοῦ;

Ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ μᾶς περιγράφει μία μεγάλη, μία συγκλονιστικὴ εὐκαιρία ποὺ δόθηκε στοὺς τέσσερις πρῶτους μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ, ὥστε νὰ ἐγκαταλείψουν

τοὺς ταπεινοὺς ἀνθρώπινους σχεδιασμούς τους καὶ νὰ γίνουν πρωταγωνιστὲς στὸ μεγαλειώδες θεϊκὸ σχέδιο τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Τέσσερες ἀπλοὶ ψαράδες, τέσσερες ἀσήμαντοι βιοπαλαιστὲς, τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ φαινόταν προδιαγεγραμμένη στὶς ὄχθες τῆς λίμνης τῆς Γεννησαρέτ, δέχονται ἀπὸ τὸν Κύριο μία πρόσκληση, ἡ ὁποία ἔμελλε νὰ ἀνατρέψει ὁλόκληρη τὴν ζωὴ τους. «Ἀκολουθεῖστε με», τοὺς λέει. Καὶ ὁ λόγος αὐτὸς ἀποδεικνύεται ἀρκετός, ὥστε νὰ ἐγκαταλείψουν ὅλα ἐκεῖνα ποὺ τοὺς προσέφεραν μία στοιχειώδη βεβαιότητα γιὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τους καὶ νὰ ἀφεθοῦν στὴν ἀπόλυτη ἀβεβαιότητα ἑνὸς παραλόγου σχεδίου γιὰ τὰ ἀνθρώπινα καὶ τὰ κοινωνικά τους δεδομένα. Ὅπως ἀναφέρει ὁ ἅγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς, δὲν ρωτοῦν τί θὰ τρῶνε, ποῦ θὰ κοιμοῦνται, πῶς θὰ ζήσουν οἱ δικοὶ τους, πῶς θὰ ἀντιμετωπίσουν τοὺς ἰσχυροὺς τῆς κοινωνίας, πῶς θὰ ἀντέξουν τὶς δυσκολίες καὶ τὰ ἀπρόοπτα. Χωρὶς δισταγμό, χωρὶς διαπραγματεύση, χωρὶς νὰ ἀναζητήσουν κάποιες στοιχειώδεις ἐγγυήσεις, ἐγκαταλείπουν ἀμέσως τὰ δίχτυα ποὺ τοὺς ἐξασφάλιζαν μέχρι τώρα τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ ἀκολουθοῦν τὸν διδάσκαλο καὶ Μεσσία ποὺ τόσο λαχταροῦσαν νὰ συναντήσουν.

Χωρὶς ἀμφιβολία, ἡ προθυμία τους αὐτὴ στερεῖται τῆς κοινῆς λογικῆς. Ὅρισμένοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας τὴν ἀποδίδουν στὸν αὐθορμητισμὸ καὶ τὴν ἀγνότητα τῆς ἀπλῆς ἰσραηλιτικῆς καρδιᾶς τους. Ἄλλοι τὴν ἀποδίδουν στὴν βαθιὰ ἐπίδραση ποὺ πρέπει νὰ προκάλεσε στὴν ψυχὴ τους ἡ προσωπικότητα τοῦ Χριστοῦ. Τὸ ἓνα ὅμως δὲν ἀποκλείει τὸ ἄλλο. Ὁ Πέτρος, ὁ Ἀνδρέας, ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης ἀπο-

τελοῦν ψυχὲς ἀγνές, ζυμωμένες ἀπὸ τὰ παιδικὰ τους χρόνια μὲ τὴν πίστη στὸν Θεὸ καὶ μὲ τὴν προσδοκία τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσία. Παρὰ τὴν φτωχικὴ τους ζωὴ, παρὰ τὶς δυσκολίες τῆς καθημερινότητός τους, ἡ φλόγα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπίδος δὲν εἶχε καταπλακωθεῖ ἀπὸ τὸν καθημερινὸ μόχθο τῆς ἐπιβιώσεως. Ἡ ὑπαρξὴ τους παρέμενε εὐφορο ἔδαφος ποὺ περίμενε τὸν σπόρο τῆς κλήσεως. Καὶ αὐτὴ ἡ ἐτοιμότητα, αὐτὴ ἡ ἐγρήγορση, κάποια εὐλογημένη στιγμή, συναντήθηκε μὲ τὸ θεϊκὸ «Ἀκολούθει μοι».

Εἶναι σημαντικό, ἀδελφοί μου, νὰ κατανοήσουμε τὶς συνθήκες καὶ τὶς προϋποθέσεις τῆς εὐλογημένης ἀνατροπῆς ποὺ φέρνει στὴν ζωὴ τῶν ἀπλῶν ψαράδων τὸ κάλεσμά τους ἀπὸ τὸν Χριστό, προκειμένου νὰ βρεθοῦμε καὶ ἐμεῖς ἔτοιμοι νὰ ἀνταποκριθοῦμε στὸ δικό μας κάλεσμα. Ἐχουν περάσει ἀπὸ τότε δύο χιλιάδες χρόνια, οἱ ἄνθρωποι ὅμως δὲν ἀλλάζουν. Ὅπως ἐκεῖνοι, ἔτσι κι ἐμεῖς, δίνουμε τὸν ἀγῶνα τῆς ἐπιβιώσεως, πασχίζοντας νὰ ἐκπληρώσουμε τὰ σχέδιά μας καὶ νὰ ἐπιτύχουμε τοὺς στόχους μας. Λησμονοῦμε, ὅμως, πῶς, ἐὰν ἐγκλωβιστοῦμε ἀποκλειστικὰ σὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ζωῆς, δὲν πρόκειται νὰ βροῦμε τὴν μόνιμη καὶ διαρκῆ εὐτυχία ποὺ τόσο ποθοῦμε. Οἱ ἐκκρεμότητες καὶ οἱ δυσκολίες διαδέχονται ἡ μία τὴν ἄλλη. Κάθε ἐπιτυχία δίνει τὴν σκυτάλη σὲ ἓνα νέο σχέδιο. Σὲ κάθε στιγμή караδοκεῖ τὸ ἀπρόοπτο ποὺ ἀνατρέπει τὸν προγραμματισμὸ μας. Τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου ἔρχονται καὶ παρέρχονται, δυστυχῶς ὅμως δὲν ἐπιτρέπουμε στὸν ἑαυτὸ μας νὰ βρεῖ δυνάμεις καὶ χρόνο, ὥστε νὰ ἀναζητήσῃ πράγματα αἰώνια καὶ νὰ ἐνταχθεῖ σὲ ἓναν με-

γάλο, σ' έναν αιώνιο σκοπό.

Κι όμως! Όπως οί άπλοί ψαράδες τής σημερινής περικοπής, έτσι κι έμείς, δεχόμαστε από τόν Θεό διαρκείς προσκλήσεις, οί όποιες μπορούν νά αλλάξουν τήν ζωή μας. Πρώτη και μεγάλη πρόσκληση αποτελεί ή ίδια μας ή ζωή. Ό Δημιουργός μας, κινούμενος από τήν αγάπη και τήν άπειρη φιλανθρωπία Του, μᾶς κάλεσε από τήν άνυπαρξία στην ύπαρξη, έπιθυμώντας νά μοιραστοῦμε μαζί Του τò δῶρο τής ζωής. Ακόμη όμως και όταν ή άμαρτία γέμισε τήν ψυχή τῶν ανθρώπων με τò σκοτάδι τοῦ πόνου και τοῦ θανάτου, ό φιλεύσπλαχνος Θεός βρέθηκε ανάμεσά μας, έτοιμος νά καταυγάσει με ζωογόνο φῶς τήν ύπαρξή μας και νά ανανεώσει τήν πρόσκλησή Του πρὸς τὸν καθένα από ἐμᾶς. Αὐτὴν τήν λυτρωτική πρόσκληση για μία ζωή ἀπαλλαγμένη από τήν φθορά και τὸν θάνατο ἀπευθύνει και σήμερα ή Ἐκκλησία πρὸς τὸν κόσμο. Ἐναπόκειται στην δική μας ἐλεύθερη βούληση νά ἀνταποκριθοῦμε ολόψυχα, ὅπως ἔκαναν τότε οί άπλοί ψαράδες τής Γεννησαρέτ και νά Τὸν ἀκολουθήσουμε στὸν δρόμο πρὸς τήν αἰωνιότητα. Η φωνή τής Ἐκκλησίας εἶναι ή φωνή τοῦ ἴδιου τοῦ Χριστοῦ μας. Ὅσο ἐντονότερα μετέχουμε στην πνευματική της ζωή, τόσο ἐντονότερα ἀκοῦμε τήν πρόσκληση νά βρεθοῦμε στὸ πλάι του και νά γίνουμε συνεργοί Του. Ό πόνος και τò σκοτάδι ἔχουν ἐξαντλήσει τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο. Κάθε ἡμέρα, ὅλο και θεριεύει ό πόθος τής Οἰκουμένης για μία ζωή γεμάτη φῶς, εἰρήνη και ἐλπίδα. Ό καρπὸς ἔχει μεστώσει. Γι' αὐτὸ και ό Κύριος, μιλώντας στοὺς μαθητές Του, ὅπως ἀναφέρει ό Ματθαῖος στὸ 9ο κεφάλαιο τοῦ Εὐαγγε-

λίου του (στ. 37), ἀναζητᾷ τὴν προθυμία καὶ τὸ φιλότιμο, τόσο τὸ δικό τους ὅσο καὶ τὸ δικό μας, λέγοντας:

«Ὁ θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι».

Ἀδελφοί μου,

Ὁ Θεὸς δὲν κάνει διακρίσεις καὶ δὲν ἐπιλέγει ἐκλεκτούς. Ἀπευθύνεται πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀναζητώντας σὲ κάθε γενεὰ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι, ἐλεύθερα καὶ ὁλόφυχα, θὰ ἀπαρνηθοῦν τὴν εὐθραυστη ἐξασφάλιση τῶν ἀτομικῶν σχεδιασμῶν τους, θὰ διασπᾶσουν τὰ τείχη τοῦ μικρόκοσμού τους, θὰ παρατήσουν τὶς παλιές δουλειές, τὶς παλιές ἀγάπες καὶ θὰ δεχτοῦν νὰ Τὸν ἀκολουθήσουν στὸ διαρκές ἔργο τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ἕνας σύγχρονος μοναχὸς ὁλοκλήρωνε πάντοτε τὴν προσευχή του μὲ μία φράση: «Κύριε, στὸ τέλος ὅλων μου τῶν αἰτημάτων, ἀξιώσέ με νὰ γίνω μέρος τοῦ σχεδίου τῆς ἀγάπης Σου γιὰ τοὺς ἀνθρώπους».

Ἄς γίνει αὐτὴ ἡ προσευχή καὶ δική μας δέηση πρὸς Ἐκεῖνον καὶ ἃς εἴμαστε βέβαιοι πὼς ἡ ἀνταπόκριση στὴν κλήση Του καὶ ἡ παράδοση τῆς ζωῆς μας στὴν πρόνοια καὶ τὸ ἔλεός Του θὰ μᾶς ἀνοίξουν δρόμους ζωῆς, γεμάτους χαρά, ἐλπίδα καὶ ἀγάπη ποὺ τόσο διψάει ἡ ψυχὴ μας. Ἀμήν.

Ὅσα τὰ λόγια, τόσα καὶ τὰ ἔργα

Ψήγματα πνευματικοῦ θησαυροῦ μάς προσφέρει ἡ σημερινή Εὐαγγελική περικοπή. Συμβουλές πολύτιμες, διδασκαλίες λυτρωτικές, παρμένες ἀπὸ τὸν μεγάλο θησαυρὸ τῆς «ἐπὶ τοῦ Ὁρους Ὁμιλίας» τοῦ Κυρίου μας. Μιᾶς Ὁμιλίας, γιὰ τὴν ὁποία ἓνας μεγάλος γέροντας τοῦ 20οῦ αἰ. εἶπε πῶς, ἐὰν ἐφαρμόζονταν οἱ λόγοι τῆς, ἡ ἀνθρώπινη κοινωνία θὰ εἶχε μεταβληθεῖ σὲ παράδεισο.

Μὲ τίς πρωῒτες κιόλας λέξεις τῆς ὑπέροχης αὐτῆς ὁμιλίας Του, ὁ Κύριος βυθίζεται στὸ κέντρο τῆς ἀνθρώπινης καρδιᾶς, ὅπου κυριαρχεῖ ὁ μεγάλος πόθος κάθε ἀνθρώπου. Καὶ ποιός εἶναι αὐτός; Ἡ μακαριότητα, δηλαδὴ ἡ εὐτυχία. Δὲν πέρασε ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν γῆ ποὺ νὰ μὴν ἀναζήτησε μὲ χίλιους δυὸ τρόπους τὴν ἀληθινή, βαθιὰ καὶ μόνιμη εὐτυχία. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ πρῶτο μέρος τῆς «ἐπὶ τοῦ Ὁρους Ὁμιλίας» περιλαμβάνει τοὺς περίφημους «Μακαρισμούς», δηλαδὴ δρόμους πρὸς τὴν εὐτυχία, δρόμους ὅμως ποὺ διαφέρουν ἐντελῶς ἀπὸ τοὺς δρόμους ποὺ προτείνει ὁ σημερινὸς κόσμος.

Ἀλήθεια, τί θὰ ἀπαντοῦσε ἓνας σύγχρονος ἄνθρωπος ἂν

τὸν ρωτοῦσαν γιὰ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εἶναι σὲ θέση νὰ κάνουν κάποιον εὐτυχισμένο; Στὶς ἀπαντήσεις αὐτὲς εἶναι βέβαιο πὼς θὰ κυριαρχοῦσαν δύο στοιχεῖα: ὁ πλοῦτος καὶ ἡ δόξα. Ἄν μάλιστα ζυγίσει κανεὶς αὐτὰ τὰ δύο, θὰ διαπιστώσει πὼς ἡ δόξα βαραίνει περισσότερο. Διότι, κάποια στιγμή, τὸ χορτασμένο ἀπὸ τὶς ἡδονὲς σῶμα δὲν βρίσκει πλέον ἐνδιαφέρον σὲ τίποτα. Ὁ πλοῦτος, λοιπόν, παύει κάποια στιγμή νὰ εἶναι χρήσιμος, ἐκτὸς καὶ ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἐγκλωβιστεῖ στὴν παθολογικὴ φιλαργυρία. Αὐτὸ ὅμως ποὺ δὲν ἐξαντλεῖται ποτὲ στὸν ἄνθρωπο εἶναι ἡ ἀνάγκη θαυμασμοῦ ἐκ μέρους τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ ἡ ἀλαζονικὴ ἐπιθυμία του νὰ εἶναι πάντα ὁ πρῶτος, ὁ πιὸ γνωστός, ὁ πιὸ διάσημος, ὁ πιὸ μεγάλος ἀπ' ὅλους.

Ὅνειρο κάθε ἡγέτη, κάθε καλλιτέχνη, κάθε ἀθλητῆ εἶναι νὰ θεωρηθεῖ μέγας καὶ νὰ ἐξασφαλίσει μία θέση στὴν ἱστορία. Καὶ πράγματι, κάποιοι φαίνεται νὰ τὸ ἐπιτυγχάνουν. Σήμερα ὅμως τὸ Εὐαγγέλιο, μέσα ἀπὸ τὰ γλυκύτατα λόγια τοῦ Χριστοῦ μας, ἔρχεται μὲ ἔμμεσο ἀλλὰ σαφεῖ τρόπο καὶ μᾶς ρωτᾷ: «Ἐσεῖς, ποιόν θὰ βάλετε κριτὴ τῆς ζωῆς σας καὶ ποιοιοῦ τὸν ἔπαινο καὶ τὴν ἐκτίμηση θὰ ἀναζητήσετε; Τῶν ἀνθρώπων ἢ τοῦ Θεοῦ;»

Κοιτᾶτε, ἀδελφοί μου, τὴν μανία τῶν ἀνθρώπων νὰ ἐπιζητοῦν τὸν θαυμασμό, ὅπως αὐτὴ ἐκδηλώνεται στὸ διαδίκτυο. Κοιτᾶτε τὴν ἐφευρετικότητά ἐκατομμυρίων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι προβάλλουν τὶς πιὸ ἀλλόκοτες συμπεριφορές, προκειμένου νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὴν ἀφάνεια καὶ τὴν ἀνωνυμία. Κοιτᾶτε, ὅμως, τὴν μελαγχολία καὶ τὴν κατάθλιψη ἐκείνων

πού, κάποια στιγμή, τὰ φῶτα τῆς δημοσιότητος ἀποσύρονται, ἐγκαταλείποντάς τους ξανὰ στὴν ἀσημαντότητα.

Ἀντίθετα, τὸ μεγαλεῖο τῆς ἐπουράνιας Βασιλείας δὲν ἐξαντλεῖται ποτέ. Ὅσο κανεῖς τὸ ἐπιζητᾷ καὶ καλλιεργεῖ τὶς προϋποθέσεις προκειμένου νὰ τὸ ἀποκτήσει, τόσο περισσότερο τὸ ἀπολαμβάνει. Ποιές εἶναι ὅμως αὐτὲς οἱ προϋποθέσεις, ὥστε κάποιος νὰ ὀνομαστῇ «μέγας» στὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν; Ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἀπευθύνεται πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι προτίμησαν νὰ ἐπιδιώξουν τὸν ἔπαινο τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ μισήσουν τὴν ἀνθρώπινη τιμὴ, προκειμένου νὰ ἀξιωθοῦν τὴν ἐπουράνια, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἅγιος Ἰσαὰκ ὁ Σύρος. Ξεκάθαρος εἶναι ὁ εὐαγγελικὸς λόγος: «Ὅποιος τηρήσει ὅλες τὶς ἐντολὰς καὶ διδάξει ἔτσι καὶ τοὺς ἄλλους, αὐτὸς θὰ θεωρηθεῖ μέγας στὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ».

Πρώτη λοιπὸν προϋπόθεση ἀποτελεῖ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Μόνον ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ θέσει ὡς μοναδικὴ πυξίδα τῆς ζωῆς του τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, θὰ βαδίσει τὴν ὁδὸ τὴν ἀληθινῆς εὐτυχίας καὶ θὰ ἀξιωθεῖ νὰ τιμηθεῖ ὡς μέγας. Ὅχι, ὅμως, μόνον αὐτό. Ὁ ἄνθρωπος τῆς πράξεως θὰ ἀξιωθεῖ νὰ ἀναδειχθεῖ καὶ μέγας διδάσκαλος. Διδάσκαλος ὅχι μόνον λόγων ἀλλὰ καὶ ἔργων. Πράγματι, οἱ διδάσκαλοι τῶν ωραίων λόγων καταφέρνουν νὰ ἐντυπωσιάσουν, ὁ λόγος τους ὅμως ἀποδεικνύεται ἀναποτελεσματικὸς καὶ προσωρινός. Οἱ διδάσκαλοι ὅμως τῶν ἔμπρακτων λόγων σφραγίζουν μὲ τὴν παρουσία τους τὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων, διότι οἱ λέξεις ποὺ πηγάζουν ἀπὸ τὸ στόμα τους εἶναι δια-

ποτισμένες από μία μυστική πνευματική δύναμη, όπως μᾶς ἐπισημαίνει με τρόπο υπέροχο ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος: «Ἀποτελεσματικότερα διδάσκει τὸ ἄφωνο ἔργο ἀπὸ τὸν ἄπρακτο λόγος».

Στὴν ἐποχή μας, εἶναι ἀλήθεια πὼς συχνὰ ἀπογοητευόμαστε, βλέποντας τοὺς εὐφυεῖς τῆς κοινωνίας μας νὰ μονοπωλοῦν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀνθρώπων καί, συχνά, νὰ ἐκφράζονται περιφρονητικὰ γιὰ τὴν πίστη μας. Καὶ πράγματι, ἔρχονται στιγμὲς ποὺ ἡ λογικὴ τοῦ κόσμου τούτου μοιάζει πανίσχυρη. Κι ὅμως, ἡ πίστη τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἐπὶ αἰῶνες δέχεται τὶς ἐπιθέσεις τοῦ ὀρθολογισμοῦ καὶ τῆς ἀμφισβητήσεως, διατηρεῖ ἀκέραιη τὴν λυτρωτικὴ τῆς δύναμη καὶ παραμένει γιὰ τὸν σημερινὸ ἄνθρωπο πηγὴ παρηγοριᾶς, ἐλπίδος καὶ νοήματος ζωῆς. Πὼς ἐξηγεῖται ἄραγε αὐτό; Ἀπὸ τὴν σημερινὴν περιοχὴ ἔρχεται ἡ ἀπάντηση: Ἡ πίστη μας ἔφτασε ὥς ἐμᾶς ὀλοζώντανη καὶ λυτρωτικὴ ἐξαιτίας τῶν ὄντως μεγάλων διδασκάλων μας, δηλαδὴ ἐκείνων τῶν προσώπων ποὺ δίδαξαν μετὰ τὸν λόγος, ἀλλὰ κυρίως μετὰ τὴν ἀγία τους ζωὴ. Πρῶτος καὶ κορυφαῖος ὅλων ὑπῆρξε ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας καὶ κατόπιν οἱ ἅγιοι καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας. Αὐτοὶ ἀποτελοῦν τοὺς ὁδοδείκτες τῆς ζωῆς μας, αὐτοὶ ἀποτελοῦν καὶ τὰ αἰῶνια πρότυπα τοῦ μεγαλείου ποὺ περιμένει καὶ ἐμᾶς, ἐὰν ἀκολουθήσουμε τὸ παράδειγμά τους.

Ὁ κόσμος λέει συχνὰ πὼς ὁ καλὸς δάσκαλος γεννιέται. Ὅντως, τὸ τάλαντο τῆς διδασκαλίας ἀφορᾷ ὀρισμένους. Τὸ τάλαντο ὅμως τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐντολῶν τοῦ Εὐαγγελίου ἀφορᾷ ὅλους ἀνεξαιρέτως. Κανεὶς δὲν ἐξαιρεῖται ἀπὸ τὸν

ἀγῶνα γιὰ τὴν κάθαρση τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὰ πάθη καὶ γιὰ τὴν πορεία πρὸς τὴν ἀγιότητα.

Ἀδελφοί μου,

Ἡ ἀνθρωπίνη ἱστορία ἀπένειμε σὲ ἐλάχιστους τὸν τίτλο τοῦ «μεγάλου». Ὁ Θεὸς ὅμως ἐπιθυμεῖ νὰ ἀπονείμει τὸν τίτλο αὐτὸ πρὸς ὅλους μας. Ὅλοι ἀνεξαιρέτως εἴμαστε πλασμένοι νὰ ἀναδειχθοῦμε μεγάλοι στὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ καὶ ἀληθινὰ εὐτυχισμένοι σὲ αὐτὴ τὴν ζωὴ. Ὅπως λέει, ὅμως, καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, πρέπει νὰ γίνουμε χρήσιμοι, ὅχι μόνο στὸν ἑαυτό μας ἀλλὰ καὶ στοὺς ἀδελφούς μας. Ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς μπορεῖ νὰ ἀναδειχθεῖ σὲ μέγα διδάσκαλο, ἀρκεῖ, ὅποτε ἐπιθυμεῖ νὰ διδάξει, τὰ λόγια του νὰ προέρχονται ἀπὸ ἕναν διαρκῆ καὶ οὐσιαστικὸ πνευματικὸ ἀγῶνα καὶ ἀπὸ τὴν ἀπόλυτη ὑπακοή στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τότε καὶ μόνον τότε, ὁ λόγος μας θὰ δεχτεῖ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος καὶ θὰ μᾶς ἀναδείξει ὅχι μόνον φωτεινοὺς ὁδηγοὺς τῆς κοινωνίας μας, ἀλλὰ καὶ μεγίστους πολῖτες τῆς Βασιλείας Του. Ἀμήν.

Πίστη για τὸ ἀδύνατο

Ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ μᾶς μεταφέρει στὴν Καπερναούμ, ὅπου ἓνας Ρωμαῖος Ἑκατόνταρχος ἰκετεύει τὸν Χριστὸ νὰ θεραπεύσει τὸν παράλυτο δοῦλο του. Τὸ περιστατικὸ αὐτό, τὸ ὁποῖο ἀνήκει στὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ματθαίου, εἶναι διδακτικὸ, ἀλλὰ καὶ ἄκρως συγκινητικὸ, καθὼς συνδυάζει δύο στοιχεῖα: Πρῶτον, τὴν φλογερὴ πίστη ἐνὸς εἰδωλολάτρη πρὸς τὸν Κύριό μας καί, δεύτερον, τὴν ἰκεσία γιὰ θεραπεία ὅχι ἐνὸς συγγενοῦς ἀλλὰ ἐνὸς ξένου.

Ὁ Κύριος δὲν ἀρνεῖται καὶ προθυμοποιεῖται νὰ μεταβεῖ στὸ σπίτι τοῦ Ρωμαίου ἀξιωματικοῦ. Ἐκεῖνος, ὅμως, οὔτε κἂν τολμᾷ νὰ διανοηθεῖ πὼς ὁ Χριστὸς θὰ κάνει τόσο κόπο γιὰ χάρη του καὶ τὸν παρακαλεῖ, ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ βρίσκεται, νὰ προσφέρει ἓναν λόγο θεραπείας, βέβαιος πὼς αὐτὸ καὶ μόνον ἀρκεῖ.

Ἡ στάση αὐτὴ ἐντυπωσιάζει τὸν Κύριο, ὁ Ὅποῖος δημόσια τὸν ἐπαινεῖ μὲ τρόπο ἀσυνήθιστο: «Σᾶς διαβεβαιώνω», λέει πρὸς ὅσους Τὸν ἀκολουθοῦν, «πὼς τέτοια πίστη δὲν βρῆκα οὔτε ἀνάμεσα στοὺς Ἰσραηλίτες» (στ. 10).

Πόσο πολὺ, ἄραγε, θὰ θέλαμε νὰ ἀκούγαμε καὶ ἐμεῖς ἀπὸ τὸν Χριστὸ τὰ λόγια αὐτά, κάθε φορὰ ποὺ προσευχόμαστε!

Ἄν πράγματι αὐτὴ εἶναι ἡ ἐπιθυμία μας, ὥς παρατηρήσουμε λίγο πιὸ προσεκτικὰ τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο κι ὥς διδαχθοῦμε ἀπὸ τὴν προσωπικότητα καὶ τὴν πίστιν τοῦ Ἑκατόνταρχου, ἀναζητώντας τὸν δρόμο ποὺ ἀκολούθησε γιὰ νὰ φτάσει στὴν τόσο ἀξιέπαινη στάση του.

Κατ' ἀρχάς, δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε πὼς ὁ Ρωμαῖος ἀξιωματοῦχος δὲν ζητᾷ κάτι γιὰ τὸν ἑαυτό του. Ἔχει ἀφήσει τὴν ἀσφάλεια τῆς κατοικίας του, ἔχει κάνει τὸν κόπο νὰ ἀναζητήσει κάποιον, γιὰ τὸν ὁποῖον κάποιες φῆμες λένε ὅτι κάνει θαύματα καὶ ὅταν τὸν βρίσκει, ἰκετεύει ἕναν ἀσήμαντο γιὰ τοὺς Ρωμαῖους συμπατριῶτες του Ἑβραῖο νὰ θεραπεύσει ποιόν; Ἕναν παράλυτο δοῦλο του.

Ἕνα πρῶτο, λοιπόν, στοιχεῖο τῆς στάσης τοῦ Ἑκατόνταρχου εἶναι ἡ βαθιὰ ἀγάπη πρὸς τὸν ἄλλον, τὸν «πλησίον». Μιὰ ἀγάπη ποὺ ἔχει ξεπεράσει τὰ κοινωνικὰ στερεότυπα καὶ ἔχει ἐπικεντρωθεῖ μόνο στὸν πόνο ἐνὸς συνανθρώπου. Ὁ Ἑκατόνταρχος ἀγαπᾷ βαθιὰ καὶ ἡ ἀγάπη του αὐτὴ τὸν κάνει νὰ ἀποδεχτεῖ τὸν πόνο τοῦ ἄλλου ὡς πόνο δικό του. Ἡ συμπεριφορὰ αὐτὴ μᾶς δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ ἀξιολογήσουμε καὶ τὴν δική μας στάση. Ἄλλος λιγότερο, ἄλλος περισσότερο, προσευχόμαστε. Πόσο χῶρο, ὅμως, βρίσκει στὴν προσευχή μας ὁ πόνος τοῦ ἄλλου, καὶ μάλιστα ὁ πόνος, ὅχι τῶν συγγενῶν μας, ὅχι τῶν οἰκείων μας, ἀλλὰ τῶν ξένων; Ἀλλὰ καὶ ὅταν αὐτὸ συμβαίνει, φλέγεται ἄραγε ἡ καρδιά μας ἀπὸ τὴν ἰκεσία ἢ μήπως ἐκπληρώνουμε ἀπλὰ ἕνα χριστιανικὸ καθήκον, τὸ ὁποῖο ἐξαντλεῖται στὴν ἀναφορὰ κάποιων ὀνομάτων ποὺ κατὰ βάθος δὲν μᾶς ἀφοροῦν; Ὁ πρῶτος, λοιπόν,

όδοδείκτης τῆς πορείας μας πρὸς τὴν φλογερὴ πίστη, ἴδια μὲ ἐκείνη τοῦ Ἑκατόνταρχου, εἶναι ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν κάθε ἄνθρωπο χωρὶς καμιὰ διάκριση.

Τὴν ἰκεσία τοῦ ἑκατοντάρχου ἀκολουθεῖ κάτι τὸ πολὺ συγκινητικό: Ὁ Κύριος προθυμοποιεῖται νὰ ἐκπληρώσει τὴν ἐπιθυμία του, ἐκεῖνος ὅμως ἀντιδρᾷ μὲ ἓναν ἀπροσδόκητο τρόπο, λέγοντας: «Κύριε, μὴν κάνεις τὸν κόπο νὰ ἔρθεις στὸ σπίτι μου, γιατί δὲν εἶμαι ἄξιος αὐτῆς τῆς ἐπίσκεψης» (στ. 8).

Μὲ τὴν φράση αὐτή, ὁ Ἑκατόνταρχος ὁμολογεῖ δημόσια πὼς ἀναγνωρίζει στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ τὸ πάναγνο, ἀναμάρτητο καὶ πανάγιο πρόσωπο τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ. Διότι μόνον μία τέτοια ἀναγνώριση ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο στὴν συναίσθηση τῆς ἁμαρτωλότητάς του. Γνωρίζουμε ἀπὸ τοὺς Ἁγίους καὶ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας πὼς ἡ βαθιὰ σχέση μὲ τὸν Θεὸ ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο νὰ συναισθανθεῖ τὶς ἁμαρτίες του σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε νὰ ἐπιθυμεῖ νὰ ἀπομακρυνθεῖ ὁ Θεὸς ἀπὸ αὐτόν, λόγω συνειδητοποίησης τῆς ἀνθρώπινης ἀναξιότητος. Μία ἀκόμη, λοιπόν, εὐκαιρία μᾶς προσφέρει σήμερα ὁ Ἑκατόνταρχος, ὥστε νὰ ὁδηγηθοῦμε σὲ χρήσιμα συμπεράσματα: Ζοῦμε σὲ ἐποχές, ὅπου ἡ προσευχὴ τῶν ἀνθρώπων μειώνεται σὲ διάρκεια καὶ ἐξασθενεῖ σὲ ἔνταση. Ὁ Θεὸς ἐκτοπίζεται στὸ περιθώριο τῆς καθημερινότητας. Ἡ παρουσία Του ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὴν ἐμπιστοσύνη στὶς ἀνθρώπινες δυνάμεις καὶ τὴν πεποίθηση πὼς τὴν λύση στὰ κάθε εἶδους προβλήματα, προσωπικὰ καὶ κοινωνικά, εἶναι σὲ θέση νὰ τὴν δώσουν ἡ ἀνθρώπινη λογικὴ καὶ οἱ ἰσχυροὶ τοῦ κόσμου τούτου. Αὐτός, λοιπόν, ὁ ἐγωιστὴς καὶ

ἀλαζόνας σημερινὸς ἄνθρωπος δὲν εἶναι διατεθειμένος νὰ ἀναγνωρίσει τὰ λάθη του καὶ τὶς ἐλλείψεις του. Ἀλλά, χωρὶς ταπεινοφροσύνη καὶ χωρὶς συνείδηση ἁμαρτωλότητος, ἡ φλογερὴ πίστις στὴν πρόνοια καὶ τὴν παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ δὲν μπορεῖ νὰ βρεῖ θέσιν στὴν καρδιά μας.

Ὁ Ἑκατόνταρχος ὁμῶς δὲν σταματᾷ ἐκεῖ. Ἀντὶ νὰ ἀποδεχθεῖ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Κυρίου, τοῦ ἀντιπροτείνει: «Κύριε, πὲς μόνον ἓναν λόγον καὶ εἶμαι βέβαιος πὼς ὁ δοῦλος μου θὰ γιατρευτεῖ» (στ. 8).

Καὶ μάλιστα δίνει καὶ ἐξηγήσεις: «Ἄν ἐγώ», τοῦ λέει, «ἔχω ἐξουσία ἀνθρώπινη καὶ δίνω ἀπὸ μακριὰ διαταγὰς ὥστε κάτι νὰ γίνῃ, πόσο μᾶλλον Ἐσὺ ἔχεις τὴν δυνατότητα αὐτῇ, ποὺ ὅλες οἱ δυνάμεις τοῦ κόσμου Σὲ ὑπακοῦν!» (στ. 9).

Εἶναι χρήσιμο νὰ γνωρίζουμε πὼς, κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, οἱ εἰδωλολάτρες, ὅπως καὶ ὁ Ἑκατόνταρχος, συνδύαζαν ἀπόλυτα τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ὑπαρξὴ ἑνὸς ὁρατοῦ εἰδώλου. Στὸν εἰδωλολατρικὸν κόσμον, μικρὰ καὶ μεγάλα ἀγάλματα τῶν διαφόρων θεοτήτων βρίσκονταν παντοῦ. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ πρέπει νὰ μᾶς κάνει νὰ ἐκτιμήσουμε ἀκόμη περισσότερο τὴν ὑπέρβαση τοῦ Ἑκατόνταρχου. Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη τὸν ἔχουν φέρει σὲ τόσο ὑψηλὰ ἐπίπεδα, ὥστε νὰ ἀρνεῖται τὴν φυσικὴν παρουσία τοῦ Χριστοῦ στὸν οἶκον του καὶ νὰ εἶναι ἀπολύτως βέβαιος πὼς καὶ μόνον ὁ λόγος Του ἀρκεῖ. Ἀλήθεια, ποίος ἀπὸ μᾶς θὰ ἀρνιόταν τὴν φυσικὴν παρουσία τοῦ Χριστοῦ στὴν ζωὴ του, ἐμπιστευόμενος μόνον τὸν λόγον Του, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιόν Του; Ποίος ἀπὸ μᾶς ἀπευθύνει στὸν ἀόρατον Θεὸ προσευχὴ ἀπαλλαγμένη

ἐντελῶς ἀπὸ τὴν ἀμφιβολία ποὺ φιθυρίζει στὴν ψυχὴ:
«Ἄραγε, μπορεῖ νὰ τὸ κάνει ὁ Θεὸς αὐτό;»

Ποιὸς ἀπὸ μᾶς ἔχει τόση πίστη, ὥστε νὰ ἀποδέχεται τὸ ἀνθρωπίνως ἀδύνατο ὡς δυνατό;

Ἀδελφοί μου,

Ἐὰν κινούμεθα διαρκῶς γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτό μας καὶ ἂν ἡ ψυχὴ μας εἶναι διαποτισμένη ἀπὸ τὴν πεποίθηση πὼς εἴμαστε ἀλάνθαστοι καὶ παντοδύναμοι, ἡ βαθιὰ καὶ ἀληθινὴ πίστη τοῦ Ἑκατόνταρχου δὲν πρόκειται ποτὲ νὰ βρεῖ χῶρο στὴν καρδιά μας. Ἐὰν ἀρκεστοῦμε στὴν χριστιανικὴ μας ταυτότητα, θεωρώντας τοὺς ἑαυτοὺς μας προνομιούχους, ποὺ δὲν χρειάζονται καὶ τόσο τὴν ἀγάπη καὶ τὴν διαρκῇ μετάνοια, κινδυνεύουμε νὰ καταλήξουμε σὲ πίστη κούφια καὶ προσευχὴ ἀδύναμη νὰ φτάσει στὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν ὅμως μιμηθοῦμε τὴν βαθιὰ πίστη τοῦ Ἑκατόνταρχου, τὴν στηριγμένη στὴν ἔμπρακτη ἀγάπη καὶ τὴν ταπεινοφροσύνη, εἶναι βέβαιο πὼς, στὸ τέλος τῆς κάθε μας προσευχῆς, θὰ ἀκοῦμε πάντα ἀπὸ τὸ πανάχραντο στόμα τοῦ Κυρίου: «Ἵπαγε καὶ ὡς ἐπίστευσας, γεννηθήτω σοι» (στ. 13). Ἀμήν.

Ἀπὸ τὴν δαιμονικὴ τυραννία στὴν Θεία ἀπελευθέρωση

Ἡ σημερινὴ περικοπὴ ἀποτελεῖ κατάληξη τοῦ 8ου κεφαλαίου, στὸ ὁποῖο ποικίλα θαύματα διαδέχονται τὸ ἓνα τὸ ἄλλο, μὲ τελευταῖο τὴν θεραπεία τῶν δύο δαιμονισμένων στὰ Γέργεσα.

Αὐτὸ τὸ τελευταῖο θαῦμα, τὸ ὁποῖο ἀκούσαμε σήμερα, χαρακτηρίζεται ἀπὸ μία ἰδιαιτερότητα ποὺ ἀξίζει τὴν προσοχή μας: Ἐνῶ σὲ ὅλα τὰ προηγούμενα θαύματα τοῦ κεφαλαίου αὐτοῦ, ὁ Κύριός μας φαίνεται νὰ κατανικᾷ ἀπρόσωπες δυνάμεις, ὅπως τὴν ἀσθένεια τοῦ δούλου τοῦ Ἑκατόνταρχου ἢ τὴν θύελλα καταμεσῆς τῆς λίμνης τῆς Γεννησαρέτ, στὸ σημερινὸ θαῦμα γινόμαστε μάρτυρες ἐνὸς συγκλονιστικοῦ διαλόγου ἀνάμεσα στὸν Χριστὸ καὶ στὰ δαιμόνια, ἐπιβεβαιώνοντας πὼς τὸ κακὸ ποὺ κατακλύζει τὴν ζωὴ μας προέρχεται ἀπὸ ὄντα προσωπικά, μὲ νόηση καὶ λόγο.

Σὲ αὐτὴ τὴν φοβερὴ στιγμὴ τοῦ διαλόγου τοῦ Χριστοῦ μὲ τοὺς δύο δαιμονισμένους, τί θὰ βλέπαμε, ἄραγε, ἐὰν ἦμαστε παρόντες; Δύο δυστυχισμένες ὑπάρξεις, οἱ ὁποῖες οὐσιαστικὰ ἔχουν χάσει τὴν προσωπικότητά τους, νὰ γίνονται ὁ δίαυλος

—τὸ κανάλι ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα— γιὰ νὰ ἀκουστεῖ ἡ φωνὴ τῶν δαιμόνων. Ἔτσι καὶ οἱ παριστάμενοι θὰ πρέπει νὰ ἔφριξαν, συνειδητοποιώντας τὴν ὑπαρξὴ σκοτεινῶν καὶ καταστροφικῶν δυνάμεων, οἱ ὁποῖες —φρικτὸ καὶ νὰ τὸ λέει κανεῖς— κινοῦνται ἀνάμεσά μας.

Ὁ φόβος ἀπέναντι σὲ τέτοιες δυνάμεις καὶ ἡ ἀναζήτηση τρόπου προστασίας ἀπ’ αὐτὲς ἀποτελεῖ ἀνθρώπινη ἀντίδραση ποὺ παρουσιάζεται σὲ ὅλους τοὺς πολιτισμοὺς καὶ σὲ ὅλες τὶς περιόδους τῆς ἱστορίας. Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ αἰτία καταφυγῆς τῶν ἀνθρώπων, ἀπὸ τοὺς πρῶτους πολιτισμοὺς μέχρι καὶ σήμερα, στὴν μαγεία, δηλαδὴ σὲ τελετουργικὲς πράξεις, οἱ ὁποῖες ὑποτίθεται πὼς ἐμποδίζουν τὶς δαιμονικὲς δυνάμεις νὰ βλάψουν τὸν ἄνθρωπο. Μαγικὲς συνταγές, προλήψεις ἢ ἀκόμη καὶ καταφυγὴ σὲ χαρισματικὰ πρόσωπα ποὺ ἔχουν, δῆθεν, χάρισμα νὰ ἐλέγξουν τὶς ἀπειλὲς αὐτές, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ λύσεις πανικοῦ γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος αἰσθάνεται ἀκάλυπτος καὶ ἀνυπεράσπιστος.

Τὴν μαγεία θεώρησαν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ὡς μέγιστη ἀπειλή, ἀφ’ ἐνὸς διότι ὑποβιβάζει τὸν ἄνθρωπο σὲ ἓνα ἄβουλο καὶ φοβισμένον ὃν καὶ ἀφ’ ἑτέρου διότι τὸν στρέφουν στὴν ἀναζήτηση βοήθειας ἀπὸ ἀντίθεες καὶ καταστροφικὲς δυνάμεις, οἱ ὁποῖες τελικὰ τὸν ὑποδουλώνουν. Ἡ μαγεία ἀποτελεῖ αὐταπάτη καὶ πείθει τὸν ἄνθρωπο πὼς κάποιες τελετουργίες, ἀντικείμενα ἢ ἀκόμη καὶ προσευχὲς εἶναι σὲ θέση ἀπὸ μόνον τοὺς νὰ τὸν προστατέψουν καὶ αὐτομάτως νὰ τὸν ἀπαλλάξουν ἀπὸ φανταστικὲς ἀπειλές. Συχνὰ αὐτὲς οἱ ἀπόψεις ἐμφανίζονται καὶ μέσα στοὺς κόλπους τῆς ζωῆς

τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλοιώνοντας βασικά στοιχεῖα τῆς διδασκαλίας της.

Τί ἀπαντᾷ σέ ὅλα αὐτὰ ἡ σημερινή περικοπή; Κατ' ἀρχάς, μᾶς ὑπενθυμίζει τὴν οὐσία καὶ τὴν προέλευση τοῦ δαιμονικοῦ στοιχείου στὴν ζωὴ μας. Ἀλήθεια, πῶς προέκυψαν οἱ δαίμονες καὶ ποιά εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἐνέργειάς τους; Εἶναι πολὺ σημαντικὸ νὰ θυμόμαστε πῶς, σύμφωνα μὲ τὴν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας, τὸ κακὸ δὲν ὑπάρχει ὡς ἓνα στοιχεῖο τῆς δημιουργίας, ἀλλὰ ἀποτελεῖ ἄρνηση τοῦ καλοῦ. Οἱ δαίμονες δημιουργήθηκαν ὡς ἀγαθοὶ ἄγγελοι, μὲ λογικὴ καὶ ἐλευθερία. Ἡ σκοτεινὴ κατάστασή τους ὀφείλεται στὴν ἐπανάσταση ἐναντίον τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Ἡ δαιμονικὴ φύση καὶ ἐνέργειά τους εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀνυπακοῆς καὶ τῆς ἔπαρσής τους κατὰ τοῦ Δημιουργοῦ τους. Τὸ βασικὸ χαρακτηριστικὸ τῆς οὐσίας τους εἶναι τὸ μῖσος ὅχι μόνον ἀπέναντι σ' Αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι στὰ δημιουργήματά Του, ἰδιαίτερα μάλιστα ἀπέναντι στὴν κορωνίδα τῆς δημιουργίας ποὺ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο.

Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ φύση καὶ τὰ ἔργα τῶν δαιμόνων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀκούγονται σήμερα αὐτὰ τὰ φοβερὰ λόγια: «Τί δουλειὰ ἔχεις ἐσὺ μ' ἐμᾶς, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ; Ἦρθες ἐδῶ νὰ μᾶς βασανίσεις πρὶν ἀπὸ τὴν ὥρα μας; Ἄν εἶναι νὰ μᾶς διώξεις, ἄφησέ μας νὰ πᾶμε στὸ κοπάδι τῶν χοίρων».

Ὅσο κι ἂν φαίνεται παράλογο καὶ ἀντιφατικὸ, τὰ λόγια αὐτὰ ἀποτελοῦν γιὰ μᾶς πηγὴ πίστεως καὶ παρηγοριᾶς. Μὰ εἶναι δυνατόν, θὰ ἀναρωτηθεῖτε, νὰ διδασκόμαστε ἀπὸ τὸν λόγο τῶν δαιμόνων; Βεβαίως, ἀδελφοί μου, καὶ θὰ σᾶς τὸ

τεκμηριώσω, παραθέτοντάς σας τρία στοιχεῖα:

Πρῶτον, τὴν ὁμολογία τους πὼς ἐνώπιόν τους βρίσκεται ὁ ἴδιος ὁ Δημιουργός τους, ὡς ἐνσαρκωμένος Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Δεύτερον, τὸν φόβο τους ἐνώπιόν Του, καθὼς Τὸν ἀναγνωρίζουν ὡς κάποιον ἰσχυρότερό τους καὶ ἱκανὸ νὰ καταργήσῃ τὴν ἐξουσία τους πάνω στοὺς ἀνθρώπους. Καὶ τρίτον, τὴν γνώση τους πὼς θὰ ἔρθῃ ἡ στιγμή τοῦ ἀνείπωτου βασανισμοῦ τους χωρὶς τέλος.

Μέχρι τότε, ὅμως, ἡ δυνατότητά τους νὰ πειράζουν –καὶ σὲ ὁρισμένες περιπτώσεις νὰ ὑποδουλώνουν ὀλοκληρωτικὰ τοὺς ἀνθρώπους –παραμένει. Ἀπὸ ποῦ, λοιπόν, ἀντλοῦν αὐτὴ τους τὴν δύναμη; Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μᾶς διδάσκουν πὼς τὸ δικαίωμα αὐτὸ τὸ παραχωρεῖ ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος, ὅταν τοὺς μοιάζει, ὅταν, δηλαδή, ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ γίνεται ἔρμαιο τοῦ ἐγωισμοῦ καὶ τῶν παθῶν του.

Ἀδελφοί μου,

Ἡ σημερινὴ περικοπὴ ἀποτελεῖ σάλπισμα ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ἀπειλὴ τῶν δαιμόνων. Ὁ ἅγιος Διάδοχος Φωτικῆς ἀναφέρει πὼς ὁ Διάβολος κυκλοφορεῖ γύρω μας ὡς «λέων ὠρυόμενος», ὅμως, τὸ μεγάλο ὄπλο ἐναντίον του βρίσκεται μέσα μας καὶ δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὴν διαρκὴ καὶ ζωτανὴ σχέση μας μὲ τὸν Κύριο τοῦ Φωτός, τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀλήθειας. Ὅσο ὁ ἄνθρωπος ἐνισχύει, μέσω τῶν Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς δεσμούς του μὲ τὴν Θεία Χάρη τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ καὶ συμμορφώνεται μὲ τὸ θέλημά Του, οἱ δαιμονικὲς δυνάμεις δὲν μποροῦν οὔτε στὸ ἐλάχιστο νὰ τὸν

βλάψουν. Πολλές φορές, οί άνθρωποι καταφεύγουν στην βοήθεια της Ἐκκλησίας, ζητώντας ἀπλῶς νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὸν δαίμονα, ἀλλὰ ὅχι νὰ ἐνωθοῦν μὲ τὸν Χριστό. Χωρὶς ὅμως τὸν πόθο αὐτῆς τῆς ἐνώσεως, δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει ποτὲ ὀριστικὴ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴν δαιμονικὴ ἐνέργεια. Ὁ ἅγιος Πορφύριος ἔλεγε πῶς, ἀντὶ νὰ ἀνησυχοῦμε γιὰ τὸν Διάβολο, ἄς αὐξάνουμε τὴν δίψα μας γιὰ Χριστό.

Ἡ ἀνάδειξη αὐτῆς τῆς ἀλήθειας ἀφορᾷ κυρίως ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἀναλάβει τὴν ποιμαντικὴ καὶ πνευματικὴ εὐθύνη ἀπέναντι στὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ. Ἰδιαίτερα αὐτοὶ πρέπει διαρκῶς νὰ θυμοῦνται πῶς ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας ἔχει ὡς κύριο σκοπὸ νὰ ἀπελευθερώσει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸν φόβο καὶ νὰ τὸν ὠθεῖ πρὸς τὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Χριστοῦ, τοῦ μόνου ἱκανοῦ νὰ κατανικήσει τὸ σκοτάδι καὶ νὰ ἀναδείξει τὸν κάθε ἄνθρωπο ὡς τέκνο φωτός.

Ὅταν ἡ ἀνησυχία καὶ ἡ ἀβεβαιότητα κυριεύουν τὴν ψυχὴ μας, ἄς παραμένουμε πάντα βέβαιοι πῶς, ἐναντίον ὅλων ἐκείνων τῶν δυνάμεων ποὺ ἐπιζητοῦν τὸ χάος καὶ τὴν καταστροφή, ἡ νίκη θὰ εἶναι πάντα τοῦ Κυρίου μας καὶ πῶς δική Του θὰ εἶναι ἡ δύναμη καὶ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Θαυμάτων ἑξαισίων Πρόξενος

Γιὰ μία ἀκόμη φορά, μία ἀνθρώπινη ὑπαρξή, ταλαιπωρημένη καὶ ἀνήμερη ἀπὸ τὴν ἀρρώστια, κείται μπροστὰ στὸν Κύριό μας καὶ περιμένει τὴν σωτηρία. Τὸ θαῦμα θὰ γίνηι, καὶ ὁ παραλυτικὸς ὅχι μόνον θὰ σταθεῖ στὰ πόδια του, ἀλλὰ θὰ ἀποκτήσῃ καὶ τὴν δύναμη νὰ πάρει στοὺς ὤμους τὸ κρεβάτι τῆς ἀναπηρίας του, ὡς ἀκράδαντη μαρτυρία τῆς πλήρους ἀποκαταστάσεώς του.

Πρὶν ὅμως ἐπιχειρήσω νὰ στρέψω τὴν προσοχή σας σὲ κάποια ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ τοῦ θαύματος, δὲν μπορῶ νὰ μὴν ἀναφερθῶ στὶς δύο πρῶτες φράσεις τῆς σημερινῆς περικοπῆς, οἱ ὁποῖες προκαλοῦν μεγάλη συγκίνηση. Τὸν παραλυτικὸ φέρουν ξαπλωμένο σὲ ἓνα κρεβάτι ἀνθρώποι δικοί του, ἄνθρωποι ποὺ τὸν ἀγαποῦν καὶ τὸν συμπονοῦν. Ἀνθρώποι ποὺ θέλουν νὰ τὸν δοῦν ξανὰ ὑγιὴ κοντά τους. Ἀνθρώποι, ποὺ ἡ ἀγάπη τους πρὸς αὐτόν, τοὺς ἔχει ὁδηγήσῃ στὴν πίστη πρὸς τὸν Χριστό, ἀπὸ τὸν Ὅποιο περιμένουν τὴν ἴαση τοῦ ἀγαπημένου τους. Ὁ παραλυτικὸς μένει σιωπηλὸς καὶ οὔτε ποὺ μαθαίνουμε τί ἀκριβῶς αἰσθάνεται. Πιστεύει, ἄραγε, πὼς μπορεῖ νὰ τοῦ συμβεῖ τὸ θαῦμα; Ἡ μήπως ἔχει ἀφεθεῖ στὰ χέρια τῶν δικῶν του ἀνθρώπων, ἔχον-

τας χάσει τὴν ἐλπίδα του; Γιὰ τὴν πίστιν του δὲν γνωρίζουμε. Αὐτὸ ὅμως ποὺ γνωρίζουμε εἶναι πὼς ὁ Χριστὸς σκύβει μὲ συμπόνια, ἐξαιτίας, ὅπως λέει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, τῆς πίστεως τῶν φίλων του. Καὶ ἂν ἐκεῖνοι ἔφεραν τὸν ἄνθρωπό τους μπροστὰ στὸν Θεὸ καὶ τὸ θαῦμα ἔγινε, ἅς παρακινηθοῦμε καὶ ἐμεῖς νὰ φέρνουμε τοὺς ἀγαπημένους μας, μέσῳ τῆς προσευχῆς, ἐνώπιόν Του, μὲ τὴν βεβαιότητα πὼς ἡ ἀγάπη μεταξύ μας παρακινεῖ ἀκόμη περισσότερο τὸν Θεὸ νὰ εὐεργετήσῃ καὶ νὰ θεραπεύσῃ.

Ἄς ἐπανέλθουμε ὅμως στὴν σημερινὴ ἐξιστόρηση: Ἐνῶ, λοιπόν, ὅλοι περιμένουν τὴν ἴαση, ἓνας λόγος τοῦ Κυρίου, παρὰ ξένος καὶ ἀπρόσμενος, κάνει ὥστε ἄλλοι νὰ ἀποροῦν καὶ ἄλλοι νὰ σκανδαλίζονται:

«Παιδί μου, σοῦ συγχωροῦνται οἱ ἁμαρτίες».

Ἡ φράση αὐτὴ ἐπιφέρει ἀντιδράσεις ἀναμενόμενες: Ἐνῶ ὁ ἀπλὸς λαὸς δὲν ἀντιλαμβάνεται τὸ βάρος τοῦ λεγομένου, οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, οἱ ὅποιοι παρακολουθοῦν σὲ κάθε του βῆμα τὸν Ἰησοῦ, σκανδαλίζονται, βρίσκουν ὅμως συγχρόνως καὶ τὴν εὐκαιρία νὰ κατηγορήσουν δημόσια τὸν Χριστὸ γιὰ βλασφημία. Καὶ πράγματι, ἀπὸ τὴν δική τους ὀπτικὴ γωνία ἔχουν δίκιο. Ἡ ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν ἀποτελεῖ ὄντως, γιὰ τὸν Νόμο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἐνέργεια ποὺ ἀνήκει ἀποκλειστικὰ στὸν Θεό. Μόνον ὁ Θεός, ὁ Ὅποιος δέχτηκε τὴν ἀποστασία καὶ τὴν ἀχαριστία τοῦ ἀνθρώπου, δικαιούται νὰ συγχωρέσῃ. Ποιὸς ἄνθρωπος, ἄραγε, θὰ τολμοῦσε ποτὲ νὰ Τὸν ὑποκαταστήσῃ καὶ νὰ χαρίσῃ ἄφεση ἁμαρτιῶν σὰν νὰ ἦταν Ἐκεῖνος;

Ακριβῶς γιὰ τὸν λόγο αὐτό, ἡ ἐξιστόρηση τοῦ σημερινοῦ θαύματος ἀποτελεῖ συγχρόνως καὶ ἀποκάλυψη τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ. Βεβαίως, ἐνώπιόν Του, ἓνας παραλυτικὸς περιμένει σήμερα τὴν ὑγεία του. Ἐκεῖ, ὅμως, βρίσκονται ἀδύναμοι καὶ παραλυτικοὶ στὴν ψυχή, ποὺ καλοῦνται νὰ ἀποδεχτοῦν ἓνα πολὺ ἀνώτερο, ἓνα πολὺ εὐρύτερο θαῦμα: Τὴν ἐνανθρώπηση τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀποκάλυψη τῆς ἀδιανόητης γιὰ τὸν ἄνθρωπο ἀγάπης Του. Οἱ σκανδαλισμένοι Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ἐκπροσωποῦν ἓναν ὁλόκληρο λαό, πιθανὸν νὰ ἐκπροσωποῦν καὶ ὅλους ἐμᾶς, οἱ ὅποιοι ἀρνούμεθα νὰ ἀναγνώρισουμε καὶ νὰ ἀποδεχτοῦμε τὴν δύναμη τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποῖος, πολλὰς φορές, ἀποφασίζει νὰ ἐνεργήσει, ἀλλὰ καὶ νὰ κρίνει μὲ τρόπους ποὺ παραβιάζουν τὴν λογικὴ μας καὶ ὑπερβαίνουν τὰ δεδομένα μας. Ὅπως ὁ λαὸς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἔτσι καὶ ἐμεῖς, πιστεύουμε στὸν Θεό, ἐμφανιζόμαστε ὅμως ἀδρανεῖς καὶ σκληροὶ στὴν καρδιά, ὅταν καλούμαστε νὰ ὑπερβοῦμε τὰ δεδομένα μας καὶ νὰ ἀνοίξουμε τὴν ὑπαρξή μας στὸν παντελῶς ἀπρόβλεπτο τρόπο ἐνέργειας τοῦ Πλάστη μας. Δοξάζουμε τὸν Θεὸ ὅταν οἱ σχεδιασμοὶ μας ἐκπληρώνονται, δυσκολευόμαστε ὅμως νὰ ἀποδεχτοῦμε τὴν κάθε εἵδους δυσκολία ὡς δική Του παιδαγωγία, προκειμένου νὰ ὁδηγηθοῦμε πρὸς Ἐκεῖνον. Ἐμπιστευόμαστε τὸν Θεό, ἔρχονται ὅμως στιγμὲς ποὺ ἡ πίστη μας πρὸς Ἐκεῖνον κλονίζεται, ὅταν ἀντιμετωπίζουμε τὸ μέγεθος τῆς κακίας τῶν δυνάμεων τοῦ κόσμου τούτου. Ἀναγνώρίζουμε τὸν Θεὸ ὡς μοναδικὸ Πατέρα καὶ κριτὴ τῶν ἀνθρώπων, ἀναλαμβάνουμε ὅμως συχνὰ νὰ κρί-

νουμε έξ' ονόματός Του τὸν συνάνθρωπό μας, ὄντας βέβαιοι γιὰ τὰ κριτήριά Του.

Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, οἱ θρησκευόμενοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, βρέθηκαν μπροστὰ σὲ μία μεγάλη εὐκαιρία: Νὰ ἀντιληφθοῦν πὼς Αὐτὸς ποὺ βρίσκεται σήμερα ἐνώπιόν τους εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ὁ Ὅποῖος ἐνεργεῖ μὲ μία ἄλλη, ὑπερκόσμια λογική. Καὶ ἐπειδὴ γνωρίζει πὼς δὲν διαθέτουν τὴν πίστη νὰ ἀποδεχτοῦν τὸ ἀδιανόητο ἀλλὰ καὶ ἀόρατο, δηλαδή τὴν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν, ἔρχεται νὰ τοὺς προσφέρει κάτι, μικρότερο βέβαια σὲ σημασία ἀλλὰ τουλάχιστον ὁρατό, δηλαδή τὸ θαῦμα τῆς ἰάσεως τοῦ παραλυτικοῦ. Ἦξερε ὁ Κύριος πὼς θὰ θεωρήσουν τὰ λόγια Του ὡς βλάσφημα καὶ κούφια. Ἐπιστρατεύει λοιπὸν τὸ θαῦμα ὅχι μόνον πρὸς σωτηρίαν τοῦ δυστυχισμένου παραλυτικοῦ, ἀλλὰ καὶ πρὸς σωτηρίαν ἐκείνων, τῶν ὀλιγόπιστων. Εἶχαν τὴν εὐκαιρία, μέσῳ τοῦ θαύματος, νὰ ἀποδεχτοῦν τὸ μέγιστο μυστήριο: Τὸν ἐνσαρκωμένο Θεό, ποὺ ἐνώπιόν τους προσέφερε τὴν ἄφεση τῆς ἁμαρτίας. Δυστυχῶς, δὲν τὸ ἔκαναν καὶ παρέμειναν στὴν πνευματικὴ τους τύφλωση.

Ἀδελφοί μου

Τὸ σημερινὸ θαῦμα τοῦ παραλυτικοῦ ἀποτελεῖ ἱστορικὸ γεγονός ποὺ ἀνήκει στὸ παρελθόν. Ἡ εὐκαιρία, ὅμως, τὴν ὁποία, μέσῳ αὐτοῦ τοῦ θαύματος, ἔδωσε ὁ Χριστὸς στοὺς ψυχικὰ καὶ πνευματικὰ τυφλοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους εἶναι διαρκὴς καὶ ἀπευθύνεται πρὸς ὅλους μας. Ἐπικαλούμαστε μὲ ζῆλο τὴν θαυματουργικὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ, ἰδιαι-

τερα ὅταν ἡ ἀσθένεια χτυπήσει τὴν πόρτα τῆς ζωῆς μας. Τὸ θαῦμα, ποὺ πιθανὸν νὰ συμβεῖ, τονώνει ὄντως τὴν πίστη. Ὅταν ὅμως ἡ τροπὴ τῶν πραγμάτων ξεφεύγει ἀπὸ τοὺς σχεδιασμούς μας καὶ οἱ ἱκεσίες μας δὲν εὐοδωθοῦν, εὐκολα παραδίδουμε τὴν ψυχὴ μας στὴν ἀμφιβολία καὶ στὴν ἀμφισβήτηση τῆς δυνάμεώς Του. Κι ὅμως! Ἡ ἀσθένεια καὶ ἡ ὀλιγοψυχία ἔρχονται νὰ μᾶς θυμίσουν πὼς ἡ ψυχὴ μας βιώνει μία διαρκῆ κατάσταση παραλυσίας, ἡ ὁποία δὲν μπορεῖ νὰ γιατρευτεῖ, ἐὰν δὲν ἀπευθυνόμαστε διαρκῶς πρὸς Ἐκεῖνον, τὴν πηγὴ τῶν φανερῶν καὶ ἀφανῶν εὐεργεσιῶν ποὺ ἀπολαμβάνουμε καθημερινά. Χωρὶς διαρκῆ καὶ ὀλόθερμη σχέση μὲ τὸν Κύριο, ἡ ψυχὴ, στὴν κατάσταση τοῦ σκοτισμοῦ της, μπορεῖ νὰ φτάσει, ὅπως θὰ φανεῖ καὶ τὴν ἐπόμενη Κυριακῇ, νὰ ἐκλαμβάνει τὴν θεϊκὴ ἐνέργεια ὡς δαιμονικὴ!

Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, ἃς τροφοδοτοῦμε διαρκῶς τὴν πίστη μας μὲ τὴν διαρκῆ ἀναζήτησι τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ὑπακοὴν στὸ θέλημά Του. Ἄς ὑπερβοῦμε τὶς βεβαιότητές μας καὶ ἃς ὑποδεχτοῦμε τὶς διαρκεῖς ἐκπλήξεις ποὺ ἐπιφέρει ἡ παρουσία Του στὴν ζωὴ μας. Ἄς ταυτιστοῦμε μὲ τὸν παραλυτικὸ τῆς σημερινῆς περικοπῆς καὶ ἃς ἀναγνωρίσουμε τὴν ἀδυναμία τοῦ σώματος ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς μας. Μόνον ἔτσι θὰ ἀξιωθοῦμε πρῶτα τῆς ἄφεσης τῶν ἁμαρτιῶν μας καὶ ἔπειτα τῆς ἀναγέννησης ὀλόκληρης τῆς ὑπάρξεώς μας. Ἀμήν.

Μάρτυρες διαρκoῦς θαυματουργίας

Δύο ακόμη συγκλονιστικά θαύματα μᾶς παρουσιάζει ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπή. Στὸ πρῶτο, δύο τυφλοὶ ξαναβρίσκουν τὸ φῶς τους μὲ ἓνα μόνο ἄγγιγμα τοῦ Ἰησοῦ. Στὸ δεύτερο, ἓνας κωφάλαλος δαιμονισμένος ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὸ δαιμόνιο καὶ ἐπιστρέφει στὰ ἀγαπημένα του πρόσωπα ἀπολύτως ὑγιής.

Εὐγνωμοσύνη καὶ δοξολογία γεμίζουν τὴν καρδιά μας ἐξαιτίας αὐτῶν τῶν δύο θαυμαστῶν ἐξιστορήσεων. Μία ὅμως πὶὸ προσεκτικὴ ἀνάγνωση τῆς σημερινῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς θὰ μᾶς προβληματίσει καί, ἴσως, συνοδεύσει τὴν εὐγνωμοσύνη καὶ τὴν δοξολογία μὲ κάποια ἀπογοήτευση. Μία ἀπογοήτευση ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὶς ἀντιδράσεις τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι, παρὰ τὰ θαύματα ποὺ συμβαίνουν ἐνώπιόν τους, ἐπιμένουν στὴν πνευματικὴ τους τύφλωση, ἀρνοῦνται νὰ ἀποδεχτοῦν αὐτὸ ποὺ ἀντικρίζουν καὶ μάλιστα τὸ διαστρεβλώνουν σὲ τέτοιο βαθμό, ὥστε νὰ τὸ θεωροῦν – ἄκουσον, ἄκουσον– δαιμονικό.

Τὴν περασμένη Κυριακὴ γίναμε μάρτυρες τῆς ἀρνήσεως τῶν Γραμματέων καὶ τῶν Φαρισαίων νὰ ἐκμεταλλευτοῦν τὴν σπάνια δωρεὰ νὰ εἶναι μάρτυρες ἐνὸς ὑπέρλογου θαύματος,

τῆς ἰάσεως τοῦ παραλυτικοῦ, καί, μέσω αὐτοῦ, νὰ προσεγγίσουν τὸ κορυφαῖο μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖο ἐμφανίστηκε μπροστὰ στὰ μάτια τους. Τοὺς εἶδαμε νὰ χαρακτηρίζουν ὡς βλασφημία τὴν ἀποκάλυψη τῆς Θείας δυνάμεως τοῦ Κυρίου, ἡ ὁποία Τοῦ ἐπέτρεψε νὰ δωρίζει τὴν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ παραλυτικοῦ. Σήμερα, ὅμως, ἡ διαστροφή κορυφώνεται καί, ὄντως, ὁ ἀναγνώστης μένει ἐκπληκτος μπροστὰ στὴν δύναμη τοῦ ἐσκοτισμένου ἀνθρώπινου νοῦ νὰ διαστρέφει ὀλοκληρωτικὰ τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ θεωρεῖ τὴν Θεία εὐεργεσία ὡς δαιμονικὴ ἐνέργεια. Αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι ἡ ἀντίδραση τῶν Φαρισαίων, ὅταν βλέπουν τὸν δαιμονισμένο νὰ ἐλευθερώνεται καὶ νὰ γιαιτρεύεται. Τὴν ὥρα ποὺ ὁ ἀπλὸς λαὸς δοξάζει τὸν Θεὸ γιὰ τὰ θαυμάσια καὶ ὑπερκόσμια ποὺ πραγματοποιοῦνται ἐνώπιόν του, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, διαχρονικοὶ ἐκπρόσωποι ὅλων τῶν ἀρνητῶν καὶ πολεμίων τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, εἶναι ἔτοιμοι νὰ υἱοθετήσουν τὸν πιὸ ἀκραῖο παραλογισμό, ἀρκεῖ νὰ μὴν ὁμολογήσουν τὸν Χριστὸ ὡς Θεάνθρωπο καὶ Λυτρωτὴ.

Στὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο, ἓνας δαιμονισμένος ἐπιστρέφει στὴν φυσιολογικὴ ζωὴ. Παρόντες, ὅμως, εἶναι κάποιοι ἄνθρωποι ποὺ –τρομερὸ καὶ νὰ τὸ πεῖ κανεὶς– συμπεριφέρονται ὡς ὄντως δαιμονισμένοι, ὡς ὑπάρξεις προσκολλημένες στὸ ἀπόλυτο ψεῦδος, ὡς ἐργάτες τῆς ἀπόλυτης διαστρεβλώσεως, ὅπως ἀκριβῶς ὁ πειρασμὸς διαστρέβλωσε τὴν ἀλήθεια στοὺς Πρωτοπλάστους καὶ τοὺς ὥθησε στὸ Προπατορικὸ ἁμάρτημα. Ποιὰ εἶναι, ἄραγε, ἡ αἰτία αὐτῆς τῆς ἀπόλυτης καταπτώσεως;

Σήμερα ἔχουμε τὴν ἐξήγηση: Ὁ στερημένος ἀπὸ τὴν Χάρη

καὶ τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπινος νοῦς γίνεται εὐκόλη λεία τῆς δαιμονικῆς ἐνέργειας, ἡ ὁποία τοῦ παρουσιάζει τὸ ψέμα ὡς ἀλήθεια, τὴν πλάνη ὡς ἀποκάλυψη, τὸ ἀγαθὸ ὡς κακόν. Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, γιὰ μία ἀκόμη φορά, γίνονται μάρτυρες ἐνὸς μεγαλειώδους θαύματος. Καὶ ὅμως! Ὁ ἀφώτιστος νοῦς τους ἐρμηνεύει τὴν ὀφθαλμοφανῆ καὶ ἀδιαμφισβήτητη Θεϊκὴ φιланθρωπία ὡς ἐνέργεια δαιμονικὴ. Τί εἰρωνεῖ! Φαινομενικά, παρουσιάζονται ὡς ἐχθροὶ τοῦ δαίμονα καὶ γι' αὐτὸ τὸν λόγο ἐμφανίζονται νὰ περιφρονοῦν καὶ νὰ ὀργίζονται κατὰ τοῦ Χριστοῦ, τὸν Ὅποιον, οὐσιαστικά, θεωροῦν δαιμονισμένο. Στὴν πραγματικότητα, ὅμως, βρίσκονται ὑπὸ τὴν ἐπίδραση ἐκείνου ποὺ φαινομενικὰ ἀπεχθάνονται, τοῦ ἴδιου τοῦ διαβόλου, συμεριζόμενοι τὸ μῖσος καὶ τὴν ἐχθρότητά του γιὰ τὸν Θεὸ τοῦ φωτὸς καὶ τῆς ἀλήθειας.

Ἡ ἀνθρώπινη λογικὴ ὄντως ἐπαναστατεῖ, διαπιστώνοντας πὼς ἓνα θαῦμα μπορεῖ νὰ σκανδαλίσει καὶ νὰ ἀποβεῖ πρόξενος ἀπομακρύνσεως ἀπὸ τὸν Θεό, ἀντὶ γιὰ γέφυρα πρὸς συνάντησή Του. Εἶναι ὅμως γεγονός! Συμβαίνει, καὶ μάλιστα συχνά. Αὐτὸ τὸ γνωρίζει ὁ Κύριος καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἐπιβάλλει στοὺς δύο τυφλοὺς νὰ μὴν δημοσιοποιήσουν τὸ θαῦμα, λέγοντάς τους: «Προσέξτε νὰ μὴν τὸ μάθει κανεὶς»!

Ποιὰ αἰτία κρύβεται πίσω ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐπιθυμία Του; Γνωρίζει ὁ Κύριος πὼς ἓνα θαῦμα εἶναι δυνατὸν τὴν μία ψυχὴ νὰ τὴν λυτρώσει καὶ τὴν ἄλλη νὰ τὴν κολάσει, ἐὰν δὲν ὑπάρχουν οἱ κατάλληλες πνευματικὲς προϋποθέσεις. Ἐπιθυμεῖ, λοιπόν, ὁ Χριστὸς μας νὰ προφυλάξει ὀρισμένους ἐσκοτισμένους συμπατριῶτες Του ἀπὸ τὸν σκανδαλισμό, καθὼς,

ὡς Θεός, γνωρίζει τὰ μύχια τῆς ψυχῆς τοῦ κάθε ἀνθρώπου.

Ἡ στάση του αὐτὴ ἀποτελεῖ καὶ γιὰ μᾶς ἓνα δίδαγμα, ὥστε νὰ μὴν προβάλλουμε ἀδιακρίτως θαύματα, θεωρώντας πὼς ἀποτελοῦν γιὰ ὅλους ἀνεξαίρετως τοὺς ἀνθρώπους ἀτράνταχτες ἀποδείξεις Θείας δυνάμεως. Ἐνα θαῦμα τὸν πνευματικὸ ἀνθρωπομπορεῖ νὰ τὸν ὀδηγήσει σὲ δοξολογία, ἐνῶ τὸν ἀποξενωμένο ἀπὸ τὴν Θεία Χάρη στὸν ἀπόλυτο σκανδαλισμὸ καὶ τὴν ἄρνηση, ὅπως ἀκριβῶς συνέβη στὸ δεύτερο θαῦμα, τὸ ὁποῖο ἔγινε ἐνώπιον τῶν πνευματικῶν τυφλῶν Γραμματέων καὶ τῶν Φαρισαίων.

Ἀδελφοί μου,

Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ἰδιαίτερα οἱ Νηπτικοὶ Γέροντες τῆς ἐρήμου, στηριζόμενοι στὴν πνευματικὴ τους ἐμπειρία, μᾶς διδάσκουν πὼς ἡ ἀλήθεια δὲν ἀποτελεῖ καρπὸ λογικῶν συλλογισμῶν, ἔρευνας τῆς διανοίας ἢ ἀκόμη καὶ ὁρατῶν ἀποδείξεων, ὅπως τὰ θαύματα. Γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη παράδοσή μας, ἡ ἀλήθεια δὲν συλλαμβάνεται νοητικά, ἀλλὰ ἀποκαλύπτεται μέσῳ τῆς προσωπικῆς σχέσεως μὲ τὸν Θεό, ὡς τὴν πηγὴ τῆς μόνης ἀλήθειας. Χωρὶς συστηματικὸ πνευματικὸ ἀγῶνα γιὰ κάθαρση ἀπὸ τὰ πάθη, ὁ Χριστός, ὡς φῶς καὶ ἀλήθεια, μένει μακρινὸς καὶ κρυμμένος ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινο νοῦ. Δὲν ὑπάρχει ἀλήθεια χωρὶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου Του. Τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας ἀποτελεῖ καρπὸ τοῦ φωτὸς τῆς παρουσίας Του στὴν καρδιά μας. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Δοξολογίας, πρὶν ἀπὸ τὴν Θεία Λειτουργία, ἀπευθυνόμαστε πρὸς τὸν Κύριο λέγοντας: «Ἐν τῷ φωτί Σου ὁφόμεθα φῶς! ».

Ἀπὸ τὴν στιγμή ποὺ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ ἐγκαθίσταται

στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, διαυγῆς καὶ φωτισμένος, βλέπει παντοῦ, σὲ κάθε κτίσμα καὶ ἰδιαίτερα σὲ κάθε ἄνθρωπο, τὸ φῶς τῆς Θεϊκῆς παρουσίας. Γιὰ τὸν ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ, τὰ πάντα ἀποτελοῦν θαῦμα καὶ ἀναμφισβήτητη ἀπόδειξη τῆς ἀπανταχοῦ παρουσίας Του. Τὰ θαύματα, ποὺ συχνὰ χρησιμοποιοῦμε ὡς μέσον πειθοῦς πρὸς τοὺς ἀμφισβητίες τῆς πίστεώς μας, δὲν μποροῦν νὰ ἔχουν κανένα ἀποτέλεσμα, ὅσο ἀπουσιάζει ἐκ μέρους τους μία, ἔστω καὶ στοιχειώδης σχέση, μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ Θεανθρώπου. Ἐὰν ὅμως ἡ ψυχὴ ἐνισχύει διαρκῶς τοὺς δεσμούς της μὲ τὸν Ἐσταυρωμένο καὶ Ἀναστημένο Χριστό, τὸ θαῦμα ἔρχεται ὅχι ὡς ἀπόδειξη ἀλλὰ ὡς ἐπιβεβαίωση μιᾶς πίστεως ποὺ ἔχει ἤδη μεταμορφώσει τὸν ἐσωτερικὸ ἄνθρωπο καὶ τὸν ἔχει πλημμυρίσει μὲ φῶς καὶ ἄφατη χαρά.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, ἃς θέσουμε ὡς προτεραιότητα τὴν διαρκῆ συμμόρφωσή μας μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐνθρόνισή Του στὸν θρόνο τῆς καρδιᾶς μας. Ἄς ἐνισχύουμε, μέσῳ τῆς προσευχῆς, τὸν διάλογο μαζί Του, ὁ Ὅποῖος εἶναι ἤδη ἐγκατεστημένος μέσα μας ἀπὸ τὴν στιγμή τοῦ Βαπτίσματός μας. Ὅσο ἀποκτοῦμε νοῦν Χριστοῦ, μέσῳ τῆς ζωῆς καὶ τῶν Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας μας, τόσο θὰ ἀναγνωρίζουμε διαρκῶς τὴν ἄπειρη ἀγάπη Του, γινόμενοι ὁλοένα καὶ περισσότερο μάρτυρες καὶ φορεῖς τῆς δικῆς Του Ἀλήθειας καὶ φιλανθρωπίας πρὸς ὅλον τὸν κόσμο. Ἀμήν.

Χορτασμός δωρεῶν καὶ περισσεύμα Χάριτος

Κατὰ τὴν τελετὴ τῆς ἄρτοκλασίας, ἀκούγεται ἓνας ἀπὸ τοὺς ὠραιότερους καὶ πιὸ ἀγαπητοὺς ὕμνους τῆς Ὁρθόδοξης λατρείας μας: «Πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν. Οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον, οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ».

Ὑπέροχο τὸ μήνυμα τοῦ ὕμνου αὐτοῦ. Βαθύτατες εἶναι καὶ οἱ πνευματικές του προεκτάσεις. Κρύβει, ὅμως, καὶ μία ἀντίφαση: Ὁ πλούσιος, ὁ ὁποῖος ἀφιέρωσε ὅλη του τὴν ὑπαρξὴ στὴν ἀπόκτηση τῶν θησαυρῶν τοῦ κόσμου τούτου, θὰ στερηθεῖ τὴν τροφὴν καὶ τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς του. Ἀντίθετα, ὁ φτωχὸς γιὰ τὰ μάτια τοῦ κόσμου, αὐτὸς ποὺ ἔστρεψε τὴν καρδιά του στοὺς θησαυροὺς ἑνὸς κόσμου ἄλλου, καὶ ἐκεῖνος θὰ ἀποκτήσει καὶ δὲν θὰ στερηθεῖ οὔτε αὐτοῦ τοῦ κόσμου τὰ ἀγαθὰ.

Αὐτῆς τῆς παράξενης ἀντιφάσεως ἡ ἐξήγηση βρίσκεται στὴν σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπή. Πρωταγωνιστῆς, βεβαίως, εἶναι ὁ Κύριός μας. Συμπρωταγωνιστές του, ὅμως, εἶναι δέκα χιλιάδες ἄνθρωποι, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά.

Τί ζητοῦν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ ἀκολουθοῦν τὸν Χριστὸ κατὰ πόδας; Ζητοῦν παρηγορίαν, ζητοῦν ἴαση, ζητοῦν νόημα ζωῆς, ζητοῦν ξεπέρασμα τῆς λύπης ἀπὸ τὴν φθορά, ζητοῦν ὑπέρβαση τοῦ φόβου τοῦ θανάτου. Ἔχουν ἐγκαταλείψει τὶς δουλειές τους, ἔχουν ἀδιαφορήσει γιὰ τὴν ξεκούραση, τὴν διατροφή, τὴν ἐπιστροφή τους. Ὅλο τους τὸ ἐνδιαφέρον, ὅλη τους ἡ καρδιὰ εἶναι στραμμένη πρὸς Ἐκεῖνον ποὺ τοὺς προσφέρει λόγους ζωῆς αἰωνίου. Καὶ Ἐκεῖνος δὲν τοὺς ἀπογοητεύει· διδάσκει, παρηγορεῖ, γιατρεύει.

Γιὰ ὥρες Τὸν ἀκοῦν καὶ ἡ ψυχὴ τους χορταίνει. Σύντομα, ὅμως, τὸ ἀνθρώπινο σῶμα ζητᾷ τὰ «δικαιώματά» του. Ἐρχεται ἡ κούραση τῶν ἀνδρῶν, ἔρχεται ἡ ἐξάντληση τῶν γυναικῶν μὲ τὰ μικρὰ παιδιὰ στὰ χέρια, ἔρχεται ἡ πείνα καὶ γιὰ ὑλικὴ τροφή.

Τὴν ἀγωνία τους ἀντιλαμβάνονται οἱ μαθητὲς καὶ τὴν μεταφέρουν στὸν Χριστό. Κι Ἐκεῖνος, βάζοντας τὰ πνευματικὰ σὲ δεύτερη μοῖρα, φροντίζει ἀμέσως γιὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ σώματος. Ἀπευθύνεται στοὺς μαθητές Του: «Δώστε τους ἐσεῖς νὰ φᾶνε».

Τί νὰ δώσουν ὅμως; Ἀσήμαντη ἡ τροφή ποὺ βρέθηκε διαθέσιμη τὸ δειλινὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης: Πέντε ψωμιὰ καὶ δύο ψάρια. Αὐτὰ ὅμως τὰ ἀσήμαντα ἔγιναν ἡ πρώτη ὕλη γιὰ τὸ μεγάλο θαῦμα. Τὰ κρατᾷ στὰ ἄχραντα χέρια Του καὶ τὰ αὐξάνει σὲ τροφή ὑπεράφθονη.

Μαζί μὲ τὸν θαυμασμό μας, ὅμως, ἅς προσέξουμε καὶ κάποιες ἀποκαλυπτικὲς λεπτομέρειες:

Πρῶτα, τὴν στάση ποὺ ἔχει ὁ Κύριος ἀπέναντι στὰ ὑλικά

ἀγαθὰ καί, κατ' ἐπέκταση, στίς ὑλικὲς ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, δέκα χιλιάδες ἄνθρωποι ἔγιναν μάρτυρες ἑνὸς θαύματος ἀλλὰ καὶ μιᾶς ἀποκαλύψεως: Τῆς προνοίας τοῦ Θεοῦ ποὺ θέλει τὸ ἀγαπημένο του πλάσμα νὰ μὴν στερηθεῖ τίποτα, οὔτε στὸ σῶμα, οὔτε στὴν ψυχὴ του. Καὶ μάλιστα, ἡ, κατὰ πολλούς, περιφρονημένη ὕλη, κατὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἔγινε μέσο ἀποκαλύψεως τῆς θαυματουργικῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄπειρης φιланθρωπίας Του. Πολύτιμο τὸ δίδαγμα αὐτὸ γιὰ ὅλους μας! Ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη δὲν ἀδιαφορεῖ γιὰ τίς ὑλικὲς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων. Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ θρέψει καὶ τὰ δύο συστατικά του, ψυχὴ καὶ σῶμα. Ἄν θέλουμε ἡ ἀγάπη μας νὰ μιμηθεῖ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ξεχνᾶμε τὴν διπλὴ αὐτὴ ἀνάγκη τοῦ κάθε ἀνθρώπου.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ κάτι δεύτερο: Δὲν μοιράζει ὁ Κύριος στὸν ὄχλο τὰ πολλαπλασιασμένα ἀγαθὰ. Τὸ ἔργο αὐτὸ ἀναθέτει στοὺς μαθητὲς Του. Αὐτοὶ γίνονται ἡ προέκταση τοῦ δικοῦ Του χεριοῦ καὶ τῆς δικῆς Του καρδιάς, ὥστε κανεῖς, ἀπολύτως κανεῖς, νὰ μὴν μείνει πεινασμένος. Ἀλλὰ καὶ τὰ δώδεκα (12) κοφίνια τῶν περισσευμάτων δὲν ἀποτελοῦν τυχαῖο γεγονός. Εἶναι σὰν νὰ παραδίδει ἓνα κοφίνι σὲ κάθε ἓναν ἀπὸ τοὺς δώδεκα μαθητὲς του καὶ νὰ προαναγγέλλει τὴν μετέπειτα ἀποστολὴ τους. Ἐκείνη τὴν ὥρα δὲν εἶπε τίποτα, ἡ ἐντολὴ Του ὅμως ἀκούγεται ξεκάθαρα μέσα στοὺς αἰῶνες καὶ ἀπευθύνεται ὄχι μόνον πρὸς τοὺς Ἀποστόλους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅλους ἐκείνους ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ Τὸν ἀκολουθήσουν: «Πᾶρτε τὰ περισσεύματα αὐτὰ ὡς ἀνάμνηση

τῆς δύναμεως καὶ τῆς ἀγάπης μου καὶ σκορπιστεῖτε στὸν κόσμο, ἀποκαλύπτοντας τὸν ἕναν καὶ ἀληθινὸ Θεό, τὸν Μόνο ποὺ μπορεῖ νὰ χαρίσει ὑπεράφθονη τροφή σὲ ψυχὴ καὶ σῶμα».

Ἀδελφοί μου,

Οἱ ἄνθρωποι, μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό, κοπιάζουν, ἀλλὰ ὁ καρπὸς τῶν κόπων τους εἶναι καταδικασμένος νὰ δαπανᾶται διαρκῶς μέχρις ὅτου ἐξαντληθεῖ. Τὸ ἀπλό, ὅμως, πρόσφορο ποὺ παραδίδεται στὰ χέρια τοῦ ἱερέα εἶναι ἀπὸ τὸ ἴδιο ὑλικὸ ποὺ ἦταν φτιαγμένα καὶ τὰ πέντε ψωμιὰ τοῦ θαύματος τῆς σημερινῆς περικοπῆς. Ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία τὸ μεταβάλλει σὲ Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ, γίνεται τροφή ἀδαπάνητη γιὰ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴ ἐκείνου ποὺ τὸ λαμβάνει. Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς προσφέρεται ὡς τροφή σ' ἐμᾶς, τοὺς τραυματισμένους καὶ πεινασμένους. Τί περισσότερο νὰ ζητήσῃ κανεῖς καὶ πῶς νὰ ἀνταποδώσῃ τὴν ὑπερκόσμια αὐτὴ προσφορά;

Αὐτὸς εἶναι ὁ κύριος λόγος ποὺ συγκεντρωνόμαστε κάθε Κυριακὴ γιὰ νὰ δεχτοῦμε τὴν τροφή τοῦ ἐπουράνιου Ζωοδότη μας καὶ νὰ ἀπευθύνουμε Θεία Εὐχαριστία πρὸς Ἐκεῖνον, ὁ Ὅποῖος διαρκῶς εἶναι διαθέσιμος νὰ μᾶς χαρίσῃ ζωὴ καὶ περισσότερο ἀπὸ ζωὴ.

Ὅσο γιὰ τοὺς ἱερεῖς ποὺ μᾶς μεταδίδουν τὴν Θεία Κοινωνία, δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ ἀκολουθοῦν τὴν Θεία κληρονομιά τῶν μαθητῶν καὶ Ἀποστόλων τοῦ Κυρίου μας: Τὴν μετάδοση τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ ὡς

δῶρο ἀδαπάνητο καὶ ἱκανὸ νὰ χαρίζει στὴν ἀνθρώπινη ὑπάρξη τὴν πληρότητα καὶ τὸν χορτασμό.

Ἐὰν κατανοήσουμε ὅλα αὐτὰ μὲ τὸν νοῦ, ἀλλά, κυρίως, μὲ τὴν καρδιά μας, θὰ ἀντιληφθοῦμε καὶ τὴν σημασία τῆς συχνῆς Θείας Κοινωνίας. Πασχίζουμε καθημερινὰ γιὰ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, ἂν καὶ ξέρουμε πὼς ποτὲ δὲν εἶναι ἀρκετὰ καὶ πὼς, ἀργὰ ἢ γρήγορα, θὰ τὰ ἀποχωριστοῦμε. Τὴν τροφὴ ὅμως τῆς ψυχῆς, ἂν καὶ διατίθεται διαρκῶς καὶ ἀπαιτεῖ ἀπὸ μᾶς μόνον τὴν προθυμία καὶ τὴν πίστη μας, τὴν ἀμελοῦμε, ἂν καὶ ξέρουμε πὼς ἀποτελεῖ πύλη εἰσόδου στὴν αἰωνιότητα. Ὅπως οἱ πλούσιοι τοῦ κόσμου τούτου, ἀφοσιωνόμαστε στὴν ἀπόκτηση προσωρινοῦ καὶ φθαρτοῦ πλούτου, καταδικάζοντας τὸν ἑαυτό μας σὲ μιὰ διαρκῆ καὶ ἀναπόφευκτη ἐξασθένηση τῶν δυνάμεών μας. Κι ὅμως, κάθε Κυριακῇ, στὸ Ἅγιο Ποτήριο, μᾶς περιμένει μιὰ ἀδαπάνητη τροφή, ἱκανὴ νὰ θρέψει ὁλόκληρη τὴν ὑπαρξή μας καὶ νὰ μᾶς χαρίσει πλοῦτο αἰώνιο.

Ἄς γίνει, λοιπόν, ἡ Θεία Κοινωνία ἡ πιὸ συχνὴ τροφοδοσία μας, ἡ στήριξη τῆς κάθε ἀδυναμίας μας, ἡ παρηγοριὰ τῆς κάθε λύπης μας, ἡ ἐνίσχυση τῆς ἐλπίδος μας, τὸ φάρμακο κάθε ἀσθένειας, ἡ ἀναζωογόνηση τῆς ἀγάπης μας γιὰ τοὺς ἀδελφούς μας, ἡ ἀναθέρμανση τῆς εὐγνωμοσύνης μας πρὸς τὸν Θεό. Κυρίως ὅμως, ἡ συχνὴ Θεία Κοινωνία ἃς γίνει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ὁ ἐγκατεστημένος μέσα μας, ἡ πηγὴ κάθε ἀγαθοῦ καὶ ὁ ἀσύγκριτος θησαυρός μας. Ἀμήν.

«Κράτα τὸ χέρι μου!»

Ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἐξιστορεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ πλέον ἐντυπωσιακὰ περιστατικὰ τῆς Καινῆς Διαθήκης. Τί νὰ πρωτοθαυμάσει κανεῖς; Τὴν ἀπόκοσμη εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ποὺ περπατᾷ πάνω στὰ κύματα; Τὸν Πέτρο ποὺ ρίχνεται στὸ τρικυμισμένο πέλαγος; Τὴν γλυκύτητα τῆς φωνῆς τοῦ Ἰησοῦ ποὺ τὸν ἐνθαρρύνει καὶ τὸ πατρικὸ ἅπλωμα τοῦ χεριοῦ του, τὴν ὥρα ποὺ ἐκεῖνος βυθίζεται; Ἡ μήπως τὴν ἀπέραντη γαλήνη ποὺ ἐπικρατεῖ στὸ τέλος, ὡς ἀναμφισβήτητη ἀπόδειξη τῆς ἐξουσίας τοῦ Θεανθρώπου πάνω στὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως;

Τὸ σημερινὸ γεγονός ἐξεκίνησε μὲ τρόπο ἀπλό, χωρὶς νὰ ὑπάρχει κάτι τὸ ὁποῖο νὰ προμηνύει τὰ συγκλονιστικὰ γεγονότα ποὺ ἀκολουθήσαν. Ὁ Κύριός μας μόλις ἔχει πραγματοποιήσει τὸ θαῦμα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἄρτων καὶ ζητᾷ ἀπὸ τοὺς μαθητὲς Του νὰ ξεκινήσουν τὸ ταξίδι πρὸς τὴν ἄλλη μεριὰ τῆς λίμνης Γεννησαρέτ, ὅσο Ἐκεῖνος θὰ διαλύει τὰ πλήθη. Κατόπιν, θέλησε νὰ ἀποσυρθεῖ σὲ ἓνα κοντινὸ ὕψωμα γιὰ νὰ προσευχηθεῖ. Ἡ νύχτα ὅμως μεταβάλλεται γιὰ τοὺς μαθητὲς σὲ ἐφιάλτη, καθὼς ἡ ἐλαφριὰ βάρκα παλεύει μὲ τὴν θύελλα καὶ τὰ ἀπειλητικὰ κύματα, ἐνῶ τὸ σκοτάδι ἔχει καλύψει τὰ πάντα.

Πάνω στην βάρκα, ώρα με την ώρα, λεπτό με το λεπτό, οί ἐλπίδες ἐξανεμίζονται καί, ὅταν πλέον ἢ ἀπελπισία ἔχει κυριαρχήσει, κάτι τὸ ἀνέλπιστο, κάτι τὸ ἀπροσδόκητο, κάτι τὸ ἀνεξήγητο κάνει τὴν ἐμφάνισή του καὶ ἀνατρέπει ὅλα τὰ δεδομένα. Καὶ αὐτὸ τὸ «κάτι» εἶναι ἓνα πρόσωπο. Αὐτὸ τὸ «κάτι» εἶναι κάποιος ποὺ μέχρι πρὶν ἀπὸ λίγες ὥρες φαινόταν πὼς εἶναι ἓνας ἀπὸ αὐτούς, κάποιος ποὺ βεβαίως διενεργοῦσε ἔργα θαυμαστά, ἀλλὰ δὲν ἔπαυε νὰ θεωρεῖται ἄνθρωπος ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι.

Τώρα ὅμως, αὐτὸς ὁ Κάποιος, ὁ ἀγαπημένος τους Διδάσκαλος, μοιάζει νὰ ἔρχεται ἀπὸ ἓναν ἄλλο κόσμο, ὅπου ὁ φόβος, ὁ πανικὸς καὶ ἡ ἀπελπισία δὲν ἔχουν θέση. Εἶναι ὁ Κύριος, ζωντανὸς καὶ ἀπτός, ὅχι ἓνα φάντασμα. Εἶναι ὁ Κύριος, ποὺ ἡ μορφὴ Του ραγίζει τὸ σκοτάδι, εἶναι ὁ Κύριος ποὺ ἀναδεικνύεται ἰσχυρότερος ἀπὸ ὅλα τὰ στοιχεῖα καὶ τοὺς νόμους τῆς φύσεως.

Θὰ μποροῦσε νὰ τελειώσει ἐδῶ τὸ ἐκπληκτικὸ αὐτὸ γεγονός. Θὰ μποροῦσε νὰ ἀκουστεῖ, ὅπως καὶ σὲ ἄλλη παρόμοια περίπτωση ἓνα «σιῶπα, πεφίμωσο» καὶ τὰ νερὰ νὰ γαληνέψουν. Σήμερα, ὅμως, πρωταγωνιστὴς, μαζὶ με τὸν Χριστό, εἶναι ὁ πιὸ ἐνθουσιώδης, ὁ πιὸ συναισθηματικὸς, ὁ πιὸ ἐξωστρεφὴς μαθητὴς του, ὁ Πέτρος. Ὁ Πέτρος ποὺ βλέπει τὴν μορφὴ τοῦ Διδασκάλου του ὡς τὴν μόνη ἐλπίδα καὶ τὴν μόνη σωτηρία. Σχεδὸν δὲν πιστεύει στὰ μάτια του. Ἡ καρδιά του σκιρτᾷ, μὰ τὸ μυαλό του ἀμφιβάλλει. Τοῦ φωνάζει: «Κύριε, ἂν εἶσαι ἐσύ, δώσε μου ἐντολὴ νὰ ἔρθω κοντά σου περπατώντας στὰ νερά».

Κι Ἐκεῖνος τοῦ λέει: «Ἔλα».

Δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχει συγκλονιστικότερη στιγμή σὲ ὅλη τὴν Βίβλο ἀπὸ τὴν στιγμή ἐκείνη ποὺ ὁ Πέτρος, πέρα ἀπὸ κάθε ἀνθρώπινη λογική, περνᾷ πάνω ἀπὸ τὴν κουραστὴ καὶ ἀρχίζει νὰ περπατᾷ στὰ κύματα πρὸς τὸν Κύριο. Ὅλη του ἡ ὑπαρξὴ ἔχει γίνει ἓνας πόθος νὰ φτάσει τὸν Χριστό. Δὲν ἔχει πλέον βάρος! Δὲν εἶναι πλέον ἓνας κοινὸς ἄνθρωπος! Εἶναι μόνον κραυγὴ, εἶναι μόνον ἐλπίδα, εἶναι μόνον ἀτόφια καὶ ἀνάλαφρη πίστη.

Κι ὅταν ἡ λογικὴ τοῦ κόσμου τούτου ἐπανέρχεται στὸν νοῦ του καὶ ἀρχίζει νὰ βυθίζεται, συνειδητοποιώντας τὸ ἀδύνατον, μία ἄλλη κραυγὴ, πιὸ δυνατὴ, πιὸ σπαρακτική, ἀντήχησε στὸν ἀέρα: «Κύριε, χάνομαι!».

Τότε, τὸ Θεῖο χέρι ἀπλώνεται καὶ πιάνει τὸ χέρι τοῦ μαθητῆ Του. Τί νὰ ἔνιωσε, ἄραγε, ὁ Πέτρος, ὅταν τὰ ἀκροδάχτυλά του ἀκούμπησαν τὸ ἄχραντο χέρι τοῦ Διδασκάλου του; Τί δύναμη, τί ἐλπίδα, τί ἀσφάλεια πρέπει νὰ πέρασε μέσα ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἄγγιγμα καὶ νὰ ἔφτασε μέχρι τὰ μύχια τῆς ψυχῆς του!

Σὲ μία στιγμή, ὅλα φάνηκαν σὰν ἓνας ἐφιάλτης ποὺ τέλειωσε. Μαζί μπῆκαν στὴν βάρκα καὶ ὅλες οἱ δυνάμεις τῆς φύσεως χαμογέλασαν ξανά, βλέποντας τὸν Δημιουργὸ τοῦ σύμπαντος νὰ ἀποδεικνύει γιὰ ἄλλη μία φορὰ πὼς τίποτα δὲν βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν δύναμη, τὴν ἀγάπη καὶ τὴν πρόνοιά Του γιὰ τὸ καθένα ἀπὸ τὰ ἀγαπημένα Του πλάσματα.

Χωρὶς τὴν ἀντίδραση αὐτὴ τοῦ Πέτρου, θὰ εἴχαμε νὰ κάνουμε μὲ ἓνα ἀκόμα θαυμαστὸ γεγονός. Ἐξ αἰτίας του, ὅμως,

στὴν σημερινή περικοπή, καθρεφτίζεται ἡ δική μας ψυχή. Δὲν εἶναι μόνον ὁ Πέτρος ποὺ σήμερα παλεύει μὲ τὰ κύματα. Εἴμαστε ὅλοι ἐμεῖς, οἱ ὅποιοι, τὴν ὥρα τῆς ταραχῆς, βυθίζομαστε στὴν ὀλιγοπιστία καὶ ἀμφιβάλλουμε ἐὰν ὁ Θεὸς ἀκούει τὴν κραυγή μας. Καὶ τότε, τὴν ὥρα τῆς πλήρους ἀπελπισίας μας, τὴν ὥρα τοῦ δικοῦ μας: «Ἡλί, ἡλί, λιμᾶ σαβαχθανί», μία μορφή, μία φωνή καὶ ἓνα χέρι ἔρχεται μὲ ἀπέραντη γλυκύτητα νὰ μᾶς ... μαλώσει. «Ὀλιγόπιστε, γιατί ἀμφέβαλες;».

Εἶναι τὸ ἴδιο μάλωμα ὅπως τῆς μάνας, πού, ὅμως, οὔτε μία στιγμή δὲν ἔπαψε νὰ ἔχει τὰ μάτια της πάνω στὸ ἀγαπημένο της παιδί καὶ νὰ τὸ σκεπάζει μὲ τὴν ἀγάπη της.

Κι ἂν μπορούσαμε, ἐκείνη τὴν ὥρα, θὰ ρωτούσαμε: «Κύριε, γιατί ἄργησες;»

Κι Ἐκεῖνος θὰ μᾶς ἀπαντοῦσε: «Πάντα ἤμουν δίπλα σου. Δὲν ἔλειψα στιγμή! Ἦθελα ὅμως νὰ ἐλευθερωθεῖς ἀπὸ κάθε ἀνθρώπινη ἐλπίδα καὶ κάθε βάρος αὐτοῦ τοῦ κόσμου καὶ νὰ γίνεις μόνον μία φλόγα, μόνον μία κραυγή, μόνον ἓνα «ἐλέησον». Νὰ εἶμαι μόνον ἐγὼ γιὰ σένα, νὰ σὲ ἀγκαλιάσω καὶ νὰ σοῦ χαρίσω ζωὴ ποὺ δὲν γνωρίζει θάνατο».

Ἀδελφοί μου,

Καθημερινὰ ἄνθρωποι βυθίζονται στὴν ἀπελπισία καὶ πέφτουν ἀπὸ μόνονι τους στὰ ταραγμένα νερὰ τῆς ἀπογνώσεως, χωρὶς ὅμως πίστη κι ἐλπίδα. Ἐμεῖς ὅμως πιστεύουμε καὶ ἐλπίζουμε. Ἡ ζωὴ τῶν κλαυθμῶν ποὺ διάγουμε, εἶναι ἡ δική μας φουρτουνιασμένη λίμνη τῆς Γεννησαρέτ. Τὴν ματιά μας, συχνά, ἀπορροφᾷ τὸ σκοτάδι τῶν ἀδιεξόδων, τῆς ἀπογοητε-

έσεως καὶ τῆς συναισθήσεως τῆς ἀδυναμίας τῶν σωματικῶν καὶ ψυχικῶν μας δυνάμεων.

Ἐάν, ὅμως, πάρουμε τὴν ἀπόφαση νὰ σηκώσουμε τὰ μάτια, θὰ δοῦμε τὸν Χριστὸ νὰ μᾶς ἀπλώνει τὸ χέρι, ἄτρωτος ἀπὸ τὰ κύματα τῆς κακίας τοῦ κόσμου. Εἶναι ὁ ἴδιος Χριστὸς ποὺ τότε ἄπλωσε τὸ χέρι στὸν Πέτρο καὶ κάθε στιγμή τὸ ἀπλώνει σ' ἐμᾶς, καλώντας μας νὰ Τὸν συναντήσουμε καὶ νὰ Τὸν καταστήσουμε ὡς τὴν μόνη καὶ ἀστείρευτη πηγὴ δυνάμεως καὶ θάρρους στὸ ταξίδι τῆς ζωῆς μας, μὲ προορισμὸ τὴν γαλήνη τῆς παρουσίας Του.

Ἄς γεμίσει, λοιπόν, ὅλη μας ἡ ὕπαρξη μὲ τὸν πόθο τοῦ Πέτρου, ὅταν, μέσα στὴν κοσμοχαλασιά, ζητοῦσε ἀπὸ τὸν Κύριο νὰ τὸν καλέσει κοντά Του καὶ ἃς εἴμαστε βέβαιοι πὼς θὰ ἀκούσουμε καὶ ἐμεῖς ἀπὸ τὸ Πανάχροαντο στόμα Του ἐκεῖνο τὸ εὐλογημένο «ἔλα! ». Ἀμήν.

...Ἔργο τοῦ ποιμένου πού κηρύττει, εἶναι νὰ μεταδώσει στοὺς ἐκκλησίασμα τὸ γεγονός πὼς τὸ χριστιανικὸ κήρυγμα ἔρχεται μὲ πληρότητα καὶ σωτηριολογικὴ ἐλπίδα νὰ ἀνταποκριθεῖ στὶς ἀγωνίες καὶ τὰ ἐρωτήματα κάθε Χριστιανοῦ τῆς κάθε ἐποχῆς. Κηρύττοντας, ὁ Ἐπίσκοπος ἐπιτελεῖ, κατ' οὐσίαν, διπλὸ ἔργο:

Πρῶτον, προσλαμβάνει τὸν σύγχρονο κόσμο, θεωρώντας τὸν ὡς πεδίο δράσεως τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδή τοῦ ἴδιου τοῦ Χριστοῦ, ἐπεκτεινόμενου στὴν ἱστορία.

Δεύτερον, συμβάλλει στὸν ἐκκεντρισμό, δηλαδή στοὺς «μπόλιασμα» τῆς αἰωνιότητος στὸν ἱστορικὸ χρόνο, συνεργώντας στὴν μεταμόρφωση τοῦ κόσμου ἀπὸ φθαρτὴ πραγματικότητα σὲ αἰωνιότητα.

...Ἡ μελέτη τῶν κειμένων τοῦ βιβλίου μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει εὐκαιρία συνάντησης τῆς σύγχρονης πραγματικότητος μὲ τὴν διαχρονικότητα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ ὀδηγήσει ἀπὸ τὴν κοσμογνωσία τοῦ παρόντος στὴν θεογνωσία τῆς αἰωνιότητος.